VEDLEGG 1

Innstilling fra den forberedende fullmaktskomité, valgt av det 169. storting, om fullmaktene for stortingsrepresentantene og vararepresentantene på det 170., 171., 172. og 173. storting

Til Stortinget

1. Den forberedende fullmaktskomité

Stortinget valgte 19. juni 2025 – i samsvar med § 3 i Stortingets forretningsorden – følgende stortingsrepresentanter til medlemmer i den forberedende fullmaktskomité:

Sverre Myrli, Trine Lise Sundnes, Even A. Røed, Maria Aasen-Svensrud, Ingjerd Schie Schou, Svein Harberg, Aleksander Stokkebø, Marit Arnstad, Heidi Greni, Bengt Fasteraune, Hans Andreas Limi, Morten Wold, Birgit Oline Kjerstad, Tobias Drevland Lund, André N. Skjelstad, Une Bastholm og Kjell Ingolf Ropstad. Det ble samtidig valgt personlige varamedlemmer.

Sverre Myrli ble valgt til leder, og Ingjerd Schie Schou ble valgt til nestleder.

Personlige varamedlemmer som har møtt i komiteen, er Hårek Elvenes, Even Eriksen, Bård Hoksrud, Åse Kristin Ask Bakke, Geir Inge Lien, Anne Kristine Linnestad, Mari Holm Lønseth og Else Marie Rødby.

Valgdagen var fastsatt ved kongelig resolusjon til mandag 8. september 2025. Etter lederens innkalling kom komiteen sammen første gang onsdag 17. september 2025.

Stortingets forretningsorden fastsetter i § 3 fjerde ledd at før det nye storting trer sammen, skal den forberedende fullmaktskomité levere en foreløpig innstilling om alle valg- og fullmaktsspørsmål som en må regne med kan få innvirkning på sammensetningen av det nye storting.

2. Endringer i Grunnlovens bestemmelser om stortingsvalg og ny valglov

Valglovutvalget ble oppnevnt i juni 2017 for å foreslå ny valglov og vurdere endringer i valgordningen. Valglovutvalget leverte sin utredning – NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg – Ny valglov – i mai 2020. Stortinget vedtok i juni 2022 endringer i Grunnlovens regler om stortingsvalg basert på utvalgets forslag, jf. Dokument 12:11 (2019–2020) og Innst. 411 S (2021–2022). Endringene oppsummeres nedenfor.

Grunnlovsendringene ble lagt til grunn for forslaget til ny valglov, som Kommunal- og distriktsdepartementet la frem i Prop. 45 L (2022–2023) Lov om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer. Stortinget behandlet lovforslaget i juni 2023, jf. Innst. 431 L (2022–2023), og den nye valgloven trådte i kraft 1. mai 2024.

2.1 Valgordning

Stortinget vedtok å beholde 19 valgdistrikter ved stortingsvalg, jf. Grunnloven § 56 første ledd. Videre vedtok Stortinget at grensene mellom valgdistriktene skal fastsettes ved lov, jf. Grunnloven § 56 andre ledd. Ettersom det ikke lenger er 19 fylker, må grensene mellom valgdistriktene reguleres på en annen måte.

Stortinget vedtok også å videreføre dagens metode for fordeling av mandatene mellom valgdistriktene på grunnlag av innbyggere og areal, jf. Grunnloven § 57 andre ledd. I tillegg ble det vedtatt at alle valgdistriktene skal ha minst fire mandater, jf. Grunnloven § 57 tredje ledd. Dette innebærer at dersom et valgdistrikt etter fordelingen har fått færre enn fire mandater, skal valgdistriktet likevel få tildelt til sammen fire mandater. Stortinget vedtok også at mandatene skal fordeles mellom valgdistriktene hvert fjerde år, jf. Grunnloven § 57 fjerde ledd. Tidligere skulle mandatfordelingen gjøres hvert åttende år. Nærmere bestemmelser om hvordan mandatene skal fordeles mellom valgdistriktene, skal fastsettes ved lov.

Sperregrensen på fire prosent for å få utjevningsmandater ble videreført, jf. Grunnloven § 59 tredje ledd. Det ble i tillegg innført et krav om at partiet må ha stilt liste i alle valgdistriktene for å kunne få utjevningsmandater, jf. Grunnloven § 59 andre ledd. Det er også tydeliggjort i ordlyden at det kun er registrerte politiske partier som kan få utjevningsmandater.

2.2 Stemmerett

I juni 2022 opphevet Stortinget Grunnloven § 50 tredje ledd, som ga hjemmel til å fastsette særlige regler for å frata personer som på valgdagen åpenbart lider av alvorlig sjelelig svekkelse eller nedsatt bevissthet, stemmeretten. Det var på tidspunktet bestemmelsen ble opphevet, ikke fastsatt noen særlige regler med hjemmel i bestemmelsen. Stortinget vedtok også å oppheve Grunnloven § 53, som regulerte tap av stemmerett ved

domfellelse for straffbare handlinger og tap av stemmerett for å gå i fremmed makts tjeneste uten regjeringens samtykke. Straffeloven inneholder ikke lenger noen bestemmelse om å kunne fradømme en person stemmeretten.

2.3 Valgbarhet og ombudsplikt

Stortinget vedtok endringer i Grunnloven § 62 om valgbarhet. Hvem som er valgbare, ble videreført, men ordlyden i bestemmelsen ble endret fra «kan ikke velges til representanter» til «kan ikke stille til valg». Endringen innebærer at Høyesteretts medlemmer, ansatte i utenrikstjenesten og tjenestemenn i departementene, bortsett fra statssekretærer og politiske rådgivere, må fratre sine stillinger før listeforslaget godkjennes. Endringen ble gjort for å tydeliggjøre at personer i disse stillingene ikke kan stå på en godkjent valgliste, og har sammenheng med endringene i fritaksreglene.

Fritaksgrunnene i Grunnloven § 63 om at kandidaten har stemmerett i et annet fylke, og at kandidaten har møtt som representant på alle storting siden forrige valg, ble opphevet ved en endring i juni 2022. Bakgrunnen for dette er at den generelle muligheten til å be om fritak fra å stå på valgliste, som ble vedtatt i 2020, dekker disse fritaksgrunnene, jf. Dokument 12:11 (2019–2020). Det ble også vedtatt et nytt andre ledd i Grunnloven § 63 som slår fast ombudsplikten. Den innebærer at de kandidatene som blir valgt, har plikt til å ta imot valget.

2.4 Nye klageordninger

Stortinget vedtok endringer i klageordningen ved stortingsvalg. Grunnloven § 55 andre punktum ble opphevet, noe som innebærer at Stortinget ikke lenger skal avgjøre klager som gjelder stemmerett.

Videre ble det vedtatt å etablere et uavhengig klageorgan (riksvalgstyret) i ny § 72 i Grunnloven, hvor det stilles krav om at tre av fem medlemmer skal være dommere. Bestemmelsen regulerer også funksjonstiden til riksvalgstyret. Riksvalgstyret oppnevnes av Stortinget etter hvert stortingsvalg og fungerer i fire år fra 1. januar det andre årsskiftet etter stortingsvalget. Med en slik funksjonstid vil man være sikker på at riksvalgstyret er ferdig med å behandle det foregående stortingsvalget før det nye riksvalgstyret tar over. Det nyoppnevnte riksvalgstyret vil etter bestemmelsen først få ansvaret for klagene knyttet til fylkestings- og kommunestyrevalg i oppnevningsåret og deretter klager ved stortingsvalg to år senere. Det er også vedtatt begrensninger på hvem som kan oppnevnes til riksvalgstyret. Medlemmer av regjeringen, medlemmer og varamedlemmer av Stortinget, fylkesting og kommunestyrer og statssekretærer og politiske rådgivere ved statsrådets kontorer og på Stortinget kan ikke oppnevnes til riksvalgstyret. Medlemmer og varamedlemmer av riksvalgstyret som stiller til valg, må gå ut av riksvalgstyret. Bestemmelsen regulerer også når og hvordan Stortinget kan løse et medlem fra vervet. Nærmere bestemmelser om riksvalgstyret skal fastsettes ved lov.

Det ble videre vedtatt en endring i Grunnloven § 64 andre ledd som innfører klagerett på Stortingets avgjørelse om hvorvidt valget er gyldig. Klage skal fremmes gjennom søksmål mot Stortinget. Alle som har stilt liste ved stortingsvalget, har klagerett. Nærmere bestemmelser om klagerett og klagegrunner skal fastsettes ved lov. Høyesterett skal avgjøre klager på Stortingets godkjenning av valget. Endringen i Grunnloven § 64 tredje ledd omhandler konsekvensene av at stortingsvalget kjennes ugyldig. Det skal da gjennomføres omvalg, og bestemmelsen slår fast at de nyvalgte representantene blir sittende til omvalget er gjennomført.

2.5 Beredskapshjemmel

Stortinget vedtok en beredskapshjemmel i Grunnloven § 54 andre ledd som åpner for å forlenge eller utsette valgtinget dersom det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme. Valgtinget kan forlenges med inntil én dag. Valgtinget skal være avsluttet innen én måned etter den ordinært fastsatte valgdagen. Myndigheten til å treffe vedtak om å forlenge eller utsette valgtinget er lagt til Stortinget og krever tilslutning fra to tredjedeler av Stortingets medlemmer.

Valgtinget kan bare forlenges eller utsettes så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme, jf. Grunnloven § 54 tredje ledd. At forlengelsen eller utsettelsen må være nødvendig, innebærer blant annet at valgtinget ikke kan forlenges eller utsettes dersom det er mulig å avhjelpe situasjonen med mindre inngripende tiltak, og at det ikke kan gjøres i større omfang, det vil si i flere kommuner, eller for en lengre tidsperiode enn nødvendig.

Dersom Stortinget ikke kan samles, kan Kongen i statsråd forlenge valgtinget med inntil én dag eller utsette det med i inntil syv dager, på de samme vilkårene som nevnt ovenfor.

Det følger også av bestemmelsen at det kan holdes omvalg dersom det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, jf. Grunnloven § 54 femte ledd. Også denne myndigheten er lagt til det utgående Stortinget og krever tilslutning fra to tredjedeler av Stortingets medlemmer.

2.6 Ny valglov og ny valgforskrift

Lov 16. juni 2023 nr. 62 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer trådte i kraft 1. mai 2024. Et hovedformål med den nye loven er å sikre frie og hemmelige valg og at velgerne skal ha tillit til valggjennomføringen.

Stemmestyret er ikke videreført i den nye valgloven. I stedet skal hvert valglokale, både ved forhåndsstemming og på valgting, ha en leder og en nestleder. Leder og nestleder er ikke et folkevalgt organ, slik stemmestyret var, men har ansvar for gjennomføring av stemmegivning i lokalet og den første opptellingen av stemmesedler avgitt på valgtinget.

Kravet om at alle valglokaler skal være universelt utformet, er tydeliggjort med henvisning til likestillings- og diskrimineringsloven § 17. Bestemmelsen om at velgere skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp, er også flyttet til dette kapittelet. Kravene til universell utforming er nærmere spesifisert i valgforskriften § 6-2.

Muligheten for velgere til å stryke eller endre rekkefølgen på kandidater er fjernet. Listene er nå lukkede og kan ikke endres av velgerne.

Bestemmelsen om godkjenning av stemmesedler er generelt en videreføring av den gamle loven, men med noen presiseringer. En blank stemmeseddel skal godkjennes dersom den har et offentlig stempel og det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder for.

Forskrift 5. november 2024 nr. 2662 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer regulerer de praktiske og tekniske detaljene ved gjennomføring av valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer. Forskriften er fastsatt med hjemmel i valgloven og utfyller lovens bestemmelser.

3. Valgadministrasjon

Kommunal- og distriktsdepartementet har det overordnede statlige ansvaret for valggjennomføringen, mens kommunene og fylkeskommunene har ansvaret for den praktiske gjennomføringen av valget.

De 19 valgdistriktene er de samme som ved stortingsvalget i 2021. I valgloven § 11-1 er det fastsatt hvilke kommuner som tilhører det enkelte valgdistrikt.

Valgdirektoratet har ansvar for de operative støtteoppgavene til kommuner og fylkeskommuner ved valggjennomføring samt drift og forvaltning av det elektroniske valgadministrasjonssystemet EVA. Direktoratet skal bistå kommunene og fylkeskommunene, herunder sørge for opplæring av valgansvarlige og legge til rette for at valggjennomføringen er i samsvar med regelverket. Direktoratet skal sørge for at kommunene arbeider med å sikre tilgjengeligheten for alle velgere både i og utenfor valglokalet, og gjøre det mulig for kommunene å anskaffe universelt utformet valgutstyr. Direktoratet skal også sørge for nødvendig, tilgjengelig og forståelig informasjon til velgerne. Som ansvarlig for EVA skal direktoratet bl.a. formidle valgresultater og utarbeide og formidle valgprognoser.

4. Fordelingen av stortingsmandatene mellom valgdistriktene

I alt skal det velges 169 stortingsrepresentanter, derav skal 150 velges som distriktsrepresentanter og 19 som utjevningsrepresentanter, jf. Grunnloven § 57. Antallet valgdistrikter er 19, og hvert valgdistrikt skal ha ett utjevningsmandat. Valgloven § 11-1 bestemmer at landet deles inn i 19 valgdistrikter, og at ved valg til Stortinget velges medlemmer og varamedlemmer fra følgende valgdistrikter:

Østfold valgdistrikt, Akershus valgdistrikt, Oslo valgdistrikt, Hedmark valgdistrikt, Oppland valgdistrikt, Buskerud valgdistrikt, Vestfold valgdistrikt, Telemark valgdistrikt, Aust-Agder valgdistrikt, Vest-Agder valgdistrikt, Rogaland valgdistrikt, Hordaland valgdistrikt, Sogn og Fjordane valgdistrikt, Møre og Romsdal valgdistrikt, Sør-Trøndelag valgdistrikt, Nord-Trøndelag valgdistrikt, Nordland valgdistrikt, Troms valgdistrikt og Finnmark valgdistrikt.

Antallet representanter hvert valgdistrikt skal ha, beregnes ut fra forholdet mellom hvert distrikts innbyggertall og areal og hele rikets antall innbyggere og areal, der hver innbygger gir ett poeng og hver kvadratkilometer gir 1,8 poeng, jf. Grunnloven § 57. Kommunal- og distriktsdepartementet beregner hvor mange representanter hvert valgdistrikt skal ha, før hvert stortingsvalg. Nærmere regler er gitt i valgloven § 11-3.

I brev med vedlegg av 23. mai 2024 underrettet Kommunal- og distriktsdepartementet Stortingets presidentskap om at departementet hadde foretatt ny fordeling av mandatene på valgdistriktene ved stortingsvalg. Beregningen, som er gjort i samsvar med Grunnloven § 57, er basert på innbyggertall pr. 1. januar 2024 og valgdistriktenes areal. Beregningen ga følgende resultat for valgdistriktene:

Østfold	9	
Akershus	20	(+ 1)
Oslo	20	
Hedmark	7	
Oppland	6	
Buskerud	8	
Vestfold	7	
Telemark	6	
Aust-Agder	4	
Vest-Agder	6	
Rogaland	14	
Hordaland	16	

Sogn og Fjordane	4	
Møre og Romsdal	8	
Sør-Trøndelag	10	
Nord-Trøndelag	5	
Nordland	9	
Troms Romsa	6	
Finnmark Finnmárku	4	(-1)
Totalt	169	

5. Distriktsvalgstyrenes kontroll av valggjennomføringen i distriktet

Etter valgloven § 10-14 femte ledd skal distriktsvalgstyrene kontrollere gjennomføringen av stortingsvalget i kommunene med grunnlag i det materiellet de får tilsendt fra valgstyrene. Formålet med kontrollen er å avdekke feil som kan få betydning for valgoppgjøret, og feil som kan få betydning for vurderingen av om valget er gyldig. Valgstyrene skal sende følgende materiell til distriktsvalgstyret:

- kopi av det som er protokollert i forbindelse med valget
- alle godkjente stemmesedler
- alle forkastede stemmegivninger og stemmesedler.

Dersom distriktsvalgstyret finner feil ved valgstyrets avgjørelser om å godkjenne eller forkaste stemmegivninger eller stemmesedler eller feil i opptellingen, skal feilene rettes. Finner distriktsvalgstyret feil som det ikke kan rette, skal det beskrive feilen i protokollen.

Distriktsvalgstyrene skal etter valgloven § 10-15 tredje ledd føre protokoll over sin opptelling og kontroll med gjennomføringen av stortingsvalget i kommunene.

Distriktsvalgstyret foretar valgoppgjør for distriktsmandatene. Først fordeles mandatene mellom valglistene med delingstallene 1,4 – 3 – 5 osv., jf. Grunnloven § 59 andre ledd og valgloven § 11-4. Når det er avgjort hvor mange distriktsmandater en valgliste skal ha, kårer distriktsvalgstyret mandatene til kandidatene på listene i samsvar med valgloven § 11-6. Distriktsvalgstyret skal protokollere sitt valgoppgjør og sende kopi av protokollen til Stortinget.

6. Valgoppgjøret

Distriktsvalgstyret foretar valgoppgjør for distriktsmandatene, jf. omtale i punkt 5. Deretter skal Valgdirektoratet foreta valgoppgjør for å fordele de 19 utjevningsmandatene. Etter tidligere valglov var det riksvalgstyret som fordelte utjevningsmandatene. Metoden for fordelingen mellom partiene fremgår av Grunnloven § 59 fjerde og femte ledd og valgloven § 11-7 tredje ledd. Et parti må ha fått minst fire prosent av stemmene i hele landet for å få utjevningsmandat. Valgdirektoratet fordeler partienes utjevningsmandater mellom valgdistriktene, ett til hvert valgdistrikt, etter reglene i valgloven § 11-8. Når det er avgjort hvilke partilister som får utjevningsmandater, skal Valgdirektoratet utpeke listenes utjevningsrepresentanter og samtlige vararepresentanter, jf. valgloven § 11-9. Valgdirektoratet skal så raskt som mulig kunngjøre hvordan utjevningsmandatene er beregnet mellom partier og valgdistrikter, og sende beregningen til Stortinget.

Distriktsvalgstyret skal utstede fullmakter til alle valgte stortingsrepresentanter og vararepresentanter fra valgdistriktet og sende disse til Stortinget, jf. valgloven § 11-12.

Valgdirektoratet beregnet 16. september 2025 utjevningsrepresentantene for perioden 2025–2029.

7. Riksvalgstyrets avgjørelser i klagesaker

Stortinget oppnevner et riksvalgstyre med fem medlemmer etter hvert stortingsvalg, jf. Grunnloven § 72. Lederen og to andre medlemmer skal være dommere.

Riksvalgstyret ble oppnevnt av Stortinget 8. desember 2022, jf. Innst. 107 S (2022–2023).

Medlemmer av riksvalgstyret for perioden 1. januar 2023 til 31. desember 2026 er:

- Ørnulf Røhnebæk (leder)
- Kristel Heyerdahl
- Aksel-Bernhard Berggren
- Jette F. Christensen
- Jan Petersen

Varamedlemmer for Ørnulf Røhnebæk, Kristel Heyerdahl og Aksel-Bernhard Berggren er Lars Magnus Bergh, Anne Cathrine Haug-Hustad og Lisa Elin Rosendal Bech, mens varamedlemmer for Jette F. Christensen og Jan Petersen er Eva Lian og Finn Egil Holm.

Riksvalgstyret skal utføre sine oppgaver selvstendig og uavhengig av Stortinget. Styret har et sekretariat, som er uavhengig i sitt arbeid med å forberede saker for riksvalgstyret.

Riksvalgstyret er klageinstans for alle klager i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av valget, se Grunnloven § 72 og valgloven kapittel 16. Når alle klager er ferdigbehandlet, skal riksvalgstyrets avgjørelser som gjelder stortingsvalget, meddeles Stortingets presidentskap.

Det kan klages på:
- brudd på Grunnloven, lov og forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres
- at det har skjedd en handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 151, 152, 153 eller 154 (stemmekjøp, utilbørlig stemmepåvirkning, stemmesalg, uberettiget valgdeltakelse, etterfølgende påvirkning av valgresultatet)
- departementets fordeling av stortingsmandatene på valgdistriktene
- distriktsvalgstyrets, fylkesvalgstyrets og valgstyrets valgoppgjør
- Valgdirektoratets beregning av utjevningsmandater på partier og valgdistrikter
- distriktsvalgstyrets kåring av representantene som får utjevningsmandater ved stortingsvalg
- Stortingets, fylkesvalgstyrets og kommunestyrets vedtak om hvorvidt valget er gyldig.

Dersom det ikke er fastsatt en annen klagefrist, er den alminnelige klagefristen fire dager etter valgdagen.

Grunnloven § 55 bestemte tidligere at valgstyrenes kjennelser angående «Stridigheder om Stemmeret» kunne ankes inn for Stortinget. Som følge av denne bestemmelsen fastsatte den tidligere valgloven § 13-1 at Stortinget er klageinstans for «klager som gjelder stemmerett og retten til å avgi stemme». Bestemmelsen er nå opphevet og slike klager skal sendes til riksvalgstyret.

Riksvalgstyret skal etter valgloven § 16-9 syvende ledd meddele sine avgjørelser som gjelder stortingsvalget, til Stortingets presidentskap. Siden riksvalgstyret ikke var ferdige med å behandle alle klagene på tidspunktet for avgivelsen av denne innstillingen, vil den ordinære fullmaktskomiteen vurdere meddelelsen før den rår Stortinget til å godkjenne fullmaktene.

8. Om Stortingets prøving av valgoppgjøret

Distriktsvalgstyret utferdiger fullmakter for samtlige valgte stortingsrepresentanter og vararepresentanter, og fullmaktene sendes til Stortinget. Grunnloven § 64 og ny valglov § 15-1 bestemmer at det nyvalgte Stortinget skal avgjøre om fullmaktene er lovlige. Det følger av dette at Stortinget av eget tiltak skal bedømme om representantene og vararepresentantene er gyldig valgt i henhold til reglene i Grunnloven, valgloven og valgforskriften. Utfyllende bestemmelser om Stortingets kontroll er gitt i Stortingets forretningsorden § 3 andre ledd. Det fremgår her at den forberedende fullmaktskomiteen så langt det er nødvendig skal gjennomgå og gjøre rede for innholdet av de dokumentene som i henhold til valgloven er innkommet til Stortinget, i den grad de angår fullmaktsavgjørelsene. Den forberedende fullmaktskomiteen har på vegne av Stortinget fullmakt til å fremskaffe alle opplysninger som den finner nødvendig for å kunne gjøre dette.

De dokumentene som etter valgloven skal sendes til Stortinget – i tillegg til fullmakter for samtlige valgte stortingsrepresentanter og vararepresentanter – er:
- kopi av distriktsvalgstyrets protokoller, jf. valgloven § 11-6
- beregningen av utjevningsmandater mellom partier og valgdistrikter, jf. valgloven § 11-9
- riksvalgstyrets avgjørelser som gjelder stortingsvalget, jf. valgloven § 16-9 syvende ledd.

Valgloven § 15-1 bestemmer at Stortinget skal sørge for at eventuelle feil blir rettet så langt det er mulig. Hvis det ikke er mulig å rette en feil, skal valget kjennes ugyldig dersom ett av vilkårene i valgloven § 15-1 andre ledd bokstav a, b eller c er oppfylt. Bestemmelsen lyder:

«Stortinget skal sørge for at feil blir rettet så langt det er mulig. Hvis retting av feil ikke er mulig, skal valget kjennes ugyldig
a. når bestemmelser i Grunnloven, lov eller forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres, er brutt, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene
b. når det har skjedd en handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 151, 152, 153 eller 154, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene
c. når det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i bokstav a og b til sammen har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene.»

Valget kan bare kjennes ugyldig i de kommunene der det er sannsynlighetsovervekt for at en ugyldighetsgrunn har påvirket fordelingen av mandater mellom listene, jf. valgloven § 15-1 tredje ledd. Hvis valget kjennes ugyldig i én eller flere kommuner, skal det holdes omvalg i disse kommunene.

Endringene som er vedtatt i Grunnloven § 64, innfører en ny ordning med mulighet til å klage til Høyesterett over Stortingets vedtak om godkjenning av valget. Utfyllende bestemmelser er gitt i valgloven kapittel 16. Alle som har stilt liste ved stortingsvalget, samt kandidater som mener at listen skulle ha hatt flere mandater, har rett til å klage. Klagefristen er syv dager etter at Stortinget har kunngjort sitt vedtak om godkjenning av valget.

9. Vedlegg

Som vedlegg til denne innstillingen følger:

- oversikt over distriktsvalgstyrenes valgoppgjør med stemmetallene for valglistene og fordelingen av distriktsmandatene
- sammendrag av Valgdirektoratets oppgjør som viser hvordan fordelingen av utjevningsmandatene er beregnet
- navnene på de valgte stortingsrepresentantene og vararepresentantene ifølge distriktsvalgstyrenes og Valgdirektoratets oppgjør, ordnet fylkesvis
- statistikk.

10. Komiteens merknader

10.1 Generelle merknader

Komiteen kan på bakgrunn av sin gjennomgang av de 19 distriktsvalgstyrenes protokoller og Valgdirektoratets beregning av utjevningsmandater konstatere at helhetsinntrykket er at stortingsvalget 2025 har blitt gjennomført på en god og effektiv måte i kommunene, og at distriktsvalgstyrene har utført en grundig kontroll med valgstyrene. Siden riksvalgstyrets avgjørelser i klagesakene ennå ikke er oversendt Stortinget, tar komiteen forbehold om at det ikke avdekkes alvorlige feil gjennom klagebehandlingen.

Til tross for et positivt helhetsinntrykk, ser komiteen at det fortsatt er rom for forbedringer på enkelte områder.

Komiteen vil understreke at tillit til våre politiske institusjoner og til selve valgprosessen er nært knyttet sammen og utgjør en grunnpilar i et velfungerende demokrati. I Norge er det høy tillit til at valg gjennomføres på en korrekt måte. For myndighetene er det avgjørende å opprettholde tilliten gjennom kontinuerlig arbeid – både ved å utvikle et godt og hensiktsmessig valgregelverk, og ved å legge til rette for en tillitvekkende og velfungerende gjennomføring av alle deler av valget.

Komiteen er kjent med at stortingsvalget 2025 ble overvåket av internasjonale valgobservatører. Blant annet var det akkrediterte observatører fra organisasjoner som OSSE (Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa), Democracy Volunteers og European Dialogue and Democracy Association (EDDA). Dette er i tråd med Norges praksis om å legge til rette for internasjonal valgobservasjon for å sikre åpenhet og tillit til valgprosessen. Komiteen merker seg at OSSE har sett spesielt på partifinansiering, valgregelverket og tilrettelegging for velgere med nedsatt funksjonsevne. Komiteen imøteser organisasjonens vurderinger, som er ventet før årsskiftet.

Komiteen merker seg ellers at hele 80 pst. av de stemmeberettigede brukte stemmeretten sin ved stortingsvalget, noe som er den høyeste valgdeltakelsen siden 1989. Komiteen merker seg også at valgdeltakelsen blant første- og andregangsvelgerne økte markant. Komiteen synes det er svært positivt at flere unge benytter stemmeretten sin.

Komiteen viser videre til at så mange som 63 pst. av de som stemte, avga forhåndsstemme, og at det aldri tidligere har blitt avgitt så mange forhåndsstemmer som ved dette stortingsvalget. Det kan etter komiteens syn ikke ses bort fra at trenden med økning i forhåndsstemmegivningen vil fortsette, og det er derfor viktig at valgorganiseringen også fremover innrettes mot dette.

10.2 Forkastede stemmegivninger og stemmesedler og forholdet mellom godkjente stemmegivninger og registrerte stemmesedler

Forkastede stemmegivninger

Komiteen viser til at det er registrert 3 246 332 godkjente stemmegivninger ved stortingsvalget. Totalt 5 273 stemmegivninger er forkastet, 1 885 forhåndsstemmegivninger og 3 388 avgitt på valgtinget. Ved forrige stortingsvalg i 2021 ble det godkjent totalt 3 002 852 stemmegivninger, mens 4 517 ble forkastet.

Komiteen konstaterer at den klart vanligste årsaken til at stemmegivninger blir forkastet, er at velgeren ikke er oppført i manntallet i kommunen. Ved dette valget ble 3 056 stemmegivninger forkastet av denne grunn, 457 forhåndsstemmegivninger og 2 599 på valgtinget. Tilsvarende tall for valget i 2021 var henholdsvis 781 og 3 216, totalt 3 997.

Forkastede stemmesedler

Videre viser komiteen til at 3 246 318 stemmesedler ble godkjent ved stortingsvalget, 2 028 790 forhåndsstemmesedler og 1 202 825 stemmesedler fra valgtinget. Totalt 5 510 stemmesedler ble forkastet, 3 979 forhåndstemmesedler og 1 531 stemmesedler avgitt på valgtinget. Ved forrige stortingsvalg ble 3 764 stemmesedler forkastet.

Komiteen viser til at manglende stempel på stemmeseddelen fortsatt er den hyppigst forekommende forkastelsesgrunnen. Ved dette valget ble 4 196 stemmesedler forkastet av denne grunn, mot 3 411 ved forrige stortingsvalg. Kravet om stempel er den viktigste kontrollmekanismen for å sikre at velgere kun får avlagt én stemme.

I noen tilfeller kan manglende stempel skyldes at en valgmedarbeider glemmer å stemple en seddel, men fle-

re distriktsvalgstyrer peker på at en vanlig grunn til at en del stemmesedler mangler stempel, er at velgere benytter en separat stemmeseddel som omslag til sin egentlige stemme, for eksempel for å skjule hva de har stemt på. I slike tilfeller blir kun den ytterste stemmeseddelen – omslaget – stemplet, mens den innerste stemmeseddelen blir forkastet fordi den mangler stempel.

Komiteen viser til at den forrige fullmaktskomiteen ved stortingsvalget i 2021 vurderte problemet som såpass utbredt at den ba departementet vurdere tiltak for å forebygge slike feil. Komiteen antydet at bedre informasjon i valglokalene om at det kun skal legges én stemmeseddel i urnen, kunne bidra til å redusere antallet forkastede stemmer.

Komiteen merker seg at Kommunal- og distriktsdepartementet har omtalt problemstillingen i Prop. 45 L (2022–2023) Lov om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer. I pkt. 25.2.4.4 fremgår det at departementet «vil be Valgdirektoratet om å legge vekt på denne problemstillingen i opplæringen av kommunene», og at det deretter vil «bli viktig at kommunene tar dette med videre i opplæringen av valgmedarbeiderne sine».

Komiteen er kjent med at Valgdirektoratet i forkant av valget oppfordret alle kommuner til å ha en valgvert til stede i valglokalene, med ansvar for å veilede velgerne ved ankomst og vise hvordan stemmegivningen skal foregå inne i valgavlukket. Komiteen merker seg også at direktoratet har tilgjengeliggjort arbeidsbeskrivelser for valgmedarbeiderne i valglokalene, og at bruk av omslag ble særskilt fremhevet i det informasjonsmateriellet som ble utarbeidet før årets valg.

Til tross for at det er gitt ekstra informasjon og veiledning både på kommunenivå og til valgmedarbeidere, registrerer komiteen at mange stemmesedler også ved dette valget ble forkastet som følge av manglende offentlig stempel. Komiteen presiserer at arbeidet med grundig opplæring av valgmedarbeidere må videreføres. Komiteen vil også trekke frem behovet for målrettet og tydelig veiledning, både i forhåndsinformasjon og i valglokalene, om at det kun skal leveres én stemmeseddel, og at stemmesedler ikke skal benyttes som omslag. Komiteen merker seg at det fortsatt er store variasjoner mellom kommunene når det gjelder antall forkastede stemmesedler på grunn av manglende offentlig stempel, noe som understreker behovet for ytterligere innsats på dette feltet. I en stor kommune som Oslo er for eksempel tallet kun 404 stemmesedler uten offentlig stempel, som utgjør 0,1 pst. av stemmegivningene, mens det er eksempler på andre kommuner der andelen stemmesedler uten offentlig stempel er svært betydelig høyere. Komiteen mener det må gjøres tydeligere i veiledningen av velgerne at det kun skal leveres én stemmeseddel, og ber regjeringen om å følge opp dette.

Forholdet mellom godkjente stemmegivninger og registrerte stemmesedler

Komiteen viser til vedlegg til innstillingen med oversikt over antall stemmegivninger, stemmesedler og forkastelsesgrunner, totalt og fordelt på hvert enkelt valgdistrikt. Komiteen viser til at antall godkjente stemmegivninger ideelt sett skal tilsvare antall registrerte stemmesedler, det vil si godkjente, herunder blanke, og forkastede stemmesedler. Derfor skal avvik mellom kryss i manntallet og antall stemmesedler i urnen i utgangspunktet ikke forekomme. Én stemmegivning – kryss i manntallet – skal tilsvare kun én stemmeseddel, uavhengig av om stemmeseddelen godkjennes eller må forkastes.

Også ved dette valget har komiteen registrert at det i mange kommuner er registrert flere avgitte stemmesedler enn kryss i manntallet. I de fleste kommunene dreier det seg om et lavt antall i forhold til antall avgitte stemmegivninger. Komiteen ser likevel at det i enkelte kommuner er betydelige avvik. Komiteen ber om at det før neste stortingsvalg vurderes om valgmyndighetene bør yte ekstra bistand til kommuner som i de siste valgene har hatt store avvik.

10.3 Målrettet informasjon til studenter og vernepliktige

Komiteen registrerer at det i enkelte kommuner med studieinstitusjoner er mange som på valgtinget får forkastet sin stemmegivning med begrunnelsen at velgeren ikke er innført i kommunens manntall. Dette kan skyldes at mange studenter er folkeregistrert i en annen kommune enn der de oppholder seg på valgdagen. Tilsvarende problematikk synes å ha gjort seg gjeldende i enkelte kommuner som har militærleire.

Komiteen merker seg at Valgdirektoratet har hatt egne informasjonskampanjer og pressemeldinger om forhåndsstemming, rettet mot studenter og andre som oppholder seg i en annen kommune enn der de er folkeregistrert på valgdagen. Dette budskapet ble også fremhevet i informasjonsbrevet Valgdirektoratet sendte ut til alle stemmeberettigede i forkant av forhåndsstemmeperioden.

Videre merker komiteen seg at kommunene har blitt informert om problemstillingen gjennom Valgdirektoratets opplærings- og veiledningstilbud, og at de har blitt oppfordret til å ta imot forhåndsstemmer ved utdanningsinstitusjoner og militærleire i kommunen. Komiteen understreker at det er viktig at valgmyndighetene også ved fremtidige valg er oppmerksomme på behovet for ekstra velgerveiledning i kommuner med studieinstitusjoner og militærleire. Velgerne her trenger informasjon om at de kan forhåndsstemme i

kommunen der de oppholder seg, men det er behov for tydeligere informasjon om at de ikke kan stemme der på valgdagen. Komiteen presiserer at informasjon er viktig for å redusere antallet forkastede stemmegivninger og sikre at flest mulig får benyttet sin stemmerett.

Komiteen viser til at det også er viktig med god informasjon om at skjæringsdatoen for manntallet er 30. juni i valgåret. Dette innebærer at velgere som vil stemme på valgtinget, kun har stemmerett i den kommunen de var folkeregistrert i på denne datoen. Komiteen mener det er viktig å tilstrebe at færrest mulig velgere får sin stemmegivning forkastet på grunn av manglende kunnskap om skjæringsdatoen for manntallsføringen.

10.4 Ny rutine for telling og registrering av forkastede stemmesedler

Komiteen merker seg at den nye valgloven har medført endringer i hvordan tvilsomme og foreslått forkastede stemmesedler skal behandles, både når det gjelder opptelling og protokollering. Tidligere kunne tvilsomme stemmesedler foreslås forkastet i andre telling i EVA, før valgstyret tok endelig stilling. Etter den nye loven skal tvilsomme stemmesedler foreslås forkastet før første telling, og deretter holdes utenfor de videre tellingene, før valgstyret tar endelig stilling til forslagene til forkastelser.

Komiteen registrerer at denne nye rutinen ikke har blitt fulgt eller forstått i mange kommuner. Dette har blant annet ført til at forkastelser fra første telling har blitt registrert dobbelt – både på valglokalet og i kategorien «øvrige» – eller to ganger i «øvrige». Slike feil har gjort det vanskelig for distriktsvalgstyrene å gjennomføre kontrollen på en god måte.

Komiteen viser til at distriktsvalgstyret i Sør-Trøndelag er ett av mange distriktsvalgstyrer som i sin overordnede merknad skriver at kontrollen kunne vært bedre dersom antall forkastelser fra kommunene var synlig i EVA ved sammenligning av tellingene. Valgansvarlig i Trøndelag har mottatt flere henvendelser fra kommuner som ikke forstår den nye rutinen, og er også kjent med at Valgdirektoratet har mottatt tilsvarende henvendelser. Distriktsvalgstyret har i opptellingen observert at enkelte kommuner har fulgt tidligere praksis og kun forkastet stemmesedler i andre telling. Distriktsvalgstyret ber derfor Valgdirektoratet om å evaluere den nye rutinen i samarbeid med departementet og vurdere nødvendige endringer før neste valg.

Når det gjelder protokollering, påpeker distriktsvalgstyret i Sør-Trøndelag at den nye malen har skapt forvirring for flere valgstyrer. Det oppleves som uklart hvor tallene for kryss i manntall (godkjente stemmegivninger) og avgitte/godkjente stemmesedler stammer fra, særlig når det oppstår avvik knyttet til forkastede stemmesedler i oversikten. Flere kommuner blander også sammen forkastede stemmegivninger og forkastede stemmesedler i protokollføringen, noe som gjør det svært vanskelig for distriktsvalgstyret å kontrollere avvik mellom manntallskryss og stemmesedler. Distriktsvalgstyret i Sør-Trøndelag mener det er behov for økt opplæring av valgstyrene i hvordan tallene i protokollene skal tolkes og forklares, slik at de igjen kan gi bedre opplæring til sine valgmedarbeidere. Distriktsvalgstyret i Sør-Trøndelag ber videre Valgdirektoratet og departementet om å gjennomgå protokollmalen med sikte på å gjøre den tydeligere og enklere å forstå før neste valg.

Komiteen viser til at disse problemene har gjort seg gjeldende i så godt som alle valgdistriktene, og ber regjeringen om å evaluere endringene og gjennomføre nødvendige rutinetilpasninger og rutineavklaringer for å forhindre tilsvarende utfordringer for kommunene og distriktsvalgstyrene ved neste valg. Komiteen ber videre regjeringen vurdere om det er behov for regelverksendringer.

10.5 Tekniske utfordringer ved avkryssing i manntallet

Komiteen viser til at alle kommunene har tilgang til elektronisk manntall gjennom valgadministrasjonssystemet EVA. Komiteen har inntrykk av at EVA i all hovedsak har fungert godt ved årets stortingsvalg, men vil likevel peke på enkelte utfordringer som komiteen har blitt oppmerksom på.

Det er eksempler på at en valgmedarbeider som har vært til stede i et forhåndsstemmelokale, ved en feil har vært logget inn som bruker i et annet forhåndsstemmelokale. Det førte til at det i det ene stemmelokalet var flere stemmesedler enn kryss i manntallet, mens det i det andre stemmelokalet var flere kryss i manntallet enn det var stemmesedler. Feilen ble avdekket og førte ikke til feil i valgoppgjøret.

Flere valgdistrikter har rapportert om tilfeller der valgmedarbeidere har brukt funksjonen manntallssøk i stedet for registreringsfunksjonen for stemmegivninger, noe som førte til at velgere ikke ble krysset av i manntallet.

Komiteen viser til at noen kommuner har opplevd tekniske problemer der skjermbildet på datamaskinen har hengt seg opp under registrering av stemmegivninger i det elektroniske manntallet. I slike tilfeller skal velgeren ikke få legge stemmeseddelen i urnen før stemmegivningen er registrert i EVA. Enkelte kommuner har likevel rapportert om at velgere har levert stemmeseddel uten å ha blitt krysset av i manntallet, som følge av teknisk svikt. Komiteen understreker viktigheten av tydelige rutiner som sikrer at velgerne ikke får legge seddelen i urnen før de er krysset av, også når det er tekniske problemer i valglokalet.

Dersom det ikke er forbindelse med det elektroniske manntallet, følger det av valgloven § 7-5 tredje ledd og § 9-5 tredje ledd at stemmemottakeren skal stemple stemmeseddelen før velgeren legger den i en stemmeseddelkonvolutt, som deretter limes igjen. Stemmemottakeren skal legge stemmeseddelkonvolutten sammen med informasjon om velgerens identitet i en beredskapskonvolutt, som også limes igjen, før velgeren legger konvolutten i en urne.

Selv om feilene som er påpekt ovenfor, ikke har fått større konsekvenser ved årets valg, mener komiteen at de illustrerer problemer som bør forbedres ved fremtidige valg.

10.6 Mangelfull protokollering fra distriktsvalgstyrenes side

Komiteen viser til at distriktsvalgstyrenes protokoller skal fylles ut etter at kontrolltellingen av stemmesedler fra kommunene er ferdig, og i forbindelse med at distriktsvalgstyret går gjennom protokollene fra kommunene. Protokollen danner grunnlaget for godkjenningen av valget i valgdistriktet, og danner senere grunnlag for Stortingets endelige godkjenning av valget.

Komiteen merker seg at mange distriktsvalgstyrer fyller ut protokollen på en grundig og samvittighetsfull måte og gjør godt rede for sin vurdering av gjennomføringen av valget. Samtidig konstateres det noen tilfeller der protokollen er mangelfullt utfylt, og tilfeller der enkelte felt ikke er fylt ut i det hele tatt. Dette skaper utfordringer for Stortingets prøving av valgets gyldighet og medfører at Stortinget må bruke tid på å innhente nødvendige opplysninger i etterkant. Det er viktig at distriktsvalgstyrene i protokollen gjør rede for de grundige vurderingene de har foretatt, og hva som er forklaringen på eventuelle avvik. Dette vil gi Stortinget et godt grunnlag for å vurdere valggjennomføringen i distriktet.

10.7 Retten til å velge hvilket valgdistrikt man vil representere

Komiteen viser til valglovens regulering av valgte representanters mulighet til å velge hvilket valgdistrikt de vil representere når samme kandidat har blitt valgt som representant eller vararepresentant for flere valgdistrikter. Dette på bakgrunn av at det oppsto uklarhet i Aust-Agder og Vest-Agder valgdistrikter, både når det gjaldt kåring av representanter og vararepresentanter.

Kristelig Folkeparti stilte samme liste i Aust-Agder og i Vest-Agder valgdistrikter og fikk et distriktsmandat i Vest-Agder og et utjevningsmandat i Aust-Agder. Dette førte til at samme kandidat i utgangspunktet ble valgt inn fra begge valgdistrikter.

Grunnloven § 63 tredje ledd slår fast at «de som velges til representanter for to eller flere valgdistrikter, skal gi melding om hvilket valg de vil motta». Videre følger det av valgloven § 11-11 andre ledd at kandidater som har blitt valgt til representanter eller vararepresentanter for flere valgdistrikter, avgjør hvilket valg de skal motta. Samtidig følger det av § 11-10 tredje ledd at distriktsvalgstyret, ved kåring av utjevningsmandater, skal se bort fra kandidater som allerede er valgt som direktevalgte representanter. Komiteen legger derfor til grunn at § 11-11 andre ledd ikke kommer til anvendelse i tilfeller der kandidaten allerede er valgt inn på Stortinget som direktevalgt representant.

Komiteen bemerker videre at det i de samme valgdistriktene oppsto uklarheter ved kåringen av vararepresentanter for Kristelig Folkepartis direkte valgte mandat i Vest-Agder og utjevningsmandatet i Aust-Agder, jf. valgloven §§ 11-5 andre ledd og 11-10 andre ledd. Kåring av vararepresentanter skal gjøres etter reglene i § 11-5 andre ledd, som slår fast at hver liste skal tildeles tre flere vararepresentanter enn den får representanter, og at vararepresentantene skal kåres på samme måte som representantene, altså i den rekkefølgen de står oppført på valglisten.

På bakgrunn av de uklarhetene som oppsto ved årets valg i Aust-Agder og Vest-Agder valgdistrikter, ber komiteen regjeringen vurdere om det er behov for å presisere loven på disse punktene.

10.8 Særlig om små marginer i Aust-Agder og Vestfold

Innledning

I Aust-Agder og Vestfold var marginene knyttet til hvilket parti som fikk siste mandat, relativt små. De knappe marginene innebærer at komiteen har funnet grunn til å foreta en spesielt grundig gjennomgang av valgoppgjørene der.

Komiteen viser til at det følger av valgloven § 15-1 at Stortinget skal kjenne stortingsvalget i en kommune ugyldig hvis det er begått brudd på bestemmelser i Grunnloven eller lov eller forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket fordelingen av mandater mellom listene. Når man skal vurdere sannsynligheten for at feil kan ha hatt innvirkning på mandatfordelingen, viser komiteen til at det må skilles mellom feil som har ført til for mange stemmer til et parti i oppgjøret, og feil som har ført til for få stemmer til et parti. Det må også skilles mellom feil som er begått av valgmyndighetene, som kan føre til ugyldighet, og feil som er begått av velgere, som ikke kan føre til ugyldighet.

Aust-Agder valgdistrikt

Komiteen viser til at distriktsvalgstyrets opptelling viser at det ble avgitt i alt 71 958 godkjente, partifor-

delte stemmesedler i Aust-Agder valgdistrikt, hvorav 42 386 forhåndsstemmer og 29 572 avgitt på valgtinget. Distriktet har tre distriktsmandater. Distriktsvalgstyret har fordelt ett mandat til Fremskrittspartiet, ett til Arbeiderpartiet og ett til Høyre.

Komiteen viser videre til at Høyre tok det siste mandatet, mens Fremskrittspartiet har størst urepresentert kvotient. Differansen mellom de to kvotientene er 29,428. Differansen betyr at Fremskrittspartiet må øke sitt stemmetall med mer enn 88 stemmer for å ta det siste mandatet fra Høyre, mens Høyre må miste mer enn 41 stemmer for å tape dette mandatet til Fremskrittspartiet.

Komiteen viser til at Fremskrittspartiet er partiet med størst urepresentert kvotient. Partiet manglet 88 stemmer for å ta et mandat. Eventuelle feil fra valgmyndighetenes side kunne i teorien ha ført til at Fremskrittspartiet mistet de 88 stemmene som det manglet for å få et mandat. For få stemmesedler i valgoppgjøret kan skyldes at avgitte stemmesedler er forsvunnet før opptellingen, eller at stemmesedler er forkastet på grunn av feil begått av stemmemottaker eller medlem av valgstyret. Gjennomgangen av valgoppgjøret i Aust-Agder gir etter komiteens oppfatning ingen holdepunkter for at stemmesedler er forsvunnet før opptellingen. Feiltellinger foretatt av valgstyrene er korrigert av distriktsvalgstyret. Distriktsvalgstyret oppgir at hovedårsaken til at 122 stemmesedler uten stempel er forkastet, er at velgeren har lagt flere stemmesedler inni hverandre. Dette er feil begått av velgeren selv og kan ikke føre til ugyldig valg.

For å vurdere betydningen av feil som har ført til for få stemmer i oppgjøret, viser komiteen til at man må sammenligne antallet berørte stemmer med antall stemmer som Fremskrittspartiet må øke med for å ta det siste mandatet. Siden det ikke er holdepunkter for annet, kan det legges til grunn at Fremskrittspartiet har like stor andel av de berørte stemmene som partiets samlede stemmetall i Aust-Agder. 27,8 pst. av 122 stemmer utgjør 34 stemmer. Men selv om de 122 stemmene ikke skulle ha vært forkastet utelukkende på grunn av feil hos valgmyndighetene, er antallet berørte stemmer uansett for lavt til at det kan ha påvirket mandatfordelingen. Ut fra denne beregningen fremstår det ikke som sannsynlig at de omtalte feilene kan ha medført at Fremskrittspartiet har fått for få stemmer i et omfang som kan ha påvirket mandatfordelingen.

Komiteen viser til at Høyre fikk det siste mandatet. Høyre må miste mer enn 41 stemmer for å tape mandatet til Fremskrittspartiet. Eventuelle feil fra valgmyndighetenes side kunne i teorien ha ført til at Høyre fikk 41 stemmer for mye. For mange stemmesedler til et parti kan skyldes at to stemmer fra samme velger er blitt godkjent fordi det ikke er krysset av i manntallet for den første stemmegivningen, eller at stemmegivninger som skulle ha vært forkastet fordi velgeren ikke står i kommunens manntall, er blitt godkjent og dermed partifordelt.

Komiteen viser til at distriktsvalgstyrets protokoll ikke gir holdepunkter for at det er godkjent noen stemmesedler som ikke skulle ha vært med i valgoppgjøret fordi stemmegivningen skulle vært forkastet. Dette er ikke tilstrekkelig til at det kan antas at det er sannsynlig at det er begått feil som har medført for mange stemmer til Fremskrittspartiet i valgoppgjøret. Komiteen har herunder tatt i betraktning at det kun er 23 flere registrerte stemmesedler enn stemmegivninger der det ikke er mulig å forklare differansen, noe som ikke er tilstrekkelig til å påvirke mandatfordelingen.

Komiteen konkluderer etter dette med at gjennomgangen av det tilsendte materialet om valgoppgjøret i Aust-Agder valgdistrikt ikke har avdekket feil som kan ha hatt betydning for fordelingen av distriktsmandatene i valgdistriktet.

Vestfold valgdistrikt

Komiteen viser til at distriktsvalgstyrets opptelling viser at det ble avgitt i alt 151 306 godkjente, partifordelte stemmesedler i Vestfold valgdistrikt, hvorav 88 820 forhåndsstemmer og 62 486 stemmer avgitt på valgtinget. Distriktet har seks distriktsmandater. Distriktsvalgstyret har fordelt tre mandater til Fremskrittspartiet, to til Arbeiderpartiet og ett til Høyre.

Komiteen viser videre til at Fremskrittspartiet tok det siste mandatet, mens Høyre har størst urepresentert kvotient. Differansen mellom de to kvotientene er 23,533. Differansen betyr at Høyre må øke sitt stemmetall med mer enn 71 stemmer for å ta det siste mandatet fra Fremskrittspartiet, mens Fremskrittspartiet må miste mer enn 118 stemmer for å tape dette mandatet til Høyre.

Komiteen viser til at Høyre er partiet med størst urepresentert kvotient. Partiet manglet 71 stemmer for å ta et mandat. Eventuelle feil fra valgmyndighetenes side kunne i teorien ha ført til at Høyre mistet de 71 stemmene som det manglet for å få et mandat. For få stemmesedler i valgoppgjøret kan skyldes at avgitte stemmesedler er forsvunnet før opptellingen, eller at stemmesedler er forkastet på grunn av feil begått av stemmemottaker eller medlem av valgstyret. Gjennomgangen av valgoppgjøret i Vestfold gir etter komiteens oppfatning ingen holdepunkter for at noen av de forkastede stemmegivningene er forkastet på feil grunnlag. Antallet forkastede stemmegivninger er uansett såpass lavt at det ikke ville ha påvirket mandatfordelingen om ingen av disse hadde blitt forkastet.

Distriktsvalgstyret vurderer at hovedårsaken til at 145 stemmesedler uten stempel er forkastet, er at velgeren har lagt flere stemmesedler inni hverandre. At det

samtidig er en stor differanse mellom antall manntallsførte stemmegivninger og opptelte stemmesedler, underbygger sannsynligheten for denne forklaringen. Dersom stemmer er forkastet som følge av feil begått av velgeren selv, kan dette ikke føre til at valget er ugyldig. Komiteen bemerker at selv om de 145 stemmene ikke skulle ha vært forkastet og det utelukkende var på grunn av feil hos valgmyndighetene, er antallet berørte stemmer uansett for lavt til at det kan ha påvirket mandatfordelingen. Siden det ikke er holdepunkter for annet, legger komiteen til grunn at Høyre har like stor andel av de berørte stemmene som partiets samlede stemmetall i Vestfold, som er 16,5 pst. Av 145 stemmesedler vil dette utgjøre 24 stemmer.

Komiteen ser heller ikke at det er holdepunkter for at stemmer er forsvunnet før opptellingen. Feiltellinger foretatt av valgstyrene er rapportert å være få, og disse er korrigert av distriktsvalgstyret. Distriktsvalgstyret oppgir at hovedårsaken til at 145 stemmesedler uten stempel er forkastet, er at velgeren har lagt flere stemmesedler inni hverandre. Dette er feil begått av velgeren selv og kan ikke føre til ugyldig valg.

For å vurdere betydningen av feil som har ført til for få stemmer i oppgjøret, viser komiteen til at man må sammenligne antallet berørte stemmer med antall stemmer som Høyre må øke med for å ta det siste mandatet. I Vestfold er totalt 185 stemmegivninger forkastet. Siden det ikke er holdepunkter for annet, må man etter komiteens syn gå ut fra at Høyre har omtrent like stor andel av de berørte stemmegivningene som partiets samlede stemmetall i Vestfold, som er 16,5 pst. av stemmene. Av 185 stemmegivninger vil dette utgjøre 31 stemmer.

Komiteen viser til at Fremskrittspartiet fikk det siste mandatet. Fremskrittspartiet må miste mer enn 118 stemmer for å tape mandatet til Høyre. Eventuelle feil fra valgmyndighetenes side kunne i teorien ha ført til at Fremskrittspartiet fikk 118 stemmer for mye. For mange stemmesedler til et parti kan skyldes at to stemmer fra samme velger er blitt godkjent fordi det ikke er krysset av i manntallet for den første stemmegivningen, eller at stemmegivning som skulle ha vært forkastet fordi velgeren ikke står i kommunens manntall, er blitt godkjent og dermed partifordelt.

Komiteen viser til at distriktsvalgstyrets protokoll ikke gir holdepunkter for at det er godkjent noen stemmesedler som ikke skulle ha vært med i valgoppgjøret fordi stemmegivningen skulle vært forkastet. Dette er ikke tilstrekkelig til at det kan antas at det er sannsynlig at det er begått feil som har medført for mange stemmer til Fremskrittspartiet i valgoppgjøret. Komiteen har herunder tatt i betraktning at det kun er 18 flere registrerte stemmesedler enn stemmegivninger der det ikke er mulig å forklare differansen, noe som ikke er tilstrekkelig til å påvirke mandatfordelingen.

Komiteen konkluderer etter dette med at gjennomgangen av det tilsendte materialet om valgoppgjøret i Vestfold valgdistrikt ikke har avdekket feil som kan ha hatt betydning for fordelingen av distriktsmandatene i valgdistriktet.

10.9 Valgdirektoratets beregning av utjevningsmandater

Komiteen viser til vedlegg til innstillingen med oppsummering av Valgdirektoratets beregning av utjevningsmandater. Komiteen har vurdert om avdekkede feil kan ha påvirket den samlede fordelingen av utjevningsmandatene mellom partiene. Komiteen har sett nærmere på om de feilene som er påvist i valgdistriktene, kan sies å være så omfattende at det er sannsynlighetsovervekt for at fordelingen av utjevningsmandater kan ha blitt påvirket. Komiteen viser til at det kan være tilfellet hvis feilene kan ha hatt betydning for hvilke partier som kommer over sperregrensen, eller for hvor mange utjevningsmandater hvert parti får.

Komiteen er av den oppfatning at de feilene som er avdekket i enkeltstående valgdistrikter, ikke er store nok til at de kan ha påvirket den samlede fordelingen av utjevningsmandatene mellom partiene. Heller ikke når alle feil i alle valgdistrikter ses i sammenheng, er omfanget så stort at de ville kunne ha ført til en annen fordeling.

Komiteen presiserer imidlertid at konklusjonen må leses med forbehold om at det ikke avdekkes feil i riksvalgstyrets klagebehandling som kan påvirke fordelingen av utjevningsmandater, jf. punkt 10.10.

10.10 Riksvalgstyrets behandling av klagesaker

Komiteen viser til at riksvalgstyret etter valgloven § 16-9 syvende ledd skal meddele sine avgjørelser som gjelder stortingsvalget, til Stortingets presidentskap. Siden riksvalgstyret ikke er ferdige med å behandle alle klagene på tidspunktet for avgivelsen av denne innstillingen, ber komiteen den ordinære fullmaktskomiteen om å vurdere meddelelsen før den legger frem sin innstilling om fullmaktene for Stortinget.

11. Komiteens tilråding

Komiteen viser til det som er uttalt foran, og rår den ordinære fullmaktskomité til å rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Fullmaktene for representantene og vararepresentantene fra valgdistriktene Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark godkjennes.

Oslo, i den forberedende fullmaktskomité, den 30. september 2025

Sverre Myrli

leder

Vedlegg 1.1

Riksvalgstyret

Vedlagt brev fra riksvalgstyret v/Ørnulf Røhnebæk til Stortingets presidentskap, datert 1. oktober 2025.

Oversendelse av klager ved stortingsvalget 2025

Det følger av valgloven § 16-9 syvende ledd at når riksvalgstyret har ferdigbehandlet alle klager ved stortingsvalg, skal riksvalgstyrets avgjørelser meddeles Stortingets presidentskap. Vedlagt følger riksvalgstyrets avgjørelser i 63 klagesaker.

Vedlagt følger også riksvalgstyrets avgjørelse etter valgloven § 16-11 andre ledd (vedtak 64/2025).

Vedtak

Vedtaksdato:	**24. juni 2025**
Saksnr.:	1/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage til riksvalgstyret om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på at valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2 til riksvalgstyret den 12. mai 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte klagen til Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) med frist for merknader 10. juni 2025. KDD oversendte sitt syn på saken i brev 11. juni 2025. Sekretariatet oversendte KDDs merknader til klager samme dag med frist for eventuelle merknader 13. juni 2025. Klager har ikke oversendt merknader til brevet.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 24. juni 2025 etter skriftlig behandling, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at endringen i den nye valgloven § 5-4 andre ledd var i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03). Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved KDD frifunnet.

I dommen la retten til grunn at det er mulig å få fastsettelsesdom på at endringene i underskriftskravene i valgloven § 5-4 bryter med EMK protokoll 1 artikkel 3, men at det ikke er mulig å få fastsettelsesdom på at bestemmelsene i valgloven bryter Grunnloven §§ 49 og/eller 97.

Retten fant ikke at det var nødvendig å ta endelig stilling til om saksøkers påstand knyttet til Grunnloven er rettskrav etter tvisteloven § 1-3 da de øvrige vilkårene i loven ikke ble ansett som oppfylt. Retten la til grunn at det er et visst rom for å fremme et søksmål av mer generell karakter dersom det er et særlig behov for rettslig avklaring. Spørsmålet må også være egnet til å prøves i generell form. Etter en helhetlig vurdering kom retten til at saksøker ikke hadde særlig behov for dom på domstidspunktet.

Alliansen – Alternativ for Norge har anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Saken er ikke avgjort.

Klagers syn på saken

Valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2.

Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt-Johansen har klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører Hans Jørgen Lysglimt-Johansen å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 1 som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Det følger av klagen at behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes, og at avvisning av partiets listeforslag ikke skjer innen klagene er realitetsbehandlet. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Kommunal- og distriktsdepartementets syn på saken

Kommunal- og distriktsdepartementet mener prinsipalt at klagen må avvises. Subsidiært mener departementet at kravene til antall underskrifter i valgloven § 5-4 andre ledd, jf. tredje ledd, ikke er i strid med Grunnloven §§ 49 eller 50.

Etter valgloven § 16-1 kan det klages på «brudd på bestemmelsene i Grunnloven, lov og forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres». At klagen må knytte seg til «brudd» på regelverket om hvordan valg skal forberedes eller gjennomføres, innebærer at klagen må knytte seg til etterlevelsen av valgregelverket under den faktiske prosessen med å gjennomføre valg. Klager som knytter seg til lovligheten av valglovgivningen, uten at det klages på et bestemt vedtak eller et faktisk forhold, faller utenfor hva det kan klages på. Heller ikke lovens øvrige bestemmelser om klageadgang tilsier at det er anledning til å fremme slike «abstrakte» klager for riksvalgstyret. Også forarbeidene er tydelige på at det forutsettes at det klages på forhold som knytter seg til en beslutning eller et faktisk forhold hvor regelverket anvendes, jf. NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.7. Rettspraksis taler også for at klagen må knytte seg til vedtak eller faktiske forhold, jf. Oslo tingretts dom avsagt 10. mars 2025 i sak 24-168520TVI-TOSL/03 s. 26. Departementet mener det bare er mulig å få prøvet grunnlovsmessigheten av en bestemmelse i valgloven der klagen knytter seg til et vedtak eller et faktisk forhold som har inntruffet i forbindelse med forberedelsen eller gjennomføringen av valget.

Grunnloven § 50 beskytter ikke retten til å stille til valg. Retten til å stille til valg er beskyttet av Grunnloven § 49. Bestemmelsen bygger på og skal tolkes i lys av EMK første tilleggsprotokoll artikkel 3 og rettspraksis fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD), jf. Dokument nr. 16 (2011–2012) Rapport til Stortingets presidentskap fra Menneskerettighetsutvalget om menneskerettigheter i Grunnloven s. 251–253 og Karnovs lovkommentar med videre henvisning til dommer fra Høyesterett.

Oslo tingrett kom i dommen 10. mars 2025 til at innstrammingen av underskriftskravet ikke utgjorde en krenkelse av EMKs første tilleggsprotokoll artikkel 3. Tingretten foretok en grundig gjennomgang av EMDs rettspraksis, som viser at EMD i stor grad anerkjenner statenes rett til å utforme valgrelaterte krav, at statene har stor skjønnsmargin og at terskelen er høy. EMD har fastsatt at ulike terskelkrav i form av både underskriftskrav og stemmeprosenter/sperregrenser i utgangspunktet er forenlig med protokoll 1 artikkel 3. Vi-

dere kom tingretten til at lovendringen var et bevisst valg fra lovgivers side, og at begrunnelsen om at partiene må dokumentere en viss oppslutning, likebehandling mellom listene og valgdistriktene var legitime formål etter EMDs praksis. Tingretten mener også det er foretatt en rimelig avveining og balansering mellom de ulike hensynene. KDD slutter seg til rettens vurdering.

Det foreligger ikke holdepunkter for å tolke Grunnloven annerledes og strengere enn EMKs første tilleggsprotokoll artikkel 3. KDD mener derfor at valgloven § 5-4 andre ledd, jf. tredje ledd, ikke er i strid med Grunnloven § 49 første ledd andre punktum. Det samme er lagt til grunn i Karnovs lovkommentar note 3 og 4 til valgloven § 5-4 andre og tredje ledd.

Kravene i valgloven § 5-4 andre ledd, jf. tredje ledd er ikke i strid med Venezia-kommisjonens anbefaling. Det har formodningen mot seg at valgordninger og krav som er i tråd med EMK bryter med Venezia-kommisjonens anbefaling. Tingrettens grundige gjennomgang av EMDs praksis viser at «EMD i stor grad anerkjenner statenes rett til å utforme valgrelaterte krav, at statene har stor skjønnsmargin og at terskelen er høy», jf. dommen s. 41.

Når det gjelder klagers påstand om at det er praktisk umulig å oppfylle underskriftskravet i § 5-4 andre ledd sammenholdt med bestemmelsen i tredje ledd om at det bare er adgang til å underskrive på ett listeforslag, viser KDD til at flere listeforslag som er innlevert etter § 5-4 andre ledd er godkjent til stortingsvalget i år.

Riksvalgstyrets vurdering

Valgloven § 16-2 angir hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Det følger av bestemmelsen i tredje ledd at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a, b og d i det valgdistriktet der de stilte liste». Av første ledd følger det at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til spørsmålet om klagerett, da riksvalgstyret har kommet til at saken skal avvises, jf. valgloven §§ 16-10, jf. 16-1.

Valgloven § 16-10 fastslår at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-1 fastsetter hva det er anledning til å klage på. Etter bokstav a kan det klages på «brudd på bestemmelser i Grunnloven, lov og forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres».

Spørsmålet er om bestemmelsen skal fortolkes slik at den gir rett til å klage på at en eller flere bestemmelser i valgloven er i strid med Grunnloven uavhengig av om det er fattet et vedtak eller utført en handling i forbindelse med forberedelsen eller gjennomføringen av valget.

Riksvalgstyret er kommet til at bestemmelsen ikke skal fortolkes slik. Valgloven § 16-1 bokstav a åpner ikke for å klage over abstrakte rettsspørsmål. Klageretten gjelder konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak – i forbindelse med forberedelse og gjennomføring av valg. Det redegjøres i fortsettelsen for riksvalgstyrets begrunnelse.

Lovens ordlyd gir ikke et klart svar på fortolkningsspørsmålet, og er forenlig med begge tolkingsalternativer. Begrepet «brudd» taler etter riksvalgstyrets syn likevel for at klageretten gjelder konkrete forhold i forbindelse med forberedelse og gjennomføring av valget.

Det følger av Prop. 45 L (2022–2023) s. 238 og 295 at bestemmelsen i § 16-1 bokstav a viderefører hva det kan klages på etter bestemmelsene i lov om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer (valgloven) 28. juni 2002 nr. 57 § 6-8, § 13-1 første ledd og § 13-2 første ledd. I tillegg utvider bestemmelsen i § 16-1 hva det kan klages på, blant annet når det gjelder godkjenning av valg. Valgloven 2002 § 13-1 anga hvilke forhold det kunne klages på ved stortingsvalg på følgende måte: «Alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalget i det valgdistriktet vedkommende er manntallsført.» Av bestemmelsen fulgte det klart at man bare kunne klage på forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av valget.

Også lovens bestemmelser om klagefrister peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. Bestemmelsene knytter seg til valgdagen eller konkrete utførte handlinger, som for eksempel at det er gitt en melding eller at et vedtak er kunngjort. Dersom lovgiver hadde ment å angi en generell adgang til å klage på at valglovens bestemmelser er i strid med Grunnlovens bestemmelser, harmonerer dette dårlig med fristreglene i loven. At riksvalgstyret skal kjenne valg ugyldig hvis bestemte vilkår er oppfylt, viser også at lovens system for valgklager gjelder for brudd som har skjedd ved forberedelsen eller gjennomføringen av et valg.

Som eksempler på hva det kan klages på nevner forarbeidene blant annet «vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag» og «valgstyrets vedtak om å føre en stemmeberettiget inn i manntallet», jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 238. Riksvalgstyret mener det har formodningen mot seg at lovgiver har vedtatt en bestemmelse om at det kan klages på at en bestemmelse i valgloven er i strid med en valgbestemmelse i Grunnloven, uavhengig av om det har skjedd i forbindelse med forberedelse eller gjennomføring av et valg. Det er heller ingen holdepunkter i forarbeidene som tilsier at man har ment å innføre en slik generell klagerett på at bestemmelsene i valgloven strider mot bestemmelsene i Grunnloven. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det skulle være behov

for en slik regel i tillegg til klageretten på vedtak og utførte handlinger i forbindelse med valg.

Det er etter dette riksvalgstyrets oppfatning at klager må gjelde etterlevelsen av reglene ved forberedelsen og/eller gjennomføringen av et valg. Det vil si at klagen må gjelder konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. Det innebærer i vår sak at et listeforslag må være forkastet av et distriktsvalgstyre, før riksvalgstyret kan ta stilling til om vedtaket er i tråd med Grunnlovens bestemmelser. Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10, jf. § 16-1.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**24. juni 2025**
Saksnr.:	2/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på kommunestyrets vedtak om inndeling av Orkland kommune i stemmekretser

Klager:	**Steinar Rikstad**

Klagens spørsmål og bakgrunn

Klagen gjelder spørsmål om Orkland kommunestyres vedtak 25. mars 2025 om å slå sammen Å stemmekrets med Grefstad stemmekrets er i strid med valgloven § 9-2 første punktum.

Orkland kommunestyre fattet 25. mars 2025 vedtak om å redusere antallet stemmekretser fra 11 til 9. Å stemmekrets ble vedtatt slått sammen med Grefstad stemmekrets, og Gjølme stemmekrets med Orkanger stemmekrets. Vedtaket ble fattet med 23 mot 20 stemmer.

Styret i Å samfunnshus ved styreleder Steinar Rikstad framsatte 10. april 2025 klage på Orkland kommunestyres vedtak.

Orkland kommunestyre behandlet klagen 20. mai 2025. Klagen ble med stemmetallene 23 mot 20 ikke tatt til følge.

Klagen ble oversendt til riksvalgstyret 21. mai 2025.

Sekretariatet informerte i e-post 22. mai 2025 klager om adgangen til å uttale seg om kommunestyrets redegjørelse for klagesaken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Klager har ikke kommet med noen ytterligere merknader til klagesaken.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 24. juni 2025 etter skriftlig behandling, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Klager legger i klagen til grunn at kommunestyrets vedtak om å slå sammen Å stemmekrets og Grefstad stemmekrets er begrunnet i at Å samfunnshus ikke oppfyller kravet til universell utforming av valglokaler.

Å samfunnshus fikk «hverken tid eller muligheter til å legge til rette for å imøtekomme kommunens krav» til universell utforming av samfunnshuset. Det vises til at kommunen 10. mars 2025 reserverte samfunnshuset som valglokale fra 5. til 9. september 2025 og at to representanter fra kommunen var på befaring. Den 22. mars 2025 fikk samfunnshuset via lokalavisa kunnskap om at valgutvalget i kommunen gikk inn for at Å samfunnshus ikke skulle godkjennes som valglokale.

Samfunnshuset burde fått tilbakemelding fra kommunen umiddelbart etter befaringen. Da kunne samfunnshuset satt i gang arbeid med å montere automatisk døråpner, for å oppfylle kravene før kommunestyremøtet.

Å samfunnshus driftes på frivillig basis, og lokalsamfunnet støtter opp både økonomisk og med praktisk dugnad for å holde huset i drift og i god stand. Lokalsamfunnet har i det siste året støttet opp om omfattende renovering, slik at samfunnshuset i dag er velfungerende. Saken kunne fått en annen utgang med bedre kommunikasjon fra kommunens side. Styret for Å samfunnshus er klare til å gjennomføre tiltak, for å tilby kommunen et valglokale som tilfredsstiller kravene til universell utforming i god tid før valget i september. Å samfunnshus er godt tilrettelagt for gjester og brukere med funksjonsnedsettelse. Samfunnshuset er tilrettelagt med rullestolrampe ved inngang og HC-toalett lett tilgengelig.

Å samfunnshus har gjennom Orkland kommunes saksbehandling og omtale fått dårlig reklame.

Kommunestyrets behandling av klagen

Kommunestyret vedtok i møte 20. mai 2025 å ikke ta klagen til følge.

Kommunedirektøren har i saksframlegget til kommunestyrets møte 20. mai 2025 redegjort nærmere for klagen og administrasjonens vurdering av klagen.

Det legges i saksframlegget til grunn at klager har stemmerett fordi styret i Å samfunnshus består av stemmeberettigede, jf. valgloven § 16-2 første ledd, og at klagen er framsatt innen lovens frister. Det legges videre til grunn at kravene til klagen som følger av valgloven § 16-7, er oppfylt, siden klagen er skriftlig og klagegrunnene er oppgitt. Klagen er framsatt for riktig organ.

Kommunedirektøren viser til at det i klagen ikke er henvist til konkrete lovbestemmelser som vedtaket eventuelt ikke er i henhold til, men legger likevel til grunn at klagen gjelder forhold omfattet av valgloven § 16-1 bokstav a som sier at det kan klages på brudd på lov og forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres.

Om valgloven § 9-2 står det følgende i saksframlegget:

> Valgloven § 9-2 gir kommunestyret uttrykkelig hjemmel til å avgjøre hvordan kommunen skal deles inn i stemmekretser. Det oppstilles ingen føringer i loven om hvordan dette skal gjøres, men i forarbeidene til bestemmelsen viser departementet til at inndelingen i stemmekretser ikke skal være vilkårlig eller begrunnet i utenforliggende hensyn. Kretsene skal fastsettes for å sikre en hensiktsmessig organisering av valget, der de kan velge gode og egnede valglokaler som skal gi alle velgerne i kommunen mulighet til å stemme. Ved sammenslåing av kretser må konsekvensene av dette vurderes.

Kommunedirektøren viser til at klagen slik den er formulert, må forstås dithen at klager mener at sammenslåing av Å og Grefstad stemmekretser alene er begrunnet i at Å samfunnshus ikke oppfyller kravet til universell utforming.

Kommunedirektøren peker på at begrunnelsen for vedtaket om å slå sammen stemmekretsene var mye videre:

> Stadig flere benytter seg av muligheten til å forhåndsstemme eller velger å stemme i en annen krets enn der de bor. Dette får konsekvenser for behovet for små stemmekretser og nærhet til stemmelokalene. For å kunne levere en best mulig løsning for å stemme ved valg i framtida er det ønskelig med en bred gjennomgang av dagens organisering. Stemmelokalet på Storås oppfyller kravet til universell utforming og bør opprettholdes inntil utredningen av fremtidig organisering er gjennomført. Gjølme og Å stemmekrets har ikke valglokaler som oppfyller kravene og det er ikke grunnlag for å søke om dispensasjon fra kravet med begrunnelse i lang avstand til annet stemmelokale.

Det ble i saksframlegget som lå til grunn for vedtaket om å slå sammen stemmekretser, også redegjort for andre forhold enn krav om at valglokalene skal være universelt utformet. Dette gjaldt blant annet at det var kort avstand til valglokale i nærmeste krets, at det vil være gode muligheter til å forhåndsstemme i alle deler av kommunen og at det vil være mulig å stemme hjemme for velgere som har behov for det.

Vedtaket om å redusere antall stemmekretser ved å slå sammen noen kretser, er etter kommunedirektørens vurdering ikke i strid med regelverket for hvordan valg skal forberedes og gjennomføres. Vedtaket om sammenslåing av stemmekretser er gjort på grunnlag av en helhetlig vurdering, hvor det blant annet er tatt stilling til at nærhet til nærmeste stemmekrets ivaretar hensynet til at velgerne får mulighet til å stemme.

Riksvalgstyrets vurdering

Det følger av valgloven § 16-2 første ledd første punktum at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Klagen ser ut til å være fremmet av styret i Å samfunnshus. Riksvalgstyret peker på at Å samfunnshus som sådan ikke har klagerett etter valgloven. Som kommunen påpeker imidlertid, består styret av personer med stemmerett i valgdistriktet, og klagen er underskrevet av Steinar Rikstad som har stemmerett. Riksvalgstyret legger etter dette til grunn at denne personen har klagerett etter § 16-2 første ledd første punktum.

Fristen for å klage på kommunestyrets vedtak om hvordan kommunens skal deles inn i stemmekretser, er fire dager etter valgdagen, jf. valgloven § 16-6 første ledd. Klagen ble satt fram 10. april 2025, dvs. innen fristen.

Valgloven § 16-7 stiller opp enkelte krav som en klage må oppfylle. Klagen skal være skriftlig og angi de faktiske forholdene som den bygger på, jf. første ledd. Klagen skal etter tredje ledd settes fram for det organet som fattet vedtaket. Klagen er skriftlig, den peker på at Å samfunnshus burde ha fått mulighet til å gjøre samfunnshuset universelt utformet før kommunestyret traff vedtaket om å dele kommunen inn i stemmekretser, og den er satt fram for kommunen. Riksvalgstyret legger etter dette til grunn at de omtalte kravene til klagen er oppfylt, og klagen tas under behandling.

Det er etter riksvalgstyrets vurdering, som også kommunen peker på, noe uklart hva det klages på i vedtaket. Det følger av valgloven § 16-1 bokstav a at det kan klages på «brudd på bestemmelsene i Grunnloven, lov og forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres». Vedtaket om å slå sammen stemmekretser og dele kommunen inn i 9 stemmekretser ved stortingsvalget i 2025 er truffet med hjemmel i valgloven § 9-2 første punktum. Riksvalgstyret legger derfor til grunn at det klages på at vedtaket ikke er i tråd med valgloven § 9-2 første punktum.

Det følger av valgloven § 9-2 første punktum at «[k]ommunestyret avgjør hvordan kommunen skal deles inn i stemmekretser». Verken valgloven eller valgforskriften sier noe om hvilke forhold kommunestyret skal legge vekt på ved inndeling av kommunen i stemmekretser. I Prop. 45 L (2022–2023) uttaler departementet på s. 136 blant annet følgende om inndeling av kommunene i stemmekretser:

> Departementet er enig med utvalget i at inndelingen i stemmekretser ikke skal være vilkårlig eller begrunnes med utenforliggende hensyn. Departementet understreker at inndelingen i stemmekretser handler om å legge til rette for en god avvikling av valget. Kommunene fastsetter kretsene for å sikre en hensiktsmessig organisering av valget, der de kan velge gode og egnede valglokaler som skal gi alle velgerne i kommunen mulighet til å stemme. I denne vurderingen er det en rekke ulike momenter valgstyret må ta hensyn til.
>
> Departementet støtter derfor ikke utvalgets forslag om at kommunene skal legge særlig vekt på hensynet til reiseavstander og transporttilbud når det gjelder inndelingen i stemmekretser. Departementet legger til grunn at kommunestyret, eventuelt valgstyret etter delegering, gjør en grundig vurdering når de fastsetter stemmekretser. Det forutsettes at kommunestyret/valgstyret spesielt vurderer konsekvensene dersom det reduserer antall stemmekretser i kommunen.

Det følger av valgloven § 6-7 første ledd at «[v]algstyret skal sørge for at valglokalene er universelt utformet», og at «[v]elgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp». Riksvalgstyret kan ikke se at det at kommunestyret traff vedtaket om å slå sammen Å stemmekrets med Grefstad stemmekrets uten å gi Å samfunnshus mulighet til å rette opp manglene ved samfunnshuset med hensyn til krav til universell utforming av valglokaler, gjør at vedtaket er ugyldig. Kommunen kan sørge for universelt utformede valglokaler på ulike måter. Den kan sørge for utbedring av tidligere benyttede lokaler som ikke oppfyller kravene til universell utforming, eller benytte seg av andre lokaler som allerede tilfredsstiller kravene til universell utforming.

Riksvalgstyret viser til at kommunestyrets vedtak om å redusere antall stemmekretser fra 11 til 9 bygger på et grundig saksframlegg, der det i tillegg til spørsmålet om at valglokalene skal være universelt utformet, ble drøftet og vektlagt momenter som avstand til andre valglokaler, mulighet til å forhåndsstemme i alle deler av kommunen og ambulerende stemming. I begrunnelsen for vedtaket er det også vist til at stadig flere forhåndsstemmer eller stemmer i en annen stemmekrets enn der de bor. Riksvalgstyret viser videre til at valgstyret dersom det hadde ønsket det, kunne ha tatt opp med Å samfunnshus om det ville være mulig å iverksette tiltak for å sikre at velgerne kan ta seg inn i valglokalet uten hjelp. Valgstyret har imidlertid ingen slik plikt. Det må kunne legge til grunn de faktiske forhold som foreligger på vedtakstidspunktet.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**24. juni 2025**
Saksnr.:	3/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtak i Telemark distriktsvalgstyre om forkastelse av listeforslag fra Industri- og næringspartiet

Klager:	**Knut Erik Jordstøyl**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen gjelder spørsmål om distriktsvalgstyret i Telemarks vedtak 28. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Industri- og næringspartiet (INP) i Telemark valgdistrikt er i strid med valgloven.

Distriktsvalgstyret i Telemark forkastet i møte 28. mai 2025 listeforslaget fra Industri- og næringspartiet, fordi det ikke var levert innen fristen 31. mars kl. 12.

Begrunnelsen for vedtaket følger av fylkesdirektørens innstilling:

> Fylkeskommunens valgadministrasjon kjenner seg ikke igjen i beskrivelsen fra INP vedrørende innlevering av listeforslag [om at det] ble bekreftet [at] alt [var] ok, snarere tvert imot. Fylkeskommunen har ikke tilgang til å se listeforslag som registreres i listeforslagsportalen før partiene klikker på lever listeforslag, dette medførte at fylkeskommunen var i kontakt med 3 partier den 27.3 for å minne de på at fristen for innlevering nærmet seg. INP var en av partiene som fikk henvendelse.

Det heter videre at

> [f]ylkesdirektøren er av den oppfatning at veiledning i forkant av innleveringsfrist var på et tilfredsstillende nivå, og at en må forvente at partier som trenger bistand til innlevering tar kontakt i veldig god tid før viktige frister går ut […]. INP kunne alternativt ha møtt opp på Telemarkshuset og levert listen eller sendt inn listen per post.

INP ved fungerende leder i Telemark INP Knut Erik Jordstøyl og partileder Øistein Høksnes klaget 3. juni 2025 på distriktsvalgstyrets vedtak.

Distriktsvalgstyret i Telemark opprettholdt i møte 5. juni 2025 vedtaket om å forkaste listeforslaget. Klagen ble sendt til riksvalgstyret for avgjørelse ved brev samme dag.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte i e-post 6. juni 2025 om mottak av klagen, og ba om klagers merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Riksvalgstyret mottok 12. juni 2025 klagers merknader til klagesaksbehandlingen.

Sekretariatet innhentet 16. juni 2025 informasjon fra Telemark fylkeskommune og Valgdirektoratet om deres kontakt med INP i forbindelse med levering av listeforslag, som fylkeskommunen og direktoratet oversendte per e-post senere samme dag.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 24. juni 2025 etter skriftlig behandling, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Klager mener at INPs listeforslag i Telemark skulle vært godkjent av distriktsvalgstyret. Fristen er oversittet, men det foreligger to grunnlag for at lista likevel skal tas til behandling, jf. valgloven § 21-5.

Manglende veiledning fra fylkeskommunen og Valgdirektoratet

Klager anfører prinsipalt at listeforslaget ble levert for sent fordi det ikke er gitt tilstrekkelig veiledning. Tillitsvalgt på lista ble kontaktet 28. mars 2025 med informasjon om at lista ikke var registrert. Ved telefonkontakt med fylkeskommunen fikk tillitsvalgt spørsmål om hvordan han hadde gått fram, hvorpå han forklarte detaljert og fikk beskjed av fylkeskommunen om at alt var gjort korrekt.

Verken fylkeskommunen eller Valgdirektoratet har gitt tilfredsstillende veiledning om at en aktivt må «levere» i portalen. Det må ha vært «åpenbart for fylkeskommunen at [tillitsvalgt] Kleppe strevde med å få levert listen elektronisk». Tillitsvalgte forsøkte gjentatte ganger før fristens utløp å få informasjon om framgangsmåte for riktig levering av listeforslaget, uten at nødvendig informasjon ble formidlet.

Veiledningen på Valgdirektoratets nettsider er mangelfull, ettersom «nettsidene [er] egnet til å gi inntrykk av at et listeforslag er levert, selv om ikke alle trinn er utført». Informasjonen på Valgdirektoratets nettsider omtaler signering av listeforslaget, men «[a]t man må gå videre i systemet og aktivt 'levere' listeforslaget fremgår

ikke på valgdirektoratets nettsider». Informasjon om dette finnes i veilederen i forslagsportalen, men «ut fra informasjonen gitt på nettsiden er det ikke åpenbart at det ikke er tilstrekkelig å opprette listen og få den signert […]. Den elektroniske løsningen får det således til å virke som om listen er registrert». Den elektroniske løsningen «ledet [tillitsvalgte] til å tro at listen var registrert elektronisk, og at de formelle kravene etter valgloven […] var oppfylt».

Manglende informasjon om «levering» i portalen har også tidligere medført at andre partier ikke har fått levert innen fristen ved tidligere valg, jf. klagesak 23/3012-6 (Norgesdemokratene). Ettersom «Valgdirektoratet gjennom denne tidligere saken var gjort kjent med svakheten ved portalen […] burde [det] vært gitt tydeligere informasjon både i den elektroniske løsningen og på valg.no». På nettsidene «fremgår det ikke at det å legge inn listeforslaget i portalen og det å levere listeforslaget etter valgloven ikke er sammenfallende». Valgdirektoratet skulle med viten om slike utfordringer «ha tilrettelagt med bedre informasjon før neste valg». Dette er «en feil som med enkelthet kunne vært unngått».

Klager viser til følgende hendelsesforløp, slik beskrevet av tillitsvalgt Andreas Kleppe:

10.11.2024 – Nominasjonsmøte

30.01.2025 – Lista levert elektronisk. Signert kl. 11.43.05. Grønt symbol/hake synleg.

28.03.2025 – Mottok e-post om at lista ikkje var registrert. Ringde Telemark fylkeskommune og vart vist vidare til Valdirektoratet. Der var telefontida over for dagen.

31.03.2025 – Ringde Valdirektoratet kl. 09.00. Blei sett over til fleire personar, før eg fekk beskjed om å ringe Telemark fylkekommune, der eg igjen vart sett over fleire gongar. Til slutt fekk eg spørsmål om korleis eg hadde gått fram. Eg forklarte i detalj og fekk beskjed om at alt var gjort korrekt.

01.04.2025 – Oppdaga at lista ikkje var publisert på fylkeskommunens sider og tok kontakt igjen. Blei beden om å sende inn forklaring med skjermbilete frå den elektroniske lista. Dette blei gjort umiddelbart og sendt til avtalt e-postadresse med referanse til Politisk støtte.

02.04.2025 – Fekk bekrefting på at alt var gjort korrekt, men blei samstundes beden om å sende inn lista manuelt, med to signaturar.

03.04.2025 – Kl. 08.00: Lista levert av meg til Politisk støtte hos fylkeskommunen.

Hindring utenfor INPs kontroll

For det tilfellet at det er gitt tilstrekkelig veiledning, anfører klager subsidiært at fristoversittelsen skyldes svikaktig opptreden fra egen tillitsvalgt utenfor INPs kontroll, som faller inn under unntaksbestemmelsen i valgloven § 21-5.

Begge tillitsvalgte er i dag registrert på et annet godkjent listeforslag i Telemark, lista til Velferd- og innovasjonspartiet. De meldte seg begge ut av INP rundt tidspunktet for utløp av fristen for innlevering av listeforslag. Tillitsvalgte «planla åpenbart et partiskifte, og har tilsynelatende benyttet anledningen til å aktivt forhindre Telemark INP i å levere sitt listeforslag». Overfor partiet viste tillitsvalgte til skjermbildet av at lista var registrert i det elektroniske systemet, hvor det framgår at lista er fylt ut med nødvendig informasjon, er signert riktig og har fått grønn hake. INP hadde dermed «ingen forutsetning for å mistenke denne aktive motarbeidelsen av listeforslaget» og «står […] overfor en form for uovervinnelig hindring som åpenbart bør rammes av valgloven § 21-5».

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyret i Telemark behandlet klage fra INP i møte 5. juni 2025. Distriktsvalgstyret fattet følgende vedtak:

Distriktsvalgstyrets vedtak i sak 3/25 om å forkaste listeforslaget fra Industri- og næringspartiet, opprettholdes. Klagen sendes til riksvalgstyret for avgjørelse.

Begrunnelsen for vedtaket følger av fylkesdirektørens innstilling. Det vises til at informasjon om innlevering av listeforslag i den elektroniske forslagsportalen finnes på Valgdirektoratets hjemmeside, og at Valgdirektoratet også har laget en egen brukerveiledning. Det vises til at informasjonen på fylkeskommunens hjemmeside henviser videre til Valgdirektoratets nettsider:

Fylkesdirektøren viser til at det fremgår av Valgdirektoratets informasjonssider at listeforslagene kan sendes inn digitalt ved at det må trykkes på en knapp for «lever listeforslag» for at listeforslaget skal bli levert. Det er også informasjon om at innsender vil se en grønn hake om at listeforslaget er levert, og at det er mulig å få tilsendt en kvittering for innsendt listeforslag. Valgdirektoratet har på sin hjemmeside informasjon om krav til listeforslag, frister og innsending og de har også en egen veiledningstjeneste hvor innbyggere og andre kan stille spørsmål knyttet til valg.

Klagen er også begrunnet med mangelfull informasjon fra fylkeskommunen. Som nevnt ovenfor, har fylkeskommunen sendt ut informasjon til politiske partier i fylkestinget herunder Industri- og næringspartier om frist for innsending av listeforslag og informasjon om hvordan listeforslag kan leveres inn. I tillegg er det lagt ut informasjon på fylkeskommunens hjemmeside med henvisning til valgdirektoratets hjemmeside om valg og elektroniske listeforslag. Industri- og næringspartiet fikk også tilsendt en påminnelse per e-post den 27.03.2025 om fristen for innlevering av listeforslag. Industri- og næringspartiet har fått tilstrekkelig informasjon om frist og måter å innlevere listeforslag på, og kan ikke høres med anførslene.

Fylkesdirektøren kan etter denne vurderingen

ikke se at det er gitt feil eller mangelfull informasjon som oppfyller valgloven [§ 21-5]. Vilkårene for fristoversittelse er ikke oppfylt. På denne bakgrunn mener fylkesdirektøren at distriktsvalgstyrets vedtak skal opprettholdes.

Av fylkesdirektørens innstilling til distriktsvalgstyrets behandling av klagen framgår følgende hendelsesforløp:

Januar	Fylkeskommunen sendte henvendelse til alle partier med sete i fylkestinget om frister for innlevering av listeforslag. Informasjon ble også lagt på Telemark fylkeskommunes hjemmeside 14.01.2025.
27.03.2025	Fylkeskommunen sendte henvendelse til de partiene med sete i fylkestinget som fortsatt ikke hadde levert listeforslag for å minne om fristen. Henvendelse ble sendt til partiene Rødt, Krf og INP.
01.04.2025	Andreas Kleppe (tillitsvalgt) ringte til fylkeskommunen, og opplyste at han ikke kunne se at listeforslaget til INP var publisert på fylkeskommunens hjemmesider. Kleppe fikk informasjon om at listeforslaget til INP ikke var mottatt av fylkeskommunen. Det ble konkludert med at tillitsvalgt ikke hadde trykket på knappen for «lever listeforslag». Tillitsvalgt fikk beskjed om å sende inn en skjermdump av Valgdirektoratets listeforslagsportal og sende fylkeskommunen en skriftlig redegjørelse. Tillitsvalgt fikk også informasjon om at det er opp til distriktsvalgstyret om listeforslaget skal godkjennes eller forkastes. Valgdirektoratet bekreftet på telefon med fylkeskommunen at INP sitt listeforslag var registrert, men ikke levert. Valgdirektoratet orienterte om at det er distriktsvalgstyret som avgjør om listeforslaget skal godkjennes og at INP bør levere en skriftlig liste. Fylkeskommunen ringte tilbake til Kleppe og informerte om tilbakemeldingen fra Valgdirektoratet.
02.04.2025	Listeforslag fra INP ble levert inn til fylkeskommunen på papir. Listeforslaget manglet vedlegg til listeforslaget som følger av valgloven § 5-5. Det er vedlagt skjermbilder som viser at listeforslaget er registrert i Valgdirektoratets listeforslagsportal.
14.04.2025	Kleppe var i kontakt med fylkeskommunen for å høre om det var mer han skulle følge opp. Administrasjonen informerte om at tillitsvalgte på dette tidspunkt hadde gjort det de kunne, og at videre saksgang ligger til distriktsvalgstyret.

Klagers merknader til underinstansens redegjørelse

Klager har i brev 11. juni 2025 oversendt ytterligere merknader til klagen til riksvalgstyret. Det vises til at INP har fått lister godkjent i alle andre valgdistrikter, og at med tanke på at INP fikk en oppslutning på 6,7 prosent i Telemark ved forrige valg, ville det vært utrolig leit at velgerne ikke skal få ha INP som et alternativ dette valget. Saken er derfor svært viktig for klager.

Fylkesdirektøren har valgt å vurdere saken kun ut fra anførslene om manglende veiledning. Klagen må også vurderes ut fra valglovens åpning for fristoversittelse som følge av forhold utenfor forslagstillers kontroll som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne.

Fylkesdirektøren og tidligere fylkesnestleder i INP (tillitsvalgte) er uenige om de faktiske hendelsene i saken, og det finnes to eventuelle sannheter. Den ene er at de ikke er gitt tilstrekkelig veiledning, som etter forarbeidene medfører at valgloven aksepterer fristoversittelse. Dersom det på den andre siden er gitt tilstrekkelig veiledning, har tillitsvalgte med hensikt oversittet fristen, for så å stille på lista til et annet parti. Dette vil i så tilfelle være et tilfelle utenfor INPs kontroll som var uforholdsmessig tyngende å overvinne. Juridisk er det grunnlag for å akseptere fristoversittelsen i denne saken, uavhengig av hvilken versjon av de faktiske forholdene man anser som sannsynliggjort.

Klager anmoder om at listeforslaget fra Telemark INP godkjennes.

Riksvalgstyrets vurdering

Krav til klagen

Klagen er framsatt av Telemark INP ved fungerende leder Knut Erik Jordstøyl og partileder i INP Øistein Høksnes.

I saksframlegget til distriktsvalgstyret er spørsmålet om hvem som har klagerett tatt opp. Etter valgloven kan «[a]lle som har stilt liste» klage på «forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d», jf. valgloven 16-2 tredje ledd. Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum. Tillitsutvalget for INP i Telemark valgkrets er altså fylkespartiets styre. Klagen er imidlertid ikke framsatt av styret som helhet, men av fungerende leder Knut Erik Jordstøyl og partileder i INP Øistein Høksnes. Riksvalgstyret finner ikke grunn til å ta endelig stilling til om INP Telemark har klaget da klagen blant annet er fremmet av Knut Erik Jordstøyl, som har klagerett, jf. valgloven § 16-2 første ledd da han er manntallsført i Telemark valgdistrikt.

Klagen er fremmet innenfor fristen i valgloven § 16-6 tredje ledd og oppfyller også ellers de formelle kravene til klage, jf. valgloven kapittel 16. Klagen tas under behandling.

Om vilkårene i valgloven § 21-5 er til stede

Spørsmålet er om vedtaket i Telemark distriktsvalgstyre om å forkaste INPs listeforslag er i strid med valgloven.

Fristen for å levere listeforslag er kl. 12 den 31. mars i valgåret, jf. valgloven § 5-7. Av andre ledd følger det at listeforslaget regnes som levert «når det har kommet inn til fylkeskommunen». Listeforslag som blir levert etter fristen kan ikke godkjennes med mindre fristoversittelsen oppfyller vilkårene i valgloven § 21-5.

Det er ikke tvilsomt at listeforslaget fra INP i Telemark ikke var levert elektronisk i portalen eller på papir innen denne fristen, og derfor ikke var «kommet inn til» fylkeskommunen. Listeforslaget ble levert i resepsjonen på Telemarkshuset på papir den 2. april 2025. Det er heller ikke tvilsomt at listeforslaget 30. januar 2025 ble registrert og «signert» i den elektroniske listeforslagsportalen, men det var ved fristens utløp ikke levert inn da det ikke var trykket på knappene «lever listeforslag» og «send inn».

Valgloven § 21-5 regulerer oversittelse av frister. Bestemmelsen lyder:

> Hvis en melding eller klage gis etter utløpet av en frist etter loven her, kan den bare tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne.

Det framgår av merknadene til bestemmelsen at «melding eller klage» også omfatter innlevering av listeforslag, se Ot.prp. nr. 74 (2005–2006) s. 111, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 303 om at dagens valglov viderefører, med noen språklige endringer, valgloven 2002 § 15-5 fjerde ledd. Bestemmelsen innebærer dermed et unntak fra hovedregelen om at et listeforslag kun kan tas til behandling dersom det er levert innen kl. 12 den 31. mars. Dersom vilkårene i valgloven § 21-5 er oppfylt, skal et listeforslag ikke forkastes på grunn av at det er levert etter fristens utløp.

Av forarbeidene til valgloven 2002 § 15-5 framgår det at «hindringer som var utenfor melderens kontroll» for eksempel er «feilaktig eller mangelfull informasjon fra det offentliges side», se Ot.prp. nr. 45 (2001–2002) s. 247.

Det samme er vist til i Kommunal- og distriktsdepartementets tolkningsuttalelse av 16. mai 2025, innhentet av Telemark fylkeskommune i forbindelse med behandling av innkomne listeforslag til stortingsvalget 2025. I uttalelsen står det at det «også [kan] tenkes andre lignende forhold som vil kunne oppfylle vilkårene i loven, for eksempel dersom det er tekniske problemer i den tekniske løsningen som gjør at systemet ikke registrerer at listeforslaget er sendt inn til tross for at listeforslagsstillerne har trykket på knappen 'lever listeforslag'».

I juridisk teori er det lagt til grunn at villfarelse med hensyn til valglovens regler normalt ikke vil kunne godtas, jf. Overå, Dalbakk og Pavestad, *Valglovgivningen* (1997) s. 35.

Ordlyden «utenfor [...] kontroll» henspiller normalt ikke på interne forhold som forslagsstiller har hatt mulighet til å påvirke. Forarbeidene nevner force majeure-tilfeller og feilinformasjon fra offentlige myndigheter, jf. over.

Når det gjelder klagers subsidiære anførsel om at listeforslaget ikke ble levert innen fristen fordi «[f]ylkesleder og nestleder [...] benyttet anledning til å aktivt forhindre Telemark INP i å levere sitt listeforslag», fordi de «planla [...] et partiskifte», er denne knyttet til at Kleppe senere har blitt oppført på lista til Velferd og Innovasjonspartiet. Riksvalgstyret kan imidlertid ikke se at et slikt hendelsesforløp støttes av sakens dokumenter eller ytre omstendigheter for øvrig, jf. drøftelsen nedenfor om telefonkontakt mellom partene om innleveringen.

I denne saken skyldes fristoversittelsen ikke villfarelse om at listeforslaget måtte være levert kl. 12 den 31. mars. Derimot synes fristoversittelsen å skyldes en misforståelse om hva som kreves for at et listeforslag er levert i den elektroniske listeforslagsportalen. Klager anfører at tillitsvalgte trodde at registrering og signering i nettportalen oppfylte lovens vilkår om levering.

Både klager og fylkeskommunen er enige om at fylkeskommunen den 27. mars sendte ut en henvendelse til de partiene med sete i fylkestinget som fortsatt ikke hadde levert listeforslag, for å minne om fristen. Påminnelsen ble sendt til INP, og tillitsvalgte redegjør for at han mottok e-posten den 28. mars.

Fra dette punktet er klager på den ene siden og fylkeskommunen og Valgdirektoratet på den andre siden uenige om det faktiske hendelsesforløpet.

I etterkant av dette viser klager til at Kleppe, tillitsvalgt for INP, opplyser at han var i kontakt med både fylkeskommunen og Valgdirektoratet på telefon 28. mars og 31. mars før kl. 12 for å få en forklaring på hvorfor lista ikke var levert. Valgdirektoratet og fylkeskommunen avviser å ha vært i kontakt med tillitsvalgte for INP før fristen for å levere listeforslag gikk ut kl. 12 den 31. mars. Fylkeskommunen opplyser imidlertid å ha et ubesvart anrop fra Kleppe 28. mars. Både fylkeskommunen og Valgdirektoratet bekrefter å ha vært i kontakt med Kleppe etter utløpet av innleveringsfristen.

Det er altså uklart om det ble gitt veiledning på telefon i forkant av innleveringsfristen. Riksvalgstyret legger uansett til grunn at Kleppe forsøkte å komme i kontakt med fylkeskommunen da den bekrefter å ha mottatt et anrop 28. mars, som ikke ble besvart. Innholdet i Valgdirektoratets telefonlogg for 1. april 2025 kl. 9 synes å vise at det har vært kontakt mellom fylkeskommunen og Kleppe. I loggen står blant annet følgende:

> INP Telemark opplyser om at de har glemt å levere listeforslag – at de har misforstått signering og levering. Ved dialog med Telemark fylkeskommune, har de fått beskjed om at det skal være en grønn hake hvis de har levert. De så en grønn hake i listeforslagsportalen og har tenkt at alt er OK.

Når det gjelder anførselen om mangelfulle opplysninger, viser riksvalgstyret til at informasjon og brukerveiledning om innlevering av listeforslag blant annet gis på Valgdirektoratets nettsider, som i denne forbindelse både er informasjonssiden valg.no og listeforslagsportalen, som er nettløsningen som benyttes for elektronisk levering av listeforslag.

Selv om sen levering av INPs listeforslag i Telemark ikke skyldes feil i den tekniske løsningen, legger riksvalgstyret til grunn at utfordringen for forslagsstiller likevel synes å være knyttet til den tekniske løsningen, som er en del av Valgdirektoratets informasjonsformidling.

På Valgdirektoratets hjemmesider beskrives framgangsmåten for levering av listeforslag slik:

> For å signere som styremedlem må du logge inn ved bruk av ID-porten. Du blir da møtt med et pop-up vindu hvor du må godta begge valgene for å komme deg videre. Videre må du finne fram til listeforslaget ved å navigere til korrekt kommune eller fylkeskommune. Signer listeforslaget du ønsker å skrive under på ved å trykke deg inn på det. Klikk deg inn på listeforslaget til det aktuelle partiet/gruppen for å signere.

Klager anfører at det

> [a]t man må gå videre i systemet og aktivt «levere» listeforslaget [ikke] fremgår […] på valgdirektoratets nettsider. Det står heller ikke tydelig at man må motta kvittering på innlevering fra portalen. Informasjon om dette kan finnes på s. 7flg. i veilederen til forslagsportalen, men ut fra informasjonen gitt på nettsiden er det ikke åpenbart at det ikke er tilstrekkelig å opprette listen og få den signert […]. Den elektroniske løsningen får det således til å virke som om listen er registrert. Som vedlagte skjermbilde viser, fremstår det som listen er lastet opp og tilstrekkelig signert.

Klager opplyser at den tillitsvalgte har fulgt framgangsmåten angitt på Valgdirektoratets hjemmesider, noe som «ledet han til å tro at listen var registrert elektronisk, og at de formelle kravene etter valgloven kap. 5 var oppfylt».

Klager viser til at direktoratets nettsider ikke ga opplysninger om at det ikke var tilstrekkelig å registrere og signere lista i portalen, for at den skal regnes som levert.

Opplysninger om at listeforslaget leveres ved å trykke på knappen «lever listeforslag» og «send inn» framkommer av brukerveiledningen som listeforslagsstiller får opp som PDF på valg.no, som det også er lenket videre til ved innlogging i listeforslagsportalen. Brukerveiledningen inneholder et eget kapittel om «levering av listeforslag», hvor det beskrives at levering skjer ved å velge knappen «lever listeforslag». Det beskrives at «[n]år du leverer kan du også velge å få tilsendt en bekreftelse på levering på e-post til de administratorene og tillitsvalgte som det er registrert e-postadresser til». Prosessen er beskrevet med bilder. I bruksanvisningen står det at «[n]år listeforslaget er levert, kan du se en kvittering med grønt symbol med hake, og et tidspunkt for når det sist ble levert», med et bilde som illustrerer dette.

På den ene siden taler det at brukerveiledningen er tilgjengelig på valg.no samt at framgangsmåten for levering er eksplisitt beskrevet i veilederen, for at informasjonen på Valgdirektoratets nettsider ikke er mangelfull med hensyn til at levering i samsvar med lovens vilkår skjer ved å trykke på knappen for «lever listeforslag» og «send inn». Klager har i denne saken i tillegg den 27. mars fått informasjon fra Telemark fylkeskommune om at lista ikke var levert. Dette gir klager en klar oppfordring til å undersøke nærmere hvordan listeforslaget skal leveres i listeforslagsportalen og sjekke om registrering i portalen er korrekt gjennomført.

På den andre siden kan det stilles spørsmål ved om utformingen av listeforslagsportalen ga listeforslagsstiller foranledning til å tro at registrering og signering var i samsvar med lovkravet om levering.

Riksvalgstyret har i møtet fått demonstrert hvordan signering og innlevering av listeforslag skjer, og er enig i at dersom man ikke har lest brukerveiledningen i sin helhet og ikke navigerer langt nok ned på nettsiden, er

det en stor fare for at man kan unngå å få med seg at listeforslaget også må leveres ved en egen handling.

Forslagsportalen er for det første utformet slik at de som signerer listeforslaget får opp en grønn hake med bekreftelse på at listeforslaget er signert og når det er signert. Portalen gir ingen anvisning på at signering ikke er det siste steget i prosessen med å levere listeforslag. For å levere listeforslag må forslagsstiller bla lenger ned på siden for å finne fram til knappen «lever listeforslag» og deretter «send inn», som er siste steg i prosessen. At det er forskjell på å signere og levere et listeforslag er ikke nødvendigvis intuitivt for den som stiller liste. For en listeforslagsstiller (som ikke har lest brukerveiledningen) vil det være nærliggende å tro at prosessen er fullført ved signering. På dette punktet i prosessen er lista fullstendig fyllt ut med nødvendig informasjon og signert. Den grønne haken kan misvisende lede forslagsstiller til å tro at prosessen er fullført og at listeforslaget er korrekt levert. Forslagsportalen kan i denne sammenheng oppleves forvirrende.

Valgdirektoratet drifter løsningen og har ansvar for formidling av informasjon om løsningens utforming samt brukerstøtte. Valgdirektoratet har gjennom tidligere saker blitt gjort kjent med utfordringer blant listeforslagsstillere med levering gjennom nettportalen, se Kommunal- og distriktsdepartementets sak 23/3012-6 (Norgesdemokratene). Kjennskap til problematikken gir en tydelig oppfordring om å justere informasjon som har blitt misforstått tidligere, og om å presisere hvordan en skal levere listeforslag i portalen. Veiledningsplikten kan derfor sies å være skjerpet, for å forhindre tilsvarende misforståelser som ved tidligere valg. Slik klager anfører, kunne Valgdirektoratet med viten om slike utfordringer ha tilrettelagt med bedre informasjon før dette valget. Tydelig informasjon om levering kunne vært gitt ved justering av den elektroniske løsningen og på valg.no.

For å kompensere for at justeringer i den elektroniske portalen ikke ble foretatt, kunne Valgdirektoratet tydelig opplyst om hva som kreves for å «levere» listeforslaget i portalen på sine nettsider.

Riksvalgstyret har på bakgrunn av dette kommet til at det forelå en hindring som var utenfor forslagsstillerens kontroll. Informasjonen fra Valgdirektoratet var under de konkrete omstendighetene mangelfull. Informasjon i Valgdirektoratets telefonlogg støtter dessuten klagers anførsel om at han også har fått informasjon fra fylkeskommunen før innleveringsfristen, og at informasjonen har fått ham til å tro at listeforslaget var levert.

For at listeforslaget skal kunne tas til behandling må i tillegg hindringen være «uforholdsmessig tyngende å overvinne». Ordlyden legger opp til en proporsjonalitetsvurdering. Selv om det forelå en hindring utenfor forslagsstillers kontroll, vil ikke en fristoversittelse blir godtatt dersom det er rimelig å forvente at vedkommende tok nødvendige skritt for å overholde fristen. Et moment i en slik vurdering vil kunne være tidsperspektivet – hvor lang tid som var tilgjengelig for å handle og hvor lenge hindringen var virksom. Omfanget og alvoret av hindringen, myndighetens kapasitet til å veilede og om veiledningen foregår av eget tiltak eller på forespørsel, vil også kunne være relevant. Om vilkåret er oppfylt vil bero på konkret rimelighetsvurdering.

I tilfeller der vedkommende som opplever hindringer utenfor sin kontroll, ikke vet at han eller hun står overfor en hindring, men tror at alt er «i orden», antar riksvalgstyret at vilkåret om at hindringen skal være uforholdsmessig tyngende å overvinne, må anses som oppfylt uten at vedkommende har foretatt seg noe. I dette tilfellet fikk riktignok Kleppe beskjed fra fylkeskommunen om at forslaget ikke var levert før innleveringsfristen. Riksvalgstyret legger dermed til grunn at Kleppe ble kjent med at forslaget ikke var levert 28. mars. Det er vanskelig å si med sikkerhet hva som har skjedd etter dette tidspunktet. Kleppe synes å være av den oppfatning at fylkeskommunen hadde bekreftet at «alt var i orden», jf. fylkeskommunens saksframlegg 28. mai 2025 og opplysninger i Valgdirektoratets telefonlogg, og at han dermed ikke har forstått at han ikke har foretatt alle nødvendige skritt for å levere listeforslaget. Å overvinne hindringen ved å levere listeforslag på papir med håndskrevne underskrifter blir dermed mindre aktuelt i et tilfelle hvor listeforslagsstilleren tror at listeforslaget er levert elektronisk. Ved teknisk feil i portalen kunne det imidlertid vært relevant å vurdere om vedkommende kunne overvunnet hindringen ved å levere listeforslag på papir, hvis vedkommende som forsøker å levere listeforslaget blir kjent med at det ikke kan leveres elektronisk på grunn av feil.

Riksvalgstyret kommer etter dette til at vilkårene i valgloven § 21-5 for å ta listeforslaget fra INP til behandling, er oppfylt. Det innebærer at distriktsvalgstyret må behandle listeforslaget fra INP som om det var innkommet i rett tid og må ta stilling til om forslaget ellers oppfyller kravene i valgloven kapittel 6.

Vedtak

Klagen tas til følge. Distriktsvalgstyret skal i den videre behandlingen legge til grunn at listeforslaget er levert i rett tid.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	4/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Akershus' vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Akershus' vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Akershus fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12.

Distriktsvalgstyret i Akershus valgdistrikt behandlet de innsendte listeforslagene den 8. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge da det ikke oppfylte krav til antall underskrifter i valgloven § 5-4 andre ledd. Vedtaket var i tråd med fylkesordførers innstilling til vedtak.

Valglistene ble kunngjort samme dag, jf. valgloven § 5-12. Samme dag ble også Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen orientert om at listeforslaget ble forkastet, og at klagefristen etter valgloven § 16-6 tredje ledd var 15. mai 2025.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Distriktsvalgstyret behandlet ikke klagen i et møte. I stedet oversendte Akershus fylkeskommune klagen til riksvalgstyret 14. juni 2025. Av brevet framgår blant annet:

> Når klagefristen er oversittet og organet klagen er framsatt for ønsker å avvise klagen, er fremgangsmåten omtalt i valgloven § 16-8 tredje ledd:
>
> 3) Forvaltningsloven § 33 andre ledd tredje punktum gjelder ikke. Klagen skal i stedet sendes til riksvalgstyret sammen med en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises.

Klagen fra Alliansen – Alternativ for Norge kom inn den 6. juni 2025, som var etter fristens utløp den 15. mai 2025, og det foreslås derfor at den avvises på bakgrunn av Valgloven § 16- 6, punkt 3.

Det framgår også av brevet at det ikke ble gitt oppreisning for oversittelse av klagefristen ettersom klagen kom inn mer enn tre uker etter fristens utløp, og det henvises til forvaltningsloven § 31.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen 17. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 19. juni 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til brevet.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans-Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 6-3 tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager viser til å ha levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Klager er ikke folkeregistrert i Akershus valgdistrikt, og har ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til hvem som har klagerett, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen skal avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 8. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Akershus 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Akershus, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal

den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Akershus distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Akershus' vedtak 8. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt, kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Riksvalgstyret kan ikke se at vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 er oppfylt.

Riksvalgstyret bemerker for øvrig at klagen fra Alliansen – Alternativ for Norge skulle vært behandlet av distriktsvalgstyret før den ble oversendt riksvalgstyret. Selv om distriktsvalgstyret ikke har kompetanse til å avvise en klage fordi den er satt fram for sent, må distriktsvalgstyret ta stilling til om klagen likevel skal tas til behandling selv om den er framsatt for sent. I tilfeller hvor distriktsvalgstyret mener at en klage skal avvises fra behandling – for eksempel fordi den er satt fram etter klagefristen – skal klagen sendes til riksvalgstyret med «en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises», jf. bestemmelsen i valgloven § 16-8 tredje ledd. Distriktsvalgstyret skal i tilfeller hvor det er enig i en klage, omgjøre sitt vedtak, jf. bestemmelsen i første ledd.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	5/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Vestfolds vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Vestfolds vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Vestfold fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12.

Distriktsvalgstyret i Vestfold behandlet de innsendte listeforslagene den 6. mai 2025 og forkastet listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge, da det ikke oppfylte valglovens krav til antall underskrifter og antall kandidater. Vedtaket var i tråd med innstillingen fra fylkesdirektøren.

Alliansen – Alternativ for Norge ble gitt en frist på syv dager til å rette listeforslaget. Innen utløpet av fristen hadde partiet ni underskrifter og kun to kandidater som var registrert i manntallet.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 17. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

> Vedtak opprettholdes og klage sendes uten ugrunnet opphold til Riksvalgstyret for klagebehandling etter valgloven § 16-9. Distriktsvalgstyret gjør gjeldende overfor Riksvalgstyret at klage bør avvises som for sent fremsatt, og subsidiært at klage ikke skal gis medhold. Begrunnelse følger av saksframlegget. Dette saksframlegg med vedtak tjener som distriktsvalgstyrets syn på klagesaken, jfr. valgloven § 16-8 (1).

Vestfold fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret samme dag.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Hans Jørgen Lysglimt Johansen 19. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 24. juni. Johansen har ikke oversendt merknader til dokumentene.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans-Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 6-3 tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager viser til å ha levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 17. juni 2025 om å oversende klagen til riksvalgstyret da klagen var satt fram for sent er i tråd med innstillingen fra fylkesdirektøren. Av fylkesdirektørens vurdering framgår følgende:

Fylkesdirektørens vurdering er for det første at klage bør avvises av Riksvalgstyret. Klage er fremsatt etter klagefristen på 7 dager, jamfør valgloven § 16-6 (3). Det foreligger ikke grunner i denne saken for å se bort fra fristoversittelsen. Det kan ikke være tilstrekkelig at klager innenfor fristen har påklaget andre vedtak i andre valgdistrikt i landet, når ikke dette konkrete vedtak fra distriksvalgstyret i Vestfold er påklaget innen frist. Etter valgloven § 16-7 (3) skal klage fremsettes for det organ som fatte vedtaket, og i dette tilfellet kom klagen inn til fylkeskommunen 6. juni 2025, lenge etter at klagefristen var gått ut. Vestfold fylkeskommune og distriktvalgstyret har heller ikke mottatt disse andre klager i andre valgdistrikt.

For alle tilfeller mener fylkesdirektør at distriktsvalgstyrets vedtak må opprettholdes som riktig. Valgloven har helt klare regler for hvilke kriterier som må være oppfylt for at et listeforslag kan godkjennes og listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge tilfredsstilte ikke disse kravene. Klagen fra Alliansen – Alternativ for Norge bør dermed ikke gis medhold. Det vises til at valgloven kap. 5 har regler om krav til underskrift på listeforslag, som ikke er oppfylt av klager. 4

Valgloven § 5-4 (2) sier at listeforslaget fra klager skulle ha underskrift av 1 prosent av antall personer med stemmerett ved forrige valg i valgdistriktet. Dette utgjorde 1830 stemmer. Klager hadde kun 9 underskrifter. Videre var de oppført med 7 kandidater, der kun 2 av disse var å finne i manntallet. Distriktvalgstyret mener også dette er brudd på valgloven.

Distriktvalgstyret kan ikke se at valgloven er i strid med Grunnloven, eller ellers er anvendt uriktig i denne saken. Valglovens regler har gode grunner for seg, er i tråd med Grunnloven, og er ikke oppfylt av klager, selv om klager fikk mulighet til å rette dette opp.

For ordens skyld bemerkes at klager har klagerett.

Vedtak truffet 6. mai 2025 av distriktvalgstyret som gjelder godkjenning av listeforslag - for Stortingsvalg 2025 er dermed korrekt. Det var rettmessig ikke å godkjenne klagers valgliste til Storingsvalget 2025.

Saken og klage må sendes videre til Riksvalgstyret for klagebehandling så snart som mulig.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. I saksframlegget er det lagt til grunn at klager har klagerett. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikke manntallsført i Vestfold valgdistrikt, og har dermed ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Det følger av bestemmelsen i tredje ledd at «[a]lle som har stilt liste kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret finner ikke grunn til å ta endelig stilling til spørsmålet om klagerett, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen må avvises.

Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. valgloven § 16-6 tredje ledd. Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 6. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Vestfold 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt i etterkant av lovens frist.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Vestfold, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn

til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Vestfold distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Vestfolds vedtak 6. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt, kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Riksvalgstyret kan ikke se at vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 er oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	6/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Møre og Romsdals vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Møre og Romsdals vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Møre og Romsdal fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12.

Distriktsvalgstyret i Møre og Romsdal valgdistrikt behandlet de innsendte listeforslagene den 23. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge da det ikke oppfylte krav til antall underskrifter i valgloven § 5-4 andre ledd. Vedtaket var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak.

Valglistene ble kunngjort samme dag, jf. valgloven § 5-12.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 16. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

1. Distriktsvalstyret i Møre og Romsdal avviser klagen frå Alliansen - Alternativ for Norge, då klagen ble motteke etter klagefristen.
2. Klagen oversendes til Riksvalstyret.

Møre og Romsdal fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret 17. juni 2025.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Hans Jørgen Lysglimt Johansen 19. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 24. juni 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til dokumentene.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 6-3 tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager viser til å ha levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 16. juni 2025 om å oversende klagen til riksvalgstyret da den er mottatt etter klagefristen og skal avvises, var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår følgende under fylkesdirektørens vurdering:

Vallista frå Alliansen - Alternativ for Norge blei ikkje godkjent i distriktsvalstyrets møte 23. mai 2025, sak 2/25, fordi dei ikkje oppfylte krava i vallovas § 5-4 (2) om at listeforslaget skal ha minst 1925 underskrifter i Møre og Romsdal valdistrikt.

Fristen for å å klage på distriktsvalstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag er sju dagar etter at overskriftene på dei godkjende vallistene er kunngjort, jf. vallovas § 16-6 (3).

Dei godkjende listeforslaga blei kunngjort på Godkjente listeforslag Stortingsval 2025 - Møre og Romsdal fylkeskommune den 23. mai 2025 og i nyheitsartikkel/pressemelding samme dag.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikke manntallsført i Møre og Romsdal valgdistrikt, og har dermed ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Det følger av bestemmelsen i tredje ledd at «[a]lle som har stilt liste kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvar for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret finner ikke grunn til å ta endelig stilling til spørsmålet om klagerett, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen må avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 23. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Møre og Romsdal 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt i etterkant av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Møre og Romsdal, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist. At Møre og Romsdal distriktsvalgstyre på tidspunktet klagen ble sendt riksvalgstyret, ennå ikke hadde fattet et vedtak om å forkaste listeforslaget, taler etter riksvalgstyrets syn for at klagen 12. mai ikke skal anses som en klage på distriktsvalgstyrets vedtak.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Møre og Romsdal distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent, men forkastelsen hadde på klagetidspunktet ennå ikke skjedd. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Møre og Romsdals vedtak 23. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt, kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Riksvalgstyret kan ikke se at vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 er derfor ikke oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.
Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	7/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Buskeruds vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Buskeruds vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Buskerud fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12.

I brev 5. mars 2025 fra Buskerud fylkeskommune til Carl Fredrik Lamm-Kittelsen ble partiet orientert om at det innsendte listeforslaget ikke oppfylte kravene til antall kandidater og antall underskrifter i valgloven §§ 5-2 første ledd og 5-4 andre ledd. I brev 26. mars 2025 sendte fylkeskommunen en påminnelse om disse manglene ved listeforslaget. I brev 1. april ble partiet orientert om at listeforslaget ikke oppfyller valglovens krav til antall kandidater og antall underskrifter. Partiet ble gitt en frist på syv dager til å rette listeforslaget og frambringe underskriftene, jf. valgloven § 5-10 tredje ledd.

Distriktsvalgstyret i Buskerud valgdistrikt behandlet de innsendte listeforslagene den 27. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge da det ikke oppfylte krav til antall kandidater og underskrifter i valgloven §§ 5-2 første ledd og § 5-4 andre ledd. Vedtaket var i tråd med fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak.

Den 28. mai 2025 ble Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen orientert om at listeforslaget ble forkastet, og at klagefristen etter valgloven § 16-6 tredje ledd var 3. juni 2025.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 17. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

Distriktsvalgstyret slutter seg til fylkeskommunedirektørens begrunnelse og vurdering. Klagen tas ikke til følge, og oversendes riksvalgstyret for endelig behandling.

Buskerud fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret samme dag.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Hans Jørgen Lysglimt Johansen 19. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 24. juni 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader til klagen.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven

§ 6-3 tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager viser til å ha levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 17. juni 2025 om at klagen ikke tas til følge og oversendes riksvalgstyret er i tråd med fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak. Under fylkeskommunedirektørens samlede vurdering framgår følgende:

Det er klaget for sent, og klagen skal oversendes riksvalgstyret med en redegjørelse om hvorfor den skal avvises.

Fylkeskommunedirektøren mener klagen er fremsatt for sent, og at den dermed skal avvises. Distriktsvalgstyret har imidlertid ikke kompetanse til å avvise en klage som er for sent fremsatt, jf. valgloven § 16-8 tredje ledd. I stedet skal distriktsvalgstyret sende klagen til riksvalgstyret sammen med en redegjørelse for valgstyrets syn på klagen.

Som det fremgår under punktet «sakens bakgrunn», er klagefristen over distriktvalgstyrets vedtak om å forkaste et listeforslag syv dager etter at de overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. valgloven § 16-6 tredje ledd.

Valglistene ble kunngjort den 27. mai 2025, og klagefristen er således den 3. juni 2025. Klagen ble fremsatt tre dager etter dette, den 6. juni. Dette er for sent.

Når klagen er fremsatt for sent, jf. valgloven §§ 16-6 tredje ledd og 16-7 femte ledd, skal den avvises.

Partiet har i klagen bedt om at klagen likevel behandles på tross av at den er fremsatt etter klagefristens utløp.

Fylkeskommunedirektøren antar at dette er en begjæring om oppfriskning av klagefristen, jf. valgloven § 21-5. Av bestemmelsen går det frem at der en klage er fremsatt etter utløpet av en frist kan den «bare tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne».

Klager har ikke vist til noen «hindringer» utenfor hans kontroll som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne. Fylkeskommunedirektøren kan heller ikke se at det er sannsynliggjort at det forelå noen slike hindringer, som medførte at det var uforholdsmessig tyngende for klager å overholde klagefristen. Det er derfor ikke grunnlag for å gi oppfriskning av klagefristen.

Oppsummeringsvis innstiller fylkeskommunedirektøren på at det er klaget for sent, og at det ikke er anledning til å gi oppfriskning av klagefristen. Klagen skal derfor oversendes riksvalgstyret, jf. valgloven § 16-8 tredje ledd.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. I saksframlegget er det ikke drøftet om klager har klagerett. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikke manntallsført i Buskerud valgdistrikt, og har dermed ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Det følger av bestemmelsen i tredje ledd at «[a]lle som har stilt liste kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvar for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret finner ikke grunn til å ta endelig stilling til spørsmålet om klagerett, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen må avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 27. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Buskerud 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt i etterkant av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Buskerud, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist. At Buskerud distriktsvalgstyre på tidspunktet klagen ble sendt riksvalgstyret, ennå ikke hadde fattet et vedtak om å forkaste listeforslaget, taler etter riksvalgstyrets syn for at klagen 12. mai ikke skal anses som en klage på distriktsvalgstyrets vedtak.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Buskerud distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent, men forkastelsen hadde på klagetidspunktet ennå ikke skjedd. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Møre og Romsdals vedtak 27. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt, kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Riksvalgstyret kan ikke se at vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 er oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.
Vedtaket er enstemmig.
Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	8/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Trøndelags vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge i Sør-Trøndelag valgdistrikt

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Trøndelags vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge i Sør-Trøndelag valgdistrikt.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag for Sør-Trøndelag valgdistrikt til Trøndelag fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12. Listeforslaget ble levert første gang 22. februar 2025.

Trøndelag fylkeskommune orienterte partiet i e-poster 26. februar, 13. mars og 31. mars om at det ikke oppfylte lovens krav til listeforslag, og ga det en frist på syv dager til å rette listeforslaget, jf. valgloven § 5-10 tredje ledd.

Distriktsvalgstyret i Trøndelag behandlet de innsendte listeforslagene den 6. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, da det ikke oppfylte krav til kandidatenes personalia, antall kandidater og antall underskrifter i valgloven §§ 5-1 tredje ledd, 5-2 første ledd, 5-4 andre ledd og 5-5 bokstav b.

Vedtaket var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak.

Valglistene ble kunngjort 8. mai 2025, jf. valgloven § 5-12. Samme dag ble Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen orientert om at listeforslaget ble forkastet, og at klagefristen etter valgloven § 16-6 tredje ledd var 16. mai 2025.

Alliansen - Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 17. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

1. Distriktsvalgstyret avviser klage fra Alliansen – Alternativ for Norge, datert 6. juni, da den er innkommet etter klagefristens utløp.
2. Distriktsvalgstyret slutter seg ellers til fylkesdirektørens vurderinger og konklusjon i saken.
3. Klagen oversendes Riksvalgstyret for endelig behandling.

Trøndelag fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret samme dag.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Hans Jørgen Lysglimt Johansen 19. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 24. juni 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til de oversendte dokumentene.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager har levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 1 som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 17. mai 2025 om å oversende klagen til riksvalgstyret for endelig behandling var i tråd med direktørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår det at det legges til grunn at klager har klagerett etter § 16-2 da Hans Jørgen Lysglimt Johansen er partileder og han klager på vegne av partiet. Videre framkommer det følgende om hvorvidt klagen er framsatt innen klagefristen:

Klager viser til at han har sendt inn klage direkte til Riksvalgstyret den 12. mai og ber om at denne datoen brukes som inndato for klagene sendt inn i alle valgdistrikt. Klagen til Riksvalgstyret er ikke den samme klagen som er sendt inn til distriktsvalgstyret. I klagen til distriktsvalgstyret klages det direkte på vedtaket om forkastelse.

Klager som gjelder et vedtak skal etter valgloven § 16-7 tredje ledd fremsettes for det organet som fattet vedtaket, altså distriktsvalgstyret. Denne klagen kom inn den 6. juni, altså etter klagefristen.

Klager viser til at det har vært partiets uttrykte og dokumenterte intensjon å klage i alle fylker. Fylkesdirektøren ønsker å påpeke at det i løpet av dialogen med tillitsvalgte og partileder aldri har vært nevnt at partiet kommer til å fremsette en klage.

Partiet har videre i klagen bedt om at klagen likevel behandles på tross av at den er fremsatt etter klagefristens utløp.

Fylkesdirektøren anser dette som en begjæring om oppfriskning av klagefristen, jf. valgloven § 21-5. Av bestemmelsen går det frem at der en klage er fremsatt etter utløpet av en frist bare kan tas til behandling «hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne».

Det er ikke vist til slike hindringer og fylkesdirektøren er heller ikke kjent med at det har foreligget noen hindringer.

Klagen er kommet inn etter klagefristen og fylkesdirektøren vurderer det derfor dithen at klagen bør avvises på bakgrunn av at klagefristen er oversittet.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem

som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Klager er ikke folkeregistrert i Sør-Trøndelag valgdistrikt, og har ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til hvem som har klagerett, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen skal avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 6. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene 8. mai 2025. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Trøndelag 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Trøndelag, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Trøndelag distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Trøndelags vedtak 6. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt, kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Riksvalgstyret kan ikke se at vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 er oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	9/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Trøndelags vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge i Nord-Trøndelag valgdistrikt

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Trøndelags vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ i Nord-Trøndelag valgdistrikt.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Trøndelag fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12.

Trøndelag fylkeskommune orienterte partiet i e-post 26. februar, 13. mars og 31. mars 2025 om at det ikke oppfylte lovens krav til listeforslag, og ga det en frist på syv dager til å rette listeforslaget, jf. valgloven § 5-10 tredje ledd.

Distriktsvalgstyret i Trøndelag behandlet det innsendte listeforslaget den 6. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge for Nord-Trøndelag valgdistrikt, da det ikke oppfylte krav til antall underskrifter i valgloven § 5-4 andre ledd. Vedtaket var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak.

Valglistene ble kunngjort 8. mai 2025, jf. valgloven § 5-12. Samme dag orienterte Trøndelag fylkeskommune Alliansen – Alternativ for Norge om at listeforslaget ble forkastet, og at fristen for å klage på vedtaket var 16. mai.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 17. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

1. Distriktsvalgstyret avviser klage fra Alliansen – Alternativ for Norge, datert 6. juni, da den er innkommet etter klagefristens utløp.
2. Distriktsvalgstyret slutter seg ellers til fylkesdirektørens vurderinger og konklusjon i saken.
3. Klagen oversendes Riksvalgstyret for endelig behandling.

Trøndelag fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret samme dag.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Hans Jørgen Lysglimt Johansen 25. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 27. juni 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til de oversendte dokumentene.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager har levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lys-

glimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 17. juni 2025 om å oversende klagen til riksvalgstyret for endelig behandling var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår det at distriktsvalgstyret har lagt til grunn at klager har klagerett da Johansen er partileder og klager på vegne av partiet. Videre framkommer det følgende om hvorvidt klagen er kommet inn innen fristen og om bestemmelsen i valgloven § 21-5 kommer til anvendelse:

Klager som gjelder et vedtak skal etter valgloven § 16-7 tredje ledd fremsettes for det organet som fattet vedtaket, altså distriktsvalgstyret. Denne klagen kom inn den 6. juni, altså etter klagefristen.

Klager viser til at det har vært partiets uttrykte og dokumenterte intensjon å klage i alle fylker. Fylkesdirektøren ønsker å påpeke at det i løpet av dialogen med tillitsvalgte og partileder aldri har vært nevnt at partiet kommer til å fremsette en klage.

Partiet har videre i klagen bedt om at klagen likevel behandles på tross av at den er fremsatt etter klagefristens utløp.

Fylkesdirektøren anser dette som en begjæring om oppfriskning av klagefristen, jf. valgloven § 21-5. Av bestemmelsen går det frem at der en klage er fremsatt etter utløpet av en frist bare kan tas til behandling «hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne».

Det er ikke vist til slike hindringer og fylkesdirektøren er heller ikke kjent med at det har foreligget noen hindringer.

Klagen er kommet inn etter klagefristen og fylkesdirektøren vurderer det derfor dithen at klagen bør avvises på bakgrunn av at klagefristen er oversittet.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Klager er ikke folkeregistrert i Nord-Trøndelag valgdistrikt, og har ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til hvem som har klagerett, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen skal avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 6. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene 8. mai 2025. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Trøndelag 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Trøndelag, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Trøndelag distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Trøndelags vedtak 6. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt, kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Riksvalgstyret kan ikke se at vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 er oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	10/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Aust- og Vest-Agders vedtak om å forkaste listeforslagene fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Aust- og Vest-Agders vedtak om å forkaste listeforslagene fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Agder fylkeskommune for Aust-Agder valgdistrikt og Vest-Agder valgdistrikt innen fristen 31. mars kl. 12.

Agder fylkeskommune orienterte partiet i brev 4. april 2025 om at listeforslagene ikke oppfylte lovens krav til listeforslag, og ga det en frist på syv dager til å rette listeforslagene, jf. valgloven § 5-10 tredje ledd.

Distriktsvalgstyret i Aust- og Vest-Agder behandlet de innsendte listeforslagene den 13. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslagene fra Alliansen – Alternativ for Norge, da de ikke oppfylte krav til antall underskrifter i valgloven § 5-4 andre ledd. Vedtaket var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak.

Valglistene ble kunngjort samme dag, jf. valgloven § 5-12. Samme dag ble også Alliansen – Alternativ for Norge orientert om at listeforslagene ble forkastet, og at fristen for å klage på vedtaket var 20. mai.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Klager sendte en e-post til blant annet Agder fylkeskommune og riksvalgstyret 17. juni 2025 hvor det blant annet framgår at det er urealistisk og uforholdsmessig å kreve at partiet skal «oppfylle alle krav til klagefrister, innsendelser og korrekt håndtering innen syv dager» ettersom staten har fratatt partiet alle økonomiske ressurser og reelle muligheter til å stille lister.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 17. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

Distriktsvalgstyret i Aust- og Vest-Agder avviser klagen på avvisning av valglisten til Alliansen – Alternativ for Norge.

Klagen oversendes til riksvalgstyret for videre behandling.

Agder fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret samme dag.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Hans Jørgen Lysglimt Johansen 19. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 24. juni 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til de oversendte dokumentene.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager har levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører kla-

ger å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Det framstår som urealistisk og uforholdsmessig at valgloven, valgstyrene og riksvalgstyret forventer at en partiorganisasjon som i praksis er fratatt alle økonomiske ressurser og all reell mulighet til å stille liste, samtidig skal oppfylle alle krav til klagefrister, innsendelser og korrekt håndtering innen syv dager. Når organisasjonen de facto er brutt sammen, finnes det heller ikke mennesker igjen til å følge med på fristene, lese brevene eller skrive svar. Det finnes heller ingen økonomiske ressurser, da Partilovnemnda allerede har fratatt partiet all offentlig støtte.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 17. juni 2025 om å oversende klagen til riksvalgstyret for endelig behandling var i tråd med fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår blant annet følgende vurdering:

> Fristen for å klage på behandlingen av listeforslag er sju dager etter at overskriftene er kunngjort. Listeforslagene til Stortingsvalget i Aust- og Vest-Agder valgdistrikt ble behandlet av distriktsvalgstyret i møte 13. mai. Listeforslagene til Stortingsvalget 2025 i Aust- og Vest-Agder valgdistrikt ble kunngjort 13. mai på Agder fylkeskommune sine nettsider. Listeforslagenes tillitsvalgte fikk underretning om forkastede listeforslag i brev sendt gjennom Svar Ut via Altinn 14. mai 2025. Klagefristen var 20. mai. Klagene ble mottatt 6. juni og klagefristen er ikke overholdt. Fylkeskommunedirektøren anbefaler på denne bakgrunn at klagen avvises.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Klager er ikke folkeregistrert i Aust- eller Vest-Agder valgdistrikt, og har ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til hvem som har klagerett, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen skal avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslagene fra Alliansen – Alternativ for Norge 13. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente valglistene

samme dag. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Aust- og Vest-Agder 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Aust- og Vest-Agder, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslagene.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist. At Aust- og Vest-Agder distriktsvalgstyre på tidspunktet klagen ble sendt riksvalgstyret, ennå ikke hadde fattet et vedtak om å forkaste listeforslaget, taler etter riksvalgstyrets syn for at klagen 12. mai ikke skal anses som en klage på distriktsvalgstyrets vedtak.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Aust- og Vest-Agder distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent, men forkastelsen hadde på klagetidspunktet ennå ikke skjedd. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Aust- og Vest-Agders vedtak 13. mai 2025 om å forkaste listeforslagene fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt, kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, men har i e-post til Agder fylkeskommune og riksvalgstyret 17. juni 2025 vist til at den vanskelige situasjonen partiet er i gjør det urimelig å forvente at partiet kan overholde alle klagefrister. Riksvalgstyret kan ikke se at det det foreligger hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 ledd er ikke oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	11/2025

Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Finnmarks vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Finnmarks vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Finnmark fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12.

Distriktsvalgstyret i Finnmark valgdistrikt behandlet de innsendte listeforslagene den 27. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, da det ikke oppfylte krav til antall underskrifter i valgloven § 5-4 andre ledd. Vedtaket var i tråd med fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen ble deretter orientert om at listeforslaget ble forkastet, og at klagefristen etter valgloven § 16-6 tredje ledd var 3. juni 2025.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

I e-post fra Finnmark fylkeskommune sendt 11. juni 2025 ble klager bedt om å opplyse om hvorvidt det forelå en hindring utenfor klagers kontroll som årsak bak fristoversittelsen, og evt. om den hadde vært uforholdsmessig tyngende å overvinne.

I e-post 13. juni 2025 opplyste klager om at han opplever å være rettsforfulgt av staten og myndighetene i forbindelse med en rettssak i Borgarting lagmannsrett som pågikk fram til 27. mai, samt at han er 50 prosent sykmeldt som følge av dette. Som følge av disse forholdene ble klagen ikke framsatt innen fristen.

Klager sendte en e-post til blant annet Finnmark fylkeskommune og riksvalgstyret 17. juni 2025 hvor det blant annet framgår at det er urealistisk og uforholdsmessig å kreve at partiet skal «oppfylle alle krav til klagefrister, innsendelser og korrekt håndtering innen syv dager» ettersom staten har fratatt partiet alle økonomiske ressurser og reelle muligheter til å stille lister.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 18. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

Distriktsvalgstyret i Finnmark valgdistrikt har behandlet klage fremsatt av Hans Lysglimt Johansen og finner at klagen må avvises. Klagen sendes derfor videre til Riksvalgstyret for endelig klagesaksbehandling.

Finnmark fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret samme dag.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Hans Jørgen Lysglimt Johansen 19. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 24. juni 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til dokumentene.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans-Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 6-3 tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager viser til å ha levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører kla-

ger å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyret leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Det framstår som urealistisk og uforholdsmessig at valgloven, valgstyrene og riksvalgstyret forventer at en partiorganisasjon som i praksis er fratatt alle økonomiske ressurser og all reell mulighet til å stille liste, samtidig skal oppfylle alle krav til klagefrister, innsendelser og korrekt håndtering innen syv dager. Når organisasjonen de facto er brutt sammen, finnes det heller ikke mennesker igjen til å følge med på fristene, lese brevene eller skrive svar. Det finnes heller ingen økonomiske ressurser, da Partilovnemnda allerede har fratatt partiet all offentlig støtte.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak i møte 18. juni 2025 om at klagen må avvises og oversendes riksvalgstyret for endelig behandling, var i tråd med fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak. Av fylkeskommunedirektørens vurdering framgår det at klagen kom inn til fylkeskommunen etter fristens utløp:

Det påklagede vedtaket truffet den 27. mai og de godkjente listene ble kunngjort på fylkeskommunens hjemmeside samme dag. Klagefristen på 7 kalenderdager startet å løpe fra og med den 28. mai og løp dermed ut den 3. juni. Når så klagen kom inn den 6. juni var dette 3 dager etter fristens utløp.

Det følger videre av vurderingen at klagen sendt riksvalgstyret 12. mai 2025 ikke innebærer at klagen skal anses å være framsatt innen fristen:

Den vedlagte «klagen» til riksvalgstyret av 12. mai er ikke en klage i lovens forstand, og kan ikke reparere på den omstendighet at klagen kom inn for sent. På det tidspunktet klagen ble sendt til riksvalgstyret var det knappest fattet vedtak i noen av landets distrikts valgstyrer.

En klage i lovens forstand må forutsette et vedtak. Det er gjennom klageadgangen at vedtak blir prøvet av to instanser, og klageinstansens oppgave er å etterprøve underinstansens vedtak. Fylkeskommunedirektøren vil i denne forbindelse vise til valgloven § 16- 6 (3) som regulerer fristen for å klage på distriktsstyrets vedtak. Bestemmelsen forutsetter uttrykkelig i ordlyden at det er et vedtak som påklages.

Det vedlagte skrivet stilet til riksvalgstyret må derfor kun anses som en innvending eller protest mot valglovens system og mot dens eventuelle grunnlovsmessighet. Men en slik innvending kan på ingen måte tjene som en klage overfor distriktsstyret i Finnmark. Mot denne bakgrunn er det fylkeskommunedirektørens oppfatning at klagen over vedtaket av 27. mai ble fremsatt for sent.

Det er også foretatt en vurdering av om klagen skal realitetsbehandles selv om den er framsatt etter klagefristens utløp, jf. valgloven § 21-5:

I sin epost av 13. juni har klager redegjort for det han mener er en slik hindring som lå utenfor hans kontroll. Han har vist til at han var 50% sykemeldt på grunn av en depresjon, som blant annet kom som en følge av en belastende rettssak i Borgarting lagmannsrett som han var deltakende i. Siste rettsdag var 27. mai. Han har dessuten følt seg forfulgt av myndighetene over tid og anfører at denne tilstanden har gjort ham ute av stand til å fremme en klage innen den nevnte klagefristen.

Fylkeskommunedirektøren er ikke enig i at nevnte § 21-5 skal kunne gi klager rett til å få klagen behandlet. Bestemmelsen i § 21- 5 er en sikkerhetsventil som i helt begrensede tilfeller skal kunne komme en klager til hjelp. Bestemmelsen skal tolkes strengt og er forbeholdt helt spesielle omstendigheter som for eksempel at nettet ligger nede over lang tid slik at en ikke får sendt en

epost, at det foreligger streiker som gjør at postgangen ikke fungerer eller at en rammes av en så akutt alvorlig sykdom at det nærmest ikke er mulig å kunne sende inn en klage.

Fylkeskommunedirektøren har forståelse for at de forhold som klager har beskrevet kan oppleves som belastende slik at det har utviklet seg en depresjon. Men det er likevel ikke tale om en tilstand som kan sies å ha ligget utenfor klagers kontroll. Den kan heller ikke anses for å ha vært uforholdsmessig tyngende å overvinne. Klager har opplyst at han ble 50 % sykemeldt. Men han var i stand til å sende inn en klage den 6. juni og det er intet som tyder på situasjonen kan ha vært vesentlig annerledes da enn den var den 3. juni.

I alle tilfeller gir en 50 % sykemelding sannsynlige indikasjoner på at klager må ha vært i stand til å sende inn en klage den 3. juni. Om nødvendig kunne han ha sendt en kort epost og vedlagt den opprinnelige klagen av 12. mai med en henvisning til at de anførsler som går frem av vedlegget blir gjort gjeldende overfor distriktsstyret i Finnmark.

Etter fylkesdirektørens oppfatning forelå det derfor ingen hindring som lå utenfor klagers kontroll og som var uforholdsmessig tyngende å overvinne, slik loven krever.

Av den grunn var ikke klagen fremsatt i tide og klagen foreslås derfor avvist.

Det følger også av saksframlegget at klager ikke har klagerett:

Valgloven oppstiller spesifikke vilkår for å kunne fremsette klage med dekning i valgloven.

Enkeltpersoner kan klage over det de mener er brudd på bestemmelser i Grunnloven, se for eksempel i § 16-1, bokstav a. Men ifølge § 16-2, (1) må klagen i så fall gjelde et vedtak som er fattet av et organ i det valgdistriktet hvor klager står manntallsført. Bestemmelsen utelukker dermed en person som er manntallsført i Oslo fra å kunne klage på et vedtak fattet av et organ i Finnmark valgdistrikt, slik som i denne saken.

Videre gir valgloven § 16- 2 (3) de som har stilt liste i Finnmark valgdistrikt adgang til å klage over vedtak som er fattet av distriktsstyret i Finnmark. Men slike klager på vegne av listen kan kun fremmes av listens tillitsutvalg. Dette går frem av ordlyden i paragraf 16- 2 (3), og er dessuten presisert i lovforarbeidene ved at det uttrykkelig er slått fast at kun tillitsutvalget kan fremme en klage etter dette leddet. Ifølge valgloven § 5-6, annet ledd er tillitsutvalget de 5 øverste underskriverne av listen. Bestemmelsen utelukker således en klage fra en enkeltperson fra den aktuelle listen.

Det er dermed på det rene at klager Hans Jørgen Lysglimt Johansen heller ikke oppfyller valglovens krav med hensyn til klagerett. Fylkeskommunedirektøren innstiller derfor med forankring også i dette grunnlaget på at klagen må avvises.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikke manntallsført i Finnmark valgdistrikt, og har dermed ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Det følger av bestemmelsen i tredje ledd at «[a]lle som har stilt liste kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret finner ikke grunn til å ta endelig stilling til spørsmålet om klagerett, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen må avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 27. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Finnmark 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Finnmark, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klage-

frist. At Finnmark distriktsvalgstyre på tidspunktet klagen ble sendt riksvalgstyret, ennå ikke hadde fattet et vedtak om å forkaste listeforslaget, taler etter riksvalgstyrets syn for at klagen 12. mai ikke skal anses som en klage på distriktsvalgstyrets vedtak.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Finnmark distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent, men forkastelsen hadde på klagetidspunktet ennå ikke skjedd. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Finnmarks vedtak 27. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

Klager har også bedt om at klagen tas til behandling selv om den er framsatt for sent. Fylkeskommunen ba om opplysninger fra klager på hvorvidt fristoversittelsen skyldtes en hindring utenfor hans kontroll og om den evt. var uforholdsmessig tyngende å overvinne. Klager har opplyst at han mener seg forfulgt av staten, og at dette har forårsaket at han er 50 prosent sykmeldt på grunn av en depresjon. Klager anfører at dette forholdet skal ha vært årsak til fristoversittelsen. Bestemmelsen i valgloven § 21-5 lyder:

> Hvis en melding eller klage gis etter utløpet av en frist etter loven her, kan den bare tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne.

Av forarbeidene til valgloven 2002 § 15-5 framgår det at «hindringer som var utenfor melderens kontroll» for eksempel er «feilaktig eller mangelfull informasjon fra det offentliges side» eller «force-majeure-liknende forhold (som uvær)», se Ot.prp. nr. 45 (2001–2002) s. 247.

For at klagen skal kunne tas til behandling, må i tillegg hindringen være «uforholdsmessig tyngende å overvinne». Ordlyden legger opp til en proporsjonalitetsvurdering. Selv om det forelå en hindring utenfor klagers kontroll, vil ikke en fristoversittelse blir godtatt dersom det er rimelig å forvente at vedkommende tok nødvendige skritt for å overholde fristen. Et moment i en slik vurdering vil kunne være tidsperspektivet – hvor lang tid som var tilgjengelig for å handle og hvor lenge hindringen var virksom. Omfanget og alvoret av hindringen, myndighetens kapasitet til å veilede og om veiledningen foregår av eget tiltak eller på forespørsel, vil også kunne være relevant. Om vilkåret er oppfylt vil bero på konkret rimelighetsvurdering.

Riksvalgstyret legger til grunn at sykdom etter en konkret vurdering kan være å anse som en «hindring» som er «utenfor […] klagerens kontroll». Både ordlyden i bestemmelsen og uttalelsene i forarbeidene om «force-majeure-liknende forhold» gir imidlertid anvisning på at det er en høy terskel for at et forhold skal omfattes. Klagen ble mottatt av fylkeskommunen 6. juni, tre dager etter fristen utløp. Klager har vist til at han er 50 prosent sykmeldt pga. depresjon, men det er ikke i e-posten fra klager beskrevet nærmere hvordan sykdommen utgjorde en hindring i forkant av klagefristens utløp. Det er heller ikke vist til konkrete omstendigheter som gjorde hindringen «uforholdsmessig tyngende» å overvinne.

Riksvalgstyret har også lagt vekt på at det stilles få krav til en klage. Klager har dessuten i e-post 17. juni 2025 vist til at det er urealistisk at en partiorganisasjon som er fratatt all reell mulighet til å stille liste skal kunne oppfylle lovens krav til klagefrister på syv dager, da det ikke er mennesker igjen til å følge med på fristene. Opplysningene i e-posten trekker i retning av at det har vært andre forhold enn sykdom som har medført at partiet ikke har framsatt klagen innen klagefristen. Riksvalgstyret finner etter dette ikke at forholdene klager viser til innebærer at lovens vilkår i § 21-5 er oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	12/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung.leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på valgstyret i Oslos vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på valgstyret i Oslos vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Oslo kommune innen fristen 31. mars kl. 12. Listeforslaget oppfylte ikke kravene i valgloven § 5-4 andre ledd til antall underskrifter.

Alliansen – Alternativ for Norge fikk en frist på syv dager til 10. april 2025 til å levere underskriftene som manglet, jf. valgloven § 5-10 tredje ledd.

Valgstyret i Oslo valgdistrikt behandlet de innsendte listeforslagene den 27. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge da det ikke oppfylte krav til antall underskrifter i valgloven § 5-4 andre ledd. Vedtaket var i tråd med direktørens innstilling til vedtak.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Valgstyret behandlet klagen i møte 17. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

1. Valgstyret avviser Hans Jørgen Lysglimt Johansens klage på valgstyrets vedtak om å forkaste listeforslaget til Alliansen - Alternativ for Norge.
2. Valgstyret avviser Hans Jørgen Lysglimt Johansens klage på valggjennomføringen til stortingsvalget 2025.
3. Klagene sendes riksvalgstyret.

Oslo kommune oversendte klagen til riksvalgstyret 18. juni 2025.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Hans Jørgen Lysglimt Johansen 19. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 24. juni 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til dokumentene.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 6-3 tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager viser til å ha levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den

urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Valgstyrets behandling av klagen

Valgstyrets vedtak 17. juni 2025 om å avvise klagen og oversende den til riksvalgstyret er i tråd med direktørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår blant annet følgende:

Klage på valgstyrets vedtak om å forkaste listeforslaget

Tillitsvalgte for listeforslag til Alliansen - Alternativ for Norge, har sendt inn klage på valgstyrets vedtak om ikke å godkjenne listeforslaget i sak 20/25 - Godkjenning av listeforslag til stortingsvalget 2025. Valgstyret forkastet listeforslaget da listeforslaget ikke oppfylte kravene i valgloven § 5-4 om antall underskrifter.

Fristen for å klage på valgstyrets vedtak om å forkaste et listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, valgloven § 16-6 (3). Klagefristen var 3. juni. Sekretariatet anbefaler valgstyret å avvise klagen med begrunnelse at klagen ble levert etter fristen.

Klage på valggjennomføringen til stortingsvalget

Alle med stemmerett har i følge valgloven § 16-2 (1) rett til å klage på forhold nevnt i § 16-1 a, brudd på bestemmelsene i Grunnloven, lov og forskrift om hvordan valg skal foreberedes og gjennomføres, i sitt valgdistrikt. Johansen har levert en klage på gjennomføringen av stortingsvalget 2025 etter § 16-1 a. Johansen klager på bestemmelsene i valglovens § 5-4 (2), listeforslaget skal være underskrevet av minst én prosent av antall personer med stemmerett ved forrige valg i valgdistriktet, og § 5-4 (3), underskriverne kan bare skrive under på ett listeforslag.

Hans Jørgen Lysglimt Johansen er folkeregistrert i Oslo. Valgstyret i Oslo må derfor ta stilling til denne klagen. Johansen klager på innholdet i vaglovens bestemmelse § 5-4 (2) og (3). Det er Stortinget som har vedtatt valgloven. Sekretariatet anbefaler valgstyret å avvise klagen. Den gjelder forhold utenfor valgstyrets beslutningsmyndighet.

Klager som ikke tas til følge videresendes riksvalgstyret

I følge valgloven, § 16-8 (1) og (2), skal klager sendes riksvalgstyret hvis valgstyret opprettholder vedtaket det klages på, eller ikke er enig i forholdene det klages på

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Riksvalgstyret legger i likhet med valgstyret i Oslo til grunn at Hans Jørgen Lysglimt Johansen har klagerett da han er folkeregistrert i Oslo.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Valgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 27. mai 2025. Oslo kommune oppgir i sitt saksframlegg at klagefristen var 3. juni. Riksvalgstyret legger dermed til grunn at valglistene ble kunngjort samme dag som de ble godkjent. Klagen ble

framsatt for valgstyret i Oslo 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for valgstyret i Oslo, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av valgstyrets klagefrist. At Oslo valgstyre på tidspunktet klagen ble sendt riksvalgstyret, ennå ikke hadde fattet et vedtak om å forkaste listeforslaget, taler etter riksvalgstyrets syn for at klagen 12. mai ikke skal anses som en klage på distriktsvalgstyrets vedtak.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Oslo valgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent, men forkastelsen hadde på klagetidspunktet ennå ikke skjedd. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på valgstyret i Oslos vedtak 27. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt, kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Riksvalgstyret kan ikke se at vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 ledd er oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	13/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Rogalands vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Rogalands vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Rogaland fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12.

Rogaland fylkeskommune orienterte Alliansen – Alternativ for Norge i brev 31. mars om at listeforslaget manglet underskrifter. Det følger av brevet at listeforslaget må være skrevet under av 3336 personer med stemmerett i Rogaland valgdistrikt, og at det innleverte forslaget fra partiet inneholdt syv underskrifter. Partiet fikk en frist på syv dager til å rette listeforslaget, jf. valgloven § 5-10 tredje ledd.

Distriktsvalgstyret i Rogaland valgdistrikt behandlet de innsendte listeforslagene den 13. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, da det ikke oppfylte krav til antall underskrifter i valgloven § 5-4 andre ledd. Vedtaket var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak.

Valglistene ble kunngjort 14. mai 2025, jf. valgloven § 5-12. Samme dag ble Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen orientert om at listeforslaget ble forkastet, og at klagefristen etter valgloven § 16-6 tredje ledd var 21. mai 2025.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 18. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

> Distriktsvalgstyret slutter seg til fylkesdirektørens vurdering. Distriktsvalgstyret tilråder at klagen avvises og oversender klagen til riksvalgstyret for endelig behandling.

Rogaland fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret 19. juni 2025.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Hans Jørgen Lysglimt Johansen 19. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 24. juni 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til de oversendte dokumentene.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager har levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 18. mai 2025 om å oversende klagen til riksvalgstyret for endelig behandling var i tråd med direktørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår følgende under fylkesdirektørens vurdering:

Klagen har kommet inn til distriktsvalgstyret fredag, 6. juni 2025. Klagefristen var 21.mai 2025 som ble opplyst om i et brev til Alliansen – Alternativ for Norge som ble sendt 14. mai 2025. Klagen ble mottatt etter klagefristen, dermed har klagen kommet for sent.

Klager ber om at klagen likevel skal behandles og at 12. mai 2025 regnes som inndato for klage. Fylkesdirektøren kan ikke se at det er grunnlag for å endre innkommende dato for klagen.

I det tilfelle klagen må anses å ha vært framsatt før klagefristen har gått ut i henhold til valglovens § 16-7, 5. ledd, anses det likevel ikke for at det ligger grunnlag for å ta klagen til følge, ettersom det ikke er innlevert tilstrekkelig antall underskrifter innen fristen.

Klagen oversendes til riksvalgstyret med en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises, jf. Valgloven § 16-8 første ledd.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Klager er ikke folkeregistrert i Rogaland valgdistrikt, og har ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a, til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til hvem som har klagerett, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen skal avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 13. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene 14. mai 2025. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Rogaland 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret

i Rogaland, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist. At Rogaland distriktsvalgstyre på tidspunktet klagen ble sendt riksvalgstyret, ennå ikke hadde fattet et vedtak om å forkaste listeforslaget, taler etter riksvalgstyrets syn for at klagen 12. mai ikke skal anses som en klage på distriktsvalgstyrets vedtak.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Rogaland distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent, men forkastelsen hadde på klagetidspunktet ennå ikke skjedd. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Rogalands vedtak 13. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt, kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Riksvalgstyret kan ikke se at vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 er oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	14/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Hedmarks vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Hedmarks vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Innlandet fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12.

Innlandet fylkeskommune orienterte partiet i e-post 9. april 2025 om at det ikke oppfylte lovens krav til listeforslag, og ga det en frist på syv dager til å rette listeforslaget, jf. valgloven § 5-10 tredje ledd. Henvendelsen ble ikke besvart.

Distriktsvalgstyret i Hedmark valgdistrikt behandlet de innsendte listeforslagene den 22. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, da det ikke oppfylte krav til antall underskrifter i valgloven § 5-4 andre ledd. Kun én av de innleverte underskriftene kunne godtas. Vedtaket var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak.

Valglistene ble kunngjort samme dag, jf. valgloven § 5-12. Innlandet fylkeskommune orienterte Alliansen – Alternativ for Norge om at listeforslaget ble forkastet og om at klagefristen var 30. mai 2025 i e-post 23. mai 2025.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

I e-post 13. juni 2025 opplyste klager om at han opplever å være rettsforfulgt av staten og myndighetene i forbindelse med en rettssak i Borgarting lagmannsrett som pågikk fram til 27. mai, samt at han er 50 prosent sykmeldt som følge av dette. Som følge av disse forholdene ble klagen ikke framsatt innen fristen.

Klager sendte en e-post til blant annet Innlandet fylkeskommune og riksvalgstyret 17. juni 2025 hvor det blant annet framgår at det er urealistisk og uforholdsmessig å kreve at partiet skal «oppfylle alle krav til klagefrister, innsendelser og korrekt håndtering innen syv dager» ettersom staten har fratatt partiet alle økonomiske ressurser og reelle muligheter til å stille lister.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 19. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

> Klagen tas ikke til følge, og oversendes riksvalgstyret for endelig behandling.

Innlandet fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret samme dag.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Hans Jørgen Lysglimt Johansen 25. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 27. juni 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til de oversendte dokumentene.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager har levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Det framstår som urealistisk og uforholdsmessig at valgloven, valgstyrene og riksvalgstyret forventer at en partiorganisasjon som i praksis er fratatt alle økonomiske ressurser og all reell mulighet til å stille liste, samtidig skal oppfylle alle krav til klagefrister, innsendelser og korrekt håndtering innen syv dager. Når organisasjonen de facto er brutt sammen, finnes det heller ikke mennesker igjen til å følge med på fristene, lese brevene eller skrive svar. Det finnes heller ingen økonomiske ressurser, da Partilovnemnda allerede har fratatt partiet all offentlig støtte.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 19. juni 2025 om å oversende klagen til riksvalgstyret for endelig behandling var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår det følgende om hvorvidt bestemmelsen i valgloven § 21-5 kommer til anvendelse:

> Ut fra opplysningene i klagen legges det til grunn at partileder driver partiet alene. Det er derfor relevant å se hen til hindringer som rammer partileder personlig.
>
> Partileder har ikke dokumentert sykmeldingen. Det anses ikke nødvendig å be partileder om å dokumentere sykmeldingen, da det uansett ikke er grunnlag for å ta klagen til behandling.
>
> Etter rettssaken var ferdig 27. mai, hadde partileder tre dager på å inngi klage. Partiet tapte en rettssak om gyldigheten av endringene i valgloven i mars 2025 og en rettssak om manglende støtte etter partilova i oktober 2024. Partileder innga også klage til riksvalgstyret 12. mai 2025. Partileder må derfor antas å være godt kjent med problemstillingene som tas opp i klagen.
>
> Klagen er på ca. 1 A4-side, hvorav mesteparten omhandler hvorfor klagen bør behandles til tross for fristoverskridelsen. Anførslene rundt hvorfor det var feil å forkaste partiets lister er svært korte. Selv om det legges til grunn at sykdom reduserer partileders arbeidsevne med 50 %, var det overkommelig å sende klagen over forkastingen av partiets lister på tre dager.
>
> Det foreligger derfor ikke forhold som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne.
>
> Fylkeskommunedirektøren mener at klagen skal avvises på bakgrunn av at den kom inn for sent. Klagen skal da sendes til riksvalgstyret sammen med en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises, jf. valgloven 16-8 tredje ledd.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Klager er ikke folkeregistrert i Hedmark valgdistrikt, og har ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til hvem som har klagerett, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen skal avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 22. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente samme dag. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Hedmark 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er

framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Hedmark, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist. At Hedmark distriktsvalgstyre på tidspunktet klagen ble sendt riksvalgstyret, ennå ikke hadde fattet et vedtak om å forkaste listeforslaget, taler etter riksvalgstyrets syn for at klagen 12. mai ikke skal anses som en klage på distriktsvalgstyrets vedtak.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Hedmark distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent, men forkastelsen hadde på klagetidspunktet ennå ikke skjedd. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Hedmarks vedtak 22. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

Klager har også bedt om at klagen tas til behandling selv om den er framsatt for sent. Klager har opplyst at han mener seg forfulgt av staten, og at dette har forårsaket at han er 50 prosent sykmeldt på grunn av en depresjon. Klager anfører at dette forholdet skal ha vært årsak til fristoversittelsen. Bestemmelsen i valgloven § 21-5 lyder:

Hvis en melding eller klage gis etter utløpet av en frist etter loven her, kan den bare tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne.

Av forarbeidene til valgloven 2002 § 15-5 framgår det at «hindringer som var utenfor melderens kontroll» for eksempel er «feilaktig eller mangelfull informasjon fra det offentliges side» eller «force-majeure-liknende forhold (som uvær)», se Ot.prp. nr. 45 (2001–2002) s. 247.

For at en klage skal kunne tas til behandling, må i tillegg hindringen være «uforholdsmessig tyngende å overvinne». Ordlyden legger opp til en proporsjonalitetsvurdering. Selv om det forelå en hindring utenfor klagers kontroll, vil ikke en fristoversittelse blir godtatt dersom det er rimelig å forvente at vedkommende tok nødvendige skritt for å overholde fristen. Et moment i en slik vurdering vil kunne være tidsperspektivet – hvor lang tid som var tilgjengelig for å handle og hvor lenge hindringen var virksom. Omfanget og alvoret av hindringen, myndighetens kapasitet til å veilede og om veiledningen foregår av eget tiltak eller på forespørsel, vil også kunne være relevant. Om vilkåret er oppfylt vil bero på konkret rimelighetsvurdering.

Riksvalgstyret legger til grunn at sykdom etter en konkret vurdering kan være å anse som en «hindring» som er «utenfor [...] klagerens kontroll». Både ordlyden i bestemmelsen og uttalelsene i forarbeidene om «force-majeure-liknende forhold» gir imidlertid anvisning på at det er en høy terskel for at et forhold skal omfattes. Klagen ble mottatt av fylkeskommunen 6. juni, åtte dager etter fristen utløp. Klager har vist til at han er 50 prosent sykmeldt pga. depresjon, men det er ikke i e-posten fra klager beskrevet nærmere hvordan sykdommen utgjorde en hindring i forkant av klagefristens utløp. Det er heller ikke vist til konkrete omstendigheter som gjorde hindringen «uforholdsmessig tyngende» å overvinne.

Riksvalgstyret har også lagt vekt på at det stilles få krav til en klage. Klager har dessuten i e-post 17. juni 2025 vist til at det er urealistisk at en partiorganisasjon som er fratatt all reell mulighet til å stille liste skal kunne oppfylle lovens krav til klagefrister på syv dager, da det ikke er mennesker igjen til å følge med på fristene. Opplysningene i e-posten trekker i retning av at det har vært andre forhold enn sykdom som har medført at partiet ikke har framsatt klagen innen klagefristen. Riksvalgstyret finner etter dette ikke at forholdene klager viser til innebærer at lovens vilkår i § 21-5 er oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	15/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Opplands vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Opplands vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Innlandet fylkeskommune for Oppland valgdistrikt innen fristen 31. mars kl. 12.

Innlandet fylkeskommune orienterte partiet i e-post 9. april 2025 om at det ikke oppfylte lovens krav til listeforslag, og ga det en frist på syv dager til å rette listeforslaget, jf. valgloven § 5-10 tredje ledd. Henvendelsen ble ikke besvart.

Distriktsvalgstyret i Oppland valgdistrikt behandlet de innsendte listeforslagene den 22. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, da det ikke oppfylte krav til antall underskrifter i valgloven § 5-4 andre ledd. Kun fem underskrifter kunne godtas. Vedtaket var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak.

Valglistene ble kunngjort samme dag, jf. valgloven § 5-12. Innlandet fylkeskommune orienterte Alliansen – Alternativ for Norge om at listeforslaget ble forkastet, og at fristen for å klage på vedtaket var 30. mai i e-post 23. mai 2025.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

I e-post 13. juni 2025 opplyste klager om at han opplever å være rettsforfulgt av staten og myndighetene i forbindelse med en rettssak i Borgarting lagmannsrett som pågikk fram til 27. mai, samt at han er 50 prosent sykmeldt som følge av dette. Som følge av disse forholdene ble klagen ikke framsatt innen fristen.

Klager sendte en e-post til blant annet Innlandet fylkeskommune og riksvalgstyret 17. juni 2025 hvor det blant annet framgår at det er urealistisk og uforholdsmessig å kreve at partiet skal «oppfylle alle krav til klagefrister, innsendelser og korrekt håndtering innen syv dager» ettersom staten har fratatt partiet alle økonomiske ressurser og reelle muligheter til å stille lister.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 19. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

Klagen tas ikke til følge, og oversendes riksvalgstyret for endelig behandling.

Innlandet fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret samme dag.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Hans Jørgen Lysglimt Johansen 25. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 27. juni 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til de oversendte dokumentene.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager har levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3, ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Det framstår som urealistisk og uforholdsmessig at valgloven, valgstyrene og riksvalgstyret forventer at en partiorganisasjon som i praksis er fratatt alle økonomiske ressurser og all reell mulighet til å stille liste, samtidig skal oppfylle alle krav til klagefrister, innsendelser og korrekt håndtering innen syv dager. Når organisasjonen de facto er brutt sammen, finnes det heller ikke mennesker igjen til å følge med på fristene, lese brevene eller skrive svar. Det finnes heller ingen økonomiske ressurser, da Partilovnemnda allerede har fratatt partiet all offentlig støtte.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 19. juni 2025 om å oversende klagen til riksvalgstyret for endelig behandling var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår det følgende om hvorvidt bestemmelsen i valgloven § 21-5 kommer til anvendelse:

> Ut fra opplysningene i klagen legges det til grunn at partileder driver partiet alene. Det er derfor relevant å se hen til hindringer som rammer partileder personlig.
>
> Partileder har ikke dokumentert sykmeldingen. Det anses ikke nødvendig å be partileder om å dokumentere sykmeldingen, da det uansett ikke er grunnlag for å ta klagen til behandling.
>
> Etter rettssaken var ferdig 27. mai, hadde partileder tre dager på å inngi klage. Partiet tapte en rettssak om gyldigheten av endringene i valgloven i mars 2025 og en rettssak om manglende støtte etter partilova i oktober 2024. Partileder innga også klage til riksvalgstyret 12. mai 2025. Partileder må derfor antas å være godt kjent med problemstillingene som tas opp i klagen.
>
> Klagen er på ca. 1 A4-side, hvorav mesteparten omhandler hvorfor klagen bør behandles til tross for fris-

toverskridelsen. Anførslene rundt hvorfor det var feil å forkaste partiets lister er svært korte. Selv om det legges til grunn at sykdom reduserer partileders arbeidsevne med 50 %, var det overkommelig å sende klagen over forkastingen av partiets lister på tre dager. Det foreligger derfor ikke forhold som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne.

Fylkeskommunedirektøren mener at klagen skal avvises på bakgrunn av at den kom inn for sent. Klagen skal da sendes til riksvalgstyret sammen med en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises, jf. valgloven 16-8 tredje ledd.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Klager er ikke folkeregistrert i Oppland valgdistrikt, og har ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til hvem som har klagerett, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen skal avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 22. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente valglistene samme dag. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Oppland 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Oppland, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist. At Oppland distriktsvalgstyre på tidspunktet klagen ble sendt riksvalgstyret, ennå ikke hadde fattet et vedtak om å forkaste listeforslaget, taler etter riksvalgstyrets syn for at klagen 12. mai ikke skal anses som en klage på distriktsvalgstyrets vedtak.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Oppland distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent, men forkastelsen hadde på klagetidspunktet ennå ikke skjedd. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Opplands vedtak 22. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

Klager har også bedt om at klagen tas til behandling selv om den er framsatt for sent. Klager har opplyst at han mener seg forfulgt av staten, og at dette har forårsaket at han er 50 prosent sykmeldt på grunn av en depre-

sjon. Klager anfører at dette forholdet skal ha vært årsak til fristoversittelsen. Bestemmelsen i valgloven § 21-5 lyder:

> Hvis en melding eller klage gis etter utløpet av en frist etter loven her, kan den bare tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne.

Av forarbeidene til valgloven 2002 § 15-5 framgår det at «hindringer som var utenfor melderens kontroll» for eksempel er «feilaktig eller mangelfull informasjon fra det offentliges side» eller «force-majeure-liknende forhold (som uvær)», se Ot.prp. nr. 45 (2001–2002) s. 247.

For at klagen skal kunne tas til behandling, må i tillegg hindringen være «uforholdsmessig tyngende å overvinne». Ordlyden legger opp til en proporsjonalitetsvurdering. Selv om det forelå en hindring utenfor klagers kontroll, vil ikke en fristoversittelse blir godtatt dersom det er rimelig å forvente at vedkommende tok nødvendige skritt for å overholde fristen. Et moment i en slik vurdering vil kunne være tidsperspektivet – hvor lang tid som var tilgjengelig for å handle og hvor lenge hindringen var virksom. Omfanget og alvoret av hindringen, myndighetens kapasitet til å veilede og om veiledningen foregår av eget tiltak eller på forespørsel, vil også kunne være relevant. Om vilkåret er oppfylt vil bero på konkret rimelighetsvurdering.

Riksvalgstyret legger til grunn at sykdom etter en konkret vurdering kan være å anse som en «hindring» som er «utenfor […] klagerens kontroll». Både ordlyden i bestemmelsen og uttalelsene i forarbeidene om «force-majeure-liknende forhold» gir imidlertid anvisning på at det er en høy terskel for at et forhold skal omfattes. Klagen ble mottatt av fylkeskommunen 6. juni, åtte dager etter fristen utløp. Klager har vist til at han er 50 prosent sykmeldt pga. depresjon, men det er ikke i e-posten fra klager beskrevet nærmere hvordan sykdommen utgjorde en hindring i forkant av klagefristens utløp. Det er heller ikke vist til konkrete omstendigheter som gjorde hindringen «uforholdsmessig tyngende» å overvinne.

Riksvalgstyret har også lagt vekt på at det stilles få krav til en klage. Klager har dessuten i e-post 17. juni 2025 vist til at det er urealistisk at en partiorganisasjon som er fratatt all reell mulighet til å stille liste skal kunne oppfylle lovens krav til klagefrister på syv dager, da det ikke er mennesker igjen til å følge med på fristene. Opplysningene i e-posten trekker i retning av at det har vært andre forhold enn sykdom som har medført at partiet ikke har framsatt klagen innen klagefristen. Riksvalgstyret finner etter dette ikke at forholdene klager viser til innebærer at lovens vilkår i § 21-5 er oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	16/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Anne Cathrine Haug-Hustad, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Vestlands vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge i Hordaland valgdistrikt

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Vestlands vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge i Hordaland valgdistrikt.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Vestland fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12.

Distriktsvalgstyret i Vestland behandlet de innsendte listeforslagene den 28. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, da det ikke oppfylte krav til antall underskrifter i valgloven § 5-4 andre ledd. Vedtaket var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak.

Valglistene ble kunngjort samme dag, jf. valgloven § 5-12.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. I klagen vises det til klage av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 24. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

> Klagen blir ikkje teken til følgje, og blir oversendt til riksvalstyret for endeleg behandling. Saksframlegget vert lagt ved oversendinga og utgjer grunngjeving for distriktsalstyret sitt syn på saka.

Vestland fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret 25. juni 2025.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Hans Jørgen Lysglimt Johansen 25. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 27. juni 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til de oversendte dokumentene.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Anne Cathrine Haug-Hustad deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager har levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 24. mai 2025 om å oversende klagen til riksvalgstyret for endelig behandling var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår det følgende om hvorvidt klagen er framsatt innen klagefristen:

> Kunngjeringa var 28.05.2025, slik at fristen for å klage var 05.06.2025. Klagen vart motteke 06.06.2025 og kom dermed etter klagefristen.
>
> Partiet har bedt om at klagen likevel skal bli behandla, og at 12. mai skal bli rekna som inndato fordi det då blei sendt til riksvalstyret.
>
> Det går fram av vallova § 21-5 at der ei klage er fremsatt etter utløpet av ein frist, kan den «bare tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne».
>
> Klagar har ikkje vist til «hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne», og fylkesdirektøren kan ikkje sjå at det er sannsynleggjort at slike hindringar ligg føre. Fylkesdirektøren vurderer derfor at klagen før bli avvist.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Klager er ikke folkeregistrert i Hordaland valgdistrikt, og har ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd abdre punktum.

Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til hvem som har klagerett, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen skal avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 28. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente samme dag. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Vestland 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Vestland, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist. At Vestland distriktsvalgstyre på tidspunktet klagen ble sendt riksvalgstyret, ennå ikke hadde fattet et vedtak om å forkaste listeforslaget, taler etter riksvalgstyrets syn for at klagen 12. mai ikke skal anses som en klage på distriktsvalgstyrets vedtak.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Vestland distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent, men forkastelsen hadde på klagetidspunktet ennå ikke skjedd. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at

valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Vestlands vedtak 28. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt, kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 er ikke oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Anne Cathrine Haug-Hustad

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. juni 2025**
Saksnr.:	17/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtak i Østfold distriktsvalgstyre om forkastelse av listeforslag fra Norgesdemokratene

Klager:	**Gunnar M. Haldorsen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen gjelder spørsmål om distriktsvalgstyret i Østfolds vedtak 10. april 2025 om å forkaste listeforslag innlevert 22. mars 2025 fra Norgesdemokratene er i strid med valgloven.

Det ble levert inn to listeforslag til stortingsvalget fra Norgesdemokratene. Distriktsvalgstyret i Østfold fattet i møte 10. april 2025 følgende vedtak:

1. Listeforslag fra Norgesdemokratene, innlevert 22.3.2025 forkastes med hjemmel i valgloven §§ 5-4 (1) og 5-10 (5).
2. Listeforslag fra Norgesdemokratene, innlevert 26.3.2025 legges til grunn for videre behandling i tråd med valglovens bestemmelser.

Fra saksframstillingen til møtet framgår det at det første listeforslaget som ble levert 22. mars 2025, er underskrevet av Gunnar Haldorsen og Merete Houthijzen. Det andre listeforslaget som ble levert 26. mars 2025, er underskrevet av Rune Andreassen og Sten Ove Hansen.

Dersom det er uklart hvem som har rett til å representere et registrert politisk parti på lokalt nivå, og dermed rett til å stille liste for partiet, skal valgmyndighetene innhente uttalelse fra partiets utøvende organ og legge den til grunn, jf. valgloven § 5-10 femte ledd.

Fylkeskommunen har innhentet informasjon fra partiet sentralt og fra Haldorsen. Følgende framgår av saksframlegget:

– Generalsekretær i Norgesdemokratene, Kjell Arne Thomassen, bekreftet i e-post 27. mars at det er Rune Andreassen og Stein Ove Hansen som er Norgesdemokratenes representanter i Østfold. [...]
– I ny e-post av 1. april fra generalsekretær Thomassen er det opplyst:
  «Det er Rune Andreassen som er fungerende leder i Østfold og innehar rettighetene som listeansvarlig og at Gunnar Haldorsen er ekskludert fra partiet

grunnet brudd med partiets vedtekter.» Vedlagt e-posten fulgte også en protokoll fra sentralstyremøte 25. mars 2025 der det kommer frem at det ble fattet vedtak om eksklusjon av Haldorsen.

– Gunnar Haldorsen har i brev av 31. mars opplyst at han er lovlig valgt fylkeslagsleder og at suspensjonsvedtaket ikke er gyldig.

Fylkeskommunedirektøren viser til at distriktsvalgstyret må ta stilling til om det har mottatt «uttalelse fra partiets utøvende organ». I saksframlegget står det blant annet følgende om dette spørsmålet:

Generalsekretæren har i e-post, med kopi til leder av partiets utøvende organ, opplyst at Haldorsen ikke representerer Norgesdemokratene, og at det er det siste inngitte listeforslaget som skal legges til grunn. Både generalsekretær og leder av styret har i henhold til opplysninger fra Brønnøysundregisteret signeringsfullmakt. Det lagt frem en protokoll fra møte i sentralstyret om vedtak om suspensjon av Haldorsen. Det tilligger ikke fylkeskommunen å vurdere gyldigheten av suspensjonsvedtaket og øvrige forholdene knyttet til denne saken som Haldorsen opplyser om. Det fremgår imidlertid av protokollen at 10 av 12 medlemmer av partiets utøvende organ var til stede ved behandlingen. Denne behandlingen må oppfattes som at partiets utøvende organ mener at Haldorsen ikke har rett til å representere Norgesdemokratene, og at han dermed heller ikke har rett til å stille liste for partiet.

Fylkeskommunedirektøren har etter dette kommet fram til at det foreligger en uttalelse fra partiets utøvende organ om at Haldorsen ikke representerer partiet, og at det dermed er det sist innleverte listeforslaget som skal legges til grunn, jf. valgloven § 10-5 (5), for videre saksbehandling etter reglene i valgloven.

Distriktsvalgstyret vedtok på denne bakgrunn å forkaste listeforslaget innlevert 22. mars 2025, og at listeforslaget innlevert 26. mars 2025 skulle legges til grunn som listeforslag fra Norgesdemokratene.

Distriktsvalgstyret godkjente listeforslagene for Østfold valgdistrikt i møte 26. mai 2025.

Gunnar M. Haldorsen klaget 2. juni 2025 på distriktsvalgstyrets vedtak.

Distriktsvalgstyret i Østfold opprettholdt i møte 11. juni 2025 vedtaket om å forkaste listeforslaget fra Norgesdemokratene innlevert 22. mars 2025.

Klagen ble oversendt til riksvalgstyret 18. juni 2025, sammen med en redegjørelse etter valgloven § 16-8 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyrets sekretariat informerte i e-post 19. juni 2025 klager om adgangen til å uttale seg om distriktsvalgstyrets redegjørelse for klagesaken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd.

Riksvalgstyrets sekretariat henvendte seg 23. juni 2025 per telefon og sendte 24. juni 2025 e-post til Norgesdemokratene sentralt. Sekretariatet spurte om å få oversendt dokumentasjon på at utøvende organ i Norgesdemokratene har uttalt at det er Rune Andreassen og Stein Ove Hansen som representerer partiet i Østfold valgdistrikt. Slik dokumentasjon ble oversendt riksvalgstyret 25. juni 2025 av generalsekretær Kjell Arne Thomassen.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 30. juni 2025 etter skriftlig behandling, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Listeforslaget innlevert 22. mars 2025 var det korrekte listeforslaget, og det var dette listeforslaget som skulle vært godkjent.

Listeforslaget ble underskrevet av to styremedlemmer; Gunnar Haldorsen og Merete Houthijzen. Påstand om suspensjon av fylkesleder er fullstendig uhjemlet og usaklig. Påstått «suspensjon» av klager ble brukt som forsøk på å skjule uregelmessigheter i partiets regnskaper, da fylkesleder (klager) for Norgesdemokratene i Østfold også var sentralstyremedlem som ba om innsyn i regnskapet. Tillitsvalgte i et politisk parti må følge og forholde seg til partiets vedtekter.

Inntatt i klagen er en uttalelse fra tidligere leder av kontrollkomiteen i partiet, Per Januschas, som skiver:

Dere har jo retten på deres side, og kan dokumentere hva dere har gjort for å stille liste. Hvis partileder Geir skal dokumentere det han har gjort vil han få et forklaringsproblem.

Dere kan vise til å ha gjort alt etter boka, og ledelsen kan kun vise til sin bakroms-prosess. Skulle han kommer til å dokumentere noe annet, så vil jeg kunne vitne mot han I kraft av å ha vært daværende leder av kontrollkomiteen

Hvilket utøvende organ er det valgstyret egentlig refererer til? Et sentralstyre kan ikke regnes for et utøvende organ i denne sammenheng.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Østfold distriktsvalgstyre behandlet klagen fra Gunnar M. Haldorsen i møte 11. juni 2025. Distriktsvalgstyret fattet følgende enstemmige vedtak:

Distriktsvalgstyret opprettholder sitt vedtak 10.4.2025, sak nr 6/25, om å forkaste listeforslag fra Norgesdemokratene innlevert 22.3.2025 med hjemmel i valgloven §§ 5-4 (1) og 5-10 (5), og legge listeforslag innlevert 26.3.2025 til grunn for videre behandling i tråd med valglovens bestemmelser.

I saksframlegget legges det til grunn at vilkårene for å behandle klagen er oppfylt:

Klager Gunnar M. Haldorsen har som listeforslagsstiller klagerett etter valgloven §§ 16-2 (3) og 16-1 bokstav a. Klagen er fremsatt skriftlig, til distriktsvalgstyret, innenfor klagefristens utløp 2.6.2025, og angir de faktiske forholdene klagene bygger på.

Fylkeskommunedirektøren kan ikke se at det er framkommet nye opplysninger i klagen som tilsier at det er grunnlag for å endre vurderingen av de to konkurrerende listeforslagene fra Norgesdemokratene, og uttaler:

Fylkeskommunedirektøren fastholder (...) sin vurdering om at uttalelsene mottatt 27.3.2025 fra generalsekretær i Norgesdemokratene, Kjell Arne Thomassen med kopi til arbeidsutvalget bestående av styrets leder, en av nestlederne og et styremedlem, samt epost datert 1.4.2025 fra samme generalsekretær, er å anse som uttalelse fra partiets utøvende organ, jf. valglovens krav § 5-10 (5) og må ligge til grunn for distriktsvalgstyrets avgjørelse om hvem som har rett til å representere Norgesdemokratene på lokalt nivå i Østfold, og rett til å stille listeforslag til stortingsvalget 2025 for Østfold valgkrets.

Klagers merknader til underinstansens redegjørelse

Klager har i e-post 23. juni 2025 kommet med merknader til distriktsvalgstyrets redegjørelse.

Østfold distriktsvalgstyre ser ikke ut til å ha forstått eller tatt inn over seg alvoret i de faktiske forhold i saken der generalsekretær i Norgesdemokratene tuklet med fylkeslagets demokratisk besluttede listeforslag for Norgesdemokratene Østfold – og sendte inn sin egen liste etter eget forgodtbefinnende.

Uttalelse fra Norgesdemokratene på sentralt nivå

Generalsekretær Kjell Arne Thomassen har i e-post 25. juni 2025 vedlagt dokumentasjon fra partiet på hvem som representerer Norgesdemokratene i Østfold valgdistrikt. I e-posten opplyses det om at sentralstyret er partiets øverste utøvende organ, og at arbeidsutvalget er sentralstyrets forlengede arm.

Vedlagt e-posten fulgte for det første suspensjonsvedtak datert 5. mars 2025 [sic; riksvalgstyret antar at vedtaket er feildatert da det viser til vedtak i arbeidsutvalget 6. mars 2025] til Gunnar Manseterbak Haldorsen, hvor det står at «[d]u er derfor å regne som suspendert fra alle verv og har ikke rett til å representere partiet i noen sammenheng inntil saken er avgjort». For det andre var det vedlagt protokoll fra arbeidsutvalget 6. mars 2025, hvor følgende ble enstemmig vedtatt: «Gunnar M Haldorsen er suspendert fra partiet og kan ikke representere oss. Vi må utnevne liste ansvarlig i Østfold fylke. Følgende forslag fremsettes: Rune Andreassen og Stein Ove Hansen.». For det tredje var det vedlagt protokoll fra sentralstyremøte 28. mars 2025, hvor det framgår at Gunnar M. Haldorsen ble vedtatt ekskludert med 10 stemmer av 13 stemmeberettigede.

Riksvalgstyrets vurdering

I saksframlegget til distriktsvalgstyret blir det lagt til grunn at klager som listeforslagsstiller har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd, og at øvrige vilkår for å behandle klagen er oppfylt.

Etter valgloven § 16-2 tredje ledd andre punktum er det tillitsutvalget som har myndighet til å klage på vegne av listen. Etter valgloven § 5-6 første ledd er styret for partiets avdeling med ansvar for valgdistriktet listeforslaget gjelder, tillitsutvalg. Etter riksvalgstyrets vurdering framkommer det ikke av klagen at den er fremmet av noen andre enn Gunnar M. Haldorsen selv. Haldorsen har imidlertid stemmerett, og han har dermed personlig klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd første punktum. Det er dermed ikke nødvendig å ta stilling til om vilkårene for klagerett etter § 16-2 tredje ledd er oppfylt. Riksvalgstyret er for øvrig enig i at øvrige vilkår for å ta klagen til behandling, er oppfylt. Klagen tas under behandling.

Det er levert to listeforslag, som begge angir å være fra Norgesdemokratene. Det følger av valgloven § 5-10 femte ledd at:

> [h]vis det er uklart hvem som har rett til å representere et registret politisk parti på lokalt nivå, og dermed rett til å stille liste for partiet, skal valgmyndighetene innhente uttalelse fra partiets utøvende organ og legge den til grunn, jf. partiloven § 3 andre ledd bokstav b.

Valgmyndighetene, herunder distriktsvalgstyret, skal ikke selv foreta noen vurdering av hvilken gruppering som skal anses å være riktig representant for partiet. Det følger klart av lovens ordlyd at uttalelsen fra partiets utøvende organ skal legges til grunn for valgmyndighetenes vedtak.

Det følger videre av partilovforskriften § 1-5 andre ledd at «[v]ed forberedelsen av valg legger valgmyndighetene til grunn de opplysninger som er registrert i Partiregisteret per 31. mars i valgåret». Det er altså partiets utøvende organ per 31. mars i valgåret som skal konsulteres.

Valgloven § 5-10 femte ledd er kommentert i Karnovs lovkommentar, hvor det står følgende:

> Femte ledd gjeld tilfelle der det valorganet som vurderer listeforslaget, finn det uklart kven som har rett til å representere eit registrert politisk parti i valdistriktet. Det kan vere tvil om dei som har underskrive ei liste etter det forenkla regelverket i § 5-4 fyrste ledd, er styre-

medlemmar i den rette partiavdelinga, eller det kan vere tvil om forslagsstillarane bak ei liste etter § 5-4 andre ledd representerer det partiet som lista ber namnet til, jf. § 5-1 andre ledd om at eit registrert politisk parti har einerett på sitt partinamn. Det kan også tenkjast at det som ein følgje av intern partistrid blir levert fleire listeforslag for same parti. I slike tilfelle skal valorganet «innhente uttalelse fra partiets utøvende organ og legge den til grunn, jf. partiloven § 3 andre ledd bokstav b.»

Det følgjer av partilova § 3 andre ledd bokstav b at for å bli registrert må eit politisk parti opplysa kven som er vald til medlemmar i partiets utøvande organ (typisk kalla sentralstyret). Dermed kan valstyresmaktene lett finna opplysingar om det ved å undersøkja partiregisteret: https://partiregisteret.brreg.no/nb/partiliste.

Valstyresmaktene skal ikkje berre hente inn uttale frå dette organet, men pliktar å følgje den («legge den til grunn»). Slik blir omsynet til dei politiske partia sitt sjølvstende vareteke. I førearbeida til den tilsvarande føresegna i vallova 2002 (§ 6-6 fjerde ledd) er det understreka at «loven ikke bør legge opp til å regulere partienes 'indre liv' i større utstrekning enn nødvendig», og det er uttala at «en forutsetning om at det er opp til partienes registrerte hovedstyre å bekrefte/avkrefte eksistensen av lokallag, i tilstrekkelig grad vil ivareta hensynet til mulighet for ryddige og effektive rutiner for valgmyndighetene», jf. Ot.prp. nr. 45 (2001–2002) s. 166.

I denne saken har fylkeskommunedirektøren i saksframlegget til distriktsvalgstyret lagt til grunn at to e-poster datert henholdsvis 27. mars 2025 og 1. april 2025 fra generalsekretæren i Norgesdemokratene, er å anse som uttalelse fra partiets utøvende organ.

Riksvalgstyret viser til at riksvalgstyrets sekretariat i tillegg har innhentet dokumentasjon fra Norgesdemokratene sentralt. Denne dokumentasjonen viser for det første at Haldorsen allerede i begynnelsen av mars 2025 ble suspendert av arbeidsutvalget i Norgesdemokratene, og at han fra samme tidspunkt ikke lenger kan representere partiet. I samme møte ble det vedtatt at Rune Andreassen og Stein Ove Hansen utnevnes til listeansvarlige i Østfold. 28. mars 2025 ekskluderte sentralstyret, som i e-post 25. juni 2025 fra Kjell Arne Thomassen er opplyst å være partiets øverste utøvende organ, Haldorsen. At sentralstyret er partiets utøvende organ understøttes av at det i Brønnøysundregistrene er de samme personene som oppgis å være medlemmer av partiets styre og av partiets utøvende organ.

Riksvalgstyret mener at dokumentasjonen mottatt i e-post 25. juni 2025 viser at Haldorsen ikke kan representere Norgesdemokratene i Østfold i og med at han først ble suspendert av arbeidsutvalget og deretter ekskludert av sentralstyret, som også er partiets utøvende organ. Det må da kunne legges til grunn at det er Rune Andreassen og Stein Ove Hansen som representerer Norgesdemokratene i Østfold, jf. også slikt vedtak i arbeidsutvalget.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**3. juli 2025**
Saksnr.:	18/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Lars Magnus Bergh, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Telemarks vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Telemarks vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Telemark fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12.

Telemark fylkeskommune orienterte Alliansen – Alternativ for Norge i brev 31. mars 2025 om at det innleverte listeforslaget ikke oppfylte valglovens krav til listeforslag. Partiet ble i brevet gitt en frist på syv dager til å rette listeforslaget og frembringe de manglende underskriftene.

Distriktsvalgstyret i Telemark valgdistrikt behandlet de innsendte listeforslagene den 28. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, da det ikke oppfylte krav til antall kandidater og antall underskrifter i valgloven §§ 5-2 første ledd og 5-4 andre ledd. Vedtaket var i tråd med fylkesdirektørens innstilling til vedtak.

Valglistene ble kunngjort samme dag, jf. valgloven § 5-12.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møtet 18. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

> Distriktsvalgstyrets vedtak i sak 3/25 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen-alternativ for Norge, opprettholdes. Klagen sendes til riksvalgstyret for avgjørelse.

Telemark fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret ved brev 26. juni 2025.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen 27. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 2. juli 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til brevet.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 3. juli 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 6-3 tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager viser til å ha levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet

får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 18. juni 2025 om å oversende klagen til riksvalgstyret for behandling var i tråd med fylkesdirektørens innstiling til vedtak. Av saksframlegget framgår det blant annet følgende vurdering om klager har klagerett:

– Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikke manntallsført i Telemark valgdistrikt og har således ikke klagerett som privatperson. Som leder i partiet Alliansen- alternativ for Norge har ikke Lysglimt Johansen klagerett alene, det går frem av valgloven at det er tillitsutvalget som kan klage på vegne av den innleverte listen.
– Fylkesdirektøren innstiller på at klage på forkastelse av listeforslag fra Alliansen- alternativ for Norge avvises da klager ikke har rettslig klageinteresse i Telemark valgdistrikt, jf. valglovens §§ 16-2 (1),16-2 (3).

Videre framgår følgende om klagen er framsatt i rett tid:

– Det går frem av valglovens § 16-6 (3) at frist for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er 7 dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort. Godkjente listeforslag ble kunngjort 28.5.2025. Selv om vara tillitsvalgt ble informert i brev datert 30.4.2025 at det innleverte listeforslaget ikke møter valglovens krav, inntrer klageretten på forkastelse av listeforslag først når vedtak om forkastelse er fattet. Fylkesdirektøren er av den oppfattelse at datering av klage til 12. mai ikke kan imøtekommes.
– Klagen er således ikke fremsatt i tid.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Klager er ikke folkeregistrert i Telemark valgdistrikt, og har ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til hvem som har klagerett, da riksvalgstyret har kommet til at klagen skal avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 28. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Telemark 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Telemark, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist. At Telemark distriktsvalgstyre på tidspunktet klagen ble sendt riksvalgstyret, ennå ikke hadde fattet et vedtak om å forkaste listeforslaget, taler etter riksvalgstyrets syn for at klagen 12. mai ikke skal anses som en klage på distriktsvalgstyrets vedtak.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet

Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Telemark distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent, men forkastelsen hadde på klagetidspunktet ennå ikke skjedd. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Telemarks vedtak 28. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det er uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Riksvalgstyret kan ikke se at vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 er oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Lars Magnus Bergh

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**3. juli 2025**
Saksnr.:	19/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Lars Magnus Bergh, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Østfolds vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Østfolds vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Østfold fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12.

Etter innleveringsfristens utløp orienterte Østfold fylkeskommune Alliansen – Alternativ for Norge om at det innleverte listeforslaget ikke oppfylte valglovens krav til listeforslag. Partiet ble gitt en frist på syv dager til å rette listeforslaget og frembringe de manglende underskriftene.

Distriktsvalgstyret i Østfold valgdistrikt behandlet de innsendte listeforslagene den 26. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, da det ikke oppfylte krav til antall kandidater og antall underskrifter i valgloven §§ 5-2 første ledd og 5-4 andre ledd. Vedtaket var i tråd med fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak.

Valglistene ble kunngjort samme dag, jf. valgloven § 5-12.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møtet 18. juni 2025, og fattet følgende vedtak:

Distriktsvalgstyret slutter seg til fylkeskommunedirektørens begrunnelse og vurdering. Klagen tas ikke til følge, og oversendes riksvalgstyret for endelig behandling.

Østfold fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret ved brev 18. og brev 26. juni 2025.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen 27. juni og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 2. juli 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til brevet.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 3. juli 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 6-3 tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager viser til å ha levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 18. juni 2025 om å oversende klagen til riksvalgstyret for behandling var i tråd med fylkeskommunedirektørens innstiling til vedtak. Av saksframlegget framgår det blant annet følgende om hvorvidt klagen er framsatt til rett tid:

Partiet har i klagen bedt om at klagen likevel behandles på tross av at den er fremsatt etter klagefristens utløp.

Fylkeskommunedirektøren legger til grunn at dette er en begjæring om oppfriskning av klagefristen, jf. valgloven § 21-5. Av bestemmelsen går det frem at der en klage er fremsatt etter utløpet av en frist kan den «bare tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kon-

troll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne».

Klager har ikke vist til noen «hindringer» utenfor hans kontroll som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne. Fylkeskommunedirektøren kan heller ikke se at det er sannsynliggjort at det forelå noen slike hindringer, som medførte at det var uforholdsmessig tyngende for klager å overholde klagefristen. Det er derfor ikke grunnlag for å gi oppfriskning av klagefristen.

Klagen over distriktsvalgstyrets vedtak er for sent fremsatt, og etter fylkeskommunedirektørens vurdering er det ikke er anledning til å gi oppfriskning av klagefristen. Klagen skal derfor oversendes riksvalgstyret, jf. valgloven § 16-8 (3).

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Klager er ikke folkeregistrert i Østfold valgdistrikt, og har ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til hvem som har klagerett, da riksvalgstyret har kommet til at klagen skal avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 26. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Østfold 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Østfold, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist. At Østfold distriktsvalgstyre på tidspunktet klagen ble sendt riksvalgstyret, ennå ikke hadde fattet et vedtak om å forkaste listeforslaget, taler etter riksvalgstyrets syn for at klagen 12. mai ikke skal anses som en klage på distriktsvalgstyrets vedtak.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Østfold distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent, men forkastelsen hadde på klagetidspunktet ennå ikke skjedd. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Østfolds vedtak 26. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det er uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Riksvalgstyret kan ikke se at vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 er oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Lars Magnus Bergh

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**3. juli 2025**
Saksnr.:	20/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Aksel-Bernhard Berggren, Lars Magnus Bergh, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Troms' vedtak om å forkaste listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Troms' vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag til Troms fylkeskommune innen fristen 31. mars kl. 12.

Etter innleveringsfristens utløp orienterte Troms fylkeskommune Alliansen – Alternativ for Norge om at det innleverte listeforslaget ikke oppfylte valglovens krav til listeforslag. Partiet ble gitt en frist på syv dager til å rette listeforslaget og frembringe de manglende underskriftene.

Distriktsvalgstyret i Troms valgdistrikt behandlet de innsendte listeforslagene den 14. mai 2025 og vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge da det ikke oppfylte krav til antall underskrifter i valgloven § 5-4 andre ledd. Vedtaket var i tråd med fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak.

Valglistene ble kunngjort samme dag, jf. valgloven § 5-12. Troms fylkeskommune orienterte Alliansen – Alternativ for Norge om at klagefristen var 23. mai 2025.

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen klaget på vedtaket den 6. juni 2025. Vedlagt klagen fulgte klagen av 12. mai 2025 til riksvalgstyret.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møtet 1. juli 2025, og fattet følgende vedtak:

> Distriktsvalgstyret i Troms avviser klagen fra Alliansen og oversender klagen til riksvalgstyret.

Troms fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret ved brev 1. juli 2025.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen 1. juli og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 2. juli 2025. Johansen har ikke oversendt merknader til brevet.

Riksvalgstyret behandlet klagen i digitalt møte 3. juli 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I møtet behandlet riksvalgstyret en habilitetsinnsigelse reist av klager mot leder Ørnulf Røhnebæk. Riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge v/Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at underskriftskravet i valgloven § 6-3 tredje ledd er i strid med Grunnloven § 49, og viser til klage sendt til riksvalgstyret 12. mai.

Klager viser til å ha levert listeforslag i alle valgdistrikter. Ingen av listeforslagene har blitt godkjent. Klager ber på bakgrunn av klagen innsendt 12. mai om at riksvalgstyret legger til grunn at klagen er framsatt innen fristen, og at klagen dermed tas til behandling.

Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt all økonomisk støtte, får ikke ført eller revidert regnskap og partiet drives utelukkende av partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen uten økonomisk kompensasjon eller støtte. Disse forholdene er en del av et større konstitusjonelt problem og bør vektlegges i behandlingen, særlig når det gjelder vurderingen av om klagefristen er overholdt.

Av klagen 12. mai 2025 framgår det at klager prinsipalt mener å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd nr. 3 ettersom Alliansen – Alternativ for Norge har fremmet listeforslag i flere fylker, og klagen gjelder den urettmessige underkjennelsen. Subsidiært anfører klager å ha klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd som stemmeberettiget i Oslo valgdistrikt.

Underskriftskravet på én prosent i valgdistriktet og den særnorske regelen om at hver velger kun kan signere på ett listeforslag til sammen bryter med Grunnloven §§ 49 og 50. Det er praktisk talt umulig for nye partier og uavhengige grupper å oppfylle disse kravene, og retten til å stille lister er satt til side. Grunnloven § 49 sikrer at «folket utøver den lovgivende makt gjennom Stortinget» og § 50 gir alle borgere rett til å stille til valg. Det er ikke tilstrekkelig med en formell adgang til å stille til valg hvis det ikke er praktisk mulig.

Norge er bundet av Venezia-kommisjonens retningslinjer for demokratiske valg, som sier at valgregelverk ikke må gjøre det uforholdsmessig vanskelig for nye lister å stille. I en dom fra Oslo tingrett avsagt 10. mars i år, er det fastslått at den nye norske modellen med både én-prosent-regelen og at velgerne bare kan underskrive på en liste, er i strid med disse retningslinjene. Klager viser for øvrig til anførslene i denne dommen.

Et faktisk bevis på grunnlovsbruddet er etter klagers syn at det i praksis knapt finnes noen uavhengige eller alternative lister som er i stand til å stille ved stortingsvalget i 2025. Et demokrati der bare de etablerte partiene i praksis har mulighet til å stille til valg, og der systemet hindrer nye stemmer fra å delta, er ikke lenger et demokratisk valg i Grunnlovens forstand.

Riksvalgstyrets leder, Ørnulf Røhnebæk er inhabil til å behandle denne klagen. Begrunnelsen er at Røhnebæk var en sentral premissleverandør og hovedarkitekt bak den nye valgloven, som er gjenstand for denne klagen. Det er etter klagers syn usannsynlig at han vil kunne behandle klagen upartisk, og klager ber derfor om at en habil instans/person oppnevnes.

Behandlingen av klagen haster. Klager anmoder riksvalgstyret om at Alliansen – Alternativ for Norges listeforslag godkjennes. Videre ber klager om at partiet får muligheten til å utbedre eventuelle formelle mangler ved listeforslaget, i tråd med praksis der andre har fått en uke eller mer.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak 1. juli 2025 om å oversende klagen til riksvalgstyret for behandling var i tråd med fylkeskommunedirektørens innstiling til vedtak. Av saksframlegget framgår det følgende vurdering:

– Klagen ble behandlet i distriktsvalgstyret 1. juli 2025. Distriktsvalgstyrets vurdering er at klagen, som ble mottatt 6. juni 2025, ble mottatt etter klagefristen, dermed har klagen kommet for sent. Klagefristen var 23. mai 2025 som ble opplyst om i mail til Alliansen – Alternativ for Norge som ble sendt 16. mai 2025. Klager ber om at klagen likevel skal behandles og at 12. mai 2025 regnes som inndato for klage. Distriktsvalgstyret kan ikke se at det er grunnlag for å endre innkommende dato for klagen.
– I det tilfellet klagen må anses å ha vært fremsatt før klagefristen har gått ut i henhold til valglovens § 16-7, 5. ledd, anses det likevel ikke at det foreligger grunnlag for å ta klagen til følge, ettersom det ikke er innlevert tilstrekkelig antall underskrifter innen fristen.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alliansen – Alternativ for Norge v/partileder Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Klager er ikke folkeregistrert i Troms valgdistrikt, og har ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til hvem som har klagerett, da riksvalgstyret har kommet til at klagen skal avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge 14. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret i Troms 6. juni. Det innebærer at klagen ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

Alliansen – Alternativ for Norge har anført at klagen likevel må anses rettidig på bakgrunn av klagen som ble framsatt for riksvalgstyret 12. mai 2025, som ble behandlet på riksvalgstyrets møte 24. juni.

Det følger av valgloven § 16-7 tredje ledd at «hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket». Klagen datert 12. mai er framsatt for riksvalgstyret, og ikke for distriktsvalgstyret i Troms, som har fattet det aktuelle vedtaket om å forkaste listeforslaget.

Av valgloven § 16-7 femte ledd framgår det at en klage er framsatt i tide hvis den har kommet inn til «kommunen, organet som traff det påklage vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut». Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i valgloven 2002 § 13-1 tredje ledd, som slo fast at «[k]lagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret, fylkesvalgstyret, statsforvalteren, departementet eller Stortingets administrasjon». Det følger av forarbeidene at hvis klagen er sendt til feil organ, skal den straks videresendes til rett organ, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 296.

Klagen er framsatt for riksvalgstyret, som er klageinstans for vedtak truffet av distriktsvalgstyret, og kom inn til riksvalgstyret før utløpet av distriktsvalgstyrets klagefrist. At Troms distriktsvalgstyre på tidspunktet klagen ble sendt riksvalgstyret, ennå ikke hadde fattet et vedtak om å forkaste listeforslaget, taler etter riksvalgstyrets syn for at klagen 12. mai ikke skal anses som en klage på distriktsvalgstyrets vedtak.

Klagen 12. mai 2025 gjelder spørsmål om valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med blant annet Grunnloven § 49, og er satt fram etter at Oslo tingrett avviste spørsmålet fra behandling. Klagen gjelder ikke Troms distriktsvalgstyres eller andre distriktsvalgstyrers anvendelse av regelverket i forbindelse med behandling av listeforslagene. Riksvalgstyret viser til at det riktig nok framgår av klagen 12. mai 2025 at de innleverte listeforslagene er i ferd med å bli underkjent, men forkastelsen hadde på klagetidspunktet ennå ikke skjedd. I klagen ber klager om at «ingen endelig avvisning av våre listeforslag skjer før klagen er realitetsbehandlet». Riksvalgstyret mener det er nærliggende å forstå klagen 12. mai og klagen 6. juni som to ulike klager framsatt for to ulike organer.

Også e-post fra Alliansen – Alternativ for Norge sendt 13. mars 2025 til riksvalgstyret, peker etter riksvalgstyrets vurdering i samme retning. I e-posten framgår det at partiet vil klage til riksvalgstyret på at valgloven er i strid med Grunnloven. Det framgår også at partiet antagelig vil fremme klage på vedtakene om ikke å godkjenne listeforslagene.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det i dette tilfellet skal legges til grunn at klagen 12. mai 2025 skal anses som en klage på distriktsvalgstyret i Troms' vedtak 14. mai 2025 om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge, og dermed skal anses rettidig.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det er uforholdsmessig tyngende å overvinne». Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Riksvalgstyret kan ikke se at vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 er oppfylt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-6 tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Aksel-Bernhard Berggren Lars Magnus Bergh

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**16. september 2025**
Saksnr.:	21/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Lisa Elin Rosendal Bech, Eva Lian og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Finnmarks vedtak om å godkjenne listeforslaget til Arbeiderpartiet

Klager:	**Kjell Arne Thomassen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på distriktsvalgstyret i Finnmarks vedtak om å godkjenne listeforslaget fra Arbeiderpartiet.

Ved innleveringsfristens utløp kl. 12 den 31. mars 2025 var ikke listeforslaget fra Arbeiderpartiet registrert innkommet hos fylkeskommunen.

Distriktsvalgstyret i Finnmark behandlet de innkomne listeforslagene 27. mai 2025 og godkjente listeforslaget fra Arbeiderpartiet. Distriktsvalgstyrets vedtak var i tråd med innstillingen fra fylkeskommunedirektøren. Av saksframlegget framgår blant annet følgende vurdering:

Fylkeskommunedirektøren finner etter en samlet vurdering at listeforslaget til Arbeiderpartiet skal anses levert den 5. mars og følgelig i rett tid. Det legge særlig vekt på de opplysningene og bildene som Arbeiderpartiets listeansvarlig har levert, samt Valgdirektoratets egen bekreftelse på systemets svakhet i tillegg alle oppringingene fra bekymrede partier som ikke var sikre på om listen var levert.

Når Valgdirektoratet anvender et system for elektronisk levering av listeforslag, og systemet har en svakhet som går ut på at det ikke skjer noen form for varsling hvis levering ikke skjer til tross for at nettstedets anvisninger er fulgt, kan man ikke laste partiene for at listen i noen tilfeller viser seg å ikke være registrert som levert.

Valglistene ble kunngjort 28. mai 2025, jf. valgloven § 5-12.

Generalsekretær i Norgesdemokratene Kjell Arne Thomassen klaget på distriktsvalgstyrets vedtak den 24. juni 2025.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 26. august 2025, og fattet følgende vedtak:

Distriktsvalgstyret i Finnmark valgdistrikt har behandlet klage fremsatt av Kjell Arne Thomassen, og finner at klagen må avvises. Klagesaken sendes derfor videre til Riksvalgstyret for endelig klagesaksbehandling.

Finnmark fylkeskommune oversendte klagen til riksvalgstyret ved e-post samme dag.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Thomassen 28. august og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 1. september 2025. Det er ikke innkommet merknader.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 16. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Generalsekretær i Norgesdemokratene Kjell Arne Thomassen viser til at Norgesdemokratene var i samme situasjon som Arbeiderpartiet i 2023. Norgesdemokratenes liste i 2023 var signert og fylkesleder i Finnmark, Stig Brose, var flere ganger i kontakt med fylkeskommunen for å forsikre seg om at alt var korrekt, men hadde glemt å trykke på knappen «send inn» i den elektroniske listeforslagsportalen. Norgesdemokratene klaget på at listeforslaget ikke ble godkjent, men fikk ikke medhold av Kommunal- og distriktsdepartementet.

Valgansvarlig i Finnmark valgdistrikt opplyser til VG 23. juni 2025 at et listeforslag fra et mindre parti ville blitt behandlet på samme måte som listeforslaget fra Arbeiderpartiet. Det er ikke riktig. Prinsippet om likebehandling er brutt.

Distriktsvalgstyrets behandling av klagen

Distriktsvalgstyrets vedtak om å avvise klagen var i tråd med fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår det at klagen er framsatt for sent, og at klager ikke gis oppfriskning av fristen etter regelen i valgloven § 21-5:

Etter fylkeskommunedirektørens vurdering kommer ikke regelen til anvendelse i denne saken. De godkjente listene ble lagt ut på fylkeskommunens hjemmeside den 28. mai og klager kunne uhindret ha undersøkt denne og bedt om innsyn i det saksfremlegget som vedtaket var forankret i. Det forelå følgelig ingen forhold

som ville hindret ham i å få kunnskap om omstendighetene som knyttet seg til Arbeiderpartiets listeforslag. At klager først ble kjent med saken gjennom opplegget i VG den 23. juni får derfor ingen betydning.

Det framgår videre av saksframlegget at klager ikke har klagerett etter valglovens bestemmelser. Klager er ikke manntallsført i Finnmark valgdistrikt. Kjell Arne Thomassen kan heller ikke fremme en klage på vegne av partiet. Det er tillitsutvalget som har klagerett på vegne av partiet, og det er styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som utgjør tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd.

Det er også tatt inn merknader knyttet til klagens materielle innhold i saksframlegget.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Kjell Arne Thomassen, som er generalsekretær i Norgesdemokratene. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Basert på opplysninger i saksframlegget fra Finnmark fylkeskommune legger riksvalgstyret til grunn at klager ikke er manntallsført i Finnmark valgdistrikt, og dermed ikke har klagerett etter denne bestemmelsen.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Riksvalgstyret har ikke funnet det nødvendig å ta stilling til om klager har klagerett etter denne bestemmelsen, da riksvalgstyret uansett har kommet til at klagen skal avvises.

Valgloven § 16-10 første ledd første punktum slår fast at riksvalgstyret «skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt». Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste listeforslag er sju dager etter at overskriftene på de godkjente listene er kunngjort, jf. bestemmelsen i tredje ledd. Spørsmålet er om klagen er framsatt innen fristen.

Distriktsvalgstyret vedtok å godkjenne listeforslaget fra Arbeiderpartiet 27. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene dagen etter. Klagen ble framsatt for distriktsvalgstyret 24. juni 2025. Det innebærer at den ble framsatt etter utløpet av lovens frist.

I valgloven § 21-5 er det fastslått at en klage som er for sent framsatt kan «tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det er uforholdsmessig tyngende å overvinne». Bestemmelsen viderefører valgloven 2002 § 15-5. Av forarbeidene til valgloven 2002 framgår det at «hindringer som var utenfor melderens kontroll» for eksempel er «feilaktig eller mangelfull informasjon fra det offentliges side» eller «force-majeureliknende forhold (som uvær)», se Ot.prp. nr. 45 (2001–2002) s. 247.

Klager har ikke begjært oppfriskning for oversittelse av klagefristen etter denne bestemmelsen, og har heller ikke vist til hindringer utenfor klagers kontroll i lovens forstand. Riksvalgstyret kan ikke se at vilkårene for å behandle klagen etter § 21-5 er oppfylt. At klager først ble kjent med forholdet gjennom en avisartikkel 23. juni 2025 kan ikke anses som en hindring utenfor klagers kontroll.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Lisa Elin Rosendal Bech

Eva Lian Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**16. september 2025**
Saksnr.:	22/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Lisa Elin Rosendal Bech, Eva Lian og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på brudd på ordensreglene ved forhåndsstemmingen i Oslo kommune

Klager:	**Ole Anders Flatmo**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage datert 21. august 2025 fra Ole Anders Flatmo, tillitsvalgt for Norgesdemokratene Oslo, på brudd på ordensreglene ved gjennomføringen av forhåndsstemmingen ved valglokalet på Grønland torg i Oslo kommune 15. august 2025.

Oslo valgstyre behandlet klagen 27. august 2025 og traff følgende vedtak:

Valgstyret i Oslo viser til valgloven § 16-8(2) om at klager på gjennomføring av valget skal sendes til riksvalgstyret i tilfeller der valgstyret ikke er enig i klagen, eller forholdet det er klaget over ikke kan rettes.

Valgstyret mener at det utfra foreliggende opplysninger ikke ville være grunnlag for å ta klagen til følge. Valgstyret viser til at forhåndsstemmegivningen gikk som normalt hele dagen fredag 15. august, og at alle stemmesedler var til stede i forhåndsstemmelokalet på Grønland torg.

Valgstyret viser for øvrig til at forholdet det er klaget over ikke kan rettes, og oversender klagen for behandling i riksvalgstyret.

Klagen ble oversendt til riksvalgstyret samme dag.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Ole Anders Flatmo og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 2. september 2025, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Klager har ikke kommet med noen ytterligere merknader til klagesaken.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 16. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

I forbindelse med at Norgesdemokratenes partileder var på Grønland torg med internasjonale gjester, ble det arrangert en form for «motdemonstrasjon» ved partienes valgboder og i umiddelbar nærhet til forhåndsstemmelokalet.

Det er ikke tillatt å utføre handlinger som kan forstyrre valget, i eller i umiddelbar nærhet av valglokalet.

Klager ble utsatt for trusler og fysiske tildragelser av demonstrasjonen på vei til torget. Klager ble hjulpet vekk av politiet, men var effektivt forhindret fra å komme fram til torget og stemmelokalet hvor andre partier var til stede.

Klager har flere spørsmål til valgstyret:

- Ble det gjennomført stemmegivning under hele demonstrasjonen til tross for at personer med ND-logo på tøyet var forhindret fra å komme fram til valglokalet?
- Ble stemmingen gjennomført med alle lister tilgjengelig?
- Hvordan betrakter valgstyret at ordføreren – valgstyrets leder – var sentral i å samle og oppildne en slik demonstrasjon som i praksis omringet et lokale for forhåndsstemming?

Klager oppfatter hendelsene som ulovlig forstyrrelse av valget og ber valgstyret se på saken, særlig med tanke på spørsmålene han reiser.

Valgstyrets behandling av klagen

Valgstyret vedtok i møte 27. august 2025 å ikke ta klagen til følge.

Kommunedirektøren har i saksframlegget til valgstyrets møte 27. august 2025 redegjort nærmere for klagen og administrasjonens vurdering av klagen.

Kommunedirektøren legger til grunn at klagen er rettidig og at andre formelle krav er oppfylt.

Klagen gjelder brudd på valgloven § 6-6 andre ledd om at «[i] valglokalet og dets umiddelbare nærhet er det ikke tillatt å utføre handlinger som kan forstyrre valget».

Bystyrets sekretariat ble kjent med demonstrasjonen mot Norgesdemokratenes besøk på Grønland torg torsdag 14. august 2025. Direktøren etablerte samme dag kontakt med Beredskapsetaten i Oslo kommune, som tok videre kontakt med Oslo Politidistrikt. Det

ble fra kommunens side uttrykt bekymring for valglokalet på Grønland torg og rundt håndhevelse av valgloven.

Ettermiddagen torsdag 14. august 2025 ble leder for valgadministrasjonen kontaktet av Oslo politidistrikt, som forsikret om at politiet ville avblåse demonstrasjonen dersom den kom ut av kontroll, eller noe uforsvarlig hendte. Det ble samtidig gitt forsikringer om at det var uproblematisk at forhåndsstemmestedet holdt åpent.

Bystyrets sekretariat har innhentet informasjon fra bydelsansvarlig for valget, som var til stede i forhåndsstemmelokalet hele dagen fredag 15. august 2025. Demonstrasjonen hadde ikke påvirket forhåndsstemmegivningen, og alt hadde gått bra i valglokalet. Det er videre bekreftet av alle valgmedarbeidere i forhåndsstemmelokalet at alle stemmesedler har vært på plass hele tiden, og at det ikke er opplevd aksjoner mot noen partiers stemmesedler så langt i forhåndsstemmeperioden.

Direktøren ser alvorlig på en situasjon der man etter det opplyste ikke har fått tilgang til et forhåndsstemmelokale grunnet en markering i samme område. At klager i denne situasjonen ble hjulpet vekk av politiet må anses som en handling som ble vurdert nødvendig for å ivareta hans egen sikkerhet. Det er imidlertid ikke opplysninger i saken som tyder på at det i valglokalet eller dets umiddelbare nærhet er utført handlinger som kan forstyrre valget.

Når det gjelder spørsmålet om ordfører Anne Lindbos rolle den aktuelle dagen, har man som politiker og folkevalgt et stort rom for å delta i uformelle markeringer og uttrykke meninger i det offentlige rom, uten at dette kommer i strid med rollen som ordfører eller leder av valgstyret, eller bryter med de forventningene befolkningen har til folkevalgte. Tvert imot anses folkevalgtes engasjement i enkeltsaker og deltakelse i markeringer som positivt blant de aller fleste, og som en forutsetning for et levende demokrati.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Norgesdemokratene Oslo ved fylkesleder/listetillitsvalgt Ole Anders Flatmo. Ole Anders Flatmo er manntallsført i Oslo valgdistrikt og har derfor klagerett i medhold av valgloven § 16-2 første ledd. Det er derfor ikke nødvendig å drøfte hvem som i denne saken ville hatt klagerett på vegne av Norgesdemokratene Oslo, jf. valgloven § 16-2 tredje ledd.

Klagen er fremmet innenfor fristen i valgloven § 16-6 første ledd og oppfyller også ellers de formelle kravene til klage, jf. valgloven § 16-7. Klagen tas under behandling.

Riksvalgstyret legger som Oslo kommune til grunn at klagen gjelder spørsmål om brudd på valgloven § 6-6 andre ledd. Det følger av denne bestemmelsen at «[i] valglokalet og dets umiddelbare nærhet er det ikke tillatt å utføre handlinger som kan forstyrre valget».

Bestemmelsen omfatter handlinger som kan forstyrre valget, men bare dersom de skjer i valglokalet og dets umiddelbare nærhet. Dersom noen utfører slike handlinger i dette området, kan lederen eller nestlederen i valglokalet bortvise de som utfører handlingene, jf. valgloven § 6-6 femte ledd.

Det følger av Prop. 45 L (2022–2023) side 167 at «dersom aktiviteten for eksempel hindrer velgerne i å bevege seg fritt inn i valglokalet eller utøves på en trakasserende måte, vil aktiviteten rammes av forslaget om forbud mot å utføre handlinger som kan forstyrre valget». Dette gjelder likevel bare dersom handlingen utføres i valglokalet eller det umiddelbare nærhet. Hvilke områder som må ansees å ligge i umiddelbar nærhet av valglokalet, vil måtte vurderes konkret for det enkelte valglokalet, jf. Prop 45 L (2022–2023) side 167. Det er ikke fastsatt at en viss minsteavstand til valglokalet alltid skal ansees å være i dets umiddelbare nærhet. Det er begrunnet med at det vil «avhenge av uteområdets utforming, og hvilket område som naturlig hører til bygget eller stedet der valglokalet er».

Klager viser til at han på grunn av demonstrasjonen var effektivt forhindret fra å komme fram til torget og stemmelokalet hvor andre partier var til stede.

Oslo kommune viser på sin side til at demonstrasjonen ikke hadde påvirket forhåndsstemmingen, og at alt hadde gått bra i valglokalet. Kommunen hadde dagen før vært i kontakt med politiet som opplyste at de ville avblåse demonstrasjonen dersom den kom ut av kontroll, eller noe uforutsett hendte.

Verken klager eller Oslo kommune har redegjort detaljert for hvor demonstrasjonen foregikk sett hen til valglokalets plassering. Klager oppgir at han «var effektivt forhindret fra å komme frem til torget og stemmelokalet hvor andre partier var til stede», og kommunen oppgir at demonstrasjonen ikke hadde påvirket forhåndsstemmingen. Begge disse uttalelsene taler for at demonstrasjonen ikke foregikk i valglokalets «umiddelbare nærhet». Riksvalgstyret mener på bakgrunn av dette at det er mest sannsynlig at demonstrasjonen ikke ble gjennomført i strid med bestemmelsen i valgloven § 6-6 andre ledd. Ved fastleggelsen av det faktum riksvalgstyret skal bygge sine avgjørelser på gjelder det alminnelige forvaltningsrettslige prinsippet om sannsynlighetsovervekt.

Riksvalgstyret viser for øvrig til at Oslo kommune opplyser om at kommunen ikke har opplevd aksjoner mot noen partiers stemmesedler i valglokalet så langt i forhåndsstemmeperioden og at alle stemmesedler har vært på plass hele tiden.

Riksvalgstyret kan heller ikke se at ordførers rolle i demonstrasjonen – som ikke er nærmere beskrevet – innebærer noe brudd på bestemmelsene i valgloven el-

ler valgforskriften. Det er vanlig praksis i svært mange kommuner at nettopp ordføreren er leder av valgstyret. Det kan ikke medføre at vedkommende ikke kan opptre fullt ut som aktiv politiker i samme periode.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Lisa Elin Rosendal Bech

Eva Lian Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**16. september 2025**
Saksnr.:	23/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Lisa Elin Rosendal Bech, Eva Lian og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på forhåndsstemmingen ved pleiehjem i Oslo kommune

Klager:	**Irina Rudsrud**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen gjelder spørsmål om forhåndsstemme avgitt på et pleiehjem i Oslo kommune må anses ugyldig som følge av utilbørlig stemmepåvirkning, jf. straffeloven § 151 første ledd bokstav c, jf. valgloven 16-1 første ledd bokstav b.

Valgstyret i Oslo behandlet klagen i møte 27. august 2025. Valgstyret fant ikke grunnlag for å ta klagen til følge, og viser til at det uansett ikke er mulig å rette det påklagede forholdet.

Klagen ble oversendt riksvalgstyret for avgjørelse 28. august 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte klager per e-post 29. august 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 2. september 2025 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd.

Riksvalgstyret mottok klagers merknader i saken 29. august 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte Oslo kommune per e-post 10. september 2025 om klagers merknader i saken. Oslo kommune opplyste samme dag at kommunen ikke hadde merknader til redegjørelsen fra klager.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 16. september, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Klager er datter til en velger som er beboer på pleiehjem. Velgeren, en 94 år gammel kvinne, har vært dement i ca. 13 år. Hun er ikke samtykkekompetent, har minimalt med språk, forstår ikke enkle instrukser og har ikke gripemulighet i hendene på grunn av sykdom. Moren er ikke i stand til å ta en avgjørelse, gi korrekt uttrykk for hva hun mener eller gjennomføre et valg.

Ved tidligere valg har kvinnen stemt ved at hennes sønn har kommet til pleiehjemmet for å hjelpe henne med å stemme på samme parti som hun har stemt på i alle år.

Ved årets valg har velgeren avgitt stemme ved at valgmedarbeidere besøkte henne på rommet. Dette skjedde om morgenen før det ble åpnet opp for forhåndsstemming i kantina, der beboere kunne forhåndsstemme. Da kvinnens sønn kom på hjemmet for å hjelpe moren med å stemme, ble han derfor overrasket over at stemmingen allerede var gjennomført.

Senere samme dag svarte velger nei på spørsmål fra sønnen om hun hadde stemt. Velgeren var da ikke i stand til å gi respons på enkel kommunikasjon. Klageren stiller spørsmål ved hvordan moren kunne ta et valg inne på sitt rom med tre valgmedarbeidere til stede, uten at det ringer en bjelle hos noen. Det er noe galt med systemet når dette er mulig. Situasjonen er den samme for mange personer rundt i landet, og dette er en manipulering av valgresultatet.

Framgangsmåten oppleves som et overgrep mot velgeren og mot pårørende. Dette er valgfusk og stemmeseddelen burde være ugyldig og makuleres. Valgmedarbeiderne har opptrådt slik at velgeren har stemt annerledes enn tilsiktet, jf. straffeloven § 151 første ledd bokstav c. Noen har tatt et valg på vegne av velgeren.

Klagerens bror er fremtidsfullmektig for moren og snakket 11. august med avdelingslederen på pleiehjemmet om stortingsvalget og informerte om at han skulle hjelpe moren med å stemme, siden han er fremtidsfullmektig. Avdelingslederen var usikker på hvordan dette fungerte og skulle sjekke det opp. Avdelingslederen sjekket morens mappe, men fant ikke at klagerens bror var registrert som fullmektig. Klagerens bror og avdelingslederen ble enige om at avdelingslederen skulle få kopi av fullmakten på e-post for å registrere dette. Siden det i fullmakten også er andre personlige opplysninger, sendte klagerens bror ikke fullmakten på e-post, men tok den med på valgdagen. Da han ankom, fikk han vite at moren allerede hadde stemt. Da han spurte moren om hun hadde stemt, svarte hun bestemt nei.

Valgstyrets behandling av klagen

Valgstyret i Oslo vurderte at de formelle kravene til klagen var oppfylt.

Bydelsansvarlig, som har ansvar for forhåndsstemmingen på pleiehjemmet, har som ledd i behandling av klagen redegjort skriftlig for hendelsesforløpet.

Ansatte ved pleiehjemmet har i forkant av besøket fra valgmedarbeiderne spurt beboerne ved hjemmet om de har lyst til å stemme, og om de har lyst til å stemme på rommet eller i fellesarealet. Velgeren denne klagesaken gjelder uttrykte at hun ønsket å stemme. Det er ikke opplyst om hun har gitt uttrykk for om hun ønsket å stemme på rommet eller i fellesarealet.

En ansatt ved pleiehjemmet har fulgt valgmedarbeiderne under forhåndsstemmingen. Stemmingen på rommene foregikk slik at den ansatte først gikk inn på rommet for å fortelle beboeren at valgmedarbeiderne kommer. Så kom leder for institusjonsstemmingen og to valgmedarbeidere inn på rommet. Den ansatte bekreftet identiteten til beboere uten legitimasjon.

Kvinnen ble spurt om hun hadde lyst til å stemme, og hun uttrykte at hun hadde lyst til det. Valgmedarbeiderne tok fram en boks med stemmesedler som var tydelig skiltet med navn på partiene som velger kunne bla gjennom. En valgmedarbeider gikk sakte og tydelig gjennom alle partier. Velgeren uttrykte tydelig hvilket parti hun ønsket å stemme på ved å lage lyd og peke, men uten å bruke ord.

Valgmedarbeider tok opp stemmeseddelen fra partiet og spurte kvinnen to ganger om dette var riktig parti og om det var partiet hun hadde lyst til å stemme på. Velgeren uttrykte at det var riktig. Valgmedarbeider holdt da opp stemmeseddelen og brettet den foran beboer. Kvinnen ble identifisert av en ansatt og krysset av i det elektroniske manntallet i EVA. Stemmeseddelen ble stemplet på rommet foran velgeren og velgeren fikk stemmeseddelen tilbake og la denne selv i urnen på rommet.

Valgstyret fant i sin vurdering av klagen at det ikke forelå bekreftende opplysninger om at valgmedarbeiderne eller den ansatte har handlet slik at gjerningsbeskrivelsen i straffeloven § 151 er oppfylt.

Valgstyret fant derfor ikke grunnlag for å ta klagen til følge. Valgstyret viste også til at det uansett ikke er mulig å rette forholdet, ettersom stemmeseddelen i dette tilfellet er lagt i urnen og ikke kan gjenfinnes.

Riksvalgstyrets vurdering

Klager er manntallsført i Oslo valgdistrikt og har derfor klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd. Klagen er framsatt innen fristen i valgloven § 16-6 første ledd og oppfyller også ellers de formelle kravene til klage, jf. valgloven § 16-7. Klagen tas under behandling.

Klager anfører at moren har stemt annerledes enn tilsiktet, fordi hun fikk assistanse av valgmedarbeidere og ikke av sin sønn, og viser til straffeloven § 151 første ledd bokstav c som lyder:

> Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som ved et offentlig valg [...] opptrer slik at noen utilsiktet unnlater å stemme, eller stemmer annerledes enn tilsiktet.

Oslo kommune på sin side viser til at velgeren ga uttrykk for at hun ønsket å stemme og at hun fikk hjelp av to valgmedarbeidere til å avgi stemme, blant annet ved at de spurte henne om hun ønsket å stemme, viste henne stemmesedlene hun kunne velge blant og ved å brette stemmeseddelen for henne.

Etter valgloven § 6-8 andre ledd kan «[e]n velger som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, [...] etter eget ønske få hjelp av en valgmedarbeider eller en annen person som velgeren peker ut». Bestemmelsen gjelder uavhengig av hvor stemmingen foregår, også når stemmemottak foregår på pasientrom på helse- og omsorgsinstitusjoner etter valgloven § 7-2 tredje ledd og valgforskriften § 7-4.

Retten til assistanse fratar ikke velgeren den grunnleggende retten til selv å velge stemmeseddel og foreta sitt valg selvstendig. Stemmeretten er ikke betinget av velgers kognitive evner.

At en velger kan få hjelp til å stemme gir ikke andre rett til å ta valget for velgeren eller legge føringer for velgerens valg. Assistenten kan ikke velge stemmeseddel for velgeren. Verken en framtidsfullmakt etter verge-

målsloven § 79 eller nærståendes representasjonsrett etter vergemålsloven § 94, kan omfatte kompetansen til å stemme ved valg. Det er for framtidsfullmakter direkte uttrykt i vergemålsloven § 80 tredje ledd. Ordningen er derfor at velgeren, ut fra egne forutsetninger, skal foreta sitt eget valg.

Riksvalgstyret mener at det ikke er tvilsomt at velgeren oppfyller vilkårene i bestemmelsen om at hun ikke kan stemme alene på grunn av demens og manglende gripemuligheter i hendene, og derfor har rett til assistanse.

Det er heller ikke tvilsomt at valgmedarbeiderne har assistert velgeren ved å gå gjennom stemmesedlene, plukke ut en stemmeseddel og brette den for velgeren, før velgeren puttet stemmeseddelen i urnen.

I denne saken framkommer det ikke at valgmedarbeiderne har lagt føringer for velgerens valg av stemmeseddel. Ut fra sine forutsetninger har velgeren fått stemme slik hun ønsket. Det er derfor ikke grunnlag for å legge til grunn at velgeren har stemt «annerledes enn tilsiktet». Riksvalgstyret kan derfor ikke se at det har skjedd en handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven § 151 første ledd bokstav c, jf. valgloven § 16-1 første ledd bokstav b.

Spørsmålet er om dette blir annerledes fordi pleiehjemmet skal ha blitt varslet om at kvinnens sønn ville assistere moren under stemmegivingen. Her er det av betydning hva valgmedarbeiderne hadde kjennskap til. Dersom de var kjent med at kvinnen ønsket assistanse fra ett av sine barn var det galt å gjennomføre stemmegivningen uten å respekter dette ønsket. Det vises til at en velger som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan peke ut en hjelper, jf. valgloven § 6-8 annet ledd.

Riksvalgstyret kan ut fra sakens opplysninger ikke legge til grunn at valgmedarbeiderne var kjent med dette ønsket. Stemmingen for denne velgeren ble derfor gjennomført på samme måte som for andre beboere på pleiehjemmet som trengte assistanse. Den risikoen for dårlig begrunnede valg og tilfeldigheter som følger av at det ikke er noen nedre kompetansekrav for å avgi stemme, er ikke til behandling her.

Det synes klart av sakens opplysninger at noen ved pleiehjemmet var klar over at moren ønsket bistand fra sønnen ved stemmingen, men at dette ønsket ikke nådde fram til valgmedarbeiderne og den ansatte ved pleiehjemmet som deltok under stemmingen. Det er beklagelig, men eventuelle kritikkverdige forhold knyttet til dette ligger utenfor riksvalgstyrets kompetanse.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at gjennomføringen av forhåndsstemmingen har skjedd i strid med valglovens bestemmelser.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.
Vedtaket er enstemmig.
Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Lisa Elin Rosendal Bech

Eva Lian Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**16. september 2025**
Saksnr.:	24/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Lisa Elin Rosendal Bech, Eva Lian og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på avslag på deltakelse for partiet Fred og Rettferdighet i debatter i Rogaland

Klager:	**Tore Nærland**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på avslag på deltakelse for partiet Fred og Rettferdighet i debatter i det offentlige rom i Rogaland.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 16. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Tore Nærland viser i klagen til at partiet Fred og Rettferdighet i Rogaland ikke får delta i debatter ved de videregående skolene i Rogaland. Enkelte av skolene har tilbudt partiet å ha stand ved skolen, og én videregående skole har tilbudt partiet å holde innlegg for 30 elever ved medielinjen.

Partiet har også blitt nektet deltakelse ved Pinsemenigheten i Stavanger, IMI-kirken og ved menigheten på Bryne. Det er underlig i og med at alle menigheter får statsstøtte. Kun Gand menighet på Sandnes har gitt partiet mulighet til å delta i debatt.

NRK Rogaland har heller ikke gitt Fred og Rettferdighet mulighet til å presentere partiet. NRK er en statlig kanal, og det burde være mulig å delta der.

Stavanger Aftenblad skal arrangere debattmøte 1. september i Stavanger, der alle stortingspartiene får delta, men ikke Fred og Rettferdighet.

Alle partier bør få mulighet til å informere om sine politiske saker før et stortingsvalg og bør få like muligheter i det offentlige rom. Valget i Rogaland er udemokratisk og må anses ugyldig.

Riksvalgstyrets vurdering

Valgloven § 16-1 slår fast hva det kan klages på. Bestemmelsen lyder:

Det kan klages på

a. brudd på bestemmelsene i Grunnloven, lov og forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres
b. at det har skjedd en handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 151, 152, 153 eller 154
c. departementets fordeling av stortingsmandatene på valgdistriktene
d. distriktsvalgstyrets, fylkesvalgstyrets og valgstyrets valgoppgjør
e. Valgdirektoratets beregning av utjevningsmandater på partier og valgdistrikter, og distriktsvalgstyrets kåring av representantene som får utjevningsmandater ved stortingsvalg
f. Stortingets vedtak om hvorvidt stortingsvalget er gyldig
g. fylkestingets vedtak om hvorvidt fylkestingsvalget er gyldig
h. kommunestyrets vedtak om hvorvidt kommunestyrevalget er gyldig.

Valgloven § 16-9 slår fast at riksvalgstyret «avgjør klager etter § 16-1 bokstav a til e, g og h». Det følger av valgloven § 16-10 at riksvalgstyret skal avvise en klage «hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt».

Riksvalgstyret kan ikke se at klageren har vist til noen konkret bestemmelse som skal være overtrådt. Grunnloven, valgloven og valgforskriften inneholder regler om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres. Reglene omhandler ikke hvordan den politiske debatten i forkant av valget skal skje, herunder hvilket ansvar ulike arrangører og medier har for å likestille de politiske partiene eller listene. Forholdene det vises til i klagen utgjør derfor ikke brudd på noen av de reglene det er mulig å klage på etter valgloven § 16-1.

Riksvalgstyret finner på denne bakgrunn at klagen skal avvises.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Lisa Elin Rosendal Bech

Eva Lian Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	25/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på brudd på ordensreglene i valgloven § 6-6 i Sandefjord kommune

Klager:	**Bjørnar W. Jakobsen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder spørsmål om brudd på ordensreglene i valgloven § 6-6 i et forhåndsstemmelokale i Sandefjord kommune.

Klagen ble mottatt av Sandefjord kommune 5. september 2025. Valgstyret behandlet klagen i møte 10. september 2025 og fattet følgende vedtak:

> Med de begrunnelser som fremgår av kommunedirektørens saksfremlegg tas klage ikke til følge og oversendes Riksvalgstyret for endelig klagebehandling.

Sandefjord kommune oversendte klagen til riksvalgstyret ved e-post samme dag. Oversendelsen ble sendt i kopi til klager som ble gjort oppmerksom på at han kan oversende eventuelle merknader til riksvalgstyret. Jakobsen har oversendt merknader på e-post 11. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 26. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Bjørnar W. Jakobsen viser i sin klage til at det ved forhåndsstemmingen på Sandefjord bibliotek 5. september 2025 kl. 16 stod fire menn foran han i køen. Da det ble deres tur, gikk alle fire samtidig fram til valgavlukket, åpnet forhenget og begynte å plukke fram stemmesedler samtidig som de med klare og tydelige stemmer ytret ordet «rødt» gjentatte ganger og pekte på sin egen og hverandres stemmesedler.

Uten at klager kan vite dette med sikkerhet, så det ut for han som om disse velgerne forsøkte å koordinere stemmegivningen seg imellom og forsikre hverandre om at de hadde fått med seg riktig stemmeseddel.

Etter hvert forsøkte en valgmedarbeider forgjeves å forklare at de måtte gå inn i hvert sitt valgavlukke og på egen hånd finne stemmeseddel til det partiet de ønsket å stemme på og deretter brette stemmeseddelen slik at ingen andre kunne se hva de stemte. Ytringene av ordet «rødt» fortsatte imidlertid uanfektet. Enda en valgmedarbeider forsøkte deretter forgjeves å forklare prosedyren for stemming.

Etter at Jakobsen hadde valgt stemmeseddel ble han på nytt stående i kø bak de samme fire personene, som fortsatte å ytre ordet «rødt» og peke på sin egen og hverandres stemmesedler. Stemmesedlene ble også jevnlig åpnet slik at alle rundt dem kunne lese navnet på partiet som stod på stemmesedlene.

Klager mener hendelsen er brudd på valgloven og har svekket tilliten til valgets gjennomføring. Hendelsen kan ha hatt betydning for velgernes mulighet til å avgi en korrekt og hemmelig stemme, eller for korrekt opptelling av stemmene.

Når det gjelder kommunedirektørens vurdering viser klager til at den representerer god skjønnsutøvelse og evner å veie de ulike praktiske hensynene opp mot regelen som gjelder. Klager etterlyser likevel noen vurderinger av risiko for eventuell innbyrdes påvirkning av stemmingen til de fire aktuelle personene. Særlig i fall den var ufrivillig, mener Jakobsen det er spesielt viktig at valgmedarbeiderne insisterer på at valget og brettingen av stemmesedlene skal foregå i avlukket. Retten til hemmelig valg må også gjelde internt i en gruppe av for eksempel venner og familie og ikke bare overfor myndigheter og offentligheten som sådan.

Valgstyrets behandling av saken

Valgstyrets vedtak om at klagen ikke tas til følge og oversendes riksvalgstyret for behandling er i tråd med kommunedirektørens innstilling. Av saksframlegget framgår blant annet følgende under kommunedirektørens vurdering:

> Den hendelse som beskrives av klager kan sies å fravike fra den normale framgangsmåte eller væremåte på et valgsted. Kommunedirektøren har likevel kommet til at det ikke er sannsynliggjort at det foreligger et brudd på valggjennomføringen.
> (...)

Forbud mot valgpåvirkning og øvrige forstyrrelser gjelder generelt, men bestemmelsen tar særlig sikte på å hindre valgpåvirkning fra politiske partier. Dette er ikke tilfellet i denne saken. Det som beskrives er avvikende oppførsel fra enkelte stemmegivere uten slik partitilknytning.

Valgmedarbeiderne skal sørge for og leder for valglokalet har et ansvar for å sikre at ordensreglene i § 6-6 overholdes. De skal også veilede stemmegivere ved behov. Valgmedarbeiderne vurderes å ha et stort rom av skjønn i slike saker. Ut ifra det beskrevne, synes det som at valgmedarbeiderne har forsøkt å veilede og få stemmegiverne gjennom stemmegivningen på best mulig måte gitt situasjonen. Valgloven legger ikke opp til og krever ingen perfekt valggjennomføring. Det kan heller ikke utledes av bestemmelsen at det er et forbud mot ulike meningsytringer eller samtaler om politikk i valglokalet. En stemmegiver står også fritt til selv å dele hva vedkommende har stemt. Et hvert avvik fra gjengs/normal væremåte vil nødvendigvis ikke være et brudd på ordensreglementet. Det må legges til grunn en viss terskel.

I dette tilfeller har ikke valgmedarbeiderne som var involvert meldt inn avvik om hendelsen som tilsier at de involverte ikke vurderte hendelsen til å være et markert avvik fra vanlig stemmegivning.

Leder og nestleder i valglokalet kan også bortvise personer som opptrer i strid med påvirkningsforbudet og ordensreglene for øvrig, jf. § 6-6, femte ledd. Dette kan gjøres «dersom det er nødvendig» i følge valgmedarbeiderportalen på Valgdirektoratets nettside. I denne saken er ikke leder av valglokalet tilkalt, noe som taler for at situasjonen ble vurdert til å være under kontroll og ikke fordret inngripen fra leder eller bortvisning. For øvrig bemerkes at det i lys av at loven legger til rette for at enhver med stemmerett som ønsker det kan avlegge sin stemme i et valg, bør det være et romslig handlingsrom før stemme ikke tillates avgitt eller bortvisning vurderes og gjennomføres. Gitt de inngripende handlingsalternativene i saken, vurderer kommunedirektøren at situasjonen ble håndtert på en så god måte som mulig og under enhver omstendighet innenfor lovens rammer.

Riksvalgstyrets vurdering

Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Det følger av kommunedirektørens innstilling at klagen oppfyller kravene i valgloven kapittel 16. Riksvalgstyret legger basert på dette til grunn at Jakobsen er innført i manntallet i valgdistriktet og har klagerett etter bestemmelsen.

Klagen er framsatt innen fristen i valgloven § 16-6 første ledd og oppfyller også ellers de formelle kravene til klage, jf. valgloven § 16-7. Klagen tas under behandling.

Valgloven har i § 6-9 en bestemmelse om hemmelig valg, som slår fast at velger «skal avskjermet og usett velge stemmeseddel, gjøre eventuelle endringer og brette sammen stemmeseddelen, slik at det ikke er synlig hva velgeren har stemt».

Klager har redegjort detaljert for de fire personenes opptreden i valglokalet. Sandefjord kommune viser til at hendelsen ikke er meldt inn som et avvik, noe kommunen tolker som at den ikke ble vurdert som et markert avvik fra ordinær stemming. Kommunen har imidlertid ikke bestridt at hendelsen fant sted. Riksvalgstyret finner på denne bakgrunn at det er mest sannsynlig at hendelsen forløp slik klager beskriver. Ved fastleggelsen av det faktum riksvalgstyret skal bygge sine avgjørelser på gjelder det alminnelige forvaltningsrettslige prinsippet om sannsynlighetsovervekt.

Slik riksvalgstyret oppfatter klagen har de fire personene hentet stemmeseddel fra det samme valgavlukket samtidig, og de har ikke etterkommet beskjeden fra valgmedarbeideren om at de måtte gå inn i hvert sitt avlukke og velge stemmeseddel. Velgerne skulle gått inn en og en. Framgangsmåten ved stemmingen for de fire personene har dermed foregått i strid med bestemmelsen i valgloven § 6-9. Denne feilen kan ikke rettes.

Valgloven § 6-6 inneholder visse ordensregler for valggjennomføringen. Første ledd slår fast at velgerpåvirkning ikke er tillatt i valglokalet. Den omfatter både valglokaler hvor det gjennomføres forhåndsstemming og valglokaler som benyttes på valgting. Det følger av femte ledd at lederen eller nestlederen i valglokalet har kompetanse til å bortvise personer som opptrer i strid med bestemmelsene i valgloven § 6-6.

Ordensreglene retter seg både mot velgere, valgmedarbeidere og andre.

Bestemmelsen i første ledd om forbud mot velgerpåvirkning i valglokalet viderefører valgloven 2002 § 8-4 første ledd og § 9-4 første ledd. Det innebærer ingen materiell endring at begrepet «velgerpåvirkning» er erstattet med begrepet «valgagitasjon», jf. merknaden til bestemmelsen i Prop. 45 L (2022–2023) side 279. Med velgerpåvirkning menes ifølge forarbeidene «både muntlige og skriftlige meningsytringer, som å sette opp oppslag eller å dele ut brosjyrer», jf. Prop. 45 L (2022–2023) side 164.

Spørsmålet er videre om de fire velgernes adferd faller innunder begrepet «velgerpåvirkning» i lovens forstand.

Kommunen viser i saksframlegget til at forbudet gjelder generelt, men at bestemmelsen tar særlig sikte på å hindre valgpåvirkning fra politiske partier. Riksvalgstyret viser til at det at de fire personene ikke hadde synlig partitilknytning, ikke er avgjørende for om adferden må anses som velgerpåvirkning eller ikke, da regelen retter seg mot alle som oppholder seg i et valglokale uavhengig av om det er velgere med eller uten tilknytning til et parti, valgmedarbeidere eller andre.

Videre har kommunen vist til at det må legges til grunn en viss terskel for at noe skal omfattes av forbudet, og at det ikke kan utledes et forbud mot menings-

ytringer eller samtale om politikk i valglokalet. Det blir også vist til at en velger står fritt til å dele hva vedkommende har stemt. Riksvalgstyret er enig i at enhver samtale om politikk i valglokalet ikke kan anses som velgerpåvirkning. I dette tilfelle er det imidlertid tale om gjentatte muntlige meningsytringer om partiet Rødt, hvor de også pekte på og åpnet stemmesedlene, hvor formålet synes å være å gjøre det klart for alle som er til stede hva de skal stemme på og skape oppmerksomhet om dette.

Riksvalgstyret finner på denne bakgrunn at adferden til de fire personene rammes av forbudet mot velgerpåvirkning.

Når det gjelder vurderingen av om de aktuelle personene burde vært bortvist etter valgloven § 6-6 femte ledd, bemerker kommunen i saksframlegget at det bør være et romslig handlingsrom før stemme ikke tillates avgitt eller bortvisning vurderes. Riksvalgstyret bemerker at regelen i femte ledd ikke er en regel som gir kompetanse til å frata en velger stemmeretten. Dersom grunnlaget for å bortvise vedkommende ikke lenger er til stede, kan han eller hun ikke lenger nektes adgang til valglokalet. Det er bare tale om en midlertidig utsettelse av muligheten til å avgi stemme.

Femte ledd gir adgang, men ingen plikt, til å bortvise personer som opptrer i strid med ordensreglene. Lederen i det enkelte valglokalet har dermed anledning til å gjøre en vurdering av hvorvidt det er grunnlag for og hensiktsmessig å bortvise enkelte velgere etter at de har blitt orientert om innholdet i ordensreglene. At det i den aktuelle situasjonen etter en avveining av ulike hensyn ikke ble vurdert nødvendig å bortvise de aktuelle personene, utgjør derfor ikke brudd på bestemmelsen i femte ledd.

Valgloven § 16-11 regulerer i hvilke tilfeller riksvalgstyret skal kjenne et valg ugyldig. Første ledd lyder slik:

Hvis retting av feil ikke er mulig, skal riksvalgstyret kjenne valget ugyldig

a. når bestemmelser i Grunnloven, lov eller forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres, er brutt, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene
b. når det har skjedd en handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 151, 152, 153 eller 154, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene
c. når det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i bokstav a og b til sammen har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene.

Det er slik riksvalgstyret ser det ikke grunnlag for å slå fast at en eller flere av personene i gruppen skal ha påvirket de andre i gruppen. Selv om det skulle ha vært tilfelle, har ikke Rødt eventuelt fått mer enn én til tre flere stemmer enn om de hadde opptrådt uavhengig og uten det gruppepresset adferden kan ha medført. Klager viser heller ikke til at andre personer i valglokalet skal ha blitt påvirket av adferden til de fire velgerne.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at det er holdepunkter for at adferden har påvirket den samlede mandatfordelingen mellom listene. Én til tre for mange stemmer til Rødt er langt innenfor marginene i Vestfold, der Høyre måtte fått ytterligere 71 stemmer for å ta sistemandatet, mens Fremskrittspartiet måtte ha fått 118 færre stemmer for å miste sistemandatet i valgdistriktet. Etter valgloven § 16-10 skal klager likevel gis medhold i at det har skjedd feil.

Vedtak

1. Klageren gis medhold i at det har skjedd brudd på valgloven §§ 6-6 og 6-9.
2. Feilene har ikke hatt betydning for den samlede mandatfordelingen mellom listene, og vilkårene for ugyldighet er ikke oppfylt.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	26/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på gyldigheten av valget

Klager:	**Øystein Forbregd**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage datert 9. september 2025 fra Øystein Forbregd om at stortingsvalget 2025 er ugyldig.

Klagen er sendt direkte til riksvalgstyret i e-post datert 10. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 26. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Klager viser til Grunnloven § 64 andre ledd som lyder:

> Alle som har stilt liste ved stortingsvalget, kan klage på Stortingets avgjørelse. Nærmere bestemmelser om klagerett og klagegrunner fastsettes ved lov. Høyesterett avgjør klagene.

Klageren har i hovedsak gjort gjeldende følgende:

Valget er ugyldig fordi minst én folkestyrt partiliste, ulovlig og ugyldig var utelatt fra både valgkamp og valggjennomføringen. Da er gjennomføringen teknisk sett ulovlig, og de som har mottatt mandat har ugyldig mottatt dette. Å motta noe når en må forstå at det en mottar er direkte feil, er en straffbar handling.

Partiet Sosialdemokratisk Arbeiderparti i Norge ble ulovlig nektet registrert i Partiregisteret i Brønnøysund. Lista var innmeldt til Valgdirektoratet gjennom deres nettsider, kun regionalt for Oppland fylke. Dette fordi nasjonal liste ikke var mulig å registrere på grunn av at en regional liste var innmeldt først. Dette betyr at valgliste manglet både under forhåndsstemming og under gjennomføringen av selve valgdagen i stemmelokaler i hele landet.

Det foreligger også brudd på straffeloven § 151 bokstav c og § 152, jf. store donasjoner som er gitt til de politiske partiene.

Valgresultatet bør kjennes ugyldig. Det bør gjøres et nytt forsøk på å velge nasjonens representanter for folket på Stortinget. Dette for å få norske representanter som søker mandat for å tjene folket og folkeviljen i Norge.

Riksvalgstyrets vurdering

Riksvalgstyret oppfatter klagen som en generell innvending mot valgets gyldighet. Det er det nyvalgte Stortinget som avgjør om valget er gyldig, jf. valgloven § 15-1 første ledd.

Det følger av valgloven § 16-5 at «[a]lle som har stilt liste ved stortingsvalg, kan klage på Stortingets vedtak om hvorvidt valget er gyldig. Også kandidater som mener listen skulle hatt flere mandater, kan klage». Det følger av § 16-7 sjette ledd at «[e]n klage på Stortingets vedtak om hvorvidt stortingsvalget er gyldig, skal settes frem for Høyesterett gjennom søksmål mot Stortinget, jf. tvisteloven § 9-2».

Riksvalgstyret viser til at klager på Stortingets vedtak om hvorvidt valget er gyldig, skal settes fram for Høyesterett, ikke riksvalgstyret. Klagen er satt fram for feil organ og før Stortinget har truffet sitt vedtak, og må derfor avvises.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	27/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på at stemmeseddel for Norgesdemokratene manglet når en velger skulle forhåndsstemme i Alstahaug kommune

Klager:	**Reinert Skadsem**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder at stemmeseddelen for Norgesdemokratene manglet da en velger skulle forhåndsstemme i Alstahaug kommune.

Klagen ble mottatt av Alstahaug kommune 26. august 2025. Valgstyret behandlet klagen i møte 10. september 2025 og fattet følgende vedtak:

Valgstyret finner ingen dokumentasjon for at det har foregått uregelmessigheter ved valggjennomføringen i Alstahaug kommune. Det er ikke kommet frem opplysninger som tilsier at det er gjennomført «valgsabotasje» relatert til Stortingsvalget 2025. Valgstyret tar ikke klagen til følge.

Selv om valgstyret har gjennomført undersøkelser og behandler klagen, er vurderingen at Reinert Skadsem ikke har klagerett i henhold til valgloven § 16-2 første, andre eller tredje ledd i Nordland valgdistrikt i denne saken, og at klagen heller ikke omhandler valgloven § 16-2 fjerde eller femte ledd.

Klagen oversendes Riksvalgstyret for endelig avgjørelse, jamfør valgloven § 16-8 andre ledd.

Alstahaug kommune sendte over klagen til riksvalgstyret ved e-post 11. september 2025.

Sekretariatet til riksvalgstyret sendte over saksdokumentene til Skadsem 15. september 2025 og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 17. september 2025. Skadsem oversendte sine merknader i e-post 16. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møtet 26. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

En person som kontaktet klager, fant ikke stemmeseddelen for Norgesdemokratene da vedkommende skulle forhåndsstemme i Sandnessjøen 26. august 2025. Personen fikk beskjed om at dersom vedkommende ikke fant stemmeseddelen, var det fordi partiet ikke stilte liste. Dette er åpenbar sabotasje.

Klager reagerer på kommunens klagebehandling:

1. De påstår de ikke vet hvem jeg representerer som er litt merkelig da jeg hele tiden har signert med: «Norgesdemokratene Valgjuks koordinator» Hva er uklart her?
2. De sier de ikke vet hvem som har klaget. Men jeg kan ikke se at de har spurt meg heller. [...]
3. Jeg kan kun forholde meg til info som er gitt av velger. Hvis han ikke har funnet lista i stemmebås, og valgmedarbeider forteller han at vi da ikke stiller liste, er dette i utgangspunktet klar sabotasje mot Norgesdemokratene. Selvfølgelig er det jo mulighet for at det har skjedd misforståelse.
4. Nå ser jeg at kommunen har gjort en grundig jobb med å sjekke opp og det er veldig bra. At de bruker masse tid på å finne unnskyldninger på hvorfor jeg ikke har klagerett derimot, er helt uforståelig.

Valgstyrets behandling av saken

Valgstyrets vedtak om å ikke ta klagen til følge og at Skadsem ikke har klagerett var i tråd med kommunedirektørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår blant annet følgende:

Klagen omhandler faktiske forhold ved valggjennomføringen i Alstahaug, der innsenderen av eposten hevder at det har blitt gjennomført sabotasje av valget.

I henhold til valgloven § 16-7 andre ledd skal klagen fremsettes for valgstyret i den kommunen det påklagede forholdet skjedde.

Vurderingen er at klagen er rettidig, det vil si at den er kommet inn innen fristen oppgitt i valgloven § 16-6 første ledd og § 16-7 femte ledd.

Klagen er skriftlig, men beskriver i begrenset grad de faktiske forholdene den bygger på, jamfør valgloven § 16-7 første ledd. Innsenderen har heller ikke ønsket å komme med mer utfyllende informasjon. Det er kun en eneste setning som beskriver en hendelse som en velger har opplevd, og det fremkommer ingen opplysninger om velgeren selv, klokkeslett eller andre ting som kunne bidradd til en bedre klarlegging.

Det er uklart hvem Reinert Skadsem representerer når han klager (om det er han selv eller partiet eller noen andre), men basert på informasjonen kommunen sitter på, er vurderingen at Reinert Skadsem ikke har klagerett i denne saken.

Dette fordi han ikke er manntallsført i Nordland valgdistrikt og det fremkommer heller ingen informasjon som tilsier at han er en del av tillitsutvalget for Norgesdemokratene i Nordland eller taler på vegne av disse, jamfør valgloven § 16-2 første og tredje ledd. I prosessen med å vurdere klageretten, ble Nordland fylkeskommune kontakt for å avdekke om vedkommende var en del av tillitsutvalget for Norgesdemokratene i Nordland. Vurderingen om at han ikke har klagerett i lys av tillitsutvalget er dermed tatt på bakgrunn av henvendelsen til Nordland fylkeskommune.

[...]

Det er gjort forsøk per epost for å få innsenderen av eposten til å bidra med mer klarhet i hvem han representerer, og en mer utfyllende informasjon om hva han konkret klager på, men uten å få slike momenter belyst av innsenderen. Det foreligger heller ingen informasjon fra innsenderen om alderen til velgeren, bostedsadressen/kommunen velgeren er manntallsført i, eller om velgeren har stemmerett ved Stortingsvalget. Kommunen har derfor ingen mulighet til å henvende seg til velgeren for mer utfyllende informasjon.

[...]

Leder og nestleder [i valglokalet] har også blitt også kontaktet for å høre om det ble observert noen uregelmessigheter eller avvik den dagen det henvises til i klagen. Hverken leder eller nestleder kunne melde fra om avvik eller uregelmessigheter for den nevnte dato, hverken i valglokalet eller i noen av valgavlukkene.

Derimot kunne lederen huske at hun hadde vært borti en velger den 26. august som hadde spurt etter et parti, men hun har ikke bitt seg merke til navnet i partiet, og hun hadde henvist velgeren til avlukket fordi det i avlukkene i tillegg til stemmesedler for alle partiene som stiller liste i Nordland, også ligger oversikt over partier som stiller til valg i Nordland. Hun hadde avslutningsvis fortalt at dersom partiet ikke var oppført på oversikten eller hadde en egen hylle med stemmesedler, stilte ikke partiet liste i Nordland. I situasjonen lederen for valglokalet refererte til, hadde velgeren som hadde spurt, deretter gått inn i valgavlukket, gjort sitt valg usett og alene, og deretter gått til avkrysserbordet for å bli krysset av i manntallet, og avslutningsvis fått stemplet den valgte stemmeseddelen og lagt den selv i urna.

Mange velgere henvises til valgavlukket i løpet av dagen, og det er dermed usikkert på om dette er den samme velgeren det gjelder. Da det ikke er oppgitt noen informasjon i klagen som navn, tidspunkt eller en bedre beskrivelse, er det dermed beheftet med stor usikkerhet om det er tale om samme velger.

Det gjøres oppmerksom på at velgere som kommer fra andre valgdistrikter der andre partier enn de partier om stiller liste i Nordland, får tilbud om partistemmeseddel.

I valgavlukkene ligger oversikt over alle partiene som stiller liste i Nordland valgdistrikt. Denne oversikten er utarbeidet av Valgdirektoratet, og ber også velgere om å ta kontakt med valgmedarbeiderne i de tilfeller der en liste mangler. Det informeres i samme skriv også om muligheten til å benytte partistemmeseddel der man kan krysse av ved et parti eller skrive inn navnet på et parti/gruppe i det åpne feltet på partistemmeseddelen.

Riksvalgstyrets vurdering

Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Riksvalgstyret legger til grunn at Reinert Skadsem ikke er manntallsført i Nordland valgdistrikt, jf. saksframlegget til Alstahaug kommune. Etter tredje ledd kan «[a]lle som har stilt liste, [...] klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen». Basert på saksframlegget til kommunen legger riksvalgstyret til grunn at Skadsem ikke er medlem av tillitsutvalget for listen fra Norgesdemokratene i Nordland valgdistrikt.

Klagen er ikke fremmet av noen med klagerett. Klagen skal derfor avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd.

Riksvalgstyret har ellers merket seg at Alstahaug kommune har gjort grundige undersøkelser i saken og ikke funnet uregelmessigheter i valggjennomføringen.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	28/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på manglende oppføring i manntallet i Storfjord kommune

Klager:	**Rolf Johan Bjørklund**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage mottatt 8. september 2025 på manglende oppføring i manntallet i Storfjord kommune.

Valgstyret i Storfjord kommune har ikke behandlet klagen i et møte. I stedet har valgansvarlig i Storfjord kommune besvart velgers klage per e-post 9. september 2025, med kopi til leder av valgstyret i kommunen. Klagen ble ikke tatt til følge.

Klagen og kommunens svar til klager ble oversendt riksvalgstyret 11. september 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte klager per e-post 15. september 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 17. september 2025 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Ettersom det var uklart om klagen gjaldt både stortingsvalget og sametingsvalget, ble klager bedt om å avklare dette.

Riksvalgstyret mottok klagers merknader i saken 16. september 2025. Klageren opplyste at klagen gjelder både stortingsvalget og sametingsvalget. Klageren viste også til at en av valgmedarbeiderne i valglokalet utferdiget en rapport som ble sendt over til valgstyret i kommunen i forbindelse med at de forsøkte å finne klageren i manntallet på valgdagen.

Riksvalgstyrets sekretariat var 17. september 2025 i telefonkontakt med valgansvarlig i Storfjord kommune og opplyste om klagers merknader i saken. Valgansvarlig opplyste å ikke kjenne til rapporten klager viser til.

I e-post 17. september 2025 ble klager informert om at Sametinget er klageinstans for klager på sametingsvalget, og at den delen av klagen som gjelder oppføring i sametingsmanntallet må settes fram for samevalgstyret i kommunen, opptellingsvalgstyret i kretsen eller Sametingets administrasjon.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 26. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Bjørklund møtte mandag 8. september 2025 opp i valglokalet i flerbrukshallen på Hatteng skole i Storfjord kommune. Her fikk han opplyst at han ikke var oppført i manntallet i kommunen, verken til sametingsvalget eller stortingsvalget. Klageren ble forbauset og insisterte på å få stemme likevel, noe han fikk. Han sendte umiddelbart en klage. En av valgmedarbeiderne i valglokalet skrev der og da en rapport til valgstyret i Storfjord kommune.

Det er underlig at han ikke var oppført i manntallet, da han verken har flyttet eller avgått med døden. Kommunen plikter å ajourføre manntallslistene. Kommunen har gjort dette med hensikt. Storfjord kommune fører en kampanje mot han på flere områder.

Kommunens behandling av klagen

Valgansvarlig i Storfjord kommune viser til at hun selv sjekket EVA. Velgeren var oppført i manntallet og stemte til stortingsvalget 8. september 2025. Velgeren var ikke oppført i manntallet til sametingsvalget. Valgansvarlig tok kontakt med Sametinget, som på kvelden 8. september 2025 besvarte henvendelsen med informasjon om at velgeren selv hadde meldt seg ut av manntallet i 2023. Valgansvarlig kjenner ikke til at det ble skrevet noen rapport i valglokalet.

Valgansvarlig i Storfjord kommune besvarte velgers klage per e-post 9. september 2025, med kopi til leder av valgstyret i kommunen, og orienterte om sakens fakta. Klagen ble ikke tatt til følge.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen gjelder manglende oppføring i manntallet til stortingsvalget i Storfjord kommune. Spørsmål om manglende oppføring i sametingsmanntallet er ikke til behandling.

Klagen gjelder stemmerett eller adgang til å stemme, og klageren har derfor klagerett også om han ikke er manntallsført, jf. valgloven § 16-2 første ledd andre punktum. Klagen er framsatt innen fristen i valgloven

§ 16-6 første ledd og oppfyller også ellers de formelle kravene til klage, jf. valgloven § 16-7. Klagen tas under behandling.

Riksvalgstyret bemerker innledningsvis at klagen skulle vært behandlet av valgstyret før den ble oversendt riksvalgstyret. Dette følger av valgloven § 16-8 andre ledd, som bestemmer at det er valgstyret som må ta stilling til om det er enig i klagen, og hvis det ikke er enig sende klagen over til riksvalgstyret sammen med en redegjørelse for valgstyrets syn på klagen.

Riksvalgstyret legger til grunn at klagen likevel kan behandles.

Det er noe usikkerhet om sakens fakta. Klageren sier at han fikk beskjed om at han verken var oppført i sametingsmanntallet eller stortingsmanntallet. Han fikk likevel stemme ved stortingsvalget.

Riksvalgstyret mener at klagerens oppfatning av at han ikke finnes i manntallet mest sannsynlig kan forklares med at han har misforstått beskjeden han fikk om at han ikke var manntallsført til sametingsvalget til også å gjelde stortingsvalget. Det støttes av at kommunen opplyser at klageren var oppført i manntallet til stortingsvalget, og at det er registrert i EVA at han hadde avlagt stemme i stortingsvalget mandag 8. september 2025. Ved fastleggelsen av det faktum riksvalgstyret skal bygge sine avgjørelser på gjelder det alminnelige forvaltningsrettslige prinsippet om sannsynlighetsovervekt.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at gjennomføringen av forhåndsstemmingen har skjedd i strid med valglovens bestemmelser.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	29/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på at det manglet stemmeseddel for en valgliste ved mottak av stemme hjemme hos en velger i Sarpsborg kommune

Klager:	**Ivar Arne Grimstad**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage 5. september 2025 på at stemmeseddelen for Konservativt manglet ved mottak av stemme hjemme hos en velger i Sarpsborg kommune.

Klagen ble mottatt av Sarpsborg kommune 7. september 2025. Valgstyret behandlet klagen i møte 9. september 2025 og fattet følgende vedtak:

> Klage fra Ivar Arne Grimstad datert 5.9.2025 imøtekommes ikke, da det ikke fremgår at det har vært brudd på valgforskriftens § 7-4. Klagen oversendes Riksvalgstyret for endelig behandling.

Sarpsborg kommune oversendte klagen til riksvalgstyret ved e-post 11. september 2025.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Grimstad 12. september 2025 og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 17. september 2025 kl. 12. Grimstad har ikke oversendt merknader.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 26. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Leder for Konservativt Fredrikstad og Konservativt Østfold Ivar Arne Grimstad viser til å ha mottatt en henvendelse fra en velger som ikke hadde fått mulighet til å

stemme på partiet Konservativt da han skulle avgi stemme hjemme 4. september 2025.

Velgeren fikk tildelt en bunke med stemmesedler, men fant ikke stemmeseddelen til partiet Konservativt, som han ønsket å stemme på. Velgeren sa ifra at han ikke fant stemmeseddelen, men fikk ikke mer hjelp. I stedet måtte han velge en stemmeseddel fra et annet parti.

Hendelsen utgjør et brudd på valgloven som krever at alle partier som stiller til stortingsvalget skal være representert med en stemmeseddel. I dette tilfellet manglet stemmeseddelen til partiet Konservativt, noe som medførte at velgeren ikke fikk stemt på det partiet han ønsket å stemme på.

Valgstyrets behandling av saken

Valgstyrets vedtak om at det ikke foreligger brudd på valgforskriften var i tråd med kommunedirektørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår følgende under kommunedirektørens vurdering:

Det er innhentet uttalelser fra de to valgmedarbeiderne som var hjemme hos velger for å ta imot hans stemmegivning. De forklarer at velger fikk en stemmeseddelkonvolutt fra trykkeriet, og at velger etterlyste stemmeseddelen til et parti han omtalte enten som «De Kristne» eller «Partiet De Kristne». De informerte om at det ligger én seddel fra hvert av partiene som stiller liste i Østfold i stemmeseddelkonvolutten, og at det kun er en av disse som han kan velge fra. Valgmedarbeiderne tilbød seg også å lese opp alle partinavnene.

Kommunedirektøren mener valgmedarbeiderne har utført arbeidet på en korrekt og ryddig måte og i henhold til rutiner for valggjennomføring, og at velger har fått mulighet til å velge blant alle listene som stilte til valg i Østfold fylke.

«Partiet De Kristne» er det tidligere navnet på partiet som nå heter «Konservativt». Det kan ikke forventes at valgmedarbeidere er kjent med hva de ulike partiene har hatt av navn tidligere, men at de er kjent med partiene som stiller liste.

Valgforskriftens § 7-4 beskriver følgende om hvordan forhåndsstemming på pasientrom, i fengselsceller og der velgeren oppholder seg skal gjennomføres:

(1) Ved forhåndsstemming på pasientrom, i fengselsceller og der velgeren oppholder seg skal en velger som stemmer i valgdistriktet der han eller hun er manntallsført, få utlevert en konvolutt med én stemmeseddel for hver valgliste i valgdistriktet samt en blank stemmeseddel.

(2) Velgeren bestemmer selv om han eller hun vil beholde konvolutten med de resterende stemmesedlene eller gi den tilbake til stemmemottakeren. Stemmemottakeren skal sørge for å kassere konvolutten på en betryggende måte.

Kommunedirektøren mener det ikke har forekommet brudd på regelverket, slik klager hevder, og at det ikke er grunnlag for å imøtekomme klagen. Kommunedirektøren anbefaler at klagen sendes til Riksvalgstyret for endelig behandling.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Ivar Arne Grimstad som er leder for Konservativt Fredrikstad og Konservativt Østfold. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Riksvalgstyret legger til grunn at Grimstad er manntallsført i Østfold valgdistrikt, og har klagerett etter bestemmelsen.

Valgloven § 16-6 fastsetter klagefristene etter loven. Den alminnelige klagefristen er etter valgloven § 16-6 første ledd fire dager etter valgdagen hvis ikke noe annet følger av paragrafen. Klagen ble mottatt 7. september 2025, og er framsatt innen fristen. Øvrige vilkår for å klage er også oppfylt, og klagen tas under behandling.

Valgloven § 7-2 fjerde ledd åpner for at det kan tas imot stemmer hjemme hos velgere «som på grunn av sykdom eller uførhet ikke kan forhåndsstemme på de stedene valgstyret har bestemt at det skal være forhåndsstemming». I slike tilfeller skal velgeren «få utlevert en konvolutt med én stemmeseddel for hver valgliste i valgdistriktet samt en blank stemmeseddel», jf. forskrift 5. november 2024 nr. 2662 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer (valgforskriften) § 7-4 første ledd.

Klager anfører at velgeren fikk tildelt en bunke stemmesedler, men at stemmeseddelen til partiet Konservativt manglet da velgeren skulle avgi stemme hjemme der han bor. Som følge av at stemmeseddelen manglet, måtte velgeren ifølge klager velge en stemmeseddel for et annet parti.

Av saksframlegget framgår det at velgeren ble tildelt en konvolutt med stemmesedler for alle valglistene og etterlyste stemmeseddelen til «De Kristne» eller «Partiet De Kristne». Valgmedarbeiderne informerte da om at konvolutten inneholder en stemmeseddel for hver av valglistene som stiller til valg i valgdistriktet.

Det politiske partiet «De Kristne» ble registret i Partiregisteret i 2013. Det er kunngjort en navneendring til «Partiet De Kristne» i 2015 og til «Konservativt» i 2022.

Riksvalgstyret legger etter dette til grunn at stemmeseddelen til partiet Konservativt ikke manglet i konvolutten velgeren fikk utlevert, men at velgeren ikke var kjent med at partiet hadde endret navn fra «Partiet De Kristne» til «Konservativt» i 2022. Forhåndsstemmingen fra velgeren synes ut fra opplysningene i saksframlegget derfor å være gjennomført i tråd med valgforskriften § 7-4.

Det framgår videre av saksframlegget at det ikke kan forventes av valgmedarbeiderne at de er kjent med par-

tienes tidligere navn, men at de er kjent med hvilke partier som stiller liste i valgdistriktet.

Riksvalgstyret kan ikke se at det at stemmemottakerne ikke kjente til eller veiledet velger om at Partiet De Kristne har endret navn til Konservativt er i strid med noen av valglovens eller valgforskriftens bestemmelser.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	30/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på manglende adgang til å observere åpning av valgurne i Lillestrøm kommune

Klager:	**Jamie Lie**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen, datert 1. september 2025, gjelder spørsmål om manglende adgang til å observere åpning av valgurne etter stengetid i et forhåndsstemmelokale i Lillestrøm kommune.

Valgstyret i Lillestrøm behandlet klagen i møte 10. september 2025. Valgstyret fant ikke grunnlag for å ta klagen til følge.

Klagen ble oversendt riksvalgstyret for avgjørelse samme dag.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte klager per e-post 15. september 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 17. september 2025 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd.

Riksvalgstyret har ikke mottatt merknader fra klager i saken.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 26. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Klageren var til stede i forhåndsstemmelokalet på biblioteket i Lillestrøm litt før stengetid 1. september 2025. Han fikk bekreftet av valgmedarbeiderne at urnene ville bli åpnet etter stengetid, og at stemmesedlene deretter skulle pakkes i forseglingsposer. Klageren ba om å få observere dette, men ble avvist av vakthavende i valgstyret med begrunnelsen at dette foregikk på «rød sone».

Klageren viser til at valg er en offentlig handling og at det bør praktiseres stor åpenhet rundt prosess og håndtering av stemmer. Å bryte forseglingen på stemmer skal kunne observeres av publikum, slik at det kan observeres at forseglingen er intakt. Åpning av urner kan likestilles med valglovens regler om retten til å observere opptellingen, som alltid har vært en offentlig handling. Dette er derfor ikke noe valgmedarbeiderne kan ta på bakrommet.

Valgstyrets behandling av saken

Valgstyret i Lillestrøm kommune vurderte at de formelle kravene til klagen var oppfylt, med det forbehold at det ikke var mulig å verifisere om klageren har stemmerett, og dermed klagerett, da det verken fantes noen person med det oppgitte navnet i valgmanntallet eller folkeregisteret. Valgstyret tok likevel klagen til behandling.

Valgstyret viser til at tømming av urner og påfølgende forsegling i poser er forberedelse til senere transport av stemmesedler inn til sentralt lager. Tømmingen skjer

på adgangsbegrenset område, hvor kun valgmedarbeidere har tilgang, og skjer i henhold til rutiner fastsatt i valgforskriften.

Regler om forsegling, oppbevaring, transport og overlevering av stemmesedler finnes i valgforskriften kapittel 9.

Etter forskriften § 9-1 første ledd ligger det til valgstyret å sørge for at det fastsettes betryggende, skriftlige rutiner for forsegling, oppbevaring og transport av valgmateriell i alle faser av valggjennomføringen i kommunen.

Etter § 9-2 første ledd skal valgstyret også sørge for at det fastsettes betryggende, skriftlige rutiner for tømming av valgurner i hele stemmeperioden. Minst to valgmedarbeidere skal være til stede når forseglingen av urnen brytes, jf. andre ledd.

Valgloven gir rett til å overvære opptellingen av stemmer. Det foretas ikke opptelling av stemmesedler i forhåndsstemmelokalene i forbindelse med tømming av urner. Valgstyret fant etter dette ikke grunnlag for å ta klagen til følge.

Riksvalgstyrets vurdering

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd lyder:

> Alle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført. De som ikke er manntallsført, kan klage hvis klagen gjelder stemmerett eller adgang til å stemme.

Kommunen opplyser at klageren ikke er oppført i valgmanntallet. Kommunen har heller ikke funnet velgeren i folkeregisteret. Riksvalgstyret mener på denne bakgrunnen at det er mest sannsynlig at velgeren ikke har stemmerett i valgdistriktet, slik at han heller ikke har klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd. Det kan ikke utelukkes at velgeren har stemmerett, men har vært bosatt utenfor Norge de siste ti årene eller er oppført på en manntallsliste etter valgforskriften § 1-8. Riksvalgstyret legger til grunn at sannsynligheten for et av disse alternativene er lav. Ved fastleggelsen av det faktum riksvalgstyret skal bygge sine avgjørelser på gjelder det alminnelige forvaltningsrettslige prinsippet om sannsynlighetsovervekt.

Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-2 første ledd.

Riksvalgstyret har ellers merket seg Lillestrøm kommunes vurdering av det materielle grunnlaget for klagen, og at det ikke er funnet brudd på valgloven eller forskrift 5. november 2024 nr. 2662 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer (valgforskriften). Det framstår som en riktig vurdering.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	31/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på diverse forhold ved valget i Oslo kommune, Østre Toten kommune og Alstahaug kommune m.m.

Klager:	**Reinert Skadsem**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på diverse uregelmessigheter ved gjennomføringen av valget i Oslo kommune, Østre Toten kommune og Alstahaug kommune, samt Valgdirektoratets publisering av tall.

Klagen ble framsatt direkte for riksvalgstyret 15. september 2025. Fordiflere av de påklagede forholdene knytter seg til kommunenes valggjennomføring, ble klagen videresendt til Oslo kommune og Østre Toten kommune 15. september 2025 for behandling.

I brev til riksvalgstyret 17. september 2025 framkommer det at valgstyret i Østre Toten 17. september 2025 behandlet en rapport om stortingsvalget og i den forbindelse også klager sendt til kommunen. Det framkommer ikke eksplisitt av oversendelsen at klagen fra Reinert Skadsem var til behandling i valgstyremøtet. Det synes likevel som saksforholdet har vært oppe i møtet, ettersom sakspapirene referer til forholdene Skadsem har klaget over i klagen framsatt for riksvalgstyret.

Valgstyret i Oslo behandlet klagen i møte 18. september 2025. Valgstyret fant ikke grunnlag for å ta klagen til følge, og viser til at forholdene det er klaget over ikke kan rettes. Klagen ble oversendt riksvalgstyret for avgjørelse samme dag.

Riksvalgstyrets sekretariat ba 15. september 2025 Valgdirektoratet om en redegjørelse for enkelte av punktene i klagen, jf. valgloven § 16-9 sjette ledd. Direktoratet oversendte en redegjørelse 17. september 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte klager per e-poster 19. september 2025 om Oslo kommunes behandling av klagen og Østre Totens behandling av en rapport om stortingsvalget, og ga frist til 22. september 2025 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd.

Riksvalgstyret mottok klagers merknader til behandlingen i valgstyret i Oslo kommune 21. september 2025. Riksvalgstyret har ikke mottatt merknader til behandlingen i valgstyret i Østre Toten kommune.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 26. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Klagen gjelder flere «indisier som tilsier av valgresultatet kan være grovt manipulert».

I relasjon til Oslo kommune rapporteres det for det første rekordhøy valgdeltakelse, hvor Oslo ligger i toppen nasjonalt med 81,8 prosent.

> Rekordstort fremmøte i dette valget er alene nok til å betvile at alt gikk riktig for seg. At Oslo med høyest andel innvandrer bakgrunn, som tradisjonelt har lavest valgdeltakelse, skal toppe fremmøte, bør få alle varsellamper til å blinke.

Det er for det andre grunnlag for å mistenke juks, på grunn av svært få forkastede stemmesedler – i Oslo var det kun åtte forkastede stemmer når det skulle ha vært 436 – og minimal sikkerhet rundt oppbevaringen av forhåndsstemmer:

> Samtidig har Oslo svært få forkastede stemmer i forhold til andre fylker. Hvordan henger dette sammen? Oslo folk er bedre enn resten av landet?
>
> Med tanke på at man i praksis har minimal sikkerhet rundt oppbevaring av forhåndsstemmer i landet, kan juks lett gjenomføres.

For det tredje ga kommunen mangelfulle svar om oversendelse av protokoller, status på telling og spørsmål om oppbevaring av forhåndsstemmer mm.

I relasjon til Østre Toten kommune vises det til avvik mellom stemmesedler og kryss i manntall:

> Ved valglokalet Kapp melkefabrikk i Østre Toten ble det tidligere i dag registrert en feil under stemmingen ved valget. 1192 velgere ble registrert. Men hele 1283 stemmesedler har blitt talt opp.

I Alstahaug kommune vises det til at en velger ikke fant stemmeseddelen til det partiet han eller hun skulle stemme på.

I tillegg klages det på rot i Valgdirektoratets publiserte tall på valgresultater.no. At klagefristen er fire dager når man ikke får pålitelige tall før etter en ukes tid, blir meningsløst. Konkret vises det til at:

> Vi har f.eks. hatt partier som plutselig har mistet mange stemmer og mange kommuner som har hatt null forhåndsstemmer.

Klagen avsluttes med en rekke forslag for å øke tilliten til valgsystemet og et ønske om samarbeid med valgmyndighetene.

Valgstyrenes behandling av klagen

Valgstyret i Oslo vurderte at de formelle kravene til klagen var oppfylt. Kommunedirektøren har som ledd i klagebehandlingen for valgstyret redegjort skriftlig for saken. Fra redegjørelsen inntas følgende om valgdeltakelsen:

> Direktøren legger til grunn at høy valgdeltakelse er en styrke for demokratiet, og det er gledelig at Oslo har hatt særlig høy deltakelse i årets stortingsvalg. […] Direktøren anser at spørsmålet om høy valgdeltakelse i lys av høy andel av velgere med innvandrerbakgrunn i Oslo er udokumentert og spekulativ. […] Tallene viser at valgdeltakelsen i valgkretser i østlige bydeler hvor flere velgere med innvandrerbakgrunn er bosatt, er langt lavere enn i valgkretser i vestlige bydeler med mer homogen velgermasse. Enkelte østlige valgkretser har

deltakelse på 50-60%, mens enkelte vestlig valgkretser ligger over 90%. Det er umulig å trekke konklusjoner fra dette, men tallene indikerer at valgdeltakelsen i Oslo var høy på grunn av særlig høy valgdeltakelse i valgkretser i vestlige bydeler.

Om antall forkastede stemmer i Oslo viser kommunen til at:

Det fremgikk på valgresultat.no at antall forkastede stemmer i Oslo var 8 frem til 16.09. Dette var en overføringsfeil i systemet som nå er rettet av Valgdirektoratet.
[...]
I protokollen som er tilgjengelig på samme side fremgår det at antall forkastede stemmer er 436, se avsnitt A1.3 på side 3. Denne protokollen ble behandlet av valgstyret i Oslo 11.09.
Om svar på klagerens henvendelser til kommunen viser direktøren til
[...] at henvendelsen ble besvart samme ettermiddag, med opplysning om at valgprotokoller ville bli allment tilgjengelig torsdag 11. september om ettermiddagen, der alle opplysninger ville bli tilgjengelige.
[...]
Status for opptelling i alle kommuner og fylker kan følges på valgresultat.no. Statusen for Oslo var riktig og oppdatert, med alle innkomne forhåndsstemmer og valgtingstemmene fra alle valglokalene.
Alle protokollene fra alle valglokalene ble signert elektronisk av leder og nestleder. Dette er en løsning innført av Valgdirektoratet. Protokollene er lastet ned i det valgadministrative systemet EVA.
Det er de offisielle protokollene som er signert. I tillegg bes alle ledere og nestledere fylle inn en kladd med partifordelingen før de legger inn tallene i EVA. Disse ligger nå i et større antall permer hos Bystyrets sekretariat. Men dette er altså usignerte kladder og ikke den signerte protokollen. Det finnes altså kun digitale originalprotokoller, dette er vurdert av Valgdirektoratet som den foretrukne signeringsløsningen.

Om oppbevaring av forhåndsstemmer vises det til kommunens kontrolltiltak, og skrives at:

Klager har ikke forklart eller dokumentert forhold som sier noe om hva han mener med påstanden om 'minimal sikkerhet rundt oppbevaring av forhåndsstemmer'. Det tilbakevises at dette er riktig.

Valgstyret i Oslo vurderte på denne bakgrunn å ikke ta klagen til følge, og viser til at forholdene det er klaget over dessuten ikke kan rettes. Klagen ble oversendt riksvalgstyret etter valgloven § 16-8 andre ledd.

Valgstyret i Østre Toten behandlet saken i møte 17. september 2025. Kommunedirektøren har i saksframlegget redegjort skriftlig for saken. Fra redegjørelsen inntas følgende:

Under opptelling av stemmer til stortingsvalget 2025 oppdaget krets Kapp at de hadde 91 stemmesedler mer enn det som var registrert i manntallet.
Feilen ble oppdaget under første telling og vi tok kontakt med Valgdirektoratet. Årsaken til feilen ble ikke funnet med en gang, men onsdag etter valget fikk vi beskjed fra Valgdirektoratet at de hadde funnen årsaken og at 90 stemmer hadde ikke blitt registrert i systemet, kun søkt opp at de sto i manntallet.

Vedlagt redegjørelsen følger en rapport utarbeidet av valgansvarlig, leder for valglokalet og valgmedarbeidere, som oppsummerer hva som skjedde og hvordan avviket oppstod.

Valgdirektoratets redegjørelse

Valgdirektoratet har på forespørsel fra riksvalgstyrets sekretariat redegjort for enkelte av de påklagede forholdene.

Avviket mellom antall stemmesedler og antall kryss i manntallet i Østre Toten kommune var på 91 stemmesedler. Valgdirektoratet opplyser at det har søkt i logger i valggjennomføringssystemet EVA og oppdaget at en bruker har gjort 90 søk i manntallet uten å registrere stemmegivninger (sette kryss i manntallet).

Om rapporteringsfeil i resultattjenesten på valgresultat.no skriver Valgdirektoratet at en feil medførte at det i tre kommuner (Aurskog-Høland, Jevnaker og Lunner i Akershus valgdistrikt) midlertidig ble oppgitt flere stemmesedler enn hva som i realiteten var registrert i EVA-systemet.

Feilen slo inn under kontrolltellingen og rammet valgdistrikt som har kommuner som benytter seg av såkalte tekniske tellekretser. Dette er kretser som opprettes i valgsystemet for å lettere kunne håndtere et stort antall forhåndsstemmer avgitt til kategorien Forhåndsstemmer –øvrige.

Da distriktsvalgstyret gjennomførte og godkjente kontrolltelling for en kommune med tekniske tellekretser, ble etterfølgende kommuner som fikk sine kontrolltellinger godkjent, tilført tellingen fra de tekniske tellekretsene i kommunen som benytter slike kretser. **Dette skjedde kun i rapporteringen, ikke i selve EVA-systemet.**

Protokollene som lå tilgjengelig for de aktuelle kommunene på valgresultat.no viste korrekt antall stemmesedler.

Valgdirektoratet ble gjort oppmerksomme på feilen av Jevnaker kommune torsdag 11.09 kl. 09:21. Det ble deretter lagt ut informasjon om visningsfeilen på forsiden av valgresultat.no. Samme dag kl. 17.30 var feilen håndtert og nettsiden viste korrekte tall fra EVA-systemet.

I relasjon til antall forkastede stemmer i Oslo kommune uttaler Valgdirektoratet følgende:

Ved stortingsvalg har valgstyret i Oslo kommune samme funksjon som distriktsvalgstyre i Oslo valgdistrikt, jf. valgloven § 4-3 (2) og kontrolltellingen gjennomføres i andre telling, jf. valgloven § 10-12 (2).

At Oslo kommune også har ansvaret som følger et distriktsvalgstyre i disse prosessene, innebærer at valgresultat.no ikke kan følge samme logikk som de andre valgstyrene og distriktsvalgstyrene. For de øvrige dis-

triktsvalgstyrene, tas forkastelsene med i kontrolltellingen og dette gjengis korrekt på nettsiden.

Rent praktisk innebærer dette at visningen av antall forkastede stemmesedler på valgresultat.no skal være en summering av forkastede stemmesedler som ble identifisert som tvilsomme stemmesedler før første telling, og forkastede stemmesedler avdekket i andre telling.

Ved en feil har valgresultat.no vist kun tallet på forkastelser i andre telling – likt det som gjøres i de andre distriktene. Protokollen fra valgstyret i Oslo kommune viser at det er 436 forkastede stemmesedler, mens valgresultat.no har kun vist 8.

Feilen ble håndtert og fra 17.09 kl.09:11viste valgresultat.no korrekt antall forkastelser.

Riksvalgstyrets vurdering

Riksvalgstyret legger basert på valgstyret i Oslos behandling av klagen til grunn at Reinert Skadsem er manntallsført i Oslo valgdistrikt, og derfor har klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd, for forhold som gjelder Oslo valgdistrikt.

For forhold som gjelder Østre Toten kommune har Skadsem ikke klagerett etter §16-2 første ledd eller andre bestemmelser i valgloven. Riksvalgstyret registrerer likevel at Valgdirektoratets redegjørelse for avviket mellom antall stemmesedler og kryss i manntallet samsvarer med forklaringen i rapporten behandlet av valgstyret i Østre Toten. Riksvalgstyret bemerker at valgstyret i Østre Toten skulle ha tatt stilling til den konkrete klagen fra Skadsem, jf. valgloven § 16-8, og anbefalt å avvise klagen fordi han ikke har klagerett. Administrasjonen i kommunen har i stedet utarbeidet en rapport om saksforholdet som er behandlet i valgstyret.

Skadsem har heller ikke klagerett på forhold i Alstahaug kommune, jf. valgloven § 16-2 første ledd. For så vidt gjelder klage på manglende lister i Alstahaug kommune, viser riksvalgstyret til vedtak 27/2025.

Det følger av valgloven § 16-6 første ledd at klagefristen er fire dager etter valgdagen, dvs. 12. september 2025 ved årets valg. Klagen ble mottatt 12. september 2025 og er framsatt innen fristen.

Når det gjelder klage på feil ved Valgdirektoratets publisering av tall på nettsiden valgresultat.no, kan riksvalgstyret ikke se at klager har påberopt noen faktiske forhold som underbygger denne påstanden, jf. valgloven § 16-7. Riksvalgstyret bemerker likevel at stemmene telles i flere omganger. Det innebærer at tallene som publiseres på nettsiden vil endre seg fortløpende, ettersom opptellingen pågår. Valgdirektoratets redegjørelse viser at det underveis har skjedd enkelte rapporteringsfeil i resultattjenesten som resulterte i at det midlertidig ble gjengitt flere stemmesedler enn hva som i realiteten var registrert i EVA. De riktige tallene lå imidlertid til grunn i EVA og i protokollene som lå tilgjengelig på valgresultat.no.

Når det gjelder klagerens anførsel om minimal sikkerhet rundt oppbevaringen av forhåndsstemmer, kan riksvalgstyret ikke se at klageren har påberopt noen faktiske forhold ved sikkerheten til Oslo kommune som underbygger denne påstanden, jf. valgloven § 16-7.

For de øvrige anførslene knyttet til valggjennomføringen i Oslo kommune, legger riksvalgstyret til grunn at de formelle kravene til klagen er oppfylt, jf. valgloven § 16-7. Klagen tas under behandling.

Skadsem viser for det første til at valgdeltakelsen gir grunnlag for å betvile at alt gikk riktig for seg. Riksvalgstyret kan ikke se at høy valgdeltakelse i seg selv taler for at gjennomføringen av valget i Oslo kommune har skjedd i strid med valglovens bestemmelser, og slutter seg til valgstyret i Oslos vurdering av dette.

Videre viser Skadsem til at Oslo valgdistrikt har svært få forkastede stemmer sammenliknet med andre valgdistrikter. Ifølge klageren var det kun registrert åtte forkastede stemmer når det skulle ha vært 436. Riksvalgstyret viser til redegjørelse innhentet fra Valgdirektoratet. Riksvalgstyret anser på bakgrunn av dette at det ikke er noe som tilsier at gjennomføringen av valget har skjedd i strid med valglovens bestemmelser.

Skadsem klager også på at kommunen ikke har gitt svar eller har gitt mangelfulle svar på spørsmål stilt i e-post 9. september 2025 om oversendelse av protokoller fra valglokalene i Oslo, status på opptelling kl. 8:00 samme dag, oppbevaring av forhåndsstemmer og hvor mange rapporter på avvik som har blitt mottatt. Han reagerer på at valgstyret i Oslo ikke har fysiske originalprotokoller.

Oslo kommune viser til at klageren fikk svar på sine spørsmål samme dag. Skadsem fikk beskjed om at valgprotokoller ville bli allment tilgjengelig torsdag 11. september 2025 om ettermiddagen, der alle opplysninger ville bli tilgjengelig.

Etter riksvalgstyrets vurdering er det ikke er noe som tilsier at gjennomføringen av valget har skjedd i strid med valglovens bestemmelser. Kommunen har brukt løsningen for protokollering i EVA i tråd med reglene i valgloven §§ 10-15 og 20-1.

Når det gjelder de avsluttende forslagene om ulike tiltak for å styrke tilliten til valgsystemet, vil riksvalgstyret bemerke at regelutvikling ikke er innenfor riksvalgstyrets arbeidsområde.

Vedtak

1. Klagen tas ikke til følge for forhold som gjelder valggjennomføringen i Oslo kommune.
2. Klagen for øvrig avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	32/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på diverse uregelmessigheter ved gjennomføringen av valget i Sør-Trøndelag valgdistrikt, Østre Toten kommune og Sandnes kommune

Klager:	**Elin Tönjum**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder at stemmetallet for Velferd og Innovasjonspartiet (VIPartiet) sank i Sør-Trøndelag valgdistrikt, at det i Østre Toten kommune var flere som hadde stemt enn det var registrerte i manntallet, og at i Sandnes kommune ble en valgobservatør bortvist fra opptellingen.

Klagen ble mottatt av Trøndelag fylkeskommune 15. september 2025. Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 17. september 2025 og traff følgende vedtak:

1. Distriktsvalgstyret slutter seg til fylkesdirektørens vurderinger i saken.
2. Etter distriktsvalgstyrets syn skal klagen avvises.
3. Etter distriktsvalgstyrets syn skal ikke innsendte klage på gjennomføringen av stortingsvalget 2025 tas til følge.
4. Klagen oversendes til Riksvalgstyret for endelig avgjørelse.

Klagen og fylkeskommunens svar ble oversendt til riksvalgstyret 17. september 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte klager per e-post 19. september 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 22. september 2025 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Klager har ikke hatt noen merknader.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møtet 26. september, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Det har foregått uregelmessigheter flere steder i landet ved gjennomføringen av valget. I klagen vises det til diverse forhold som er delt om uregelmessigheter. I to kommuner var det til sammen 7 000 stemmer til Arbeiderpartiet (Ap) i valgurnene som ikke var registrert. Østre Toten kommune hadde flere stemmesedler enn stemmeberettigede. I år var det 50 000 flere stemmesedler enn det gjennomsnittlig har vært de siste 30 årene. Hvis alle var Ap-stemmer, så er det mistenkelig. En valgobservatør ble bortvist fra opptellingen i Sandnes kommune.

I Sør-Trøndelag valgdistrikt sank stemmetallet for VIPartiet fra 663 til 338.

De små partiene slipper ikke til i debatter og media, og det er innført nye krav til underskrifter som er i strid med Grunnloven.

Det er risiko for manipulasjon eller feil i valggjennomføringssystemet EVA grunnet manglende offentlig etterprøvbarhet.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Fylkesdirektøren har i saksframlegget til møtet i distriktsvalgstyret redegjort for saken.

Klager er manntallsført i Trondheim kommune som er en del av Sør-Trøndelag valgdistrikt. Klager har derfor klagerett.

Det følger av valgloven § 16-6 første ledd at klagefristen er fire dager etter valgdagen hvis ikke noe annet følger av denne paragrafen. Valgdagen ved stortingsvalget 2025 var mandag 8. september, slik at den aktuelle klagefristen utløp fredag 12. september 2025. Klagen ble framsatt 15. september 2025. Klagen er derfor satt ikke satt fram i tide og skal følgelig ikke tas under behandling.

Fylkesdirektøren har likevel kommentert de konkrete anførslene i klagen:

Østre Toten kommune er ikke en del av verken Sør-Trøndelag eller Nord-Trøndelag valgdistrikt. Distriktsvalgstyret har ikke, og skal ikke føre, kontroll med andre kommuner enn i kommunene sine valgdistrikt. Fylkesdirektøren ettergår derfor ikke påstanden videre.

Fylkesdirektøren er ikke kjent med hendelsen hvor det vises til at det er registrert 7 000 stemmer for mye til Arbeiderpartiet. Det nevnes ikke hvilke kommuner dette skal ha skjedd i. Det er ikke oppdaget et slikt avvik ved distriktsvalgstyrets kontrolltelling av Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag valgdistrikt. Fylkesdirektøren mener det er rimelig å anta at kommunene det vises til ikke er i valgdistriktene i Trøndelag og ettergår derfor ikke påstanden videre.

Valgobservatøren som ble bortvist ble bortvist fra opptellingssentralen i Sandnes kommune, som ligger i Rogaland valgdistrikt. Fylkesdirektøren ettergår derfor ikke påstanden videre.

Valgloven er vedtatt av Stortinget. Distriktsvalgstyret påser at valglovens bestemmelser følges ved gjennomføring av valget i valgdistriktet. Distriktsvalgstyret har ikke myndighet til å overprøve sentral lovgiving. Fylkesdirektøren vil ikke ta stilling til om ny valglov bryter med Grunnlovens bestemmelser. Fylkesdirektøren er for øvrig kjent med at lovligheten av valgloven er en del av en pågående rettsprosess.

Jf. valgloven § 20-1 skal departementet skal stille til rådighet et elektronisk valggjennomføringssystem som kommunene og fylkeskommunene skal bruke. Hvis kommunene eller fylkeskommunene teller stemmesedlene maskinelt, skal systemet benyttes. Distriktsvalgstyret har vedtatt at kontrolltelling for Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag valgdistrikter skal skje maskinelt. I henhold til lovbestemmelsen brukes det valggjennomføringssystemet som er stilt til rådighet, EVA. Det forutsettes at departementet og Valgdirektoratet har gode kontroller med leverandører og at det gjennomføres tilfredsstillende sikkerhetstiltak for å sikre systemet.

Det bes om en forklaring på reduksjon i antall stemmer til Innovasjon og velferdspartiet i Sør-Trøndelag valgdistrikt på tirsdag formiddag. Differansen skyldes feil ved førstegangstellinger i hhv. Trondheim og Røros kommuner, som har blitt rettet ved andregangstellingen. I begge tilfeller var stemmer på partiet Venstre feilaktig telt som stemmer på Velferd og Innovasjonspartiet ved første telling. Valgdirektoratet har informert om at nettsiden valgresulater.no oppdateres kontinuerlig når nye tellinger registreres. Det som mest sannsynlig har skjedd er at de første tallene kun var basert på kommunenes første telling, så har de blitt korrigert ved andre telling. Antall stemmesedler totalt er fortsatt det samme. Distriktsvalgstyret har kontrolltelt begge kommunene og får samme stemmetall som kommunenes andre telling.

Riksvalgstyrets vurdering

Klageren er manntallsført i Sør-Trøndelag valgdistrikt og har derfor klagerett i saken, jf. valgloven § 16-2 første ledd. Klagefristen er fire dager etter valgdagen, jf. § 16-6 første ledd. Klagen ble framsatt 15. september 2025 og er derfor framsatt for sent. Klagen skal på denne bakgrunn avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum.

Når det gjelder endringene av stemmetall for Velferds og Innovasjonspartiet, vises det til at valgstyret i Sør-Trøndelag har gitt en grundig og overbevisende forklaring på årsaken.

For de øvrige anførslene i klagen kan det til orientering bl.a. vises til sak 37/2025 (hendelsen i Sandnes) og sak 45/2025 (bruken av EVA). Riksvalgstyrets vedtak blir fortløpende lagt ut offentlig på riksvalgstyrets hjemmeside.

Når det gjelder avviket mellom antall stemmesedler og antall kryss i manntallet i Østre Toten kommune, har sekretariatet for riksvalgstyret innhentet informasjon om dette fra både Østre Toten kommune og Valgdirektoratet. Valgdirektoratet opplyser at de har søkt i EVA og oppdaget at en bruker hadde gjort 90 oppslag i manntallet uten å registrere stemmegivninger (sette kryss i manntallet). Videre undersøkelser med sammenstilling av forskjellige logger viste at vedkommende hadde benyttet funksjonen for søk i manntall, og ikke registrere valgtingsstemmer, for å foreta de 90 søkene i manntallet. Avviket var på 91 stemmesedler.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	33/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på manglende valglister under forhåndsstemmingen i Haugesund kommune

Klager:	**Reinert Skadsem**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen, datert 4. september 2025, gjelder spørsmål om manglende valglister under forhåndsstemmingen i Haugesund kommune.

Valgstyret i Haugesund behandlet klagen i møte 15. september 2025. Valgstyret avviste klagen.

Klagen ble oversendt riksvalgstyret for avgjørelse samme dag.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte klager per e-post 17. september 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 19. september 2025 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd.

Riksvalgstyret mottok klagers merknader i saken 19. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 26. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Skadsem omtaler seg som valgjukskoordinator for Norgesdemokratene. Han fikk tilbakemelding fra en velger som skulle stemme i Haugesund kommune, men som ikke fant Norgesdemokratenes stemmeseddel ved stemming, og klager på dette.

Klageren ber riksvalgstyret vurdere om kommunen har rett i at han ikke kan klage på vegne av partiet. Det kan ikke være slik at enhver klager må stikke hodet fram og stå fram med navn. Hvis det er hemmelig valg, burde også klage på valg være hemmelig.

Klageren reagerer på at det ikke ble loggført at han meldte fra at en velger påsto at det manglet stemmesedler. Når dette ikke loggføres framstår valget som perfekt gjennomført, uten at innskjerpinger av rutiner blir gjennomført til senere valg.

Valgstyrets behandling av klage

Valgstyret i Haugesund kommune avslo klagen med henvisning til at klageren ikke er manntallsført i Haugesund kommune, jf. valgloven § 16-2 første ledd.

Til saken legges det til at det i kommunen ble tatt imot 156 stemmer til Norgesdemokratene ved årets valg. Det ble mottatt stemmer fra alle forhåndsstemmelokalene, i alt 96 stemmer. Medregnet stemmer i kategorien «øvrige», kom det til sammen inn 113 forhåndsstemmer til Norgesdemokratene. Kommunen har ingen loggføring fra stemmelokalene om at det er gått tomt for noen stemmesedler.

Riksvalgstyrets vurdering

Reinert Skadsem klager på at en annen person ikke fant Norgesdemokratenes valgliste i valglokalet når han eller hun skulle stemme.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalget. Bestemmelsens første ledd første punktum lyder:

> Alle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført.

Skadsem er ikke manntallsført i Haugesund kommune. Kommunen skulle også ha sjekket om klageren er manntallsført i andre kommuner i Rogaland valgdistrikt. Riksvalgstyret viser likevel til vedtak i sak 31/2025, hvor det framkommer at klageren er manntallsført i Oslo. Han har derfor ikke klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd første punktum.

Valgloven 16-2 andre ledd åpner for at det kan klages på forhold utenfor det valgdistriktet en er manntallsført i:

> De som har forhåndsstemt eller forsøkt å forhåndsstemme utenfor det valgdistriktet de er manntallsført i, kan klage på gjennomføringen av forhåndsstemmingen

i den kommunen der de forhåndsstemte eller forsøkte å forhåndsstemme.

Bestemmelsens andre ledd forutsetter imidlertid at det er klageren selv som har forhåndsstemt eller forsøkt å forhåndsstemme, og åpner ikke for at det kan klages på valggjennomføringen der noen andre forhåndsstemte eller forsøkte å forhåndsstemme.

For klager på vegne av en valgliste gjelder valgloven § 16-2 tredje ledd, som lyder:

Alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen.

Klagen er ikke framsatt av tillitsutvalget for Norgesdemokratene i Rogaland fylkeskommune.

Klagen er ikke framsatt av noen med klagerett. Riksvalgstyret har på denne bakgrunn kommet til at klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-2 første til tredje ledd.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	34/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på diverse uregelmessigheter ved gjennomføringen av valget i Sør-Trøndelag valgdistrikt, Østre Toten kommune og Sandnes kommune

Klager:	**Per Vidar Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder at stemmetallet for Velferd og Innovasjonspartiet (VIPartiet) sank i Sør-Trøndelag valgdistrikt, at det i Østre Toten kommune var flere som hadde stemt enn det var registrerte i manntallet, og at i Sandnes kommune ble en valgobservatør bortvist fra opptellingen.

Klagen er framsatt direkte for riksvalgstyret, og ble mottatt 15. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 26. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

I klagen vises det til diverse uregelmessigheter. I to kommuner var det til sammen 7 000 stemmer til Arbeiderpartiet (Ap) i valgurnene som ikke var registrert. Østre Toten kommune hadde flere stemmesedler enn stemmeberettigede. I år var det 50 000 flere stemmesedler enn det gjennomsnittlig har vært de siste 30 årene. Hvis alle var Ap-stemmer, så er det mistenkelig. En valgobservatør ble bortvist fra opptellingen i Sandnes kommune.

I Sør-Trøndelag valgdistrikt sank stemmetallet for VIPartiet fra 663 til 338.

De små partiene slipper ikke til i debatter og media, og det er innført nye krav til underskrifter som er i strid med Grunnloven.

Det er risiko for manipulasjon eller feil i valggjennomføringssystemet EVA grunnet manglende offentlig etterprøvbarhet.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er sendt direkte til riksvalgstyret. Klager har ikke oppgitt hvilket valgdistrikt han er manntallsført i.

Det er derfor uklart hvor klager har klagerett, jf. valgloven § 16-2 første ledd.

Det følger av valgloven § 16-6 første ledd at klagefristen er fire dager etter valgdagen, dvs. 12. september 2025 ved årets valg. Klagen ble mottatt 15. september 2025. Klagen skal derfor avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd.

Når det gjelder det materielle innholdet i klagen, kan riksvalgstyret til orientering bl.a. vise til sak 32/2025 (Velferd og Innnovasjonspartiet), sak 37/2025 (hendelsen i Sandnes) og sak 45/2025 (bruken av EVA). Riksvalgstyrets vedtak blir fortløpende lagt ut offentlig på riksvalgstyrets hjemmeside.

Når det gjelder avviket mellom antall stemmesedler og antall kryss i manntallet i Østre Toten kommune, har sekretariatet for riksvalgstyret innhentet informasjon om dette fra både Østre Toten kommune og Valgdirektoratet. Valgdirektoratet opplyser at de har søkt i EVA og oppdaget at en bruker hadde gjort 90 oppslag i manntallet uten å registrere stemmegivninger (sette kryss i manntallet). Videre undersøkelser med sammenstilling av forskjellige logger viste at vedkommende hadde benyttet funksjonen for søk i manntall, og ikke registrere valgtingsstemmer, for å foreta de 90 søkene i manntallet. Avviket var på 91 stemmesedler.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	35/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på valgjuks i Sør-Trøndelag valgdistrikt, Østre Toten kommune og Sandnes kommune m.m.

Klager:	**Arvid Lenes**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på valgjuks.

Klagen er framsatt direkte for riksvalgstyret, og ble mottatt 15. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 26. september, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Klageren oppgir å representere partiet og paraplyorganisasjonen Vi folket. Han krever omvalg, manuell telling og underkjennelse av valgresultatet:

> Veldig mye er mistenkelig , mystisk og uklart ved valgresultata Norge rundt og mye dokumentasjon flyter på nettet og nettet koker av frustrasjon og misnøye med de åpenbart falske valgresultata. Mange av småpartia MÅ nødvendigvis ha fått mange fler stemmer enn valgresultatet sier. [...] Valget 2025 er helt klart en politisak fordi valget bryter en rekke lover, regler og paragrafer så ordinær klagefrist gjelder ikke.

Klageren viser til en bekymringsmelding sendt til Valgdirektoratet. I meldingen anføres ulovligheter rundt prosessen med innføring av nytt regelverk, at stemmerett gis til personer selv etter at manntallet er fryst, ulovligheten av underskriftskravene for nye partier, teknisk og sikkerhetsmessig sårbarhet i valggjennomføringssystemet EVA, habilitet og maktkonsentrasjon mm. Summen av de påpekte forhold utgjør en alvorlig risiko for at stortingsvalget 2025 ikke oppfyller kravene til frie, hemmelige og legitime valg etter Grunnloven, Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter.

Vedlagt klagen ligger også diverse e-post-utvekslinger mellom forskjellige privatpersoner, med blant annet framdriftsplan for klageprosessen, en e-post om at mistanke om svindel må meldes til politiet og spørsmål om avvik mellom stemmesedler og stemmeberettigede. Spesifikt omtales følgende forhold:

1. I Sør Trøndelag valgdistrikt sank stemmetallet for VIPartiet fra 663 til 338, MAO en nedgang på 325 stemmer på tirsdag formiddag. Hvordan kan det være mulig?
2. I Øvre toten valgdistrikt var det flere som hadde stemt enn det var stemmeberettiga innbyggere. Dette var visstnok også tilfellet i andre valgdistrikter.
   [...]
3. valgobservatør i Sandnes kommune ble jaga ifra vallokalet. Hvorfor, var det noe de ville skjule?

Det vises også til at klage til Valgdirektoratet om åpenhet og innsyn i valget ikke har blitt registrert nasjonalt. Det vises til at Valgdirektoratet henviser videre til kommunene, selv om saken gjelder systemiske forhold som kommunene ikke har myndighet til å behandle. Etter forvaltningsloven § 11 har offentlige organer plikt til å gi veiledning og sørge for at saker sendes til rett instans. De kan ikke bare ignorere eller videresende uten å registrere saken. Saken må derfor oversendes riksvalgstyret.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er sendt direkte til riksvalgstyret. Klager har ikke oppgitt hvilket valgdistrikt han er manntallsført i. Det er derfor uklart i hvilket valgdistrikt han har klagerett, jf. valgloven § 16-2 første ledd.

Det følger av valgloven § 16-6 første ledd at klagefristen er fire dager etter valgdagen, dvs. 12. september 2025 ved årets valg. Klagen er framsatt for riksvalgstyret 15. september 2025. Klagen skal derfor avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd.

Når det gjelder det materielle innholdet i klagen, kan riksvalgstyret til orientering bl.a. vise til sak 32/2025 (Velferds og Innnovasjonspartiet), og sak 37/2025 (hendelsen i Sandnes). Riksvalgstyrets vedtak blir fortløpende lagt ut offentlig på riksvalgstyrets hjemmeside.

Når det gjelder avviket mellom antall stemmesedler og antall kryss i manntallet i Østre Toten kommune, har sekretariatet for riksvalgstyret innhentet informasjon om dette fra både Østre Toten kommune og Valgdirektoratet. Valgdirektoratet opplyser at de har søkt i EVA og oppdaget at en bruker hadde gjort 90 oppslag i manntallet uten å registrere stemmegivninger (sette kryss i manntallet). Videre undersøkelser med sammenstilling av forskjellige logger viste at vedkommende hadde benyttet funksjonen for søk i manntall, og ikke registrere valgtingsstemmer for å foreta de 90 søkene i manntallet. Avviket var på 91 stemmesedler.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	36/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på at antall mottatte stemmesedler overstiger antall avkryssede velgere i manntallet Tønsberg kommune

Klager:	**Alexander Andersen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på at antall mottatte stemmesedler overstiger antall avkryssede velgere i manntallet i Tønsberg kommune.

Klagen ble mottatt av Tønsberg kommune 11. september 2025. Valgstyret behandlet klagen i møte 15. september 2025 og fattet følgende vedtak:

Klage fra Alexander Andersen vedrørende gjennomføringen av stortingsvalget 2025 avvises. Klagen oversendes Riksvalgstyret for endelig klagebehandling.

Tønsberg kommune oversendte klagen til riksvalgstyret samme dag.

Sekretariatet til riksvalgstyret oversendte saksdokumentene til Andersen 17. september 2025 og ba om at eventuelle merknader ble oversendt innen 22. september 2025. Andersen har ikke oversendt merknader.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Alexander Andersen viser i sin klage til at det har kommet fram opplysninger om at det på nettsiden valgresultat.no har vært registrert feil i flere kommuner, blant annet at antall mottatte stemmesedler overstiger antall registrerte velgere, jf. artikkel i VG 11. september 2025. Slike feil er egnet til å svekke tilliten til valgresultatet og reiser spørsmål om korrekt registrering og kontrollrutiner i hele valgsystemet.

I henhold til valgloven kapittel 13 kan valgresultatet i en kommune eller et valgdistrikt settes til side og omvalg kreves dersom det foreligger feil som kan ha hatt betydning for resultatet.

Det kan ikke utelukkes at feil av tilsvarende art kan ha påvirket resultatet også i andre kommuner. Velgerne må kunne stole på at systemet er transparent, korrekt og uten slike alvorlige feil.

Andersen ber valgstyret i Tønsberg om å vurdere å fremme saken for videre behandling hos fylkesvalgstyret og Kommunal- og distriktsdepartementet med sikte på å avklare om det foreligger grunnlag for omvalg i de berørte områdene.

For å gjenopprette og styrke tilliten til valgprosessen ber klageren om at det vurderes å innføre en trygg og verifiserbar digital løsning for stemming med BankID eller tilsvarende, slik at feil og usikkerhet i opptellingen kan reduseres ved framtidige valg.

Valgstyrets behandling av saken

Valgstyrets vedtak om at klagen avvises og oversendes riksvalgstyret for behandling var i tråd med kommunedirektørens innstilling. Av saksframlegget framgår følgende vurdering:

Klagen er kommet inn til valgstyret i Tønsberg kommune 11.09.2025 fra en velger som er manntallsført og har stemmerett i Tønsberg kommune. Klagen er skriftlig. Valglovens § 16-2, § 16-6 og § 16-7 anses dermed som oppfylt.

Slik klagen foreligger, framkommer det ikke at det klages på noen av de faktiske forholdene det kan klages på, jf. valglovens § 16-1.

Valgstyret er kjent med at det i Tønsberg kommune i opptellingen av forhåndsstemmer er et avvik på 50 flere stemmesedler enn manntallskryss, Dette er begrunnet i en hendelse i forhåndsstemmelokalet 12.08.2025 hvor en valgmedarbeider benyttet seg av feil funksjon i det valgadministrative systemet EVA, slik at velgere ble søkt opp i manntallet men ikke krysset av. Hendelsen ble loggført av valgmedarbeiderne i valglokalet, og med bistand fra Valgdirektoratet fikk kommunen logg fra systemet som verifiserte hendelsen og identifiserte de velgerne det gjaldt. Valgstyret kan ikke se at hendelsen har noen betydning for valgresultatet.

Kommunedirektøren anbefaler valgstyret å avvise klagen på bakgrunn av at klagen ikke inneholder noen punkter det kan klages på i henhold til valgloven § 16-1.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av Alexander Andersen. Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Bestemmelsen i første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Det følger av saksframlegget til Tønsberg kommune at velgeren har stemmerett og er manntallsført i Tønsberg kommune. Riksvalgstyret legger etter dette til grunn at Andersen har klagerett etter bestemmelsen.

Den alminnelige klagefristen etter valgloven § 16-6 første ledd er fire dager etter valgdagen hvis ikke annet følger av paragrafen. Klagen ble mottatt 11. september 2025 og er framsatt innen fristen.

Valgstyret i Tønsberg kommune har vurdert at klagen skal avvises på grunn at det ikke klages på forhold det er klagerett på etter valgloven § 16-1. Andersen viser i klagen til at det kom fram på nettsiden valgresultat.no at det har vært registrert feil i flere kommuner, blant annet at antall mottatte stemmesedler overstiger antall registrerte velgere, og at det ikke kan utelukkes at feil av tilsvarende art kan ha påvirket resultatet i andre kommuner. Riksvalgstyret oppfatter klagen dithen at han mener at det kan ha skjedd brudd på bestemmelser i regelverket som regulerer valggjennomføringen selv om

det ikke er vist til konkrete feil i tallene for Tønsberg kommune.

Det følger av valgloven § 16-7 at klagen skal «være skriftlig og angi de faktiske forholdene som den bygger på». Riksvalgstyret mener klagen oppfyller disse vilkårene og den tas derfor under behandling.

Framgangsmåten for å forhåndsstemme for velgere som stemmer i kommunen de er manntallsført, som denne klagen omhandler, følger av valgloven § 7-5 første ledd, som lyder slik:

> Hvis en velger som forhåndsstemmer er manntallsført i kommunen, skal stemmemottakeren stemple stemmeseddelen og sette kryss ved velgerens navn. Velgeren skal legge stemmeseddelen i en urne.

Avkryssing ved velgerens navn i manntallet ivaretar bestemmelsen om at hver velger kun skal få godkjent én stemme, og er en forutsetning for at stemmegivningen skal bli godkjent. Godkjenning av stemmegivninger avgitt etter § 7-5 første ledd, er regulert av § 10-1, som lyder slik:

> Hvis stemmeseddelen er lagt i en urne uten bruk av stemmeseddelkonvolutt, er stemmegivningen godkjent når stemmemottakeren har krysset av ved velgerens navn i manntallet.

Av Protokoll for valgstyret i Tønsberg kommune datert 10. september 2025 framgår det under punkt B1 «Oppsummering av forhåndsstemmer» at antallet godkjente stemmegivninger (kryss i manntall) er 20 962, mens antallet godkjente stemmesedler er 21 014, noe som gir et avvik på 52. Under punkt B2 «Forhåndsstemmer – fra valglokalene» står det under forhåndsstemmelokalet Re-torvet at antall godkjente forhåndsstemmegivninger er 3 847, mens antall stemmesedler er 3 897, noe som gir et avvik på 50. Avviket er i protokollen kommentert på følgende måte:

> 1 stemmeseddel var ustemplet i urnen. 12.08.2025 ble det oppdaget og rapportert om et avvik mellom antall manntallskryss og stemmesedler mottatt ved forhåndsstemmestedet. Avviket var på 48 flere stemmesedler enn manntallskryss. I dialog med valgmedarbeiderne og logg fra lokalet, ble det klart at en av valgmedarbeiderne hadde brukt funksjonen «søk i manntall» i EVA, i stedet for «Registrer forhåndsstemme». Avvik og brukerfeil bekreftet gjennom logg fra VDIR. Valgadministrasjonen har i etterkant av valgdagen kontrollert at velgerne som kun ble søkt opp i manntallet og ikke krysset av, ikke har avgitt ny stemme på et senere tidspunkt. Ingen velgere har dermed fått anledning til å stemme 2 ganger.

Basert på denne beskrivelsen legger riksvalgstyret til grunn at det ved mottaket av 48 stemmer har skjedd brudd på regelen i § 7-5 første ledd om at velgeren skal krysses av i manntallet.

Riksvalgstyret legger til grunn at også den ustemplede stemmeseddelen i urnen, som nevnes i kommentaren i protokollen, er medregnet i avviket på 50 stemmesedler. Riksvalgstyret kjenner ikke årsaken til den ustemplede stemmeseddelen. Det er dermed ikke mulig for riksvalgstyret å slå fast hva slags feil som har skjedd.

I tillegg framgår det av protokollen at andre opptelling består av én færre stemmeseddel sammenliknet med første opptelling. Riksvalgstyret legger til grunn at denne stemmeseddelen er medregnet i avviket på 50 stemmesedler. Dette er oppgitt å være en tellefeil.

Det følger av Protokoll for distriktsvalgstyret i Vestfold valgdistrikt at distriktsvalgstyret ikke har gjort endringer i antall godkjente forhåndsstemmesedler i Tønsberg kommune.

Valgloven § 16-11 regulerer i hvilke tilfeller riksvalgstyret skal kjenne et valg ugyldig. Første ledd lyder slik:

> Hvis retting av feil ikke er mulig, skal riksvalgstyret kjenne valget ugyldig
> a. når bestemmelser i Grunnloven, lov eller forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres, er brutt, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene
> b. når det har skjedd en handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 151, 152, 153 eller 154, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene
> c. når det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i bokstav a og b til sammen har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene.

Riksvalgstyret legger til grunn at de stemplede stemmesedlene fra de aktuelle personene som ikke ble krysset av i manntallet da de avga stemmen sin, er godkjent så lenge de oppfyller de øvrige vilkårene i valgloven § 10-3. At valgloven § 7-5 første ledd ble brutt har derfor ikke påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene.

Det følger av protokollen at det også er to flere stemmesedler enn godkjente stemmegivninger i forhåndsstemmelokalet Tønsberg og Færder bibliotek. Avviket er kommentert slik i valgstyrets protokoll:

> I manuell logg fra forhåndsstemmestedet har valgmedarbeidere i løpet av forhåndsstemmeperioden loggført at 2 utenbys velgere fikk lagt stemplet stemmeseddel direkte i urnen. Derfor er det 2 sedler for mye i forhold til antall manntallskryss.

Velgere som avgir stemme i en annen kommune enn den de er manntallsført i, skal følge prosedyren beskrevet i valgloven § 7-6, som lyder:

> Hvis en velger som forhåndsstemmer, ikke er innført i manntallet i kommunen, skal velgeren bruke stemmeseddelkonvolutt. Etter at stemmeseddelen er

stemplet, skal velgeren legge den i en stemmeseddelkonvolutt og lime konvolutten igjen. Stemmemottakeren skal legge stemmeseddelkonvolutten sammen med informasjon om velgerens identitet i en omslagskonvolutt og lime omslagskonvolutten igjen. Velgeren skal legge omslagskonvolutten i en urne.

Riksvalgstyret legger basert på beskrivelsen i protokollen til grunn at to av de godkjente stemmesedlene ikke skulle vært lagt i urnen uten stemmeseddelkonvolutt, og at det derfor har skjedd brudd på valgloven § 7-6. Det innebærer at det er godkjent to stemmesedler fra stemmeberettigede i andre kommuner i Tønsberg kommune. Det er ikke mulig å rette en slik feil, da stemmesedler som blir stemplet og lagt i urnen uten konvolutt, blir godkjent så lenge de øvrige vilkårene i § 10-3 er oppfylt. Det framgår av protokollen at det ikke ble forkastet noen forhåndsstemmesedler i dette valglokalet.

Selv om det ikke er mulig å rette feilene, kan ikke riksvalgstyret se at feilene som ble gjort i noe tilfelle kan ha hatt betydning for den samlede fordelingen av mandatene mellom valglistene. Fremskrittspartiet (Frp) tok det siste mandatet i Vestfold valgdistrikt. For å tape et mandat måtte Frp hatt 118 færre stemmer. Det er derfor ikke grunnlag for å kjenne valget i Vestfold valgdistrikt ugyldig. Etter valgloven § 16-10 skal klager likevel gis medhold i at det har skjedd feil.

Vedtak

1. Klageren gis medhold i at det har skjedd brudd på valgloven §§ 7-5 og 7-6.
2. Feilene har ikke hatt betydning for den samlede mandatfordelingen mellom listene, og vilkårene for ugyldighet er ikke oppfylt.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	37/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på diverse forhold ved valggjennomføringen i Sandnes kommune

Klager:	**Hallvard Nygård**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen gjelder spørsmål om manglende forsegling av valgurne, utilstrekkelig forsegling av transportesker og bortvisning ved opptelling i Sandnes kommune. Det er formelt tale om tre ulike klager, alle framsatt av samme klager 9. september 2025. Klagene behandles samlet som en klage.

Valgstyret i Sandnes behandlet klagen fra Hallvard Nygård i møte 15. september 2025. Valgstyret fant ikke grunnlag for å ta klagen til følge.

Klagen ble oversendt riksvalgstyret for avgjørelse 16. september 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte Nygård per e-post 17. september 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 19. september 2025 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd.

Riksvalgstyret mottok klagerens merknader i saken 19. september 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte Sandnes kommune per telefon og e-post 19. september 2025 om klagerens merknader i saken. Sandnes kommune opplyste samme dag per e-post at kommunen ikke hadde ytterligere merknader i saken.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Manglende forsegling av valgurne

Valgurnen som ble benyttet i Julebygdhallen, var ikke forseglet. Nygård varslet valgmedarbeiderne om dette da han oppdaget feilen. Ifølge valgmedarbeiderne var dette den eneste urnen som ble benyttet, slik at alle stemmesedlene var lagt i den. Urnen var også så full at «lokket» ikke gikk igjen, slik at stemmesedler nærmest tøt ut av den. «Lokket» det er tale om er klaffen man åpner fra baksiden. Klaffen var ikke igjen og man kunne se stemmesedler.

Utilstrekkelig forsegling av transportesker

Transporteskene som Sandnes kommune benytter er ikke tilstrekkelig forseglet. Sandnes kommune benytter SmartStore Classic 15 eller 31 plastbokser til frakt av stemmesedler. Stemmesedlene ligger løst i boksen. Boksene er forseglet med kun to strips. Dette er ikke sikkert. I fire bilder vedlagt klagen vises det hvordan tilsvarende plastesker kan åpnes fra siden slik at det både kan tas ut og legges i nye stemmesedler, uten at dette legger igjen spor. Det tar svært kort tid å gjennomføre. Det må antas at det samme kan gjøres med boksene kommunen bruker.

Kommunen har tidligere nektet å svare på spørsmål rundt forsegling, men antakelser om bruk av disse boksene ble bekreftet ved observasjon under årets valg. Bruken av transportboksene bryter med valgloven § 6-3. Alternativt kan stemmesedlene forsegles i nummerte plastposer oppi boksene. Kommunen sier det er rutiner for at to valgmedarbeidere alltid skal være til stede i rom hvor forseglede transportbokser oppbevares, men det skjer alltid at noen går ut ett minutt eller tre. Forseglingen tar ikke høyde for dette.

Bortvisning ved opptelling i Sandnes kommune

Valgadministrasjonen i kommunen kan ikke pålegge journalister bildeforbud i en offentlig opptelling, ettersom valgstyrets virke er åpent og offentlig. Alt man kan se, skal man kunne ta bilder av. Nygård var til stede i Julebygdhallen for å observere og dokumentere opptellingen. Den konkrete opptellingen hadde stor offentlig interesse, ettersom det allerede var observert manglende forsegling av en valgurne.

Nygård fortalte valgmedarbeiderne at han forsøkte å unngå å få med dem på bildene han tok, og at hvis de kom med på bildene, ville de sladdes. Han forklarte at han skulle bruke bildene i sitt gravearbeid med valg og valgsikkerhet. Han observerte opptellingen fra den andre siden av rommet, forholdt seg rolig og tok bilder derfra. Han ble sittende på stolen han fikk tilbudt og beveget seg aldri nærmere enn denne avstanden. Opptellingen ble ikke forstyrret av klagerens observasjon.

Etter ca. en halvtime kom kommuneadvokaten og valgansvarlig. Kommuneadvokaten hauset opp stemningen ved å si at billedtakningen forstyrret. Lederen for valglokalet svarte om Nygård at «han sitter helt rolig» og bekreftet ikke kommuneadvokatens påstand. Hvis noen laget uro i valglokalet, var det derfor kommuneadvokaten. Nygård ble bortvist fra stedet og mistet tilgang til å overvære og dokumentere opptellingen.

Å sende væpnet politi for å hindre billedtakning av kommunens valgmedarbeidere under en offentlig opptelling av stemmer er undertrykking av klagerens rettigheter. Dette hindrer klagerens rett til å søke informasjon og ytre seg om hvordan kommunen gjennomfører valget.

Kommunen sier de ikke står bak bortvisningen, men det er ikke korrekt. Det var kommuneadvokaten som serverte politiet en løgn om at det ikke er lov å ta bilder av valgmedarbeidere. På grunn av Sandnes kommune sin bruk av væpnet politi på valgdagen, valgte Nygård å ikke utfordre kommunen videre på billedtakingen. De truet med vold og det virket.

Bildeforbud i valglokalet var et målrettet forbud mot Nygård, hans undersøkelser og hans journalistikk. Dette er forhåndssensur av journalistikk, og bryter med Grunnloven § 100 fjerde ledd. Det mangler innsikt i hvordan valget faktisk gjennomføres, og hva den faktiske tilstanden er på opptelling. Det mangler mest av alt at borger observerer og følger med på gjennomføringen. Klageren hadde rett til å ta bilder.

Det har skjedd en urett i kommunens bortvisning og kommuneadvokatens oppførsel i valglokalet, som bryter med valgloven § 10-5 fjerde ledd om at opptellingen skal være offentlig.

Valgstyrets behandling av klagen

Valgstyret i Sandnes kommune vurderte at de formelle kravene til klagen var oppfylt. Valgstyret fattet følgende vedtak:

Klagen tas ikke til følge, og videresendes riksvalgstyret for videre behandling.

Av kommunedirektørens redegjørelse for hendelsesforløpet framgår følgende om bakgrunnen for vedtaket:

Manglende forsegling av valgurne

Kommunens rutine er at urnene som brukes ved stemmingen skal være forseglet ved bruk av strips. Kom-

munen konstaterer at dette ikke er fulgt for valglokalet i Malmheim og Soma stemmekrets. Det aktuelle valglokalet er for en liten krets. Det ble kun benyttet én urne gjennom hele valgdagen. Denne var konstant under oppsyn av flere valgmedarbeidere. Det var fem valgmedarbeidere i lokalet.

Kommunen kjenner seg ikke igjen i at urnen var så full at lokket ikke gikk igjen. På den typen urne som brukes er lokket i bunn. Bildet som klager har sendt inn viser verken et lokk som ikke er igjen, eller at stemmesedler stikker ut. Det ble i det aktuelle valglokalet tatt imot 583 stemmesedler, noe som urnen er godt dimensjonert for.

Opptellingen i etterkant viser korrekt resultat når kryss i manntall og stemmesedler med stempel sammenliknes. Det er derfor god grunn til å tro at valggjennomføringen har resultert i korrekt resultat.

Kommunen vil i forbindelse med evalueringen av årets valg gjennomgå rutinene for forsegling av urnene brukt i valglokalene.

Utilstrekkelig forsegling av transportesker

Kommunens vurdering er at oppbevaring og transport skjer på en sikker måte, jf. valgloven § 6-13 og valgforskriften § 9-1 første ledd og § 9-3 første ledd. Kommunen har utarbeidet egne rutiner for dette. Rutinen har flere sikkerhetsmekanismer enn selve forseglingen. Blant annet skal det alltid være minst to valgmedarbeidere i et rom hvor det oppbevares stemmesedler også når disse er forseglet. En annen sikkerhetsmekanisme er at det er strenge restriksjoner på adgangen til rom som brukes til oppbevaringen av stemmesedler som er forseglet.

Klageren har på innsendte bilder brukt en annen form for strips enn det kommunen bruker, og i klagerens eksempel er det ikke hull gjennom selve klaffen som lukker esken.

På bildene har klageren stemplet stemmesedlene med et stempel som virker å være fra Gjesdal kommune. Sandnes kommune har strenge rutiner for håndteringen og oppbevaringen av stempel, og er ikke sikker på hvordan klageren har anskaffet et slik stempel.

Som ledd i evalueringen av valget vil kommunen vurdere forseglingen av stemmesedler under transport og oppbevaring. Samtidig er det ikke grunnlag for å anta at det har skjedd noe ureglementert ved årets valggjennomføring. I den forbindelse vises det til protokollen fra valget som viser lite avvik mellom opptellingene, noe som tilsier at en kan ha tillit til at det ikke har skjedd noe med oppbevarte/ forseglede stemmesedler.

Bortvisning ved opptelling i Sandnes kommune

Kommunen hadde tilrettelagt for offentlighet i forbindelse med opptellingen i samtlige valglokaler, og i forbindelse med opptelling sentralt. I dette konkrete tilfellet opplevde valgmedarbeiderne at opptellingen ble forstyrret. Dette i tillegg til tidligere erfaring med klageren gjorde at en var usikker på hva klageren ville foreta seg i valglokalet, og det ble derfor bedt om bistand fra politiet.

Klageren var for det første kjent for kommunen. Under forhåndsstemmeperioden hadde Nygård, som er kjent som en person som er opptatt av valg, møtt opp i et valglokale i Gjesdal kommune (som er hans bostedskommune) for å stemme. Etter at stemmeseddelen var påført stempel og klargjort for sending, valgte han å ta denne med seg ut av lokalet. Han nektet å legge stemmen i urnen for konvoluttstemmer, selv om han ble oppfordret til dette. Kommunen var i etterkant i kontakt med Gjesdal kommune, omkringliggende kommuner og Valgdirektoratet, knyttet til bekymring rundt at Nygård kunne bruke stemmeseddelen med stempel til å påvirke valget. Hendelsen ble også fulgt opp på annet vis.

Nygård forstyrret også opptellingen ved å fotografere og skape usikkerhet rundt hva han ville foreta seg i lokalet. Valgmedarbeiderne gjorde klageren oppmerksom på at han forstyrret opptellingen, og ba ham følge de gitte anvisningene. Dersom dette ikke ble etterkommet, ville politiet bli kontaktet.

Valgmedarbeiderne valgte etter hvert å kontakte politiet. Da politiet ankom valgte de å bortvise klageren fra valglokalene i distriktet fram til klokka 8 dagen etterpå. Politiet tok beslutningen om bortvisning, ikke kommunen.

Opptellingen i Sandnes har vært offentlig. Det var mulig å ta bilder, men dette måtte ikke forstyrre opptellingen. Klageren fikk ta bilder i lokalet han observerte opptellingen i. I et annet valglokale på valgdagen etter stengetid var det en person som fulgte opptellingen. Tirsdagen etter valget observerte klageren også opptellingen sentralt. Ettersom han da innrettet seg etter anvisningene gitt av valgmedarbeiderne på stedet, fikk han følge opptellingen så lenge han ville. Også i denne forbindelsen fikk han ta en rekke bilder.

Valgstyret la etter dette til grunn at valgloven var overholdt, og fant ikke grunnlag for å ta klagen til følge.

Riksvalgstyrets vurdering

Hallvard Nygård er manntallsført i Rogaland valgdistrikt og har derfor klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd. Klagen er framsatt innen fristen i valgloven

§ 16-6 første ledd og oppfyller også ellers de formelle kravene til klage, jf. valgloven § 16-7. Klagen tas under behandling.

Manglende forsegling av valgurne

Det følger av valgloven § 6-5 at «[v]algurner som brukes ved stemmingen, skal være forseglet». Etter valgloven § 6-13 er det «[v]algstyret [som] skal sørge for at valgmateriellet oppbevares og transporteres på sikker måte». Valgforskriften § 9-1 første ledd fastsetter at «[v]algstyret skal sørge for at det fastsettes betryggende, skriftlige rutiner for forsegling, oppbevaring og transport av valgmateriell i alle faser av valggjennomføringen i kommunen».

Kommunen kjenner seg ikke igjen i at urnen i valglokalet i Malmheim og Soma krets var så full at «lokket» ikke gikk igjen eller at stemmesedler stakk ut av urnen. Klageren har i ettersendte merknader presisert at han sikter til stemmeseddelluken på toppen av urnen. Kommunen har ikke kommentert dette forholdet. Riksvalgstyret finner det ikke nødvendig for saken å avklare om lukkemekanismen på valgurnen var defekt, da det uansett ikke stilles konkrete krav i lov eller forskrift til en slik lukkemekanisme på valgurner, utover de sikkerhetskrav som følger av bestemmelsene gjengitt over.

Det synes imidlertid ikke å være noen uenighet om at kommunens rutine for forsegling av valgurner med strips ikke ble fulgt i det aktuelle valglokalet. Riksvalgstyret legger derfor til grunn at én valgurne i Julebygdhallen valglokale i Malmheim og Soma krets ikke var sikret med strips. Dette er brudd på valgloven § 6-5. Feilen kan ikke rettes.

Når det er begått en feil under valggjennomføringen og denne ikke kan rettes, foreligger det etter loven to mulige utganger. Etter valgloven § 16-11 skal valget kjennes ugyldig dersom det er «sannsynlighetsovervekt» for at feilen har påvirket den samlede fordelingen av mandatene ved valget. Dersom det ikke foreligger slik sannsynlighetsovervekt, skal mandatfordelingen bli stående selv om det er gjort en feil, jf. valgloven § 16-10 annet ledd. Riksvalgstyret må derfor foreta en vurdering av om det er sannsynlighetsovervekt for at feilen har påvirket den samlede fordelingen av mandatene.

Det er ingen indikasjoner på at manglende forsegling av valgurnen har ført til feil i valggjennomføringen. Kommunen viser til at opptellingen i etterkant viser korrekt resultat når kryss i manntall og stemmesedler med stempel sammenliknes. Protokoll for valgstyret i Sandnes kommune viser at det er talt opp én stemmeseddel mer enn det er godkjente stemmegivninger i Julebygdhallen valglokale (Malmheim og Soma krets). Det er samtidig lagt til side én tvilsom stemmeseddel, som senere ble forkastet av valgstyret pga. manglende stempel. Riksvalgstyret legger til grunn at det er samsvar mellom kryss i manntallet og godkjente stemmesedler, og det er derfor ingen holdepunkter for at manglende forsegling av valgurnen har påvirket mandatfordelingen.

Etter valgloven § 16-10 annet ledd skal klageren i et tilfelle som dette gis medhold i at det har skjedd en feil. Det kommer til uttrykk i vedtaket under. Riksvalgstyret finner det riktig å innta som et eget punkt at vilkårene for ugyldighet ikke foreligger og at mandatfordelingen blir stående.

Selv om valgorganene ikke kan pålegges å rette feilen i dette tilfellet, jf. valgloven § 16-10 tredje ledd, vil riksvalgstyret likevel bemerke at kommunens planlagte evaluering av årets valg, hvor rutinene for forsegling av urnene brukt i valglokalet skal gjennomgås, framstår som hensiktsmessig.

Utilstrekkelig forsegling av transportesker

Valgforskriften § 9-3 første ledd fastsetter at:

> Avgitte stemmesedler, konvolutter som inneholder stemmesedler og papirmanntall skal forsegles hvis materiellet i perioder ikke er under direkte oppsyn av valgmyndighetene. Forseglingen skal foretas på en slik måte at ingen får adgang til det forseglede materiellet uten at dette etterlater seg tydelige merker.

Klageren viser til at stripsing av tilsvarende plastikkesker som kommunen bruker ikke hindrer adgang til stemmesedlene, og at stemmesedler kan tas ut eller legges i uten at dette etterlater seg spor.

Kommunen viser til at deres forsegling skjer ved at stripsen føres gjennom klaffene, i motsetning til det klageren har illustrert i bilder vedlagt klagen. I tillegg viser kommunen til at deres rutiner også innebærer krav om at det alltid skal være minst to valgmedarbeidere i et rom hvor det oppbevares stemmesedler og at det er strenge restriksjoner på adgangen til rom som brukes til oppbevaringen av stemmesedler som er forseglet.

Riksvalgstyret bemerker at dersom det er mulig å ta ut eller legge i stemmesedler i de forseglede eskene uten at dette etterlater seg tydelige merker, vil forseglingen ikke være forskriftsmessig. Ytterligere sikkerhetstiltak vil ikke kunne avhjelpe dette, så lenge eskene ikke er under direkte oppsyn.

Det er vanskelig for riksvalgstyret å vurdere om det er mulig å få adgang til stemmesedlene i forseglingseskene Sandnes kommune bruker, uten at dette etterlater seg synlige merker. Riksvalgstyret finner ikke grunn til å ta endelig stilling til spørsmålet da riksvalgstyret uansett har kommet til at et eventuelt brudd på bestemmelsen i dette tilfelle ikke har hatt betydning for den samlede fordelingen av mandatene mellom valglistene.

Kommunen viser til at opptellingen i etterkant viser korrekt resultat når kryss i manntall og stemmesedler

med stempel sammenliknes. Protokoll for valgstyret i Sandnes kommune viser imidlertid at det er 16 færre stemmesedler enn stemmegivninger fra forhåndsstemmingen, mens det er 3 flere stemmesedler enn stemmegivninger fra valgtinget. Kommunen har totalt mottatt 45 263 stemmegivninger.

Arbeiderpartiet (Ap) tok siste mandatet i Rogaland valgdistrikt. For å tape mandatet måtte Ap hatt 3 723 færre stemmer. Alternativt måtte Fremskrittspartiet hatt 4 787 ekstra stemmer for å vinne et mandat. Det er derfor ikke grunnlag for å kjenne valget i Rogaland valgdistrikt ugyldig.

Bortvisning ved opptelling i Sandnes kommune

Prinsippet om at opptellingen skal være offentlig følger av valgloven § 10-5 fjerde ledd. Hensynet bak regelen er å sikre allmennheten tilgang til opptellingen, for å kunne overvåke denne. Forarbeidene presiserer at valgmyndighetene kan sette begrensninger på antall tilskuere for å beholde kontroll og ro over opptellingen eller av hensyn til opptellingens fremdrift og sikkerhet, se Prop. 45 L (2022–2023) s. 205. Unntaksadgangen forutsetter at «slike begrensninger er saklige og nødvendige, og at tilgangen til opptellingen håndheves nøytralt og upartisk», jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 287.

Valgloven § 6-6 andre ledd fastslår at «[i] valglokalet og dets umiddelbare nærhet er det ikke tillatt å utføre handlinger som kan forstyrre valget». Ettersom opptellingen foregår i valglokalet og er en del av valget, må det legges til grunn at disse ordensreglene også gjelder under opptellingen. Ved vurderingen av om handlingen kan forstyrre valget må en både vurdere handlingens art og hvordan den blir utført, jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 279. Femte ledd gir lederen og nestlederen i valglokalet myndighet til å «bortvise personer som opptrer i strid med reglene i denne paragrafen».

Riksvalgstyret legger til grunn at kommunen har lagt til rette for at opptellingen skal være offentlig, fordi Nygård var til stede under opptellingen. Det synes ikke å være noen uenighet om at politiet ble kontaktet og at klageren så ble bortvist fra valglokalet. Klageren understreker likevel at kommunen er ansvarlig for bortvisningen og at kommuneadvokaten serverte politiet en løgn om at det ikke er lov å ta bilde av valgmedarbeidere. Kommunen på sin side understreker at klagerens oppførsel og tidligere erfaring med klageren var foranledningen til at politiet ble kontaktet og at det var politiet som tok beslutningen om bortvisning.

Klageren og kommunen har ulik beskrivelse av hendelsesforløpet. Mens kommunen mener klageren forstyrret opptellingen, mener klageren at han ikke gjorde noe for å forstyrre opptellingen. Det er vanskelig for riksvalgstyret å fastslå nøyaktig hva som har skjedd.

På hvilken måte Nygård forstyrret opptellingen, eller hva han konkret gjorde som medførte at politiet ble kontaktet, framstår ikke klart for riksvalgstyret. Riksvalgstyret legger uansett til grunn at Nygård ikke ble vist bort av lederen eller nestlederen i valglokalet. Det var politiet som bortviste Nygård. Fordi det var politiet og ikke leder eller nestleder i valglokalet som bortviste Nygård, står vi ikke overfor en bortvisning etter valgloven. Å vurdere om politiets bortvisning var rettmessig, faller utenfor riksvalgstyrets kompetanse.

Vedtak

1. Klageren gis medhold i at det har skjedd brudd på valgloven § 6-5.
2. Feilen har ikke hatt betydning for den samlede mandatfordelingen mellom listene, og vilkårene for ugyldighet er ikke oppfylt.
3. For øvrig tas klagen ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	38/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtaket fra distriktsvalgstyret i Akershus om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Akershus fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 16. september 2025 og fattet følgende vedtak:

> Distriktsvalgstyret i Akershus anbefaler at klagens punkt 8 om distriktsvalgstyrets uavhengighet og punkt 10 om påstått fusk tas ikke til følge. Distriktsvalgstyret tar ikke stilling til de øvrige punktene i klagen, da Akershus fylkeskommune ikke er rette instans.
>
> Klagen oversendes riksvalgstyret.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge 19. september 2025 med frist for eventuelle merknader 23. september 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktsvalgstyret i Akershus' vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet den 30. juni 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret på grunn av at de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av fylkeskommunens saksframlegg framgår følgende vurdering:

Punkt 8i i klagen hevder at distriktsvalgstyret i Akershus ikke er uavhengig, men kun følger råd fra Valgdirektoratet. Verken distriktsvalgstyret og fylkestingssekretariatet har vært i kontakt med Valgdirektoratet i forbindelse med forberedelse til behandlingen av denne saken. Alliansen – Alternativ for Norge klagde også den 12. mai 2025 på underkjennelsen av deres listeforslag i Akershus, som var begrunnet med at listeforslaget ikke hadde det tilstrekkelige antall underskrifter etter valglovens §5-4(2). Denne klagen ble avvist da den var sendt lenge etter fristen, og heller ikke i dette tilfellet var Akershus fylkeskommune i kontakt med Valgdirektoratet. Klagers påstand i punkt 8i om at distriktsvalgstyret i Akershus ikke er uavhengig, kan avvises.

Det foreslås derfor å avvise klagen, fordi klagen er basert på en påstand som ikke medfører riktighet.

Klagers påstand i punkt 10 er at det har vært fusk under opptellingen av stortingsvalg-stemmer i Akershus. Denne saken skrives før distriktsvalgstyret har behandlet valgoppgjøret.

I begrunnelsen for mistanken om fusk, hevder klager blant annet at det er en uforklarlig forskjell på antallet forkastede («underkjente» er klagens ordlyd) stemmer i Akershus og Oslo. Klager hevder at kun 8 stemmer ble forkastet i Oslo, mot «over 600 stemmer» i Akershus.

I Oslo kommunes valgprotokoll for Stortingsvalget 2025 fremkommer det at 436 stemmer ble forkastet: 404 på grunn av manglende stempel, 24 fordi det ikke fremkommer hvilket parti velgeren har stemt på, og 8 fordi partiet eller gruppen ikke stilte liste i Oslo. I tillegg, ble 400 stemmegivninger forkastet i Oslo: 328 fordi velgeren som ønsket å avlegge stemme ikke hadde stemmerett, 37 fordi velgeren tidligere hadde fått godkjent en stemmegivning, 30 fordi stemmegivningen ikke var levert til et sted der velgeren kunne stemme, 4 fordi velgeren ikke var innført i manntallet, og 1 fordi det ikke kunne fastlås hvem velgeren var.

I Akershus fylkeskommunes valgprotokoll, som fremlegges for behandling i det samme møtet i distriktsvalgstyret som denne saken, er det til sammenligning 639 foreslått forkastede stemmesedler (mot Oslos 436):

- 435 mangler offentlig stempel
- 2 fremkommer ikke hvilket valg det gjelder
- 118 fremkommer ikke hvilket parti eller gruppe velgeren har stemt på
- 84 parti eller gruppe stiller ikke liste i valgdistriktet

Ettersom valgoppgjøret behandles i samme møte som denne saken, fremlegges tallene over med forbehold om distriktsvalgstyrets behandling av foreslåtte forkastelser.

I samme punkt fremholder klager at Alliansen oppnår forskjellige resultater ved fylkestingsvalg og ved stortingsvalg, og at «fusket skjer på nasjonalt nivå, mens lokale valg er vanskeligere å manipulere». Til dette, kan det påpekes at tellingen foregår likt og på de samme forvaltningsnivåene ved fylkestingsvalg og stortingsvalg: Kommunene teller først minimum to ganger, dernest fylkeskommunene. Ved årets stortingsvalg i Akershus,

som ved tidligere valg, er avvikene mellom resultatet av tellingene svært små mellom kommunenes og fylkeskommunenes tellinger. Avvik mellom tellinger skal forklares, og alle foreslått forkastede stemmer gjennomgås fysisk. Alle stemmer er også talt opp både manuelt og maskinelt.

Klager fremlegger ikke annet belegg for sin påstand/intuitive antagelse om fusk.

Fylkesordfører anbefaler at distriktsvalgstyret ikke tar stilling til punktene i klagen som ikke vedrører Akershus fylkeskommunes rolle i valggjennomføringen. Fylkesordfører anbefaler videre at punktene 8i og 10 i klagen avvises. I tråd med valglovens §16-8(2), oversendes klagen til riktsvalgstyret sammen med en redegjørelse for distriktsvalgstyrets syn på klagen.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfelle si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klagen over at listeforslaget ble forkastet, har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Akershus vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge den 8. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 30. juni 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Akershus valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Akershus valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020: 6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av politiske partiers selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Akershus valgdistrikt innen fristen, men fikk listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Akershus valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.
Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	39/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på Nordlands distriktsvalgstyres vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på distriktsvalgstyret i Nordlands vedtak om å forkaste listeforslagene fra Alliansen – Alternativ for Norge og flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Nordland fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 16. september 2025 og fattet følgende vedtak:

Klagen avslås og oversendes Riksvalgstyret for endelig behandling.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge 19. september 2025 med frist for eventuelle merknader 23. september 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjen-

nomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

I 17 senere vedtak avviste riksvalgstyret deretter Alliansen – Alternativ for Norges klager på 17 distriktsvalgstyrers vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet. Klagene ble avvist av riksvalgstyret fordi de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist. Riksvalgstyret har imidlertid ikke mottatt noen klage på vedtaket fra distriktsvalgstyret i Nordland om å forkaste Alliansens listeforslag.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av fylkeskommunens saksframlegg framgår følgende vurdering:

Klagen er rettidig og fremsatt av person med klagerett.

I klagen angis at det klages over gjennomføringen av Stortingsvalget 2025. Det anmerkes at Alliansen – Alternativ for Norge aldri leverte klage på underkjent listeforslag til Stortingsvalget 2025 i Nordland.

For øvrig kan man ikke herfra se at klagen omhandler distriktsvalgstyrets vedtak eller faktiske forhold tilknyttet gjennomføringen av stortingsvalget.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfelle si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen over at valgloven er grunnlovsstridig skal derfor avvises.

Når det gjelder klagen over at listeforslaget ikke ble godkjent, har ikke Alliansen – Alternativ for Norge tidligere påklagd vedtaket fra distriktsvalgstyret i Nordland om å underkjenne listeforslaget. Riksvalgstyret viser til at fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunn-

gjort, jf. valgloven § 16-6 tredje ledd. Klagen på dette forholdet avvises derfor i medhold av valgloven § 16-10 første ledd.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Nordland valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Nordland valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020: 6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Nordland valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Nordland valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	40/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på Møre og Romsdal distriktsvalgstyres vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på Møre og Romsdals distriktsvalgstyres vedtak om å forkaste listeforslagene fra Alliansen – Alternativ for Norge og flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Møre og Romsdal fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 16. september 2025 og fattet følgende vedtak:

> Klagen frå Hans Lysglimt Johansen og Alliansen – Alternativ for Norge avvises, og oversendes Riksvalstyret for endelig behandling.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen 19. september 2025 med frist for eventuelle merknader 23. september 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktvalgstyret i Møre og Romsdals vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet den 30. juni 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret fordi de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av fylkeskommunens saksframlegg framgår følgende vurdering:

Valglovas § 16-2 bestemmer kven som kan klage på feil ved førebuing og gjennomføring av stortingsvalg m.m.

(1) Alle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført. De som ikke er manntallsført, kan klage hvis klagen gjelder stemmerett eller adgang til å stemme.

(2) De som har forhåndsstemt eller forsøkt å forhåndsstemme utenfor det valgdistriktet de er manntallsført i, kan klage på gjennomføringen av forhåndsstemmingen i den kommunen der de forhåndsstemte eller forsøkte å forhåndsstemme.

(3) Alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen.

(4) Registrerte politiske partier som ved stortingsvalg har stilt liste i alle landets valgdistrikter, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav e.

(5) Registrerte politiske partier kan klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne et listeforslag hvis klagen er begrunnet med at eneretten til partinavnet er krenket.

Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikkje manntalsført i Møre og Romsdal valdistrikt og har dermed ikkje klagerett etter vallova § 16-2 (1).

Lysglimt Johansen har ikkje førehandsstemt eller forsøkt å førehandsstemme i Møre og Romsdal valdistrikt, og har ikkje klagerett jf. vallova § 16-2 (2).

Lysglimt Johansen og Alliansen – Alternativ for Norge har ikkje stilt liste i Møre og Romsdal valdistrikt, jf. vallova § 16-2 tredje ledd. Listeforslag frå Alliansen – Alternativ for Norge vart forkasta i distriktsvalstyrets møte 23. mai 2025, sak 2/24. Alliansen – Alternativ for Norge klaga på vedtaket, og klaga vart behandla i distriktsvalstyrets møte 16. juni 2025, sak 3/25 og oversendt Riksvalstyret for behandling. Klaga vart avvist av Riksvalstyret. Vallova § 16-2 (4) og (5) blir ikkje rekna som aktuelle i dette tilfellet.

Punkta 1–5, 7, 8 og 11 i klaga handlar om vallova, Grunnlova og partistøtte, og distriktsvalstyret er ikkje rett klageinstans. Punkt 9 er ei klage på feilaktig informasjon gitt av valmedarbeidararved eit vallokale i Oslo kommune, og punkt 10 omhandlar forkasta stemmesetlar i Oslo og Akershus valdistrikt. Distriktsvalstyret i Møre og Romsdal er ikkje rett klageinstans.

Klagens punkt 6:

«Manglande uavhengigheit hos fylkesvalstyra

Basert på erfaring er vi sikre på at prosessen igjen vil gå slik at fylkesvalstyret sender klaga til Valdirektoratet for 'råd', og deretter slavisk følgjer dette 'rådet'. Ingen fylkesvalstyre vil gjere ei eiga, sjølvstendig vurdering.Dette viser ei grunnlovsstridig sentralisering: ordninga er på papiret lokalt forankra, men i realiteten er heile valordninga blitt underlagt sentral styring. Sjølve prosessen stadfestar våre poeng.»

Verken distriktsvalstyret eller fylkeskommunedirektøren har vore i kontakt med Valdirektoratet før be-

handling av klaga. Distriktsvalstyret skal behandle alle klager, sjølv om dei er sett fram etter klagefristen eller er sett fram av nokon utan klagerett. Dersom distriktsvalstyret er samd i klaga, blir vedtaket omgjort eller feil retta. Dersom valstyret eller distriktsvalstyret ikkje er samd i klaga, eller det ikkje er mogleg å rette feil, blir klaga sendt vidare for endeleg avgjerd i Riksvalstyret, jf. vallova § 16-8 (2).

Fylkeskommunedirektøren foreslår å avvise saka og sende den til Riksvalstyret for behandling.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfellet si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klage over at listeforslaget ble forkastet, har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Møre og Romsdal vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge den 23. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 30. juni 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Møre og Romsdal valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Møre og Romsdal valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020: 6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Partiet leverte listeforslag i Møre og Romsdal valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Møre og Romsdal valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	41/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtaket fra distriktsvalgstyret i Vestfold om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Vestfold fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 16. september 2025 og fattet følgende vedtak:

> Klagen sendes til Riksvalgstyret for klagebehandling uten grunnet opphold. Saksfremlegget utgjør distriktsvalgstyrets syn på klagen.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge 19. september 2025 med frist for eventuelle merknader 23. september 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at krave-

ne til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktvalgstyret i Vestlands vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet den 30. juni 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret på grunn av at de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av saksframlegget framgår blant annet følgende vurdering:

Fylkesdirektør mener klagen ikke bør føre frem, og sendes videre til behandling i Riksvalgstyret.

De klagegrunner som gjelder at listeforslaget tidligere er forkastet av distriktsvalgstyret, er allerede påklagd tidligere, og klagefristen er uansett utløpt. Det bemerkes at distrikstvalgstyret i tidligere vedtak av 6.5.25 har forkastet listeforslaget fordi valglovens krav til antall underskrifter ikke var oppfylt, og at de som var oppført ikke var å finne i manntallet, slik at det også manglet kandidater. Dette ble påklaget, og Riksvalgstyret avviste klagen fra behandling som for sent fremsatt, i eget vedtak av 30.6.25 i deres sak 5/2025. Klagefrist over vedtak om å forkaste listeforslag er utløpt, og uansett er samme klagegrunnlag behandlet tidligere.

Dersom de samme argumenter knytter seg til forberedelsen og gjennomføringen av valget den 8.9.2025, så vil fylkesdirektøren bemerke at valgloven ikke er i strid med Grunnloven. Oslo tingretts dom kan heller ikke tas til inntekt for det. Det er ikke grunnlag for påstand om at valg eller demokrati er «rigget». Det er ikke grunnlag for påstanden om at det skal ha skjedd juks eller lignende ved stemmeopptellingen, som skal ha gått utover Alliansen – Alternativ for Norge. Det bemerkes i den sammenheng at slik klage uansett skulle ha vært fremsatt til valgstyret i kommunen der det påklagede forholdet skjedde, altså Oslo kommune. Da denne klage i hovedsak er en klage over tidligere vedtak om å forkaste listeforslag, så tas dette likevel med i herværende oversendelse til Riksvalgstyret. Distriksvalgstyet har ikke sett grunn til å videresende denne del av klagen til valgstyret i Oslo kommune. Fylkesdirektør kan dermed ikke se at det er grunnlag for å hevde at Stortingsvalget 2025 er ugyldig eller lignende.

Fylkesdirektør mener at klager ikke har klagerett. Det følger av valgloven § 16-2 at «alle med stemmerett

ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført.» Klager er ikke manntallsført i Vestfold valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i Vestfold. Etter samme bestemmelse fremkommer det at «alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen.» I dette tilfellet har ikke tillitsutvalget klaget, men partileder. Dette er ikke tilstrekkelig for å ha klagerett på vegne av listen.

Det er Riksvalgstyret som er klageinstans i denne saken og som skal behandle klagen. På bakgrunn av dette bør klagen avvises og alternativt ikke gis medhold.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfelle si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klage over at listeforslaget ble forkastet, har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Vestfold vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge den 6. mai 2025. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 30. juni 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Vestfold valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Vestfold valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020: 6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Vestfold valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Vestfold valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	42/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på opptelling av stemmesedler i Sør-Trøndelag valgdistrikt

Klager:	**Frode Aasheim og Erik Hexeberg**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder at stemmetallet for Velferd og Innovasjonspartiet (VIPartiet) sank under opptellingen i Sør-Trøndelag valgdistrikt.

Klagerne har i e-poster 10., 11., og 12. september 2025 klaget på opptellingen i Sør-Trøndelag valgdistrikt. Distriktsvalgstyret behandlet klagen i møte 17. september 2025 og traff følgende vedtak:

1. Etter distriktsvalgstyrets syn skal klagen avvises.
2. Etter distriktsvalgstyrets syn skal ikke innsendte klage på gjennomføringen av stortingsvalget 2025 tas til følge.
3. Klagen oversendes til Riksvalgstyret for endelig avgjørelse.

Klagen og fylkeskommunens svar ble oversendt til riksvalgstyret 17. september 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte Aasheim og Hexeberg per e-post 19. september 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 23. september 2025 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Riksvalgstyret mottok merknader fra Hexeberg 23. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

En gang mellom kl. 1030 og 1200 tirsdag 9. september 2025 gikk de rapporterte tallene for VIPartiet i Sør-Trøndelag valgdistrikt ned fra 663 stemmer til 338 stemmer. Antallet stemmeberettigede gikk opp fra mandag 8. september 2025 til tirsdag 9. september 2025. Klagerne stiller spørsmål ved hvordan det er mulig.

Klager krever at stemmene blir telt på nytt og at alle forkastede stemmer sjekkes nøye. Reduksjoner på mer enn 300 stemmer gir grunn til mistillit til systemet.

Antall forkastede stemmer nasjonalt er meget høyt. I klagen spør klagerne om det kan bevises at stemmer som ble forkastes i kommunenes andre telling er gjort på riktig grunnlag. I tillegg spør de om fylkeskommunen sjekker disse stemmesedlene i sin kontrolltelling.

Hexeberg ber i sine merknader riksvalgstyret vurdere tre forhold:

1. Det er umulig å se hva som skjer når det plutselig blir 300 stemmer mindre – det er ingen som kan redegjøre for endringen. Når det er krav til å klage innen 4 dager fra valget, blir denne fristen vanskelig å forstå når det er vanskelig å finne svar på hva som har skjedd. Vi mener det må være en logg som er synlig for Valgdirektoratet når det gjøres endringer av et omfang på mer enn et par stemmer – det kan aksepteres ved kontrolltelling – men 300 stemmer og også 20 stemmer er for mye.
2. Når dette er eksempler fra et valgdistrikt, hvor sikre kan vi være på at det ikke er feil i andre valgdistrikt? Vi mangler 62 stemmer for å komme over 5000 stemmegrensen. Ettersom vi på valgnatten var over denne grensen, stiller vi spørsmål ved om feil andre steder kan ha betydning for oss.
3. Antall forkastede stemmer 5.510 fremstår som høyt sett i lys av at det ikke lenger er mulig å stryke kandidater eller gi tilleggsstemmer. I løpet av opptellin-

gen gikk antall forkastede stemmer ned fra over 5000 til 3000-tallet for så siden å stige igjen. Foreligger det en oversikt over hvorfor stemmene ble forkastet og hvilke partier som eventuelt ble rammet av forkastingene? Vi mener dette er viktig for valgets troverdighet.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Distriktsvalgstyrets vedtak var i tråd med fylkesdirektørens innstilling. Fylkesdirektøren har i sin innstilling redegjort for saken.

Klagen er fremsatt av Erik Hexeberg og Frode Aasheim. Verken Hexeberg eller Aasheim er manntallsført i distriktet og har ikke klageadgang etter valgloven § 16-2 første ledd. De er heller ikke en del av tillitsutvalget, jf. valgloven § 16-2 tredje ledd, jf. § 5-6, da de ikke sitter i styret for Velferd og Innovasjonspartiet Sør-Trøndelag. Klagen er derfor framsatt av noen uten klageadgang, og følgelig skal klagen ikke tas under behandling.

Fylkesdirektøren har likevel kommentert de konkrete anførslene i klagen i saksframlegget, hvor det blant annet uttales følgende:

På bakgrunn av den fremsatte klagen informerte valgansvarlig klager den 12. september (ca. kl 12.00) om følgende:

1) Differansen skyldes feil ved førstegangstellinger i hhv. Trondheim og Røros kommuner, som har blitt rettet ved andregangstellingen. I begge tilfeller var stemmer på partiet Venstre feilaktig telt som stemmer på Velferd og Innovasjonspartiet ved første telling. Valgdirektoratet har informert om at nettsiden valgresulater.no oppdateres kontinuerlig når nye tellinger registreres. Det som mest sannsynlig har skjedd er at tallene partiet først så var basert kun på kommunenes første telling.
2) Differansen mellom tellingene er omtalt og forklart i begge kommuners protokoller.
3) Kommunenes andre gangs telling samsvarer med fylkeskommunens kontrolltelling.

Fylkesdirektøren vil bemerke at de logger (protokoller) som klager har etterspurt, og som allerede er gjort rede for av den valgansvarlige, er offentlig og åpent tilgjengelig på Valgdirektoratets nettsider. Som protokollen for hhv. Trondheim og Røros kommune viser, så er nettopp differansene som klager har omtalt i sine henvendelser, redegjort for. Det antall stemmer som ifølge klager «mangler», er overensstemmende med den feilen som kommunene har protokollført.

Etter fylkesdirektørens syn er alle de forhold som klager har stilt spørsmål ved i sine tre første henvendelser (10. og 11. september samt første e-post 12. september) fullt ut besvart og forklart i den valgansvarliges e-post 12. september. Klagen frem til dette tidspunkt dreier seg utelukkende om at klager er usikker på hva som har skjedd og lurer på om alt har gått riktig for seg, dvs. et ønske om å få bragt på det rene hva som har skjedd. I tillegg etterspørres protokollføring, hvilket er utført av både Trondheim og Røros kommuner. Idet utfyllende svar på dette er gitt, så anser ikke fylkesdirektøren at det gjenstår klagepunkter som kan eller må besvares.

For øvrig framgår det av protokollene til både Trondheim kommune og Røros kommune hvilken differanse det var mellom første og andre opptelling. I protokollen til Trondheim kommune framgår det på s. 44–45 at tallene for Venstre og Velferd og Innovasjonspartiet var blandet.

Distriktsvalgstyret har ingen befatning med kommunenes manntall og har heller ikke kunnskap til hvordan dette beregnes. Valgansvarlig har oversendt henvendelsen til Valgdirektoratet som har redegjort for reglene for oppdatering av manntallet. Fylkesdirektøren forholder seg til dette og har ingen grunn til å betvile dette.

Når det gjelder spørsmålene fra klageren om det kan bevises at stemmer som ble forkastes i kommunenes andre telling er gjort på riktig grunnlag, og om fylkeskommunen vil sjekke disse stemmesedlene i sin kontrolltelling, framgår blant annet følgende av saksframlegget:

Alle kommunene skal telle sine stemmesedler to ganger. Den første gangen skal skje manuelt jf. valgloven § 10-8 (1). Dersom det i første telling oppdages stemmesedler som man er usikker på om skal godkjennes skal disse registreres som «tvilsomme sedler» og legges til side.

Valgstyret i kommunen har ansvaret for å vurdere disse tvilsomme sedlene og vurdere om de skal forkastes eller godkjennes før andre telling. Valgstyret i kommunen bestemmer selv om andre telling skal skje manuelt eller maskinelt (med skannere) jf. valgloven § 10-11 (2). Dersom det oppdages flere stemmesedler som ikke fyller lovens krav i denne tellingen, blir de forkastet av valgstyret.

Valgloven § 10-13 (1) bestemmer hvilket av kommunenes valgmateriell valgstyrene i kommunene skal oversende til distriktsvalgstyret. Blant annet skal alle stemmesedler inkludert forkastede stemmesedler oversendes. Alle stemmesedlene kontrolltelles av distriktsvalgstyret. Valgansvarlig i fylkeskommunen bekrefter at alle stemmesedler er kontrolltelt. Kontrolltellingen er gjort maskinelt. Valgdirektoratet stiller med programvare, EVA, som testes i stor grad før valggjennomføringen. Det er gjennom testingen opplevd noen få avvik i stemmesedler som skulle vært forkastet, men som er gått gjennom. Alle stemmesedler som foreslås forkastet vil komme opp til verifisering hos en valgmedarbeider.

Systemet vil aldri forkaste en stemmeseddel på «egen hånd».

Rutinen i for valgdistriktene i Trøndelag er som følgende:

– Alle stemmesedler som er forkastet av valgstyret i første telling er pakket i egne konvolutter ved oversending til distriktsvalgstyret. Alle disse er manuelt gjennomgått.
– Alle stemmesedler som er foreslått forkastet under maskinell kontrolltelling (forkastelser fra kommunens andre telling og eventuelt andre forkastelser som kommunen ikke har fanget opp) er undersøkt digitalt av en valgmedarbeider. Dersom det ikke har vært noen som helst grad av tvil så har man kunne forkaste stemmeseddelen digitalt. Det har for eksempel vært ved stemmesedler som har vært avgitt til partier som ikke stiller liste i valgdistriktet. Dersom det har vært rom for tvil har valgmedarbeideren manuelt sjekket stemmeseddelen i tillegg. Det har for eksempel skjedd på alle stemmesedler som har manglet stempel. Dette er for å unngå at svake stempler ikke har blitt fanget opp av skanneren.

Det bemerkes at gjennomføringen av første og andre telling er valgstyrenes ansvar. Valgansvarlig har gjennomgått alle kommunenes protokoller og har ingen grunn til å tro at kommunene ikke har fulgt gjeldende lovverk. Alle forkastede stemmesedler i kommunene er gjennomgått i kontrolltellingen og det er ikke avdekket store eller alvorlige avvik. Det gjøres oppmerksom på at det er distriktsvalgstyret som tar den endelige beslutningen på om en stemmeseddel skal forkastes. For Sør-Trøndelag valgdistrikt gjøres dette i distriktsvalgstyrets møte den 17. september 2025.

Riksvalgstyrets vurdering

Aasheim og Hexeberg er ifølge saksframlegget til Trøndelag fylkeskommune ikke manntallsførte i Sør-Trøndelag valgdistrikt og har derfor ikke klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd. Etter tredje ledd kan «[a]lle som har stilt liste, […] klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen». Basert på saksframlegget til fylkeskommunen legger riksvalgstyret til grunn at Aasheim og Hexeberg ikke er medlemmer av tillitsutvalget for listen fra VIPartiet i Sør-Trøndelag valgdistrikt.

Klagen er ikke fremmet av noen med klagerett. Klagen skal derfor avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum.

Når det gjelder endringene av stemmetall for Velferd og Innovasjonspartiet, vises det til at valgstyret i Sør-Trøndelag har gitt en grundig og overbevisende forklaring.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	43/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtaket fra distriktsvalgstyret i Trøndelag om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge i Nord-Trøndelag valgdistrikt og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Trøndelag fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 17. september 2025 og fattet følgende vedtak:

1. Distriktsvalgstyret slutter seg til fylkesdirektørens vurderinger i saken.
2. Etter distriktsvalgstyrets syn skal klagen avvises.
3. Etter distriktsvalgstyrets syn skal ikke innsendte klage på gjennomføringen av stortingsvalget 2025 tas til følge.
4. Klagen oversendes til Riksvalgstyret for endelig avgjørelse.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge 19. september 2025 med frist for eventuelle merknader 23. september 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktsvalgstyret i Trøndelags vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet i Nord-Trøndelag valgdistrikt den 30. juni 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret på grunn av at de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av fylkeskommunens saksframlegg framgår følgende vurdering:

Av valgloven § 16-6 (1) om klagefrister framgår det at klagefristen er fire dager etter valgdagen hvis ikke noe annet følger av samme paragraf. Klagen er sendt inn fredag 12. september. Valgdagen ved stortingsvalget 2025 var mandag 8. september, slik at den aktuelle klagefristen utløp fredag 12. september. Fylkesdirektøren vurderer at klagen ble mottatt innen klagefristen og følgelig er klagen fremsatt rettidig.

Av valgloven § 16-1 (1) fremgår det at alle som har stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført. Det følger videre av valgloven 16-1 (2) at de som har forhåndsstemt eller forsøkt å forhåndsstemme utenfor det valgdistriktet de er manntallsført i, kan klage på gjennomføringen av forhåndsstemmingen i den kommunen der de forhåndsstemte eller forsøkte å forhåndsstemme. Valgloven § 16-2 (3) gir i tillegg alle som har stilt liste, klageadgang på de samme forhold i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikke manntallsført i Nord-Trøndelag valgdistrikt og har ikke klagerett etter valgloven § 16-2 (1). Han har heller ikke opplyst om at han har forhåndsstemt, eller forsøkt å forhåndsstemme i Nord-Trøndelag valgdistrikt.

Johansen og Alliansen – Alternativ for Norge har ikke stilt liste i Nord-Trøndelag valgdistrikt, jf. valgloven § 16-2 (3). Listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet i distriktsvalgstyret sin sak 10/25. Vedtaket i saken ble påklaget og klagen ble avvist av Riksvalgstyret.

Fylkesdirektørens syn er derfor at klagen er fremsatt av noen uten klageadgang, og følgelig at klagen ikke skal tas til behandling.

Idet klagen som nevnt ikke skal avvises av det klagesaksforberedende organ, vil klagens innhold for øvrig drøftes i det videre.

Punktene 1,2,3,4,5,7 og 8 i klagen omhandler valglovens og Grunnlovens bestemmelser. Lover vedtas av Stortinget. Distriktsvalgstyret påser at valglovens bestemmelser følges ved gjennomføring av valget i valgdistriktet. Distriktsvalgstyret har ikke myndighet til å overprøve sentral lovgiving. Fylkesdirektøren vil ikke ta stilling til om ny valglov bryter med Grunnlovens bestemmelser. Fylkesdirektøren er for øvrig kjent med at lovligheten av valgloven er en del av en pågående rettsprosess.

I punkt 6 pekes det på manglende uavhengighet hos fylkesvalgstyrene. Fylkesdirektøren antar at klager også mener distriktsvalgstyrene, da det er disse som har ansvar for stortingsvalget. Fylkesdirektøren ønsker å påpeke at verken distriktsvalgstyret eller dets sekretariat har kontakt med Valgdirektoratet i forbindelse med forberedelse til behandlingen av denne saken.

Distriktsvalgstyret behandlet innkomne listeforslag i valgdistriktet den 6. mai. Da ble listeforslaget avvist begrunnet med at listeforslaget ikke hadde det tilstrekkelige antall underskrifter etter valglovens §5-4(2). Alliansen – Alternativ for Norge påklagde dette vedtaket den 6. juni. Begge sakene ble utredet av fylkesdirektøren og vedtatt av distriktsvalgstyret, uten noe form for føringer fra Valgdirektoratet.

Punkt 9 omhandler en hendelse ved et stemmelokale i Oslo kommune, som er i Oslo valgdistrikt. Distriktsvalgstyret har ikke, og skal ikke føre, kontroll med andre kommuner enn i kommunene sine valgdistrikt. Fylkesdirektøren ettergår derfor ikke påstanden videre.

Punkt 10 omhandler forkastede stemmesedler i Oslo og Akershus valgdistrikter ikke Nord-Trøndelag valgdistrikt. Fylkesdirektøren ettergår derfor ikke påstanden videre.

Punkt 11 omhandler partilovnemndas vedtak om partistøtte. Distriktsvalgsstyret er ikke rett klageinstans for vedtak i partilovnemnda.

Fylkesdirektørens konklusjon:

Etter fylkesdirektørens syn skal klagen avvises fra klagebehandling og under enhver omstendighet ikke tas til følge.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfelle si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klage over at listeforslaget ble forkastet, har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Trøndelag vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge den 6. mai 2025 i Nord-Trøndelag valgdistrikt og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene den 8. mai 2025. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 30. juni 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Nord-Trøndelag valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Nord-Trøndelag valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020: 6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av politiske partiers selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Nord-Trøndelag valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Nord-Trøndelag valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	44/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på uriktig registrering av forhåndsstemming i Kristiansand kommune

Klager:	**Eirik Rustad**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen gjelder at en velger på valgdagen fikk opplyste at det var registrert at han allerede hadde stemt under stortingsvalget ved forhåndsstemming 27. august 2025. Hans stemmegiving på valgdagen ble imidlertid mottatt i særskilt konvolutt og han fikk opplyst at denne ville bli telt opp. I valgstyrets møte 9. september 2025 ble stemmegivningen forkastet med henvisning til at velgeren allerede var registrert med godkjent stemmegivning, jf. valgloven § 10-2 første ledd bokstav e.

Klagen ble satt fram 11. september 2025 og ble behandlet av valgstyret i Kristiansand kommune 17. september 2025. Valgstyret traff vedtak med slik slutning:

1. Valgstyret tar klagen til orientering.
2. Valgstyret bekrefter at det ble gjort en feilregistrering 27. august, og at stemmegivningen på valgdagen ble forkastet i møte 9. september 2025, jf. valgloven § 10-2.
3. Valgstyret vurderer at rutinen for mottak av stemmegivning i konvolutt ble fulgt, men at informasjonen som ble gitt til velgeren ikke var i tråd med opplæringen.
4. Klageren orienteres skriftlig om vedtaket og om at saken oversendes Riksvalgstyret for videre behandling.
5. Administrasjonen gjennomgår opplæringsmaterialet knyttet til forkastelser og håndtering av konvoluttstemmer, med mål om tydeligere kommunikasjon til valgmedarbeidere.
6. Klagen oversendes Riksvalgstyret i henhold til gjeldende regelverk.

Klagen ble samme dag oversendt riksvalgstyret. Riksvalgstyrets sekretariat orienterte klageren per e-post 19. september 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 23. september 2025 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Riksvalgstyret mottok klagerens merknader i saken 22. september 2025. Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 26. september, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Klager opplyser at han står i sametingsmanntallet og at han 27. august ønsket å forhåndsstemme ved Universitetet i Agder til sametingsvalget. Samtidig ønsket han å ta med seg barna sine til Rådhuset for å stemme til stortingsvalget på selve valgdagen. Han anser valg som en høytidelig begivenhet og at det å ta med barna er en del av en god demokratisk oppdragelse.

På valgdagen møtte han opp ved Rådhuset ca. kl. 17. Han ble overrasket da han ved stemmeurnen fikk beskjed om at det var krysset av i manntallet at han allerede hadde stemt. Lederen i stemmelokalet ga uttrykk for at hans stemme skulle telle med, men at den måtte legges i egen konvolutt med personalia. Stemmen ble stemplet, lagt i en konvolutt og deretter i en egen urne.

Han ga uttrykk for at han ikke var overbevist om at hans stemme ville bli talt, men ble da forsikret om at hans bekymring var ubegrunnet. Stemmen måtte bare igjennom en manuell prosess. Der og da – med tre barn til stede – slo han seg nølende til ro med dette. Ved nærmere ettertanke kom han til at opplysningene fra lederen i stemmelokalet umulig kunne være riktig. Hun kjente ikke til den underliggende årsaken til at han skulle ha blitt registrert feil i manntallet.

Klager drøftet hendelsen med en bekjent som hadde jobbet i et valglokale på valgdagen. Vedkommende

opplyste at valgmedarbeiderne hadde fått beskjed om å gi tilsvarende beskjeder ved slike tilfeller for å sikre en effektiv gjennomføring og for å unngå diskusjoner i valglokalet. Om det er tilfellet, så er det «skandale for tilliten som underbygger valget». Han ber om at det undersøkes om dette kan medføre riktighet. Han ber også om at det avklares om det hele kan skyldes en «ærlig feil» i form av en feilregistrering av valgmedarbeidere ved hans stemmegivning til sametingsvalget, eller om forklaringen kan være valgtekniske utfordringer med kombinasjonen forhåndsstemme til sametingsvalg og stemmegivning til stortingsvalget på valgdagen. Det er forholdsvis få mennesker som står oppført i Sametingets valgmanntall. Kombinasjonen med forhåndsstemme til et valg og ordinær stemme ved stortingsvalg er neppe særlig vanlig.

Klager ser av kommunens saksbehandling at de ikke har undersøkt hvorvidt instrukser til øvrige valgmedarbeidere faktisk har blitt feilaktig gitt, men at det konstateres at det i så fall ikke er i tråd med opplæring.

Valgstyrets behandling av saken

Kommunedirektøren har som ledd i klagebehandlingen for valgstyret i Kristiansand redegjort skriftlig for hendelsesforløpet. Fra redegjørelsen inntas:

Etter gjennomgang i vårt valgadministrasjonssystem er det avdekket at det ble gjort en feil 27. august. Velgeren ble da feilaktig registrert som å ha avgitt stemme til Stortingsvalget, selv om han kun stemte til Sametingsvalget.

På valgdagen 8. september forsøkte han å stemme til Stortingsvalget ved Rådhuset, men fikk beskjed om at han allerede var registrert.

Stemmegivningen ble tatt imot i særskilt konvolutt for manuell behandling, i tråd med gjeldende rutine.

Valgstyret fattet i møte 9. september 2025 vedtak om å forkaste stemmegivningen, jf. valgloven § 10-2 (1) e.

(...)

Ettersom velgeren allerede var registrert som å ha avgitt stemme, kunne ikke stemmegivningen på valgdagen godkjennes.

Klageren uttrykte usikkerhet om stemmen ville bli godkjent, og ble fortalt av leder i valglokalet om at dette ikke var noe å bekymre seg for. Dette er senere bekreftet av lederen.

Det uttales at feilen som oppsto 27. august 2025 er beklagelig, og det er forståelig at klageren opplever at situasjonen bidrar til å redusere tilliten til valggjennomføringen. Håndteringen var ikke i tråd med kommunens rutiner. Stemmer til sametingsvalget skal tas imot i konvolutt og ikke registreres elektronisk. Feilregistreringen viser hvor viktig det er med korrekt praktisk gjennomføring og tydelig opplæring.

Valgstyret erkjenner at det ble gjort en feil som fikk direkte konsekvenser for klagerens mulighet til å avgi godkjent stemme til stortingsvalget. Feilregistreringen kunne ikke rettes i ettertid, og stemmegivningen måtte derfor forkastes i henhold til valgloven § 10-2.

Feilregistrering skjer svært sjelden, men har stor betydning for den enkelte velger og for tilliten til valggjennomføringen. Rutinen for mottak av stemme i konvolutt på valgdagen ble fulgt, men informasjonen som ble gitt til velgeren var ikke i tråd med opplæringen. Dersom det stemmer, slik en bekjent av klageren har opplyst, at valgmedarbeidere skal ha fått beskjed om å gi beroligende svar til velgere i liknende situasjoner for å unngå diskusjoner, er dette ikke i tråd med opplæringen. I opplæringen informeres det at dersom en velger allerede er registrert som å ha avgitt stemme, skal stemmegivningen tas imot i særskilt konvolutt. Om velgeren spør, skal det informeres om at stemmen kan bli forkastet. Det uttales samtidig at valgmedarbeidere ikke skal gå inn i diskusjoner med velgeren i valglokalet.

Om framtidige tiltak uttales det:

«Vi har erfart at det i enkelte tilfeller skjer feil i håndteringen av stemmegivning i konvolutt under forhåndsstemmegivningen – herunder også stemmer til Sametingsvalget.

Dette skjer til tross for at opplæringen på dette punktet er tydelig, noe som viser behov for ytterligere presisering. Forbedret og tydeligere opplæring i håndtering av konvoluttstemmer var allerede planlagt som tiltak før denne klagen ble mottatt.

Som en del av oppfølgingen etter valget vil vi også gå gjennom opplæringsmaterialet knyttet til forkastelser, for å sikre at dette kommuniseres enda tydeligere til valgmedarbeiderne.

Oversendelsen til riksvalgstyret inneholder ikke ytterligere argumentasjon.»

Riksvalgstyrets vurdering

Klageren er manntallsført i Vest-Agder valgdistrikt og har derfor klagerett i saken, jf. valgloven § 16-2 første ledd. Klagen er framsatt innen fristen i valgloven § 16-6 første ledd og oppfyller også ellers de formelle kravene til klage, jf. valgloven § 16-7. Klagen tas under behandling.

Det synes ikke å være noen uenighet om sakens fakta, og riksvalgstyret legger til grunn det som er sitert foran fra kommunedirektørens redegjørelse. På grunn av en feilregistrering 27. august 2025 ble klagerens stemme til stortingsvalget avgitt på valgdagen forkastet av valgstyret 9. september 2025. På det tidspunktet forelå det ingen klage fra klageren i saken og valgstyret hadde ingen foranledning eller mulighet til å undersøke om registreringen 27. august 2025 var riktig eller ikke.

Riksvalgstyret legger til grunn at feilen – slik det er avdekket i ettertid – medførte at klageren ikke fikk avgitt

tellende stemme ved stortingvalget 2025. Dette er et brudd på valgloven § 7-5 ved at det er satt kryss ved klagerens navn i manntallet uten at han har stemt. Det førte til at klageren ikke fikk godkjent stemmegivningen til stortingsvalget, jf. § 10-2 første ledd bokstav e. Feilen kan ikke rettes.

Når det er begått en feil under valggjennomføringen og denne ikke kan rettes, foreligger det etter loven to mulige utganger. Etter valgloven § 16-11 skal valget kjennes ugyldig dersom det er «sannsynlighetsovervekt» for at feilen har påvirket den samlede fordelingen av mandatene ved valget. Dersom det ikke foreligger slik sannsynlighetsovervekt, skal mandatfordelingen bli stående selv om det er gjort en feil, jf. valgloven § 16-10 andre ledd. Riksvalgstyret må derfor foreta en vurdering av om det er sannsynlighetsovervekt for at feilen har påvirket den samlede fordelingen av mandatene.

I Vest-Agder valgdistrikt ble det som følge av feilen avgitt 1 – én – stemme for lite. Ved valgoppgjøret ble direktemandatene fordelt med to til Fremskrittspartiet og ett mandat hver til Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti. Arbeiderpartiet var nærmest til å ta det siste mandatet, som gikk til Fremskrittspartiet. Det følger av protokollen for valgoppgjøret i Vest-Agder at Arbeiderpartiet måtte mottatt mer enn 5 000 ekstra stemmer for å erobre sistemandatet.

Én stemme ekstra til Arbeiderpartiet eller til noen annen liste ville derfor ikke hatt noen påvirkning på valgoppgjøret. Riksvalgstyret legger til grunn at én ekstra stemme i Vest-Agder valgdistrikt heller ikke ville påvirket fordelingen av utjevningsmandater. Det er derfor ikke sannsynlighetsovervekt for at feilen har påvirket mandatfordelingen.

Etter valgloven § 16-10 andre ledd skal klageren i et tilfelle som dette gis medhold i at det har skjedd en feil. Det kommer til uttrykk i vedtaket under. Riksvalgstyret finner det riktig å innta som et eget punkt at vilkårene for ugyldighet ikke foreligger og at mandatfordelingen blir stående.

Etter valgloven § 16-10 tredje ledd skal riksvalgstyret pålegge valgorganene å rette feil så langt det er mulig. Feilen i saken her kan ikke rettes. Riksvalgstyret vil likevel bemerke at de tiltakene Kristiansand kommune vil sette i verk med sikte på kommende valg, jf. vedtaket punkt 5, framstår som gode.

Vedtak

1. Klageren gis medhold i at det har skjedd brudd på valgloven § 7-5.
2. Feilen har ikke hatt betydning for den samlede mandatfordelingen mellom listene, og vilkårene for ugyldighet er ikke oppfylt.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	45/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på bruk av tellemaskiner med internettilkobling i Herøy kommune

Klager:	**Thomas Solheim**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen gjelder bruk av tellemaskiner med internettilkobling. Det anføres at dette kan være en sikkerhetsrisiko og svekke etterprøvbarheten og tilliten til valget.

Klagen ble satt fram for Herøy kommune 10. september 2025. Valgstyret i Herøy kommune behandlet klagen i møte 17. september 2025, og traff vedtak med slik slutning:

På bakgrunn av dei vurderingane som er gjorde, finn ein ikkje grunnlag for å ta klaga til følgje. Bruken av EVA Skanning og maskinell teljing er i samsvar med gjeldande regelverk og nasjonale retningslinjer, jf. §§ 10-11 og 20-1.

På dette grunnlaget blir klagen ikkje teken til følgje.

Klagen vert sendt vidare til Riksvalstyret i tråd med føringane fra Stortinget.

Klagen ble oversendt riksvalgstyret 18. september 2025. Riksvalgstyrets sekretariat orienterte klageren, Thomas Solheim, per e-post 19. september 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 23. september 2025 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Riksvalgstyret har ikke mottatt merknader.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 30. september, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Stemmetellingen ble ikke gjennomført på en tilstrekkelig betryggende måte. Det er rapportert at stemmene ble telt ved hjelp av datamaskiner koblet til internett. Etter valgloven § 1-1 skal valget gjennomføres på en måte som sikrer velgernes tillit og ivaretar prinsippene om frie og hemmelige valg. Videre følger det av valgloven at opptellingen skal foregå på en betryggende og forsvarlig måte.

Bruk av tellemaskiner med internettilkobling strider mot disse kravene. Det kan utgjøre en sikkerhetsrisiko og svekke både etterprøvbarhet og tillit.

Valgstyrets behandling av saken

Valgstyrets vedtak om at klagen ikke tas til følge og oversendes riksvalgstyret for behandling er i tråd med kommunedirektørens innstilling. Av saksframlegget framgår blant annet følgende under kommunedirektørens vurdering:

I Herøy kommune vart første oppteljing gjennomført manuelt og den andre maskinelt med EVA Skanning. Systemet er utvikla og godkjent av Valgdirektoratet og har vore i bruk ved fleire tidlegare val, mellom anna stortingsvalet i 2017, då om lag halvparten av kommunane i Noreg nytta denne løysinga. Kommunen har investert i eige utstyr. Installasjon og oppsett er utført av ein tredjepartsleverandør med rammeavtale med Valdirektoratet. Nettverksdrifta vert ivaretatt av den interkommunale leverandøren Søre Sunnmøre IKT (SSIKT), som har tilsvarande ansvar i fleire nabokommunar.

Programvara er utvikla av Valgdirektoratet, og krev eit bestemt oppsett på maskinene som brukast. Maskinene som nyttast til skanning er sikra, nettverkstilkopla og låste til formålet. Dei er kjøpt inn eins ærend for å handtere den maskinelle teljinga, og følgjer krav til installasjon og fysisk sikring. Dette inneber blant anna at klienten blir låst, og at datamaskinene ikkje kan nyttast til noko anna.

For å sikre etterprøvbarheit er det etablert rutinar for mellom anna stikkprøver og manuell verifisering. Maskinene og programvara blir overvaka av Valgdirektoratet og har krav til sertifikat og eigne innloggingar.

Datamaskinene er konfigurert i tråd med nasjonale krav, og vert oppbevart i fysisk sikra lokale i heile perioden før, under og etter oppteljing, og vert nytta utelukkande til dette føremålet.

[...]

Kommunen nyttar det elektroniske valadministrasjonssystemet som er stilt til disposisjon av Valgdirektoratet. Etter valglova § 20-1 første ledd er dette systemet obligatorisk å bruke for kommunane ved den andre maskinelle teljinga. Det inneber at både løysing, konfigurasjon og tryggingstiltak er nasjonalt fastsette, og kommunen har ikkje høve til å nytte andre system eller tilpasse bruken utover det som er bestemt av direktoratet.

Riksvalgstyrets vurdering

Det er i klagen bedt om at den behandles i henhold til «valgloven § 13-1». Dette synes å vise til den forrige valgloven fra 2002. Den ble avløst av ny valglov fra 1. mai 2024. Klageinstansen er nå riksvalgstyret, jf. § 16-9.

Kommunen har ikke tatt stilling til om Thomas Solheim har klagerett. I klagen har han oppgitt 6095 Bølandet som bosted, og riksvalgstyret legger derfor til grunn at han også er manntallsført i Herøy kommune. Han har da klagerett i samsvar med valgloven § 16-2 første ledd. Klagen er framsatt innen fristen i valgloven § 16-6 første ledd og oppfyller også ellers de formelle kravene til klage, jf. valgloven § 16-7. Klagen tas under behandling.

For å sikre et tillitskapende valg, jf. formålsbestemmelsen i valgloven § 1, skal stemmesedlene telles i flere omganger. Valgloven § 10-5 første ledd pålegger kommunene å telle alle stemmesedler to ganger. Den første opptellingen skal skje manuelt, jf. valgloven § 10-8 første ledd, og hovedregelen er at opptellingen skal skje for hvert enkelt valglokale. Den andre opptellingen kan være enten manuell eller maskinell, jf. valgloven § 10-11 andre ledd. Det er valgstyret som velger tellemetode.

Dersom det velges maskinell telling, følger det av valgloven § 20-1 andre ledd at kommunen må bruke det elektroniske valggjennomføringssystemet som er stilt til rådighet. Det innebærer at kommunene ikke kan benytte et annet elektronisk system for maskinell opptelling av stemmesedler. I valgloven § 20-1 første ledd heter det at departementet skal stille et elektronisk valggjennomføringssystem til rådighet. Denne oppgaven er i forskrift 5. november 2024 nr. 2699 «Delegering av myndighet til Valgdirektoratet etter valgloven, valgforskriften og forskrift om valg til Sametinget» punkt I lagt til Valgdirektoratet.

Det følger av dette at kommunen bare kunne etterkommet kravet fra klageren ved å gjennomføre to manuelle tellinger.

Riksvalgstyret har ingen holdepunkter for at skannerne med de sikkerhetstiltak som er innarbeidet, utgjør en sikkerhetsrisiko. Systemet er både etterprøvbart og inngir tillit. Det kan ikke forventes at den enkelte kommune skal måtte vurdere om det elektroniske valggjennomføringssystemet som tilbys er tilstrekkelig sikkert.

Som et helt avgjørende tillitskapende element viser riksvalgstyret til at det benyttes fysiske stemmesedler slik at det hele tida er mulig å foreta en manuell kontrolltelling om det skulle oppstå en situasjon der det kan være nødvendig.

Riksvalgstyret kan ikke se at det i saken foreligger brudd på bestemmelser i Grunnloven, valgloven eller forskrift. Klagen tas derfor ikke til følge.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	30. september 2025
Saksnr.:	45/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på bruk av tellemaskiner med internettilkobling i Herøy kommune

Klager:	Thomas Solheim

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen gjelder bruk av tellemaskiner med internettilkobling. Det anføres at dette kan være en sikkerhetsrisiko og svekke etterprøvbarheten og tilliten til valget.

Klagen ble satt fram for Herøy kommune 10. september 2025. Valgstyret i Herøy kommune behandlet klagen i møte 17. september 2025, og traff vedtak med slik slutning:

> På bakgrunn av dei vurderingane som er gjorde, finn ein ikkje grunnlag for å ta klaga til følgje. Bruken av EVA Skanning og maskinell teljing er i samsvar med gjeldande regelverk og nasjonale retningslinjer, jf. §§ 10-11 og 20-1.
>
> På dette grunnlaget blir klagen ikkje teken til følgje.
>
> Klagen vert sendt vidare til Riksvalstyret i tråd med føringane fra Stortinget.

Klagen ble oversendt riksvalgstyret 18. september 2025. Riksvalgstyrets sekretariat orienterte klageren, Thomas Solheim, per e-post 19. september 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 23. september 2025 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Riksvalgstyret har ikke mottatt merknader.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 30. september, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Stemmetellingen ble ikke gjennomført på en tilstrekkelig betryggende måte. Det er rapportert at stemmene ble telt ved hjelp av datamaskiner koblet til internett. Etter valgloven § 1-1 skal valget gjennomføres på en måte som sikrer velgernes tillit og ivaretar prinsippene om frie og hemmelige valg. Videre følger det av valgloven at opptellingen skal foregå på en betryggende og forsvarlig måte.

Bruk av tellemaskiner med internettilkobling strider mot disse kravene. Det kan utgjøre en sikkerhetsrisiko og svekke både etterprøvbarhet og tillit.

Valgstyrets behandling av saken

Valgstyrets vedtak om at klagen ikke tas til følge og oversendes riksvalgstyret for behandling er i tråd med kommunedirektørens innstilling. Av saksframlegget framgår blant annet følgende under kommunedirektørens vurdering:

I Herøy kommune vart første oppteljing gjennomført manuelt og den andre maskinelt med EVA Skanning. Systemet er utvikla og godkjent av Valgdirektoratet og har vore i bruk ved fleire tidlegare val, mellom anna stortingsvalet i 2017, då om lag halvparten av kommunane i Noreg nytta denne løysinga. Kommunen har investert i eige utstyr. Installasjon og oppsett er utført av ein tredjepartsleverandør med rammeavtale med Valdirektoratet. Nettverksdrifta vert ivaretatt av den interkommunale leverandøren Søre Sunnmøre IKT (SSIKT), som har tilsvarande ansvar i fleire nabokommunar.

Programvara er utvikla av Valgdirektoratet, og krev eit bestemt oppsett på maskinene som brukast. Maskinene som nyttast til skanning er sikra, nettverkstilkopla og låste til formålet. Dei er kjøpt inn eins ærend for å handtere den maskinelle teljinga, og følgjer krav til installasjon og fysisk sikring. Dette inneber blant anna at klienten blir låst, og at datamaskinene ikkje kan nyttast til noko anna.

For å sikre etterprøvbarheit er det etablert rutinar for mellom anna stikkprøver og manuell verifisering. Maskinene og programvara blir overvaka av Valgdirektoratet og har krav til sertifikat og eigne innloggingar.

Datamaskinene er konfigurert i tråd med nasjonale krav, og vert oppbevart i fysisk sikra lokale i heile perioden før, under og etter oppteljing, og vert nytta utelukkande til dette føremålet.

[...]

Kommunen nyttar det elektroniske valadministrasjonssystemet som er stilt til disposisjon av Valgdirektoratet. Etter valglova § 20-1 første ledd er dette systemet obligatorisk å bruke for kommunane ved den andre maskinelle teljinga. Det inneber at både løysing, konfigurasjon og tryggingstiltak er nasjonalt fastsette, og kommunen har ikkje høve til å nytte andre system eller tilpasse bruken utover det som er bestemt av direktoratet.

Riksvalgstyrets vurdering

Det er i klagen bedt om at den behandles i henhold til «valgloven § 13-1». Dette synes å vise til den forrige valgloven fra 2002. Den ble avløst av ny valglov fra 1. mai 2024. Klageinstansen er nå riksvalgstyret, jf. § 16-9.

Kommunen har ikke tatt stilling til om Thomas Solheim har klagerett. I klagen har han oppgitt 6095 Bølandet som bosted, og riksvalgstyret legger derfor til grunn at han også er manntallsført i Herøy kommune. Han har da klagerett i samsvar med valgloven § 16-2 første ledd. Klagen er framsatt innen fristen i valgloven § 16-6 første ledd og oppfyller også ellers de formelle kravene til klage, jf. valgloven § 16-7. Klagen tas under behandling.

For å sikre et tillitskapende valg, jf. formålsbestemmelsen i valgloven § 1, skal stemmesedlene telles i flere omganger. Valgloven § 10-5 første ledd pålegger kommunene å telle alle stemmesedler to ganger. Den første opptellingen skal skje manuelt, jf. valgloven § 10-8 første ledd, og hovedregelen er at opptellingen skal skje for hvert enkelt valglokale. Den andre opptellingen kan være enten manuell eller maskinell, jf. valgloven § 10-11 andre ledd. Det er valgstyret som velger tellemetode.

Dersom det velges maskinell telling, følger det av valgloven § 20-1 andre ledd at kommunen må bruke det elektroniske valggjennomføringssystemet som er stilt til rådighet. Det innebærer at kommunene ikke kan benytte et annet elektronisk system for maskinell opptelling av stemmesedler. I valgloven § 20-1 første ledd heter det at departementet skal stille et elektronisk valggjennomføringssystem til rådighet. Denne oppgaven er i forskrift 5. november 2024 nr. 2699 «Delegering av myndighet til Valgdirektoratet etter valgloven, valgforskriften og forskrift om valg til Sametinget» punkt I lagt til Valgdirektoratet.

Det følger av dette at kommunen bare kunne etterkommet kravet fra klageren ved å gjennomføre to manuelle tellinger.

Riksvalgstyret har ingen holdepunkter for at skannerne med de sikkerhetstiltak som er innarbeidet, utgjør en sikkerhetsrisiko. Systemet er både etterprøvbart og inngir tillit. Det kan ikke forventes at den enkelte kommune skal måtte vurdere om det elektroniske valggjennomføringssystemet som tilbys er tilstrekkelig sikkert.

Som et helt avgjørende tillitskapende element viser riksvalgstyret til at det benyttes fysiske stemmesedler slik at det hele tida er mulig å foreta en manuell kontrolltelling om det skulle oppstå en situasjon der det kan være nødvendig.

Riksvalgstyret kan ikke se at det i saken foreligger brudd på bestemmelser i Grunnloven, valgloven eller forskrift. Klagen tas derfor ikke til følge.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**26. september 2025**
Saksnr.:	46/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på feil opplysning om stemmerettsalder i Sunnfjord kommune

Klager:	**Kåre Skivenesvåg**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen gjelder upresis opplysning om stemmerettsalder til en velger som fyller 18 år i 2025, men som ikke var blitt 18 år den dagen han ønsket å forhåndsstemme, jf. valgloven § 2-1 første ledd. Opplysningen fra valgmedarbeideren førte til at velgeren avsto fra å stemme.

Velgerens far klaget på forholdet 9. september 2025 og ga på oppfordring fra valgstyret i kommunen utfyllende opplysninger dagen etter. Valgstyret i Sunnfjord kommune behandlet klagen i møte 18. september 2025, og traff vedtak med slik slutning:

> Klagen gjeld forhold som ikkje kan rettast og vert derfor sendt til riksvalgstyret saman med valstyret sitt syn på saka i tråd med valgloven § 16-8 (2).

Klagen ble oversendt riksvalgstyret for avgjørelse 18. september 2025. Oversendelsen gikk i kopi til klageren, som fikk opplyst at eventuelle merknader til kommunens syn på saken kunne sendes direkte til riksvalgstyret. Det ble ikke gitt noen frist.

Riksvalgstyret har per i dag ikke mottatt noen ytterligere merknader fra klageren, og ser ikke grunn til å avvente dette. I en sak der førsteinstansen er enig i at det har skjedd en feil, mener riksvalgstyret at det ikke er påkrevet å gi klageren en frist for å uttale seg til kommunens redegjørelse etter valgloven § 16-8 andre ledd, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Saken er tilstrekkelig opplyst.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 26. september, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Det anføres at klagerens sønn fikk uriktige opplysninger da han på ukjent dato møtte opp ved Sunnfjord rådhus for å forhåndsstemme. Valgmedarbeiderne hadde ikke satt seg tilstrekkelig inn i lovverket. Hans stemmeberettigede sønn ble hindret fra å delta i årets stortingsvalg. Sønnen fyller 18 år i november 2025 og har derfor rett til å stemme:

> Da han møtte opp for å stemme ble han fortalt at han måtte være 18 år for å stemme, og kunne difor ikke stemme ved årets valg. Dette er et brudd på valglova som er tydelig på at en er stemmeberettiget det året en fyller 18 år.

På spørsmål fra kommunen 10. september 2025 om hvorvidt informasjonen ble gitt før sønnen gikk inn i valgavlukket eller ved registrering av stemme, har klageren i en tilleggsuttalelse beskrevet faktum slik:

> Nei han ble ikke stoppet på veg inn i avlukket. Fult så dramatisk var det ikke. Han spurte om hvor gammel han måtte være for å stemme. Og de som var der svarte han måtte være fylt 18 år. Noe som han tok som endelig selv om jeg hadde sakt til han at han var stemmeberettiga i år. I den alderen så stoler de gjerne mer på de som sitter bak skranken enn sin far. Dette gjorde nok ingen forskjell på noe valgresultat, men det er tydelig skrevet i valgloven så de som var der burde ha satt seg bedre inn den. Det er min plikt som borger å si ifra når det blir gitt feilaktige opplysninger i noe som er så viktig som et stortingsvalg.

Valgstyrets behandling av saken

Kommunedirektøren har som ledd i klagebehandlingen for valgstyret i Sunnfjord redegjort skriftlig for hendelsesforløpet. Fra redegjørelsen inntas:

På Førde tenestetorg har vi nytta omlag 15 ulike tilsette som valmedarbeidarar i førehandsstemmeperioden, frå 11. august til 5. september. Det vart tatt imot totalt 4940 førehandsstemmer i dette vallokalet. Vi har skriftlege rutinar på mottak av førehandsstemmer og rettleiing av veljarar. Valmedarbeidarane ved førehandsstemminga på Sunnfjord rådhus har fått opplæring i rutinane og kjenner til reglane for stemmerett ved stortingsval.

Sjølv om reglane for stemmerett er kjent informasjon for dei, kan vi ikkje vere sikre på at dei i ein kvar situasjon har svart utfyllande nok på eit spørsmål om aldersgrense for å avgi stemme ved stortingsvalet. Det kan hende at nokon i denne situasjonen har sagt at aldersgrensa er 18 år utan å tilføye at også dei som fyller 18 år i løpet av året har stemmerett. Dei har blitt førelagt klagen, men kan ikkje hugse situasjonen som er beskrive i klagen.

I dette tilfellet har det truleg skjedd ein feil som vi ikkje kan rette opp i. Klagen gir oss imidlertid høve til å forbetre rutinar og opplæring. Ved neste val vil valadministrasjonen presisere regelen om stemmerett endå tydelegare både i skriftlege rutinar og opplæring for valmedarbeidarar.

Kommunen viser videre til at flere instanser har ansvar for å gi informasjon og veiledning ved valg:

Vallova § 2-10 fastset at departementet skal sørge for at alle personar med stemmerett og som er folkeregistrert som busett i Norge, får informasjon om kva kommune dei kan stemme i på valtinget. Denne informasjonsplikta blir ivareteke ved at valdirektoratet sende eit brev «Informasjon om Stortingsvalet 2025» til alle med stemmerett. Brevet inneheld informasjon om at veljar har stemmerett, kva kommune hen er manntalsført i, tidspunkt for valdagen og førehandsstemmegjeving, at veljar må stemme i kommunen hen er manntalsført på valdagen og anna relevant informasjon om valet.

Valstyret har ansvar for å kunngjere:

– når og kvar manntalet blir lagt ut til offentleg ettersyn og opplyse veljarane om korleis dei kan gå fram for å rette feil.
– når og kvar veljarane kan stemme i kommunen.

Vallova § 6-8 fastset at veljarar har rett på rettleiing om korleis dei skal stemme. Denne paragrafen gjeld i hovudsak framgangsmåten for stemmegjevinga.

Valgstyret i Sunnfjord viser til at klagen gjelder et faktisk forhold som ikke kan rettes. I samsvar med valgloven § 16-8 andre ledd oversendes den derfor til riksvalgstyret.

Riksvalgstyrets vurdering

Klagen er framsatt av faren til den aktuelle velgeren. Klager er manntallsført i Sogn og Fjordane valgdistrikt og har derfor klagerett i saken, jf. valgloven § 16-2 første ledd. Klagen er framsatt innen fristen i valgloven § 16-6 første ledd og oppfyller også ellers de formelle kravene til klage, jf. valgloven § 16-7. Klagen tas under behandling.

Etter valgloven § 2-1 er stemmerettsalderen ved stortingsvalg 18 år. Det er presisert at det avgjørende er om vedkommende fyller 18 år innen utgangen av valgåret. Klagerens sønn fyller 18 år i november, var ikke 18 år da han møtte fram med ønske om å forhåndsstemme og ville heller ikke vært 18 år på valgdagen.

Velgeren fikk uriktig, eller i det minste unyansert, informasjon om stemmerettsalderen av en valgmedarbeider. Det ble opplyst at stemmerettsalderen var 18 år, men ikke tilføyd at også personer som var 17 år kunne avgi stemme om de fyller 18 år i løpet av 2025.

Alle som har stemmerett får tilsendt informasjon om valget, jf. valgloven § 2-10. Riksvalgstyret kjenner ikke til om velgeren i dette tilfelle har mottatt slik informasjon. Riksvalgstyret legger imidlertid til grunn at den upresise informasjonen fra valgmedarbeideren var den direkte årsaken til at klagerens sønn avsto fra å forhåndsstemme og at han heller ikke stemte på valgdagen. På grunn av denne feilen, som må anses som et brudd på valgloven § 6-8 første ledd, ble det avgitt 1 – én – stemme for lite i Sogn og Fjordane valgdistrikt.

Når det er begått en feil under valggjennomføringen og denne ikke kan rettes, foreligger det etter loven to mulige utganger. Etter valgloven § 16-11 skal valget kjennes ugyldig dersom det er «sannsynlighetsovervekt» for at feilen har påvirket den samlede fordelingen av mandatene ved valget. Dersom det ikke foreligger slik sannsynlighetsovervekt, skal mandatfordelingen bli stående selv om det er gjort en feil, jf. valgloven § 16-10 andre ledd. Riksvalgstyret må derfor foreta en vurdering av om det er sannsynlighetsovervekt for at feilen har påvirket den samlede fordelingen av mandatene.

I Sogn og Fjordane valgdistrikt ble de tre distriktsmandatene fordelt med ett mandat hver til Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet. Arbeiderpartiet var nærmest til å vinne ytterligere et mandat, på bekostning av Senterpartiet. Det følger av protokollen for valgoppgjøret i Sogn og Fjordane at Arbeiderpartiet måtte mottatt mer enn 2 000 ekstra stemmer for å erobre sistemandatet.

Én stemme ekstra til Arbeiderpartiet eller til noen annen liste ville derfor ikke hatt noen påvirkning på valgoppgjøret. Riksvalgstyret legger til grunn at én ekstra stemme i Sogn og Fjordane valgdistrikt heller ikke ville påvirket fordelingen av utjevningsmandater. Det er der-

for ikke sannsynlighetsovervekt for at feilen har påvirket mandatfordelingen.

Etter valgloven § 16-10 andre ledd skal klageren i et tilfelle som dette gis medhold i at det har skjedd en feil. Det kommer til uttrykk i vedtaket under. Riksvalgstyret finner det riktig å innta som et eget punkt at vilkårene for ugyldighet ikke foreligger og at mandatfordelingen blir stående.

Etter valgloven § 16-10 tredje ledd skal riksvalgstyret pålegge valgorganene å rette feil så langt det er mulig. Feilen i saken her kan ikke rettes.

Vedtak

1. Klageren gis medhold i at det har skjedd brudd på valgloven § 6-8.
2. Feilen har ikke hatt betydning for den samlede mandatfordelingen mellom listene, og vilkårene for ugyldighet er ikke oppfylt.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	47/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på manglende informasjon fra Sunnfjord kommune om hvor velger kan stemme på valgdagen

Klager:	**Mohamed Abdel-Fatah**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen, framsatt 8. september 2025, gjelder manglende informasjon om at velger må stemme i kommunen han er manntallsført i på valgdagen.

Valgstyret i Sunnfjord kommune behandlet klagen i møte 18. september 2025 og fattet følgende vedtak:

Valgstyret er ikkje einig i klagen og klagen vert sendt til riksvalgstyret saman med valstyret sitt syn på klagen, i tråd med valglova § 16-8 (2).

Sunnfjord kommune oversendte klagen til riksvalgstyret samme dag. Oversendelsen ble sendt i kopi til klageren som ble gjort oppmerksom på at han kunne oversende eventuelle merknader til riksvalgstyret.

Klageren sendte tilleggsmerknader i saken til riksvalgstyret 18. september 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat ba 19. september 2025 Valgdirektoratet om en redegjørelse for hvordan informasjon om stemmerett sendes ut, og om det har vært eventuelle problemer rundt dette ved årets valg, jf. valgloven § 16-9 sjette ledd. Direktoratet oversendte en redegjørelse 23. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

På valgdagen 8. september 2025 var det omtrent én måned siden Mohamed Abdel-Fatah hadde flyttet til Førde. Han møtte opp ved Førdehuset med intensjon om å utøve sin demokratiske rett til å stemme. Der ble han informert om at han ikke var oppført i manntallet i Sunnfjord kommune, og at han i stedet skulle ha stemt i sin tidligere bostedskommune, Klepp.

Abdel-Fatah beskriver hendelsesforløpet slik:

Jeg ble svært overrasket og oppriktig skuffet over dette. Jeg hadde ikke mottatt noen form for informasjon om at jeg ikke ville være stemmeberettiget i Sunnfjord kommune, til tross for at jeg er registrert med digital post og har Digipost aktivert. Jeg er heller ikke reservert mot å motta digital kommunikasjon fra det offentlige.

Ved oppmøte ble valgkortet mitt tatt fra meg, uten at det ble registrert at jeg faktisk møtte opp for å stemme. Jeg ble fortalt at kortet ville bli hentet med bil, men jeg opplevde situasjonen som uoversiktlig og lite informativ. Etter å ha kontaktet valgkomiteen, fikk jeg vite at jeg burde ha vært registrert i kommunen før 15. juni 2025 for å kunne stemme her. De uttrykte at jeg burde ha fått denne informasjonen i god tid, og anbefalte meg å sende en formell klage til kommunen.

Jeg skriver derfor til dere med et ønske om å få klarhet i hvorfor jeg ikke ble informert om min manglende stemmerett i Sunnfjord kommune, og hvorfor det ikke ble gitt veiledning om hvordan jeg eventuelt kunne stemme i Klepp kommune. Det føles vondt å ha gått glipp av muligheten til å delta i et valg som betyr mye for meg, spesielt når jeg har gjort det jeg trodde var nødvendig for å være stemmeberettiget.

Om valgstyrets behandling skriver Abdel-Fatah i en tilleggsmerknad blant annet at han hadde registrert adresseendring én måned før valget. Jeg mottok ingen form for informasjon, verken digitalt eller fysisk, om at jeg kun kunne stemme i kommunen jeg var folkeregistrert i per 30. juni 2025.

Jeg er digital bruker, har aktiv Digipost, og er ikke reservert mot elektronisk kommunikasjon. Hvis det er sendt ut informasjon fra sentralt hold (Valgdirektoratet/Departementet), så har jeg ikke mottatt den – noe jeg reagerer sterkt på. Jeg mener det er et problem hvis informasjon som er avgjørende for stemmerett, ikke når fram til velgerne.

I tillegg mener jeg at både informasjonen fra staten og kommunikasjonen på valgdagen burde vært tydeligere. Jeg ble heller ikke informert om muligheten for å reise til Klepp for å stemme der, eller om andre alternativer – før det var for sent.

Abdel-Fatah ber riksvalgstyret vurdere om informasjonsplikten etter valgloven § 2-10 er godt nok ivaretatt i praksis, om det bør vurderes forbedringer i informasjonsflyten til velgere som flytter nær valgdagen og om velgere i slike situasjoner kan få bedre veiledning på selve valgdagen.

Valgstyrets behandling av klagen

Valgstyret i Sunnfjord kommune vurderte at de formelle kravene til klagen var oppfylt.

Kommunedirektøren har som ledd i klagebehandlingen for valgstyret redegjort skriftlig for hendelsesforløpet. Fra redegjørelsen inntas:

Veljarar kan førehandsstemme alle kommunar, men på valdagen kan veljarar berre stemme i kommunen dei er manntalsførte i jf. vallova § 7-2 (1) og § 9-3 (1).

Vallova § 2-1 fastset at norske statsborgarar som har fylt 18 år eller fyller 18 år innan utgangen av valåret har stemmerett ved stortingsval om dei er eller har vore folkeregistrert som busett i Norge. Personar med stemmerett som er busett i Norge blir manntalsførte i kommunen dei var folkeregistrert som busett 30. juni i valåret.

Vallova § 2-10 fastset at departementet skal sørge for at alle personar med stemmerett og som er folkeregistrert som busett i Norge, får informasjon om kva kommune dei kan stemme i på valtinget. Denne informasjonsplikta blir ivareteke ved at valdirektoratet sende eit brev «Informasjon om Stortingsvalet 2025» til alle med stemmerett. Brevet inneheld informasjon om at veljar har stemmerett, kva kommune hen er manntalsført i, tidspunkt for valdagen og førehandsstemmegjeving, at veljar må stemme i kommunen hen er manntalsført på valdagen og anna relevant informasjon om valet.

Valstyret har ansvar for å kunngjere:

– når og kvar manntalet blir lagt ut til offentleg ettersyn og opplyse veljarane om korleis dei kan gå fram for å rette feil.
– når og kvar veljarane kan stemme i kommunen.

Vallova § 6-8 fastset at veljarar har rett på rettleiing om korleis dei skal stemme. Denne paragrafen gjeld i hovudsak framgangsmåten for stemmegjevinga. Kvart vallokale skal ha ein leiar og nestleiar som har ansvaret for stemmegjevinga.

[...]

Etter valglova § 2-10 er det departementet som skal sørge for at alle personar med stemmerett og som er folkeregistrerte som busett i Norge får informasjon om kva kommune dei kan stemme i på valdagen, og at ikkje kan stemme i andre kommunar på valdagen. Veljar skal ha fått denne informasjonen i brev frå Valdirektoratet.

Kommunen sender ikkje ut eigen informasjon til veljarar i kommunen, sidan valdirektoratet har ansvar for det etter vallova § 2-10.

Kommunen har kunngjort tid og stad for utlegging av manntalet og tid og stad i kommunen veljarar kan førehandsstemme og stemme på valdagen. Kommunen har informasjonssider om valet på nettsida der det vart presisert at veljarar må stemme i den kommunen dei er manntalsførte på valdagen. Denne informasjonen vart delt på kommunen si Facebook-side og i innbyggarappen.

Klagar kunne ha førehandsstemt i Sunnfjord kommune frå 11. *august* til 5. *september* 2025. På valdagen er det imidlertid berre høve til å stemme i den kommunen ein er folkeregistrert i.

Sunnfjord kommune brukar elektronisk manntal på valdagen. Når stemmemottakar søker opp ein veljar som er manntalsført i ein annan kommune får dei varsel om dette.

Kommunen har rutine for slike situasjonar. Valmedarbeidaren skal informere veljaren om at hen er manntalsført i ein annan kommune, og at veljar må stemme i kommunen hen er manntalsført i på valdagen. Veljar bli informert om at han kan velje

- å reise til eit vallokale i den kommunen han er manntalsført og avgi sin stemme der
- å ikkje avgi stemme
- å avgi stemme i konvolutt som vil bli forkasta av valstyret jf. vallova § 10-2 (1) a.

I Førdehuset er rutinen at veljarar som ikkje vert funne i manntalet ved registreringsbordet, vert vist til eit eige sekretariat som skal rettleie veljaren og eventuelt ta imot stemmegjevinga i konvolutt. Valmedarbeidarane med dette ansvaret hadde tilgjengeleg skriftleg rutine på korleis slike situasjonar skulle handterast. Valadministrasjonen har hatt dialog med dei aktuelle valmedarbeidarane og dei er er forelagt klagen. Dei kjenner seg ikkje igjen i denne spesifikke situasjonen.

Klagaren fekk avgitt stemme i konvolutt ved vallokalet i Førdehuset, i samsvar med rutinen.

Det er uheldig at klagaren ikkje fekk brukt stemmeretten sin, sidan han ikkje kunne stemme i ein annan kommune enn han er manntalsført i på valdagen. Klagen gjeld informasjon som skal bli gitt av departementet og er utanfor kommune sitt ansvarsområde. Kommunedirektøren er difor ikkje einig i klagen og tilrår at den blir sendt til Riksvalsstyret i samsvar med vallova § 16-8 (2).

Valgstyret fant etter dette at det ikke var enig i klagen.

Valgdirektoratets redegjørelse

Valgdirektoratet har på forespørsel fra riksvalgstyrets sekretariat oversendt en redegjørelse for hvordan informasjon om stemmerett sendes ut og om det har vært problemer ved utsendelsen ved årets valg.

Valgdirektoratet skriver følgende om informasjonsbrevet til stortingsvalget 2025:

Til velgere som skal ha informasjonsbrevet digitalt, sendes brevet med den nasjonale fellesløsningen eFormidling. Til velgere som skal ha informasjonsbrevet per brevpost, sendes brevet som brevpost gjennom Valgdirektoratets avtale for trykkeritjenester.

I 2025 ble det sendt3 770 166 digitale informasjonsbrev, mens 244 250 var tallet for brevpost.

Digital utsendelse foregikk i perioden 29. juli til 8. august. Utsendelse per brevpost skjedde ved overlevering til postombæring 31. juli.

Eventuelle utfordringer

Utsendelsen av informasjonsbrevet ble gjennomført uten problemer. Ved tidligere valg har lignende digital utsendelse blitt gjennomført over et par dager. Denne gangen var det begrenset kapasitet hos eFormidling, noe som gjorde at utsendelsen måtte påbegynnes tidligere for at alle velgere skulle ha brevet i tide til 10. august. Dette har ikke medført utfordringer.

Informasjonsbrev per brevpost har en svakhet ved at brevene ikke alltid kan leveres til gitt adresse. Dette kan skyldes mangel på gatenavn, informasjon på postkasse eller ved adressen. Dette er dog ikke en utfordring som ser ut til å avvike fra tidligere valg.

Direktoratet skriver videre følgende om innholdet i informasjonsbrevet:

Informasjonsbrevet er adressert til velgeren med fullt navn, og gjengir innledningsvis dette samt hvilken kommune velgeren har stemmerett i. Hvor velgeren kan stemme, samt at velgeren må ha med legitimasjon, er gjennomgående opplysninger i brevet.

Videre følger opplysninger om at velgeren har stemmerett ved valget, og at velgeren på valgdagen må stemme i et av valglokalene i kommunen velgeren er manntallsført. Hvis velgeren for eksempel er manntallsført i Klepp, står det:

På valgdagen 8. september må du stemme i et av valglokalene i Klepp kommune.

Videre får velgeren informasjon om at velgeren kan forhåndsstemme hvor som helst i landet fra og med 11. *august* til og med 5. *september*, og at velgeren finner adresser og åpningstider til valglokaler i kommunen på valglokaler.no.

Deretter er det en synlig oransje boks som opplyser om hvilket valglokale som ligger i velgerens stemmekrets på valgdagen. Sammen med navnet på valglokalet, er det opplyst om adresse, postnummer og by, samt åpningstider og informasjon om at velgeren kan selve i et annet valglokale i kommunen på valgdagen dersom velgeren ønsker.

Avslutningsvis inneholder brevet mer informasjon om kravet til legitimasjon, muligheten for å få veiledning eller hjelp ved stemming, muligheten til å stemme på institusjon og hjemme, samt opplysninger om at ordningen med valgkort er avviklet.

Vedlagt ligger to bildefiler som vedlegg som gjenspeiler brevet og markert setning om hvor velgeren *må* stemme på valgdagen.

Om klagerens informasjonsbrev skriver direktoratet følgende:

Som saksopplysning har vi undersøkt hvorvidt og hvordan klager har mottatt sitt informasjonsbrev. Opplysningene er som følger:
Kommune: Klepp
Type brev: Digitalt
Postkasse: Digipost
Status: EFORMIDLING_DELIVERED –innebærer at utsendelsen er levert til postkassen.

Vedlagt redegjørelsen ligger et eksempel av informasjonsbrevet som sendes ut til velgere, og et informasjonsbrev hvor setningen om stemmerett er markert.

Riksvalgstyrets vurdering

Mohamed Abdel-Fatah er ikke manntallsført i Sogn og Fjordane valgdistrikt, og har derfor i utgangpsunktet ikke klagerett der, jf. valgloven § 16-2 første ledd første punktum.

Etter andre punktum kan han likevel klage i Sunnfjord kommune hvis klagen «gjelder stemmerett eller adgangen til å stemme». Abdel-Fatah klager på manglende informasjon om at han var manntallsført i Klepp kommune, og at han derfor måtte stemme der på valgtinget.

Spørsmålet er om dette er en klage om «stemmerett og adgangen til å stemme». Av merknadene til valgloven § 16-2 framgår det at «[b]estemmelsen er dels ny, dels en videreføring av gjeldende valglov § 13-1 første ledd og § 6-8», jf. Prop. 45 L (2022–2023) s. 295. Av Ot.prp. nr. 45 (2001–2002) til valgloven 2001 framgår det på s. 282 i merknadene til dagjeldende § 13-1 at:

> I henhold til Grunnloven § 55 kan valgstyrets kjennelser i forbindelse med stridigheter om stemmerett innankes for Stortinget. De saker det her er snakk om gjelder spørsmål om den enkeltes rett til å få delta ved valget, ikke spørsmål som gjelder hvor hver enkelt velger er blitt manntallsført. For denne type saker gjelder ikke kravet om stemmerett i første setning.

Riksvalgstyret mener etter dette at spørsmål om informasjon om i hvilken kommune man er manntallsført, faller utenfor klageretten i valgloven § 16-2 første ledd andre punktum.

Klagen er framsatt av noen uten klagerett og skal avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum, jf. § 16-2 første ledd.

Riksvalgstyret viser likevel til redegjørelsen fra Valgdirektoratet om at klageren har mottatt sitt informasjonsbrev. Informasjon om at han blant annet var manntallsført i Klepp kommune ble sendt til hans Digipost med Eformidling. Valgdirektoratet opplyser også at utsendelsen av informasjonsbrevene til stortingsvalget 2025 ble gjennomført uten problemer. Riksvalgstyret legger på bakgrunn av dette til grunn at Adbel-Fatah har fått tilsendt tilstrekkelig informasjon om hvor han kunne stemme på valgtinget.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	48/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtaket fra distriktsvalgstyret i Rogaland om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Rogaland fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 16. september 2025 og fattet følgende vedtak:

> Distriktsvalgstyret slutter seg til fylkesdirektørens vurdering. Distriktsvalgstyret tilråder at klagen avvises

og oversender klagen til riksvalgstyret for endelig behandling.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge 19. september 2025 med frist for eventuelle merknader 23. september 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktsvalgstyret i Rogalands vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet den 30. juni 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret på grunn av at de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inklude-

re påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av fylkeskommunens saksframlegg framgår følgende vurdering:

Ang. punkt 1 i klagen ble klagen behandlet i distriktsvalgstyret 18. juni 2025 og riksvalgstyret 13. juni. Klagen ble avvist av riksvalgstyret.

Klagefrist

En klage er satt frem i tide hvis den har kommet inn til kommunen, organet som traff det påklagede vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut, jf. valgloven § 16-7 femte ledd. Den ordinære klagefristen er fire dager etter valgdagen, jf. valgloven § 16-6 første ledd. For enkelte vedtak gjelder det en utvidet klagefrist på syv dager, jf. § 16-6 andre til syvende ledd.

Hans Jørgen Lysglimt Johansen har sendt inn klagen på fredag, 12. september, dermed er klagen satt frem i tide.

Klagerett

Det er foretatt en vurdering av om vedkommende har klageadgang ved stortingsvalget etter valgloven § 16-2.

Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikke manntallsført i Rogaland valgdistrikt, og klagen anses ikke å gjelde stemmerett eller adgang til å stemme, jf. § 16-2 første ledd.

Johansen har ikke forhåndsstemt eller forsøkt å forhåndsstemme i Rogaland valgdistrikt, jf. valgloven § 16-2 annet ledd.

Johansen og Alliansen – Alternativ for Norge har ikke stilt liste i Rogaland valgdistrikt, jf. valgloven § 16-2 tredje ledd. Listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet, og klagen ble avvist av Riksvalgstyret. Vedtak fra Riksvalgstyret av 30. juni 2025 er vedlagt saken. Valgloven § 16-2 fjerde og femte ledd anses ikke aktuelle i dette tilfellet.

På denne bakgrunn anses Johansen ikke å ha klagerett i Rogaland valgdistrikt, jf. valgloven § 16-2. Det tilrådes på denne bakgrunn at klagen avvises. Klagen oversendes til riksvalgstyret med en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises, jf. valgloven § 16-8 annet ledd.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfelle si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klage over at listeforslaget er forkastet, har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Rogaland vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge den 13. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene den 14. mai 2025. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 30. juni 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Rogaland valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Rogaland valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020: 6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Rogaland valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Rogaland valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	30. september 2025
Saksnr.:	49/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtaket fra valgstyret i Oslo om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Oslo kommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Valgstyret i Oslo behandlet klagen 18. september og fattet følgende vedtak:

Klagens punkt 1-5 og punkt 7-8 tas ikke til følge, og denne delen av klagen sendes riksvalgstyret for behandling.

Klagens punkt 9 tas til følge. Forholdet kan ikke rettes, og denne delen av klagen oversendes riksvalgstyret for behandling.

Valgstyret tilbakeviser de udokumenterte påstandene om valgfusk i Oslo, og viser for øvrig til at det ikke er

rette organ for behandling av klager over vedtak i partilovnemnda eller klager over gyldigheten av stortingsvalget 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge 19. september 2025 med frist for eventuelle merknader 23. september 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktvalgstyret i Oslos vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet den 30. juni 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret på grunn av at de var framsatt etter lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Valgstyrets behandling av saken

Valgstyrets vedtak var i overensstemmelse med direktørens forslag. Av kommunens saksframlegg framgår det at klagen er rettidig og at andre formelle krav for å klage, er oppfylt. Av vurderingen framgår følgende til punktene i klagen som handler om innføring og konsekvenser av bestemmelsen om antall underskrifter for å stille til valg i valgloven § 5-4:

Klagegrunnene gjelder ikke konkret forhold ved forberedelsen eller gjennomføringen av stortingsvalget 2025, men tilblivelsen og konsekvenser av bestemmelser i den nye valglovens § 5-4 ang. krav til underskrifter for å stille liste til valg.

Direktøren viser til at spørsmålet om at Alliansen – Alternativ for Norge er fratatt opparbeidede rettigheter er drøftet i Oslo tingretts dom av 10. mars 2025 (heretter tingrettens dom), jf. pkt. 4.6, ref. pkt. 4.2.2, og viser til rettens vurderinger.

Videre drøfter tingrettens dom den nye valglovens forhold til grunnloven. Grunnloven § 50 fastslår den alminnelige stemmeretten for norske borgere som har fylt 18 år, og det sees ikke hvordan denne bestemmelsen berører forberedelsene eller gjennomføringen av valget.

Henvisningen til § 2 antas å gjelde menneskerettsloven, og ikke Grunnloven. Menneskerettsloven § 2 tilsvarer Den Europeiske Menneskerettighetskonvensjon protokoll 1 artikkel 3, og forholdet til disse bestemmelsene er vurdert i tingrettens dom, jf. pkt. 4.6, og direktøren viser til rettens vurderinger.

Spørsmålet om forholdet til Grunnloven § 97 er drøftet i tingrettens dom pkt. 4.6, ref. pkt. 4.2.2, og direktøren viser til rettens vurderinger. Direktøren anser for øvrig at spørsmålene om forholdet til Grunnloven ikke kan avgjøres i lokalt valgstyre .

Direktøren bemerker at loven er kommet til gjennom ordinær lovgivningsprosess og viser til tingrettens redegjørelse i dommens pkt. 2. Det er en vid klageadgang etter lovens kapittel 16, og at forhold knyttet til Grunnloven og valgloven ikke kan avgjøres i lokalt valgstyre.

Direktøren viser for øvrig til tingrettens dom pkt. 4.6, og avslutningsvis domsslutningen der saksøker (klager) ikke ble gitt medhold i noen av sine påstander.

Når det gjelder påstanden om manglende uavhengighet hos fylkesvalgstyrene, framgår det av saksframlegget at valgadministrasjonen i Oslo kommune har vurdert klagen på selvstendig grunnlag og uten råd fra Valgdirektoratet, samt at valgstyrets medlemmer på vanlig måte kan fremme forslag til behandlingen.

Til punktet i klagen om at Johansen ble feilinformert av en valgmedarbeider da han skulle avgi stemme, framgår følgende vurdering i saksframlegget:

Av videoen det er lenket til fremgår at Lysglimt Johansen hadde med seg et blant ark til valglokalet, der han i stemmeavlukket skrev navnet på et parti (Alliansen - Alternativ for Norge) som ikke stilte liste i Oslo ved stortingsvalget 2025, samt sitt eget navn med "#1" foran.

Da han ville levere dette arket som sin stemme, sa stemmemottaker og leder i valglokalet at han måtte benytte stemmesedlene som lå i avlukket, og ville ikke ta imot stemmen, dvs. stemple den, krysse av Lysglimt Johansen i manntallet og legge stemmen i urnen. Lysglimt Johansen la selv arket i valgurnen.

Dette ble feil håndtert i valglokalet, da det er adgang for velgere til å ta med egne stemmesedler. Korrekt håndtering ville innebåret at stemmemottaker tok imot stemmen, stemplet den og krysset ham av i manntallet.

Dersom korrekt håndtering hadde blitt fulgt ville stemmen ved kontroll av stemmesedler blitt forkastet på grunnlag av at det ikke fremgår hvilket valg den gjelder, jf. valgloven § 10-3 første ledd bokstav b), og på grunnlag av at partiet eller gruppen ikke stiller liste i valgdistriktet, jf. samme bestemmelse bokstav d):

(1) En stemmeseddel skal godkjennes hvis
a. den har offentlig stempel
b. det fremgår hvilket valg den gjelder
c. det fremgår hvilket parti eller hvilken gruppe velgeren har stemt på
d. partiet eller gruppen stiller liste i valgdistriktet.

Direktøren ser at det her har blitt gjort en feil ved håndtering av stemmen. Feilen har ikke hatt betydning for valget da stemmen i alle tilfeller ville blitt forkastet. Forholdet kan ikke rettes og spørsmålet oversendes riksvalgstyret for behandling, jf. valgloven § 16-8(2).

Når det gjelder påstanden om valgjuks, bestrides den i saksframlegget. Påstanden kommenteres ikke nærmere da det ikke framkommer konkrete opplysninger knyttet til gjennomføringen av valget i Oslo kommune

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist fra behandling av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfelle si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klagen over at listeforslaget ble forkastet, har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Valgstyret i Oslo vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ

for Norge den 27. mai 2025. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 30. juni 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at disse delene av klagen tas under behandling. Klager er manntallsført i Oslo kommune og har klagerett etter bestemmelsen i valgloven § 16-2 første ledd. Klagen er også framsatt innen fristen i valgloven § 16-6 første ledd og oppfyller ellers kravene til å klage, jf. § 16-7.

Riksvalgstyret vil først vurdere klagen over at Johansen ble gitt feil informasjon i valglokalet av en valgmedarbeider da han skulle stemme.

Det er enighet om hendelsesforløpet da Johansen kom for å forhåndsstemme. Riksvalgstyret legger til grunn at Johansen hadde med seg et ark, som han i valgavlukket skrev Alliansen – Alternativ for Norge og sitt eget navn på. Da han skulle levere arket som sin stemme, fikk han beskjed fra en valgmedarbeider og lederen i valglokalet at han måtte benytte stemmesedlene som lå i avlukket. Johansen la likevel arket i valgurnen. Arket ble ikke stemplet, og det ble ikke satt kryss ved Johansens navn i valgmanntallet.

Det følger av valgloven § 7-5 første ledd at stemmemottakeren når velgeren stemmer i kommunen vedkommende er manntallsført i, skal sette kryss i manntallet ved velgers navn etter å ha stemplet stemmeseddelen. Velgeren skal deretter legge stemmeseddelen i en urne.

Det er ikke et krav etter valgloven at velger må benytte stemmesedlene som er trykket opp etter valgloven § 5-13, for at stemmeseddelen skal godkjennes, jf. valgloven § 10-3.

Etter riksvalgstyrets vurdering skulle arket vært stemplet, og det skulle vært satt kryss ved Johansens navn i manntallet. Når det ikke ble gjort, var framgangsmåten i strid med valgloven § 7-5 første ledd.

Videre er riksvalgstyret enig med Oslo kommune i at dersom riktig framgangsmåte var fulgt, skulle stemmeseddelen ikke blitt godkjent fordi partiet Alliansen – Alternativ for Norge ikke stilte liste i valgdistriktet, jf. valgloven § 10-3 første ledd bokstav d. Riksvalgstyret legger til grunn opplysningen fra Oslo kommune om at det heller ikke framgikk av stemmeseddelen hvilket valg den gjelder, og stemmeseddelen skal også forkastes av den grunn, jf. § 10-3 første ledd bokstav b.

Valgloven § 16-11 regulerer i hvilke tilfeller riksvalgstyret skal kjenne et valg ugyldig. Første ledd lyder slik:

Hvis retting av feil ikke er mulig, skal riksvalgstyret kjenne valget ugyldig

a. når bestemmelser i Grunnloven, lov eller forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres, er brutt, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene
b. når det har skjedd en handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 151, 152, 153 eller 154, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene
c. når det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i bokstav a og b til sammen har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene.

Fordi stemmeseddelen uansett ikke skulle blitt godkjent, er det ikke mulig at feilen har påvirket den samlede mandatfordelingen mellom listene. Etter valgloven § 16-10 andre ledd skal klager likevel gis medhold i at det har skjedd feil.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, viser riksvalgstyret til at det ikke framkommer noen konkrete opplysninger om hva som skal ha skjedd, eller hvilke bestemmelser klager mener er overtrådt. Riksvalgstyret kan, basert på opplysningene i klagen, ikke se at det er holdepunkter for at det har skjedd brudd på valgloven eller valgforskriften når det gjelder disse forholdene.

Når det gjelder punktet i klagen om at kun åtte stemmer i Oslo ikke ble godkjent, mens i det var over 600 stemmer som ikke ble godkjent i Akershus valgdistrikt, viser riksvalgstyret til at dette forholdet ble vurdert i vedtak 31/2025. Basert på en redegjørelse fra Valgdirektoratet la riksvalgstyret der til grunn at nettsiden valgresultat.no ved en feil viste åtte forkastede stemmesedler, mens det faktisk var 436 forkastede stemmesedler. Riksvalgstyret fant ikke at det var noe som tilsa at gjennomføringen av valget hadde skjedd i strid med valglovens bestemmelser.

Vedtak

1. Klagen på spørsmålet om grunnlovsstrid og klagen på vedtaket fra Oslo valgstyre om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge avvises.
2. Klageren gis medhold i at det har skjedd brudd på valgloven § 7-5 første ledd.
3. Feilen har ikke hatt betydning for den samlede mandatfordelingen mellom listene, og vilkårene for ugyldighet er ikke oppfylt.
4. For øvrig tas klagen ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	50/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på distriktsvalgstyret i Agders vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge i Vest-Agder valgdistrikt og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Agder fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret i Agder behandlet klagen 18. september 2025 og fattet følgende vedtak:

1. Distriktsvalgstyret slutter seg til fylkeskommunedirektøren i saken.
2. Etter distriktsvalgstyrets syn skal klagen avvises.
3. Etter distriktsvalgstyrets syn skal ikke innsendte klage på gjennomføringen av stortingsvalget 2025 tas til følge.
4. Klagen oversendes til Riksvalgstyret for endelig avgjørelse.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen 19. september 2025 med frist for eventuelle merknader 23. september 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktsvalgstyret i Agders ved-

tak om å forkaste listeforslaget fra partiet for Vest-Agder valgdistrikt den 30. juni 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret på grunn av at de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av fylkeskommunens saksframlegg framgår følgende vurdering:

Av valgloven § 16-6 (1) om klagefrister framgår det at klagefristen er fire dager etter valgdagen hvis ikke noe annet følger av samme paragraf. Klagen er sendt inn fredag 12. september. Valgdagen ved stortingsvalget 2025 var mandag 8. september, slik at den aktuelle klagefristen utløp fredag 12. september. Fylkesdirektøren vurderer at klagen ble mottatt innen klagefristen og følgelig er klagen fremsatt rettidig.

Av valgloven § 16-1 (1) fremgår det at alle som har stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført. Det følger videre av valgloven 16-1 (2) at de som har forhåndsstemt eller forsøkt å forhåndsstemme utenfor det valgdistriktet de er manntallsført i, kan klage på gjennomføringen av forhåndsstemmingen i den kommunen der de forhåndsstemte eller forsøkte å forhåndsstemme. Valgloven § 16-2 (3) gir i tillegg alle som har stilt liste, klageadgang på de samme forhold i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikke manntallsført i Vest-Agder valgdistrikt og har ikke klagerett etter valgloven § 16-2 (1). Han har heller ikke opplyst om at han har forhåndsstemt, eller forsøkt å forhåndsstemme i Vest-Agder valgdistrikt.

Johansen og Alliansen – Alternativ for Norge har ikke stilt liste i Vest-Agder valgdistrikt, jf. valgloven § 16-2 (3). Listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet i distriktsvalgstyret sin sak 10/25.

Fylkesdirektørens syn er derfor at klagen er fremsatt av noen uten klageadgang, og følgelig at klagen ikke skal tas til behandling.

Idet klagen som nevnt ikke skal avvises av det klagesaksforberedende organ, vil klagens innhold for øvrig drøftes i det videre.

Punktene 1,2,3,4,5,7 og 8 i klagen omhandler valglovens og Grunnlovens bestemmelser. Lover vedtas av

Stortinget. Distriktsvalgstyret påser at valglovens bestemmelser følges ved gjennomføring av valget i valgdistriktet. Distriktsvalgstyret har ikke myndighet til å overprøve sentral lovgiving. Fylkeskommunedirektøren vil ikke ta stilling til om ny valglov bryter med Grunnlovens bestemmelser. Fylkeskommunedirektøren er for øvrig kjent med at lovligheten av valgloven er en del av en pågående rettsprosess.

I punkt 6 pekes det på manglende uavhengighet hos fylkesvalgstyrene. Fylkesdirektøren antar at klager også mener distriktsvalgstyrene, da det er disse som har ansvar for stortingsvalget. Fylkeskommunedirektøren ønsker å påpeke at verken distriktsvalgstyret eller dets sekretariat har kontakt med Valgdirektoratet i forbindelse med forberedelse til behandlingen av denne saken.

Distriktsvalgstyret behandlet innkomne listeforslag i valgdistriktet den 13. *mai*. Da ble listeforslaget avvist begrunnet med at listeforslaget ikke hadde det tilstrekkelige antall underskrifter etter valglovens §5-4(2). Saken ble utredet av fylkeskommunedirektøren og vedtatt av distriktsvalgstyret, uten noen form for føringer fra Valgdirektoratet.

Punkt 9 omhandler en hendelse ved et stemmelokale i Oslo kommune, som er i Oslo valgdistrikt. Distriktsvalgstyret har ikke, og skal ikke føre, kontroll med andre kommuner enn i kommunene sine valgdistrikt. Fylkeskommunedirektøren ettergår derfor ikke påstanden videre.

Punkt 10 omhandler forkastede stemmesedler i Oslo og Akershus valgdistrikter ikke Vest-Agder valgdistrikt. Fylkesdirektøren ettergår derfor ikke påstanden videre.

Punkt 11 omhandler partilovnemndas vedtak om partistøtte. Distriktsvalgsstyret er ikke rett klageinstans for vedtak i partilovnemnda.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfelle si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klage over at listeforslaget er forkastet, har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Agder vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge for Vest-Agder valgdistrikt den 13. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 30. juni 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Vest-Agder valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Vest-Agder valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020:6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Vest-Agder valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Vest-Agder valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med

den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	51/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på at stemmeseddel for Norgesdemokratene manglet da en velger skulle stemme i Fauske kommune

Klager:	**Reinert Skadsem**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage, datert 11. september 2025, på at stemmeseddel for Norgesdemokratene manglet da en velger skulle stemme i Fauske kommune.

Valgstyret i Fauske kommune behandlet klagen i møte 18. september 2025 og fattet følgende vedtak:

> Klagen tas ikke til følge og oversendes Riksvalgstyret for endelig behandling.
> Valgstyret beklager at det ved et tilfelle manglet stemmesedler for et parti, men valglokalets personale behandlet situasjonen riktig. […]

Klagen ble oversendt riksvalgstyret for avgjørelse 19. september 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte klager per e-post 19. september 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 23. september 2025 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Riksvalgstyret mottok klagers merknader i saken 21. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

En person som kontaktet Skadsem, fant ikke stemmeseddelen for Norgesdemokratene da vedkommende skulle stemme i sitt lokale (Rådhuset) i Fauske kommune i Nordland. Personen sa ifra med en gang, og etterpå så han også at det manglet sedler i flere båser enn den han hadde gått inn i.

Til kommunens klagebehandling uttaler Skadsem blant annet følgende:

> Det er helt utrolig hva kommunen klarer å vedta.
> Klagen tas ikke til følge selv om de innrømmer forholdet.
> De har heller ikke notert forholdet som de innrømmer ned som avvik.

Ifølge kommunen foregikk valget perfekt selv om de innrømmer at ikke alt gikk som det skulle.

Valgstyrets behandling av klagen

Valgstyret i Fauske kommune viser til at Skadsem har klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd andre punktum. Valgstyret vurderte at de formelle kravene til klagen var oppfylt.

Valgstyrets vedtak om å ikke ta klagen til følge var i tråd med kommunedirektørens innstilling til vedtak. I saksframlegget beskrives hendelsesforløpet slik:

> Vi har tatt kontakt med leder i valglokalet og hun har følgende uttalelse:
> Det stemmer at det ble oppdaget at det manglet stemmer fra Norgesdemokratene i 2 stemmeavlukker på det tidspunktet.
> Hendelsesforløpet var som følger:
> Terje sjekket alle avlukkene før han gikk til pause, et par minutter før hendelsen. Da var det like mange stemmesedler tilhørende Norgesdemokratene, som til de øvrige partiene.
> Det kom inn 2 personer, som ikke snakket norsk, som gikk inn i de 2 stemmeavlukkene. Disse hadde en samtale med hverandre, mens de stod inne i hver sitt avlukke.
> Det kom så inn en ny stemmegiver i ene avlukket.
> Neste stemmegiver som kom inn i avlukket var vedkommende som varslet at det manglet stemmesedler fra Norgesdemokratene.
> Det ble takket for at vedkommende hadde varslet, og det ble fylt på med stemmesedler umiddelbart og det ble tatt en gjennomgang av alle avlukker, der det ble oppdaget at også det andre avlukket, der en av de som ikke snakket norsk hadde vært, manglet stemmesedler fra Norgesdemokratene.
> Det betyr at det maks var en person inne i avlukket før dette ble varslet og oppdaget.
> Medlemmer av stemmestyret som overvar hendelsen har en mistanke om at det var de 2 personene som var inne og hadde en samtale med hverandre, på et språk de ikke forsto, som tok vekk stemmesedlene. Men dette er bare en mistanke/antagelse og kan ikke dokumenteres.
> Medlemmene av stemmestyret, som stod ved avlukkene, har opplyst er at de gjennom hele dagen var ekstra påpasselig, og at de sjekket avlukkene jevnlig gjennom hele dagen og stort sett mellom hver stemmegiver. Det var kun i perioder der det var kø at de ikke fikk sjekket mellom hver stemmegiver, da kunne det være 2-3 stemmegivere i avlukket før det ble sjekket på nytt.
> [...]
> Vi diskuterte om vi skulle føre dette inn i protokollen, men konkluderte med at det var maks en stemmegiver som hadde vært inne i avlukket der stemmesedlene fra Norgesdemokratene manglet, derfor ble ikke dette skrevet inn i den offentlige protokollen.

Valgstyret fant etter dette ikke grunnlag for å ta klagen til følge.

Riksvalgstyrets vurdering

Hvem som har klagerett er regulert i valgloven § 16-2. Valgstyret viser til at Skadsem har klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd andre punktum, som lyder: «De som ikke er manntallsført, kan klage hvis klagen gjelder stemmerett eller adgang til å stemme». Etter riksvalgstyrets vurdering gjelder klagen ikke stemmerett eller adgangen til å stemme, og Skadsem har derfor ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Valgloven § 16-2 første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Riksvalgstyret legger til grunn at Skadsem ikke er manntallsført i Nordland valgdistrikt, og viser til riksvalgstyrets sak 27/2025. Skadsem har derfor heller ikke klagerett etter denne bestemmelsen.

Klagen er ikke fremmet av noen med klagerett. Klagen skal derfor avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd.

Riksvalgstyret bemerker likevel at valglovens ordning er at samtlige lister som stiller ved valget skal gjøres tilgjengelige for velgerne. Dette følger forutsetningsvis av valgloven § 6-9, som lyder:

> Velgeren skal avskjermet og usett velge stemmeseddel, gjøre eventuelle endringer og brette sammen stemmeseddelen, slik at det ikke er synlig hva velgeren har stemt.
> Stemmesedlene skal plasseres slik at det ikke er synlig for uvedkommende hvilken stemmeseddel velgeren tar.

Bestemmelsen bygger på at samtlige lister som stiller ved valget, skal være tilgjengelige for velgeren i valgavlukket. I praksis innebærer dette at det må fylles på med stemmesedler underveis.

I saksframlegget opplyses det at det var rutiner i valglokalet for påfylling av stemmesedler underveis. Samtidig opplyses det at det på et tidspunkt manglet stemmesedler for Norgesdemokratene i to avlukker i et valglokale i Fauske kommune. Riksvalgstyret legger likevel til grunn at velgeren i dette tilfelle fikk stemme på listen han ønsket, siden valgmedarbeiderne fylte på med stemmesedler etter at velgeren opplyste om at de manglet.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	52/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på Hedmark distriktsvalgstyres vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Innlandet fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 22. september 2025 og fattet følgende vedtak:

Klagen tas ikke til følge, og oversendes riksvalgstyret for endelig behandling.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge 22. september 2025 med frist for eventuelle merknader 23. september 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom ble nektet fremmet fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken mest sannsynlig ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktvalgstyret i Hedmarks vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet den 30. juni 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret på grunn av at de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49, 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av distriktsvalgstyrets saksframlegg framgår følgende vurdering:

Valgdagen var mandag 8. september. Klagen ble mottatt av distriktsvalgstyret fredag 12. september, og klagen er følgelig fremsatt rettidig, jf. valgloven § 16-6.

Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikke manntallsført i Hedmark valgdistrikt. Det fremkommer heller ikke av klagen at han har forhåndsstemt eller forsøkt å forhåndsstemme i Hedmark valgdistrikt. Klager har dermed ikke klagerett etter valgloven § 16-2 første eller annet ledd.

Hans Jørgen Lysglimt/Alliansen – Alternativ for Norge har ikke stilt liste i Hedmark valgdistrikt, og har dermed ikke klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd. Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet av distriktsvalgstyret i sak 4/25. Vedtaket ble påklaget, og klagen ble avvist av riksvalgstyret.

Fylkeskommunedirektøren vurderer derfor at klagen er fremsatt av noen uten klageadgang, og at klagen følgelig ikke skal tas til behandling. Klagen skal da sendes til riksvalgstyret sammen med en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises, jf. valgloven 16-8 (3).

Det knyttes for øvrig følgende kommentarer til klagens innhold:

Anførsel om grunnlovsstrid (klagens punkt 1, 2, 3*, 4*, 5*, 7* og 8): Det ligger utenfor distriktsvalgstyrets myndighet å avgjøre om valgloven bryter med Grunnloven.

Anførsel om distriktsvalgstyrets manglende uavhengighet (klagens punkt 6*): Distriktsvalgstyret har ikke rådført seg med Valgdirektoratet i forbindelse med forberedelsene til behandling av denne saken.

Konkret eksempel på feilinformasjon i valglokale (klagens punkt 9): Omhandler valggjennomføringen i Oslo kommune, Oslo valgdistrikt. Distriktsvalgstyret i Innlandet skal kun føre kontroll med valggjennomføringen i Hedmark og Oppland valgdistrikter. Distriktsvalgstyret i Innlandet er følgelig ikke rett klageinstans.

Mistanke om valgfusk i opptellingen (klagens punkt 10): Omhandler valggjennomføringen i Oslo valgdistrikt og Akershus valgdistrikt. Distriktsvalgstyret i Innlandet skal kun føre kontroll med valggjennomføringen i Hedmark og Oppland valgdistrikter. Distriktsvalgstyret i Innlandet er følgelig ikke rett klageinstans.

Anførsel om fratakelse av ressurser og rigging av systemet (klagens punkt 11): Omhandler partilovnemndas vedtak om partistøtte. Distriktsvalgstyret i Innlandet er ikke rett klageinstans.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfelle si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klage over at listeforslaget er forkastet, har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Hedmark vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge den 22. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 30. juni 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Hedmark valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Hedmark valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020: 6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Hedmark valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Hedmark valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	53/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på Oppland distriktsvalgstyres vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på Oppland distriktsvalgstyres vedtak om å forkaste listeforslagene fra Alliansen – Alternativ for Norge og flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Innlandet fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 22. september 2025 og fattet følgende vedtak:

> Klagen tas ikke til følge, og oversendes riksvalgstyret for endelig behandling.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge 22. september 2025 med frist for eventuelle merknader 23. september 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktvalgstyret i Opplands vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet den 30. juni 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret på grunn av at de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyret behandling av saken

Av fylkeskommunens saksframlegg framgår følgende vurdering:

Valgdagen var mandag 8. september. Klagen ble mottatt av distriktsvalgstyret fredag 12. september, og klagen er følgelig fremsatt rettidig, jf. valgloven § 16-6.

Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikke manntallsført i Oppland valgdistrikt. Det fremkommer heller ikke av klagen at han har forhåndsstemt eller forsøkt å forhåndsstemme i Oppland valgdistrikt. Klager har dermed ikke klagerett etter valgloven § 16-2 første eller annet ledd.

Hans Jørgen Lysglimt/Alliansen – Alternativ for Norge har ikke stilt liste i Oppland valgdistrikt, og har dermed ikke klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd. Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet av distriktsvalgstyret i sak 5/25. Vedtaket ble påklaget, og klagen ble avvist av riksvalgstyret.

Fylkeskommunedirektøren vurderer derfor at klagen er fremsatt av noen uten klageadgang, og at klagen følgelig ikke skal tas til behandling. Klagen skal da sendes til riksvalgstyret sammen med en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises, jf. valgloven 16-8 (3).

Det knyttes for øvrig følgende kommentarer til klagens innhold:

Anførsel om grunnlovsstrid (klagens punkt 1, 2, 3*, 4*, 5*, 7* og 8): Det ligger utenfor distriktsvalgstyrets myndighet å avgjøre om valgloven bryter med Grunnloven.

Anførsel om distriktsvalgstyrets manglende uavhengighet (klagens punkt 6*): Distriktsvalgstyret har ikke rådført seg med Valgdirektoratet i forbindelse med forberedelsene til behandling av denne saken.

Konkret eksempel på feilinformasjon i valglokale (klagens punkt 9): Omhandler valggjennomføringen i Oslo kommune, Oslo valgdistrikt. Distriktsvalgstyret i Innlandet skal kun føre kontroll med valggjennomføringen i Oppland og Hedmark valgdistrikter. Distriktsvalgstyret i Innlandet er følgelig ikke rett klageinstans.

Mistanke om valgfusk i opptellingen (klagens punkt 10): Omhandler valggjennomføringen i Oslo valgdistrikt og Akershus valgdistrikt. Distriktsvalgstyret i Innlandet skal kun føre kontroll med valggjennomføringen i Oppland og Hedmark valgdistrikter. Distriktsvalgstyret i Innlandet er følgelig ikke rett klageinstans.

Anførsel om fratakelse av ressurser og rigging av systemet (klagens punkt 11): Omhandler partilovnemndas vedtak om partistøtte. Distriktsvalgstyret i Innlandet er ikke rett klageinstans.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfelle si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klage over at listeforslaget er forkastet, har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Oppland vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge den 22. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 30. juni 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Oppland valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Oppland valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020: 6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Oppland valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Oppland valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	54/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtaket fra distriktsvalgstyret i Finnmark om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Finnmark fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 25. september 2025 og fattet følgende vedtak:

> Distriktsvalgstyret i Finnmark valgdistrikt finner at klagen fremsatt av Hans Lysglimt Johansen må avvises. Klagesaken sendes derfor videre til Riksvalgstyret for endelig behandling.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge 25. september 2025 med frist for eventuelle merknader 29. september 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktsvalgstyret i Finnmarks vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet den 30. juni 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret på grunn av at de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av fylkeskommunens saksframlegg framgår følgende vurdering:

2. Fylkeskommunedirektørens begrunnelse for innstillingen

Fylkeskommunedirektøren innstiller på at klagen må avvises ettersom det finnes klart at klager mangler klagerett og følgelig ikke har krav på at klagen blir realitetsbehandlet.

Valgloven oppstiller i § 16- 2 - sammenholdt med § 16-1 - spesifikt angitte vilkår for hvem som kan fremsette en klage over valgets gjennomføring for så vidt gjelder Finnmark valgdistrikt når det påberopes brudd på bestemmelser i Grunnloven, i formell lov eller i forskrifter gitt med dekning i valgloven. Det samme gjelder i forbindelse med «forberedelse til valget» samt «valgoppgjøret» til valgstyrene og distriktsvalgstyrene. Dette følger av § 16-1, litra a) og d).

Valgloven § 16-2 (1) gir enhver med «stemmerett ved stortingsvalg» rett til å klage over ovennevnte forhold «i det valgdistriktet de er manntallsført». Unntatt fra kravet om manntallsføring gjelder ifølge samme bestemmelse kun hvis det klages over «stemmerett» eller «adgangen til å stemme». Det er ikke tilfellet i denne saken.

Klager er som kjent ikke manntallsført i Finnmark, klagen gjelder gjennomføringen av stortingvalget 2025 i Norge og klager kan derfor ikke i egenskap av «velger» sende klage til Finnmark valgdistrikt.

Klager har i tillegg vist til at han klager på vegne av partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er fullt registrert i Partiregisteret. Partiet sendte inn listeforslag til blant annet Finnmark valgdistrikt, men forslaget ble iht. vedtak fattet av distriktsvalgstyret i Finnmark den 27. mai d.å. forkastet ettersom kravet til antall underskrivere ikke var oppfylt.

Fylkeskommunedirektøren vil vise til valgloven § 16-2 (3) som legger retten til å klage på vegne av en liste, der klagen gjelder forhold som nevnt ovenfor, til tillitsutvalget. I valgloven § 5-6 (2) går det klart frem at tillitsutvalget utgjøres av de 5 øverste underskriverne av listen, når listeforslaget ikke er undergitt såkalt forenklet behandling. Det betyr at partiet ved partileder som utøvende organ ikke har klagerett på listens vegne.

Det skal bemerkes at partier kun har klagerett etter bestemmelsene i § 16-2 (4) og (5), der (4) gjelder klage over Valgdirektoratets beregning av utjevningsmandater forutsatt at partiet har stilt lister i alle landets valgdistrikter (godkjente lister) mens (5) kun gjelder klager over krenkelse av eneretten til partinavn.

3. Kort om klagers anførsler om valglovens forhold til blant annet Grunnloven

Etter fylkeskommunedirektørens oppfatning er ikke distriktsvalgstyret det rette organet til å ta stilling til om bestemmelser i valgloven er i strid med Grunnloven, Den Europeiske Menneskerettskonvensjonen eller veiledninger gitt av Veneziakommisjonen.

Selv om klager ikke fikk medhold av Oslo tingrett i den vedlagte dommen for den delen av søksmålet som ikke ble avvist, er det til syvende og sist Høyesterett som avgjør med bindende kraft formelle lovers grunnlovsmessighet. Dersom klager skulle fått medhold i saken vil

en tingrettsdom vanskelig kunne ses tillagt vekt som rettskilde av et forvaltningsorgan, sett i lys av at forarbeidene beskriver en lovgivningsprosess hvor forholdet både til Grunnloven og til internasjonale rettskilder ble grundig vurdert forut for Stortingets lovbehandling.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfelle si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klage over at listeforslaget er forkastet har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Finnmark vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge den 27. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 30. juni 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Finnmark valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Finnmark valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020: 6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Finnmark valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Finnmark valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	55/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på valggjennomføringen på nasjonalt plan med krav om gransking og åpenhet

Klager:	**Torkel Åsen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage på valggjennomføringen på nasjonalt plan med krav om gransking av og åpenhet ved valget.

Torkel Åsen sendte 14. september 2025 en klage til Valgdirektoratet. Etter en del e-postkorrespondanse mellom Åsen og Valgdirektoratet ble klagen oversendt Tønsberg kommune 17. september 2025.

Valgstyret i Tønsberg kommune behandlet klagen i møte 26. september 2025 og fattet følgende vedtak:

> Klage fra Torkel Åsen vedrørende gjennomføring av stortingsvalget 2025 avvises. Klagen oversendes Riksvalgstyret for endelig klagebehandling.

Tønsberg kommune oversendte klagen til riksvalgstyret samme dag.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte klager per e-post 26. september 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 28. september 2025 kl. 15 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Riksvalgstyret mottok merknader fra Åsen innen fristen.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møtet 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Klager krever at Stortingets fullmaktskomité:

- Utsetter godkjenningen av valgoppgjøret til alle avvik er gransket og forklart.
- Sørger for full åpenhet og innsyn i valgsystemer, kontrakter og protokoller.
- Iverksetter tiltak som sikrer likebehandling av alle partier, innsyn for observatører, og rettferdig mediedekning i fremtidige valg.

Bakgrunnen for klagen er at flere borgere har signert et nasjonalt opprop med krav om åpenhet, innsyn og likebehandling i norske valg.

Tilliten til demokratiet svekkes når det oppstår uforklarte avvik, forskjellsbehandling og skjult påvirkning. Dette handler ikke om partipolitikk, men om demokratiets legitimitet.

Flere forhold gir grunn til bekymring:

- Store og uforklarte forskjeller i antall forkastede stemmer mellom fylkene (f.eks. 8 i Oslo, 680 i Rogaland, 689 i Akershus).
- Manglende innsyn i valgsystemer, leverandørkontrakter og teknisk revisjon.
- Rapporterte hindringer for observatører ved opptelling, som i Sandnes.
- At enkelte partier ikke hadde stemmesedler tilgjengelig i valglokaler.
- Sterkt skjev mediedekning som systematisk favoriserer store partier.
- Skjult PR-bruk fra offentlige midler uten åpenhet om avtaler.
- Skyggelegging og blokkering av valgrelatert innhold i sosiale medier.
- Til sammen skaper dette en situasjon der resultatet ikke fremstår fullt ut etterprøvbart og der tilliten til valgordningen svekkes.

Det skjer en skjult nedprioritering av innhold i valgkampen. Dette utgjør et brudd på de mest grunnleggende spillereglene for demokratiske valg:

Under valgkampen opplevde jeg at rekkevidden på min personlige Facebook-konto plutselig falt dramatisk — fra rundt 2,5 millioner visninger per måned til rundt 0,5 millioner, altså ned til omtrent en femtedel av normal rekkevidde.

Samtidig har fagpersoner som Siri Hermo, som deler rene fakta om EØS, opplevd at innlegg nesten ikke når ut til publikum, selv om de normalt har stor interesse og bred deling.

Dette skjedde uten at innholdet var feil, støtende eller i strid med regler, og uten at jeg fikk noen form for advarsel eller forklaring fra plattformen. Innholdet ble ikke fjernet, men bare usynliggjort.

Alt tyder på at dette er et resultat av algoritmisk nedprioritering («demotion») — der plattformen bevisst reduserer synligheten på utvalgte temaer eller personer, uten å fjerne innholdet.

Dette kan også utløses av forespørsler fra offentlige aktører gjennom Metas lukkede Content Request System (CRS), der myndigheter i ulike land kan be om at innhold dempes eller skjules — uten innsyn, uten at avsender får beskjed, og uten mulighet til å klage.

Når dette skjer rett før et valg, og rammer innhold med dokumentert faktainformasjon om EØS og demokratiet, mener jeg at det er:

– et direkte brudd på prinsippet om likebehandling i valgkamp
– et brudd på kravet om åpenhet og etterprøvbarhet i valgloven
– og et alvorlig inngrep som svekker selve grunnlaget for et reelt og fritt valg.

Dette er ikke bare et teknisk problem — det er et brudd på demokratiets spilleregler. Velgere kan ikke ta informerte valg dersom fakta og kritiske perspektiver blir systematisk usynliggjort uten at noen vet at det skjer.

Vi krever derfor på ny full åpenhet om hvordan innhold kan nedprioriteres eller filtreres under norske valgkamper. Dersom dette ikke sikres, vil det kunne bli oppfattet som valgfusk.

Vi gjør også oppmerksom på at slike skjulte systemer kan misbrukes av utenlandske aktører med politiske interesser i Norge, og at dette derfor er et alvorlig nasjonalt sikkerhetsspørsmål i tillegg til et demokratisk problem.

Valgstyrets behandling av saken

Valgstyrets vedtak var i tråd med kommunedirektørens innstilling. Kommunedirektøren har i saksframlegget redegjort for saken. Fra saksframlegget inntas:

Klagen er kommet inn til Valgdirektoratet 14. september 2025, og videresendt til valgstyret i Tønsberg kommune 17. september 2025. Klagen er fra en velger som er manntallsført og har stemmerett i Tønsberg kommune. Klagen er skriftlig. Valglovens § 16-2 og § 16-7 anses dermed som oppfylt.

Som det fremkommer av klagen, har det vært en lenger dialog mellom Valgdirektoratet og klager angående hvem som er korrekt mottaker av klagen og klageinstans, samt hvilke forhold klagen gjelder. Dette til tross, har kommunedirektøren valgt å la valgstyret i kommunen behandle klagen.

Valgstyret er kjent med at det i Tønsberg kommune i opptellingen av forhåndsstemmer er et avvik på 50 flere stemmesedler enn manntallskryss. Dette er begrunnet i en hendelse i forhåndsstemmelokalet 12. august 2025 hvor en valgmedarbeider benyttet seg av feil funksjon i det valgadministrative systemet EVA, slik at velgere ble søkt opp i manntallet men ikke krysset av. Hendelsen ble loggført av valgmedarbeiderne i valglokalet, og med bistand fra Valgdirektoratet fikk kommunen logg fra systemet som verifiserte hendelsen og identifiserte de velgerne det gjaldt. Valgstyret kan ikke se at hendelsen har noen betydning for valgresultatet.

Kommunedirektøren er ikke kjent med resultater eller uforklarlige forskjeller i antall forkastede stemmer i flere fylker. Det er Valgdirektoratet som har ansvar for det elektroniske valgadministrasjonssystemet (EVA) som brukes av alle landets kommuner i valggjennomføringen. Kommunedirektøren er dermed heller ikke kjent med manglende innsyn i dette systemet eller øvrige leverandørkontrakter.

Opptelling i Tønsberg kommune ble gjennomført på rådhuset, ute i valglokalene og i skanningsenter i samarbeid med Horten kommune. Opptellingen har vært åpen og tilgjengelig for publikum. Kommunedirektøren er ikke kjent med at noen er avvist eller hindret valgobservasjon ved noen av kommunens valglokaler, verken på forhånd, valgdagen eller under opptellingen.

Slik klagen foreligger, fremkommer det ikke at det klages på noen av de faktiske forhold det kan klages på, jf. valglovens § 16-1.

Kommunedirektøren anbefaler valgstyret å avvise klagen på bakgrunn av at klagen ikke inneholder noen punkter det kan klages på i henhold til valgloven §16-1.

Riksvalgstyrets vurdering

Åsen har ifølge kommunens saksframlegg stemmerett og er manntallsført i Tønsberg kommune. Han har derfor klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd på forhold i Vestfold valgdistrikt.

Det framstår noe uklart om Åsen klager på valggjennomføringen eller på valgoppgjøret. Riksvalgstyret legger til grunn at klagen gjelder valggjennomføringen, da de forholdene Åsen begrunner klagen med, ikke knytter seg til valgoppgjøret. I den grad forholdene blir regulert av valgregelverket, knytter de seg til valggjennomføringen.

Klagefristen er fire dager etter valgdagen, jf. § 16-6 første ledd. Klagen ble framsatt 14. september 2025 og er derfor framsatt for sent. Klagen skal på denne bakgrunn avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum.

Når det gjelder det materielle innholdet i klagen som knytter seg til påstanden om at det kun var åtte forkastede stemmer i Oslo kommune, viser riksvalgstyret til klagesak 31/2025. Når det gjelder bortvisning av person fra opptellingen i Sandnes kommune, viser riksvalgstyret til klagesak 37/2025. Vedtakene er tilgjengelige på riksvalgstyret.no.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	56/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på rutiner ved forhåndsstemmingen i Bergen kommune

Klager:	**Cato Paus Skrede**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen gjelder en velgers adgang til å få se at det er krysset av for stemmegivingen i manntallet i EVA.

Klagen ble satt fram for Bergen kommune 12. september 2025. Valgstyret i Bergen kommune behandlet klagen i ekstraordinært møte 23. september 2025, og traff vedtak med slik slutning:

1. Klagen fra Cato Paus Skrede tas ikke til følge.
2. Klagen sendes videre for endelig avgjørelse i riksvalgstyret.

Klagen ble oversendt riksvalgstyret 24. september 2025. Klageren, Cato Paus Skrede, har kommentert valgstyrets vedtak i e-post til riksvalgstyret samme dag.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Skrede forhåndsstemte ved valglokalet på IKEA i Åsane 5. eller 6. september 2025. Det han opplevde har gjort ham alvorlig bekymret når det gjelder «rutinene for bekreftelse av avgitt stemme» og velgeres rettssikkerhet.

Etter at valgfunksjonæren hadde tatt imot hans stemmeseddel, ba han eksplisitt om å få se på skjermen at han var blitt krysset av i det elektroniske manntallet. Han ville ha en «visuell bekreftelse på» at hans «stemme var korrekt registrert». Dette ble han nektet, og stedlig leder ble kontaktet. Vedkommende beklaget at Skrede ikke hadde fått se skjermen, og sa at hun selv ville ha vist ham den. Hun uttalte at systemet var «tillitsbasert» og at han ikke skulle bekymre seg. Han fikk bekreftet at det ikke var valgobservatører til stede i lokalet.

Det er uakseptabelt at en velger nektes innsyn i egen registrering i sanntid. Det undergraver tilliten til valgprosessen. Kommentaren om at systemet er «tillitsbasert» indikerer en holdning hvor velgerens rett til verifikasjon ikke anses som viktig:

I et Norge hvor det er investert enorme summer i digitalisering av offentlige tjenester, fremstår det som uforståelig at man ikke kan tilby en enkel, elektronisk bekreftelse. Vi mottar digitale kvitteringer for alt fra parkeringsavgifter til kjøp av kaffe, men ved den viktigste demokratiske handlingen en borger foretar seg – å stemme – blir man avspist med en muntlig forsikring og en henvisning til «tillit». Dette er ikke tilstrekkelig for å ivareta min og andre velgeres sikkerhet.

Medieoppslaget om hendelsene i Østre Toten kommune har forsterket hans bekymring. Det viser at feil kan skje:

Når systemet svikter, er det velgerens rett til kontroll og verifikasjon som er den siste skansen for å sikre at alt går riktig for seg.

I klagen kreves det at valgstyret i Bergen:

- Gir en grundig redegjørelse for hvorfor en velger kan nektes visuell bekreftelse på avkrysning i manntallet.
- Tar stilling til om henvisningen til et «tillits basert» system er i tråd med valgloven og prinsippet om en transparent og kontrollerbar valg gjennomføring.
- Vurderer umiddelbare tiltak for å sikre at alle velgere ved fremtidige valg får en utvetydig og verifiserbar bekreftelse på at deres stemme er registrert. Dette kan være et minimumskrav om å vise skjermen, eller helst en form for elektronisk eller fysisk kvittering.

Valgstyrets begrunnelse for å avvise klagen hviler på en feilaktig og urimelig tolkning av sikkerhetsrutinene. Forespørselen om å få se skjermen kom etter at hans brettede stemmeseddel var levert og lagt i urnen. Den hemmelige valghandlingen var da ugjenkallelig fullført. Manntallet avslører ikke stemmegivning, men kun en bekreftelse på at han har stemt. Den inneholder ikke informasjon om hvilket parti han stemt på. Når det gjelder valgstyrets argument om at andre i køen kan se skjermen, finnes det praktiske løsninger for å unngå dette. Andre personer i køen får ikke se skjermen dersom den vinkles eller om den kun vises til den aktuelle velgeren.

En valghandling skal være verifiserbar, ikke kun «tillitsbasert». Henvisningen til at systemet er «tillitsbasert» viser i en uholdbar holdning i en moderne, digitalisert valgprosess. Tillit er et resultat av åpenhet og kontrollerbarhet. Når en velger ber om en enkel verifikasjon, og blir nektet, skaper det ikke tillit, men usikkerhet. Vi mottar digitale kvitteringer for de minste transaksjoner. Det er et legitimt krav å kunne få en umiddelbar bekreftelse på at en demokratisk handling er korrekt registrert.

Riksvalgstyret må vurdere de prinsipielle sidene ved saken. Retten til en umiddelbar, visuell bekreftelse på avkrysning i manntallet vil styrke tilliten, åpenheten og robustheten i valgprosessen, og ikke svekke sikkerheten eller prinsippet om hemmelig valg.

Riksvalgstyret må ta klagen til følge, og vurdere å innføre en nasjonal anbefaling eller forskrift som sikrer denne retten for alle velgere.

Valgstyrets behandling av saken

Bystyredirektøren i Bergen har i saksframlegget for valgstyret gjengitt klagerens krav i fire punkter:

1. Klager ønsker bekreftelse på at stemmegivningen er registrert i det elektroniske manntallet i EVA.
2. Ifølge klager bad han om å få se på skjermen at han var blitt krysset av i det elektroniske manntallet, for å få en bekreftelse på at stemmen var korrekt registrert, men stemmemottaker gav ikke klager innsyn i manntallet. Velger anfører at dette «undergraver tilliten til hele valgprosessen». Klager skriver videre at «Lederen beklaget at jeg ikke hadde fått se skjermen, og sa at hun selv ville ha vist meg den. Deretter uttalte hun at systemet var "tillits basert" og at jeg ikke skulle bekymre meg.»
3. Klager mener at Bergen kommune må vurdere umiddelbare tiltak for å sikre at alle velgere ved fremtidige valg får en bekreftelse på at deres stemme er registrert.
4. Klager påpeker også at det ikke var valgobservatører til stede i lokalet.

Til punkt 1 er det opplyst:

Avkryssingsmanntall for Bergen kommune er lastet ned fra EVA og kontrollert 16. september 2025. Bystyredirektøren bekrefter at Cato Paus Skrede er registrert med mottatt forhåndsstemmegivning.

Til punkt 2 er det bl.a. opplyst:

Når stemmeseddelen er lagt i en urne uten bruk av stemmeseddelkonvolutt, er stemmegivningen godkjent når stemmemottakeren har krysset av ved velgerens navn i manntallet, iht. valgloven § 10-1. Velger legger selv den stemplede stemmeseddelen i urnen, og vet da at stemmegivingen er godkjent, og stemmeseddelen er gyldig. Det skal ikke være behov for at velger selv kontrollerer avkryssing i manntall, for å forsikre seg om at stemmen er mottatt.

Valgmedarbeiderne er instruert til å registrere stemmegivningen i EVA etter kontroll av legitimasjon, så stemple stemmeseddel, før velger selv legger den i urnen. Det er ikke praksis å gi velger visuell bekreftelse på avkrysning i det elektroniske manntallet. Valgloven med forskrift regulerer ikke denne spesifikke situasjonen. Det er innebygd kontroll og logging i EVA-systemet, og lovbestemmelser og rutiner som sikrer at velgerne får avlagt kun én stemme.

Det vil som regel være vanskelig for stemmemottaker å vise skjerm til kun én velger, og samtidig skjule skjermbildet for andre velgere som står bak i køen og ivareta hensynet til hemmelige valg. Alternativt måtte velger fått tilgang bak mottaksbordet. Området bak mottaksbordene er imidlertid definert som «rød sone» der kun personell med tjenstlig behov skal ha adgang, iht. Valgdirektoratets sikkerhetsveileder, v4.

Til punkt 3 er det opplyst:

Det gis ikke kvittering for avgitt stemme, verken fysisk eller digitalt. Valglov med forskrift hjemler ikke mulighet for å lage slike kvitteringer. Dette beskytter hemmelig valg og forhindrer at velgere kan bli presset til å dokumentere stemmegivning i etterkant. EVA innehar kontrollmekanismer og sporbarhet, og kan etterprøves av autoriserte instanser ved behov.

Til punkt 4 er det bl.a. opplyst at Bergen kommune under gjennomføring av stortings- og sametingsvalget 2025 tok imot en rekke valgobservatører, både i forbindelse med forberedelser, i valglokaler, ved mottak av stemmesedler på Bergen Rådhus og under opptellingen. Valgobservatører bestemmer selv hvor og hva de ønsker å observere. Det er ikke slik at det skal være valgobservatører til stede i alle valglokaler til enhver tid.

Riksvalgstyrets vurdering

Skrede er manntallsført i Bergen kommune. Han har derfor klagerett i samsvar med valgloven § 16-2 første ledd. Klagen er framsatt innen fristen i valgloven § 16-6 første ledd og oppfyller også ellers de formelle kravene til klage, jf. valgloven § 16-7. Klagen tas under behandling.

Riksvalgstyret kan i sin helhet slutte seg til de synspunktene som framkommer i saksutredningen for valgstyret i Bergen, med en liten tilføyelse.

Klagen synes å bygge på en misforståelse om formålet bak avkrysningen i manntallet og betydningen av slik avkrysning. Det primære formålet er å hindre at en velger stemmer flere ganger. Avkrysningen innebærer ingen bekreftelse overfor velgeren at han har avgitt en stemme. Det gis ingen kvittering for at velgeren har stemt, og det er heller ikke lett å se hva som skulle være formålet med en slik kvittering. Avkrysningen skal alene sette andre, framtidige valgfunksjonærer i stand til å se at vedkommende velger allerede har stemt, dersom velgeren forsøker å avgi stemme én gang til.

Det er ellers ingen forbindelse mellom avkrysningen og den stemmeseddelen som er lagt i valgurnen. En stemplet stemmeseddel vil bli telt uavhengig av om valgmedarbeideren har krysset av for at vedkommende har avgitt stemme i manntallet eller ikke. Det er ikke mulig å se på stemmeseddelen om det ble foretatt en avkrysning samtidig som stemmeseddelen ble lagt i urnen.

Også ved dette valget har det vært tilfeller der slik avkrysning har vært glemt, men det påvirker ikke gyldigheten av de stemplede stemmesedlene som er i valgurnen. Manglende avkrysning medfører derimot at det ikke blir samsvar mellom antall opptalte stemplede stemmesedler og avkrysninger i manntallet, noe som kan medføre en utfordring ved opptellingen. Det var bl.a. situasjonen i Østre Toten kommune og i Tønsberg kommune, se nærmere riksvalgstyrets vedtak i sak 31, 32, 34 og 36. Etter nærmere undersøkelser ble årsaken avdekket. Vedtakene ligger tilgjengelig på riksvalgstyrets hjemmeside.

Riksvalgstyret kan etter dette ikke se at gjennomføringen av forhåndsstemmingen har skjedd i strid med valglovens bestemmelser.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	57/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtaket fra distriktsvalgstyret i Telemark om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Telemark fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 26. september 2025 og fattet følgende vedtak:

Klagen avvises, og oversendes riksvalgstyret for endelig behandling.

Distriktsvalgstyret oversendte saken til riksvalgstyret 29. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktsvalgstyret i Telemarks vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet den 3. juli 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret på grunn av at de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av fylkeskommunens saksframlegg framgår følgende vurdering fra fylkesdirektøren:

Den generelle klagefristen er fire dager etter valgdagen, jf. valgloven 16-6 første ledd. Klagen er datert 12.9.25, og er således rettidig innkommet. Det er gjort en vurdering av klagers klagerett etter valglovens § 16-2, som setter tydelige rammer for hvem som har klagerett.

Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikke manntallsført i Telemark valgdistrikt, og klagen gjelder ikke adgang til å stemme, eller stemmerett, jf. valgloven § 16-2 første ledd. Videre har ikke Lysglimt Johansen avlagt forhåndsstemme, eller forsøkt å avlegge forhåndsstemme i Telemark valgdistrikt, jf. valgloven § 16-2 andre ledd.

Alliansen- Alternativ for Norge ønsket å stille liste i Telemark valgdistrikt, men listeforslaget møtte ikke valglovens krav. Listeforslaget fra Alliansen- alternativ for Norge ble forkastet, forkastelsen ble påklaget. Riksvalgstyret vedtok den 3. juli 2025 å avvise klagen, Alliansen-alternativ for Norge stilte ikke liste i Telemark valgdistrikt og kan ikke klage etter valgloven § 16-2 tredje ledd. Valgloven § 16-2 femte og sjette ledd anses ikke aktuelle i dette tilfellet.

Klagen punkt 1–5, 7, 8 og 11 gjelder valgloven, Grunnloven og partistøtte, og distriktsvalstyret er ikke rett klageinstans. Punkt 9 gjelder klage på feilaktig informasjon gitt av valgmedarbeidere ved et valglokale i Oslo kommune, og punkt 10 gjelder forkasting av stemmesedler i Oslo og Akershus valgdistrikt. Distriktsvalstyret i Telemark er ikke rett klageinstans for nevnte forhold. Klagen punkt 6 gjelder habilitet knyttet til Valgdirektoratets øverste leder, og administrasjonen har ikke vært i kontakt med Valgdirektoratet i forbindelse med klagebehandlingen.

På denne bakgrunn, vurderes det at Hans Jørgen Lysglimt Johansen ikke har klagerett i Telemark valgdistrikt etter valgloven § 16-2. Fylkesdirektøren innstiller på at klagen avvises. Vedtar distriktsvalgstyret innstillingen oversendes klagen til riksvalgstyret jf. valgloven § 16-8.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfelle si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Spørsmålet om klager hadde rett til å stille liste, har også tidligere blitt avvist av Riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Telemark vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge den 28. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 3. juli 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Telemark valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Klagen er framsatt av partileder for Alliansen – Alternativ for Norge Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Telemark valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020:6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier

hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Telemark valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Telemark valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	58/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtaket fra distriktsvalgstyret i Troms om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på distriktsvalgstyret i Troms' vedtak om å forkaste listeforslagene fra Alliansen – Alternativ for Norge og flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Troms fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 29. september 2025 og fattet følgende vedtak:

1. Distriktsvalgstyret har behandlet saken vedrørende klage på gjennomføringen av Stortingsvalget 2025.
2. Etter distriktsvalgstyrets syn skal klagen avvises.

3. Etter distriktvalgstyrets syn skal ikke innsendte klage på gjennomføring av stortingsvalget 2025 tas til følge.
4. Klagen oversendes til Riksvalgstyret for endelig avgjørelse.

Distriktsvalgstyret oversendte klagen til riksvalgstyret 29. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30 september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfellet var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktsvalgstyret i Troms' vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet den 3. juli 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret fordi de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier

ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av saksframlegget til fylkeskommunen framgår følgende vurdering fra fylkeskommunedirektøren:

Av valgloven § 16-6 (1) om klagefrister framgår det at klagefristen er fire dager etter valgdagen hvis ikke noe annet følger av samme paragraf. Klagen er sendt inn fredag 12. september. Valgdagen ved stortingsvalget 2025 var mandag 8. september, slik at den aktuelle klagefristen utløp fredag 12. september. Fylkeskommunedirektøren vurderer at klagen ble mottatt innen klagefristen og følgelig er klagen fremsatt rettidig.

Av valgloven § 16-1 (1) fremgår det at alle som har stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført. Det følger videre av valgloven 16-1 (2) at de som har forhåndsstemt eller forsøkt å forhåndsstemme utenfor det valgdistriktet de er manntallsført i, kan klage på gjennomføringen av forhåndsstemmingen i den kommunen der de forhåndsstemte eller forsøkte å forhåndsstemme. Valgloven § 16-2 (3) gir i tillegg alle som har stilt liste, klageadgang på de samme forhold i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikke manntallsført i Troms valgdistrikt og har ikke klagerett etter valgloven § 16-2 (1). Han har heller ikke opplyst om at han har forhåndsstemt, eller forsøkt å forhåndsstemme i Troms valgdistrikt.

Johansen og Alliansen – Alternativ for Norge har ikke stilt liste i Troms valgdistrikt, jf. valgloven § 16-2 (3). Listeforslag fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet i distriktsvalgstyret sin sak 4/25. Vedtaket i saken ble påklaget og klagen ble avvist av Riksvalgstyret.

Fylkeskommunedirektørens syn er derfor at klagen er fremsatt av noen uten klageadgang, og følgelig at klagen ikke skal tas til behandling.

Idet klagen som nevnt ikke skal avvises av det klagesaksforberedende organ, vil klagens innhold for øvrig drøftes/vurderes i det videre.

Punktene 1,2,3,4,5,7 og 8 i klagen omhandler valglovens og Grunnlovens bestemmelser. Lover vedtas av Stortinget. Distriktsvalgstyret påser at valglovens bestemmelser følges ved gjennomføring av valget i valgdistriktet. Distriktsvalgstyret har ikke myndighet til å overprøve sentral lovgiving.

Fylkeskommunedirektøren vil ikke ta stilling til om ny valglov bryter med Grunnlovens bestemmelser. Fylkeskommunedirektøren er for øvrig kjent med at lovligheten av valgloven er en del av en pågående rettsprosess.

I punkt 6 pekes det på manglende uavhengighet hos fylkesvalgstyrene. Fylkeskommunedirektøren antar at klager også mener distriktsvalgstyrene, da det er disse som har ansvar for stortingsvalget.

Fylkeskommunedirektøren ønsker å påpeke at verken distriktsvalgstyret eller dets sekretariat har kontakt med Valgdirektoratet i forbindelse med forberedelse til behandlingen av denne saken.

Distriktsvalgstyret behandlet innkomne listeforslag i valgdistriktet den 14. mai. Da ble listeforslaget avvist begrunnet med at listeforslaget ikke hadde det tilstrekkelige antall underskrifter etter valglovens §5-4(2). Alliansen – Alternativ for Norge påklagde dette vedtaket den 6. juni. Begge sakene ble utredet av fylkeskommunedirektøren og vedtatt av distriktsvalgstyret, uten noe form for føringer fra Valgdirektoratet.

Punkt 9 omhandler en hendelse ved et stemmelokale i Oslo kommune, som er i Oslo valgdistrikt. Distriktsvalgstyret har ikke, og skal ikke føre, kontroll med andre kommuner enn i kommunene sine valgdistrikt. Fylkeskommunedirektøren ettergår derfor ikke påstanden videre.

Punkt 10 omhandler forkastede stemmesedler i Oslo og Akershus valgdistrikter ikke Troms valgdistrikt. Fylkeskommunedirektøren ettergår derfor ikke påstanden videre.

Punkt 11 omhandler partilovnemndas vedtak om partistøtte. Distriktsvalgsstyret er ikke rett klageinstans for vedtak i partilovnemnda.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfellet si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klagen over at listeforslaget ble forkastet, har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Troms vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge den 14. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 3. juli 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Troms valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortings-

valg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Troms valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020:6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Troms valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Troms valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	59/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtaket fra distriktsvalgstyret i Østfold om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Østfold fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 24. september 2025 og fattet følgende vedtak:

Distriktsvalgstyret slutter seg til fylkeskommunedirektørens begrunnelse og vurdering. Klagen avises, og oversendes riksvalgstyret for endelig behandling. Distriktsvalgstyrets begrunnelse for avslaget er i tråd med fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak.

Riksvalgstyrets sekretariat oversendte saksdokumentene til Alliansen – Alternativ for Norge 24. september 2025 med frist for eventuelle merknader 29. september 2025. Johansen har ikke oversendt ytterligere merknader.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfelle var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktvalgstyret i Østfolds vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet den 3. juli 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret på grunn av at de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av saksframlegget til fylkeskommunen framgår følgende vurdering:

Det følger av bestemmelsens tredje ledd at «alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum. Det er uklart om Johansen oppfyller vilkårene etter denne bestemmelsen. Fylkeskommunedirektøren finner det imidlertid ikke nødvendig å ta stilling til dette, da det uansett ikke er grunnlag for at distriktsvalgstyret skal ta klagen til følge klagen.

Valgloven § 16-1 gir en uttømmende oppregning over hva det kan klages på. Etter bokstav a kan det blant annet klages over «brudd på bestemmelsene i Grunnloven, lov og forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres». Etter bokstav d kan det klages over distriktvalgstyrets valgoppgjør, mens bokstav f angir at det kan klages på Stortingets vedtak om «hvorvidt stortingsvalget er gyldig».

I klagen er det anført ulike forhold som fylkesdirektøren oppfatter at i hovedsak er argumenter for klagers primære krav om at «Stortingsvalget 2025 erklæres ugyldig» Det er det nyvalgte Stortinget som avgjør om stortingsvalget er gyldig, jf. valgloven § 15-1. Det er altså ikke distriktvalgstyret som godkjenner Stortingsvalget.

Det følger av valgloven § 16-7 sjette ledd at en klage på «Stortingets vedtak om hvorvidt stortingsvalget er gyldig, skal settes frem for Høyesterett gjennom søksmål mot Stortinget, jf. tvisteloven § 9-2».

Etter fylkeskommunedirektørens vurdering er distriktsvalgstyret dermed ikke rett organ til å behandle klage på gyldighet av Stortingsvalget, og klagen oppfyller ikke vilkårene for behandling.

I klagen er det subsidiært fremmet krav om granskning med rapport og uttalelse fra fylkesvalgstyret. Etter fylkeskommunedirektørens vurdering er ikke dette et krav som kan fremmes i medhold av klagereglene i valgloven, og vilkårene for behandling er ikke oppfylt.

Det følger av valgloven § 16-8 tredje ledd at dersom distriktsvalgstyret, mener at en klage ikke oppfyller kravene til behandling, skal klagen sendes til riksvalgstyret samen med en redegjørelse for hvorfor den skal avvises. Fylkeskommunedirektøren anbefaler derfor at klagen oversendes riksvalgstyret.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfelle si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klage over at listeforslaget er forkastet, har også tidligere blitt avvist av Riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Østfold vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge den 26. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 3. juli 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Østfold valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Østfold valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er

tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020:6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Østfold valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Østfold valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	60/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage med anmodning om at det gjennomføres en helhetlig gjennomgang og verifikasjon av stortingsvalget

Klager:	**Svein-Roar Aas**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Klagen gjelder anmodning om at det gjennomføres en helhetlig gjennomgang og verifikasjon av stortingsvalget 2025. Klagen er framsatt 15. september 2025 av Svein-Roar Aas på vegne av Det Norske Folks Interesseorganisasjon (DNFI).

Klagen ble framsatt for Valgdirektoratet, som i e-post 16. september 2025 opplyste klageren om følgende:

Klager på gjennomføringen av valget må i utgangspunktet rettes til kommunen. Hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket. Dere finner mer informasjon om hvordan dere klager, hva dere kan klage på, hvem klagen skal sendes til, og klagefrister på Riksvalgstyrets hjemmesider [1] og i valgloven kapittel 16 [2].

Direktoratet opplyste klageren senere samme dag om at det gjerne «sender [...] klagen til riktig klageinstans, men da trenger [det] informasjon om hvilken kommune avsender har klagerett i».

Valgdirektoratet oversendte 17. september 2025 klagen til Gildeskål kommune.

Valgstyret i Gildeskål kommune behandlet klagen i møte 24. september 2025 og fattet følgende vedtak:

Klagen oversendes Riksvalgstyret for endelig behandling.

Klagen ble oversendt riksvalgstyret for avgjørelse 26. september 2025.

Riksvalgstyrets sekretariat orienterte klager per epost 26. september 2025 om mottak av klagen, og ga frist til 28. september kl. 15 for eventuelle merknader i saken, jf. valgloven § 16-9 andre ledd. Riksvalgstyret har ikke mottatt merknader.

Riksvalgstyret behandlet klagen i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum.

Klagers syn på saken

Det Norske Folks Interesseorganisasjon ved Svein-Roar Aas anmoder om at det gjennomføres en helhetlig gjennomgang og verifikasjon av stortingsvalget 2025 «for å kvalitetssikre at det ikke foreligger avvik eller kritikkverdige forhold som kan ha påvirket valgresultatet». Fra klagen inntas følgende:

Vi ber i denne sammenheng om at det innhentes ekspertkompetanse helst fra amerikanske myndigheter som har avslørt omfattende valgfusk i USA for presidentvalget i 2020. Blant annet offentlig kunngjort av Pam Bondi - Justisminister i USA.

For ivaretakelse av tilliten til denne nasjonale og i så fall historiske gjennomgangen er det prekært at amerikansk ekspertise fra amerikanske myndigheter får bistå. Begrunnelsen er at det blant annet er mistanke om at Norge fikk innført digitale stemmeopptellingsprogrammer (evt. Smartmetic/Dominion system ca. i 2010) som det er avslørt kan utføre en lang rekke intrikate operasjoner for å skjule valgmanipulering. Det er offentlig stadfestet av norske myndigheter at våre stemmemaskiner (EVA-skan) er tilkoblet internett, noe som selvsagt medfører en signifikant risikofaktor for valgmanipulasjon som taler for nøye gjennomgang av Stortingsvalget. Kilde, se: https://www.nrk.no/norge/teller-opp-stemmer-i-valget-pa-datamaskiner-tilkoblet-internett-1.13660659

Valget ble også påklaget i 2021 der det ble avdekket flere stemmer enn stemmeberettigede i valgkrets, usannsynlig høy valgdeltakelse i en rekke valgkretser særlig i Nord-Norge der valgavklaring forøvrig var vesentlig forsinket - og betydelig avvik angjeldende normalfordeling av tall - ut fra BENFORD - testen - samt en rekke flere observasjoner som det ikke er nødvedndig å redegjøre om ytterligere for denne klage.

For årets offentlige stemmedata er eksempelvis alle undertellinger fra Oslo ikke lagt ut på valg.no sine sider noe som gjør det utfordrende å anvende Benfordtesten som helst bør ha tilgjengelig minst 500 datapunkter.

Vår observasjon er imidlertid - dessverre - at det over år er observert avvik egnet til å svekke tilliten til norske valg.

[...]

For angjeldende valg fremmes følgende klagegrunner med anmodning om at man ser inn i alle hypotetiske muligheter til valgmanipulasjon og gjennomfører en omstendelig revisjon:

1. Vi vet for sikkert at stemmetellingsmaskinene har alvorlige sikkerhetsutfordringer. Dette er avklart både av myndighetene selv vd at de er koblet opp mot internett, via vitenskapelig arbeid som masteroppgave og fremkommer av omfattende validerte utenlandske data.
   Som kjent sitter nå Amerikanerne på servere, vitner og alt av nødvendig informasjon for å kunne avdekke nøyaktig hvordan valg manipuleres, og våre amerikanske allierte vil kunne bistå Norge med den aller beste kvalitetskontroll også slik at vi kan fjerne risiko for fremtidig valgmanipulering.
2. Vi har observert ref. media at det over ett døgn etter valget innkom ca. 100.000 forhåndsstemmer som til da ikke var innregistrert - som medførte at et helt mandat skiftet fra FrP til MDG. Det bes spesielt her om at man identifiserer og avdekker nøyaktig stemmefordeling av disse 100.000 stemmene - da det er grunnlag for å mistenke at dette utvalget kan ha avveket signifikant fra den partifordeling som ble lagt til grunn av prognosene og øvrige innsendte stemmer.
   Observasjonen er at det er totalt usannsynlig at partifordelingen ut fra prognoser lå så stabil under hele valgkveldssendingen og etter valget frem til disse 100.000 forhåndsstemmene medførte signifikant endring til en av partiblokkene. Av valg.no sin egen XL-oversikt kan det stilles flere spørsmål til hvorfor dataene ikke er konsistente, og derunder fremstår det pr. nå slik at det innkom omtrent 108.000 forhåndsstemmer etter første opptelling.
3. Foran nevnte observasjon er særlig interessant fordi under fylkes- og kommunevalget i 2023 viste flere medier og valgmyndighetene selv til at det forsvant 100.000 stemmer og at de var borte en kort periode før de dukket opp igjen - der medienes graffremstilling av denne hendelsen hadde form som en U. Det ble så vidt vi kjenner til aldri gitt noen forklaring for dette betydelige avviket.
4. Vi har observert at det for en eller to kommuner oppsto et avvik på ca. 7000 stemmer fra kommunal håndopptelling til valg.no sine egne tall - ref. mediedekning av Østre Toten mv. Om dette i ettertid kan forklares eller ikke er ikke poenget, de avvik som er offentliggjort har samlet vært med på å skape en misstillit til validiteten av det norske valget - en tillit som kun kan gjenopprettes ved en helhetlig revisjon.
5. Vi ba om innsyn og avklaring angjeldende hvor mange som var stemmeberettiget i Norge før valget

- noe vi fikk. Vi kan observere i ettertid at det er et avvik på ca. 2500-3000 stemmeberettigede fra valgdirektoratet sine egne tall før valget, og for en kort periode inn i valget - frem til det som ble lagt til grunn kort tid etter at valget kom i gang. En slik signifikant endring kan hypotetisk sett være egnet til å flytte et helt mandat og løfte eller senke partier relativt til sperregrensen.

6. Vi har satt i gang arbeid for å analysere alle offentliggjorte data fra alle valgdistrikter, og vi vil selvsagt for ivaretakelse av folkets interesser ettersende relevante observasjoner som eventuelt bør undersøkes nærmere. Vi er i full forvisning om at alle tjenestemenn i Valgdirektoratet og Valg.no har minst like stor interesse som DNFI og det norske folk i å ivareta tilliten til den norske valgordningen.

Vi presiserer igjen at det er av særlig viktighet å få inn Amerikansk myndighetsekspertise, blant annet fordi EU-sine egne myndigheter har innrømmet at de går inn i EU/EØS stater eks. Romania - og beskytter Europeisk hegemoni - benevnt som Democracy Shield.

Valgstyrets behandling av klagen

Valgstyrets vedtak om at klagen oversendes riksvalgstyret for endelig behandling var i tråd med kommunedirektørens innstilling til vedtak. Av saksframlegget framgår blant annet følgende:

Valgdirektoratet har videresendt henvendelsen til Gildeskål kommune, da Svein-Roar Aas er manntalsført her.

[...]

Kommunedirektøren kan ikke se at klagen omhandler gjennomføringen av Stortingsvalget i Gildeskål kommune.

Saken må oversendes til Riksvalgstyret som har kunnskap og kan fatte vedtak.

Riksvalgstyrets vurdering

Svein-Roar Aas er manntallsført i Gildeskål kommune og har derfor klagerett etter valgloven § 16-2 første ledd.

Etter valgloven § 16-6 første ledd er klagefristen «fire dager etter valgdagen». Klagen er framsatt 15. september 2025 og er for sent framsatt.

De formelle kravene til klagen er ikke oppfylt og klagen skal derfor avvises, jf. valgloven § 16-10 første ledd første punktum.

Riksvalgstyret har likevel enkelte merknader til det materielle. Når det gjelder påstanden om at det at skannerne er tilkoblet internett utgjør en sikkerhetsrisiko, viser riksvalgstyret til sak 45/2025. Riksvalgstyrets vedtak blir fortløpende publisert på riksvalgstyrets hjemmeside.

Når det gjelder det anførte avviket i Østre Toten mv. på «7000 stemmer fra kommunal håndopptelling til valg.no sine egne tall», vises det til saker 31, 32 og 34/2025.

Når det gjelder avvik på antall stemmeberettigede mellom «valgdirektoratet sine egne tall før valget» og «det som ble lagt til grunn kort tid etter at valget kom i gang», bemerker riksvalgstyret at departementet skal oppdatere manntallet til og med lørdagen før valgdagen, jf. valgloven § 2-3 første ledd andre punktum og valgforskriften § 1-2. Etter dette kan manntallet også oppdateres av kommunene til og med tirsdagen etter valgdagen, jf. valgforskriften § 1-2 bokstav c.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	61/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtaket fra distriktsvalgstyre i Vestland om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge i Hordaland valgdistrikt og diverse forhold ved valggjennomføringen

Klager:	Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på distriktsvalgstyret i Vestlands vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge i Hordaland valgdistrikt og flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Vestland fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 23. september 2025 og fattet følgende vedtak:

Distriktsvalstyret sluttar seg til fylkesdirektøren sine vurderingar, og vurderer at klagen skal avvisast.

For det tilfelle at klagen vert tatt under behandling hjå Riksvalstyret, er distriktsvalstyret si vurdering at klagen ikkje vert tatt til følgje.

Klagen vert oversendt Riksvalstyret for endeleg avgjerd. Saksframlegget vert lagt ved oversendinga og utgjer grunngjeving for distriktsvalstyret sitt syn på saka.

Distriktsvalgstyret oversendte klagen til riksvalgstyret 29. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfellet var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktsvalgstyret i Vestlands vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet i Hordaland valgdistrikt den 30. juni 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret fordi de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og akt-

somhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av saksframlegget til fylkeskommunen framgår følgende vurdering fra fylkesdirektøren:

Det er klaga rettidig, jf. vallova § 16-6 (1) og (5). Det er klaga på distriktsvalsstyrets valoppgjer og moglege brot på føresegner i Grunnloven, lov og forskrift om korleis val skal forberedast og gjennomførast, jf. vallova § 16-1 bokstav a og d.

Når ein privatperson (veljar) ønsker å klage på forhold nemnd i § 16-1 bokstav a og d, skal klagen rettast til den valkrins kor vedkommande er registrert i manntal, jf. § 16-2 (1). Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikkje manntalsført i Hordaland valkrins. Som privatperson har ikkje Johansen klagerett.

Parti som har stilt liste kan klage på forhold nemnd i § 16-1 bokstav a og d i den valkrinsen dei der stilte liste, jf. § 16-2 (3). Partiet Alliansen – Alternativ for Norge har ikkje stilt liste i Hordaland valkrins, sjå PS 2/2025 kor distriktvalsstyret forkasta listeforslaget og påfølgande avvising av klage I PS 4/2025. Partiet Alliansen – Alternativ for Norge har ikkje klagerett.

Fylkesdirektøren vurderer at klagen bør bli avvist, idet verken Johansen eller partiet Alliansen – Alternativ for Norge, har klagerett. Klagen med grunngjeving vert oversendt Riksvalsstyret, som har mynde til å avvise klagen, jf. §§ 16-8 (3) og 16-10 (1). Under føresegna av at klagen tas til behandling, vil fylkesdirektøren i det følgande drøfte det vidare innhaldet klagen.

Det er gjort gjeldande at ny vallov er i strid med Grunnloven. Distriktsvalsstyret skal sikre at gjennomføringa av valet i Hordaland valkrins skjer i tråd med vallova. Utover dette har ikkje distriktsvalsstyret mynde til å overprøve nasjonal lov som vert vedtatt av Stortinget. På bakgrunn av dette finn ikkje fylkesdirektøren grunnlag for å ta stilling til påstandane i punkt 1-5, 7 og 8, men viser til at det er ein pågåande rettsprosess knytt til dette.

I punkt 9 er det vist til ei hending frå vallokale på Sæter/Nordstrand, som inngår i Oslo valkrins. Distriktsvalsstyret har ikkje mynde til å overprøve gjennomføringa av valet i andre kommunar sine valkrinsar. Fylkesdirektøren vil difor ikkje vurdere påstanden nærare og viser elles til § 16-7 (2) som seier at klagen skal rettast mot valstyret i den kommunen kor det påklaga forholdet skjedde.

Tilsvarande går ikkje fylkesdirektøren inn på punkt 10, som omhandlar forkasting av røystesetlar i Oslo og Akershus valkrins, idet distriktsvalsstyret ikkje har mynde til å overprøve valgjennomføringa der.

Fylkesdirektøren finn heller ikkje grunnlag for å gå inn på punkt 11, som gjeld partilovnemndas vedtak om partistøtte. Partilovnemnda er eit uavhengig forvaltningsorgan underlagt departementet, jf. partiloven § 24 (1). Distriktsvalsstyret har ikkje mynde til å overprøve vedtak frå partilovnemnda.

I punkt 6 påstår klagar at fylkesvalsstyra ikkje er uavhengige, fordi dei held seg til Valdirektoratets føringar, og at det dermed ikkje ligg føre sjølvstendige vurderingar. Fylkesdirektøren antar at klagar her meiner distriktsvalsstyret, som har ansvaret for valgjennomføringa i Hordaland og Sogn og Fjordane valkrins. Fylkesdirektøren vil streke under at Valdirektoratet ikkje har vore rådført under saksførebuinga av denne saka, og er ikkje samd i påstanden om manglande uavhengigheit. Det er fylkesdirektøren som undersøkjer dei faktiske og rettslege forholda ved klagen før saka vert lagt fram til behandling hjå distriktsvalsstyret.

Fylkesdirektøren finn elles ikkje grunnlag for å ta klagen til følgje.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfellet si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klagen over at listeforslaget ble forkastet, har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Vestland vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge for Hordaland valgdistrikt den 28. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de god-

kjente listene samme dag. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 30. juni 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Hordaland valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Hordaland valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020:6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Hordaland valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Hordaland valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	62/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtaket fra distriktsvalgstyret i Vestland om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge i Sogn og Fjordane valgdistrikt og diverse forhold ved valggjennomføringen.

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på distriktsvalgstyret i Vestlands vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge i Sogn og Fjordane valgdistrikt og flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Vestland fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 23. september 2025 og fattet følgende vedtak:

> Distriktsvalstyret sluttar seg til fylkesdirektøren sine vurderingar, og vurderer at klagen skal avvisast.
>
> For det tilfelle at klagen vert tatt under behandling hjå Riksvalstyret, er distriktsvalstyret si vurdering at klagen ikkje vert tatt til følgje.
>
> Klagen vert oversendt Riksvalstyret for endeleg avgjerd. Saksframlegget vert lagt ved oversendinga og utgjer grunngjeving for distriktsvalstyret sitt syn på saka.

Distriktsvalgstyret oversendte klagen til riksvalgstyret 29. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at kravene til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfellet var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

I 17 senere vedtak avviste riksvalgstyret deretter Alliansen – Alternativ for Norges klager på 17 distriktsvalgstyrers vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet. Klagene ble avvist av riksvalgstyret fordi de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist. Riksvalgstyret har imidlertid ikke mottatt noen klage på vedtaket fra distriktsvalgstyret i Vestland om å forkaste Alliansens listeforslag i Sogn og Fjordane.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av saksframlegget framgår følgende vurdering fra fylkesdirektøren:

Det er klaga rettidig, jf. vallova § 16-6 (1) og (5). Det er klaga på distriktsvalsstyrets valoppgjer og moglege brot på føresegner i Grunnloven, lov og forskrift om korleis val skal forberedast og gjennomførast, jf. vallova § 16-1 bokstav a og d.

Når ein privatperson (veljar) ønsker å klage på forhold nemnd i § 16-1 bokstav a og d, skal klagen rettast til den valkrins kor vedkommande er registrert i manntal, jf. § 16-2 (1). Hans Jørgen Lysglimt Johansen er ikkje manntalsført i Sogn og Fjordane valkrins. Som privatperson har ikkje Johansen klagerett.

Parti som har stilt liste kan klage på forhold nemnd i § 16-1 bokstav a og d i den valkrinsen dei der stilte liste, jf. § 16-2 (3). Partiet Alliansen – Alternativ for Norge har ikkje stilt liste i Sogn og Fjordane valkrins, sjå PS 3/2025 kor distriktsvalsstyret forkasta listeforslaget.

Fylkesdirektøren vurderer at klagen bør bli avvist, idet verken Johansen eller partiet Alliansen – Alternativ for Norge, har klagerett. Klagen med grunngjeving vert oversendt Riksvalsstyret, som har mynde til å avvise klagen, jf. §§ 16-8 (3) og 16-10 (1). Under føresegna av at klagen tas til behandling, vil fylkesdirektøren i det følgande drøfte det vidare innhaldet klagen.

Det er gjort gjeldande at ny vallov er i strid med Grunnloven. Distriktsvalsstyret skal sikre at gjennomføringa av valet i Sogn og Fjordane valkrins skjer i tråd med vallova. Utover dette har ikkje distriktsvalsstyret mynde til å overprøve nasjonal lov som vert vedtatt av Stortinget. På bakgrunn av dette finn ikkje fylkesdirektøren grunnlag for å ta stilling til påstandane i punkt 1-5, 7 og 8, men viser til at det er ein pågåande rettsprosess knytt til dette.

I punkt 9 er det vist til ei hending frå vallokale på Sæter/Nordstrand, som inngår i Oslo valkrins.

Distriktsvalsstyret har ikkje mynde til å overprøve gjennomføringa av valet i andre kommunar sine valkrinsar. Fylkesdirektøren vil difor ikkje vurdere påstanden nærare og viser elles til § 16-7 (2) som seier at klagen skal rettast mot valstyret i den kommunen kor det påklaga forholdet skjedde.

Tilsvarande går ikkje fylkesdirektøren inn på punkt 10, som omhandlar forkasting av røystesetlar i Oslo og Akershus valkrins, idet distriktsvalsstyret ikkje har mynde til å overprøve valgjennomføringa der.

Fylkesdirektøren går heller ikkje inn på punkt 11, som gjeld partilovnemndas vedtak om partistøtte. Partilovnemnda er eit uavhengig forvaltningsorgan underlagt departementet, jf. partiloven § 24 (1). Distriktsvalsstyret har ikkje mynde til å overprøve vedtak frå partilovnemnda.

I punkt 6 påstår klagar at fylkesvalsstyra ikkje er uavhengige, fordi dei held seg til Valdirektoratets føringar, og at det dermed ikkje ligg føre sjølvstendige vurderingar. Fylkesdirektøren antar at klagar her meiner distriktsvalsstyret, som har ansvaret for valgjennomføringa i Hordaland og Sogn og Fjordane valkrins. Fylkesdirektøren vil streke under at Valdirektoratet ikkje har vore rådført under saksførebuinga av denne saka, og er ikkje samd i påstanden om manglande uavhengigheit. Det er fylkesdirektøren som undersøkjer dei faktiske og retts-

lege forholda ved klagen før saka vert lagt fram til behandling hjå distriktsvalsstyret.

Fylkesdirektøren finn elles ikkje grunnlag for å ta klagen til følgje.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfellet si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen over at valgloven er grunnlovsstridig skal derfor avvises.

Når det gjelder klagen over at listeforslaget ikke ble godkjent, har ikke Alliansen – Alternativ for Norge tidligere påklagd vedtaket fra distriktsvalgstyret i Vestland om å underkjenne listeforslaget for Sogn og Fjordane valgdistrikt. Riksvalgstyret viser til at fristen for å klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort, jf. valgloven § 16-6 tredje ledd. Klagen på dette forholdet avvises derfor i medhold av valgloven § 16-10 første ledd.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Sogn og Fjordane valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Sogn og Fjordane valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020:6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Sogn og Fjordane valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Sogn og Fjordane og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	63/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Kristel Heyerdahl (fung. leder), Lars Magnus Bergh, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Klage på vedtaket fra distriktsvalgstyret i Buskerud om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og diverse andre forhold ved valggjennomføringen

Klager:	**Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen**

Sakens spørsmål og bakgrunn

Saken gjelder klage fra Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen på distriktsvalgstyret i Buskeruds vedtak om å forkaste listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge og flere forhold ved valggjennomføringen.

Klagen ble mottatt av Buskerud fylkeskommune 12. september 2025. Vedlagt klagen fulgte dom fra Oslo tingrett 10. mars 2025 (24-168520TVI-TOSL/03) og et videoopptak fra Sæter, Nordstrand i Oslo.

Distriktsvalgstyret behandlet klagen 23. september 2025 og fattet følgende vedtak:

> Distriktsvalgsstyret slutter seg fylkeskommunedirektørens vurdering og anbefaling. Klagen avvises, og oversendes riksvalgsstyret for behandling.

Distriktsvalgstyret oversendte klagen til riksvalgstyret 29. september 2025.

Riksvalgstyret behandlet saken i møte 30. september 2025, jf. valgloven § 16-9 første ledd andre punktum. I sakene 1, 4–16 og 18–21 for 2025 reiste klager en inhabilitetsinnsigelse mot leder Ørnulf Røhnebæk, og riksvalgstyret kom til at Røhnebæk var inhabil. Riksvalgstyret har kommet til at Røhnebæk er inhabil også i denne saken, og Kristel Heyerdahl fungerte som leder i hans sted, mens Lars Magnus Bergh deltok i behandlingen som varamedlem.

Alliansen – Alternativ for Norge har også gått til søksmål for Oslo tingrett med krav om at den nye valgloven § 5-4 andre ledd er i strid med Grunnloven §§ 49 og 97 og bryter med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) protokoll 1 artikkel 3, og at de berørte partiene må gis anledning til å stille valglister i hele Norge etter forenklede regler med krav om kun to underskrifter.

Oslo tingrett avsa dom i saken 10. mars 2025. Påstanden knyttet til brudd på Grunnloven §§ 49 og 97 ble avvist. For øvrig ble staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) frifunnet.

Alliansen – Alternativ for Norge anket tingrettens avgjørelse til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett avgjorde saken ved kjennelse og beslutning 17. september 2025 (LB-2025-81742). Anken over tingrettens avvisningskjennelse ble forkastet. Anken over tingrettens dom, ble nektet fremmet i medhold av tvisteloven § 29-13 andre ledd fordi lagmannsretten fant at det var klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke ville føre fram.

I perioden mellom avgjørelsen fra Oslo tingrett og avgjørelsen fra lagmannsretten avviste riksvalgstyret flere klager fra Alliansen – Alternativ for Norge. I vedtak 24. juni 2025 avviste riksvalgstyret en klage om at krave-

ne til underskrifter på listeforslag i valgloven § 5-4 andre og tredje ledd er i strid med Grunnloven §§ 49, 50 og 2. Riksvalgstyret kom til at klageretten etter valgloven § 16-1 bokstav a ikke omfatter abstrakte rettsspørsmål, men etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil si at klageretten bare omfatter konkrete forhold – handlinger, unnlatelser og vedtak. I dette tilfellet var det ikke klaget på at et listeforslag var forkastet.

Riksvalgstyret avviste deretter Alliansen – Alternativ for Norges klage på distriktsvalgstyret i Buskeruds vedtak om å forkaste listeforslaget fra partiet i Buskerud valgdistrikt den 30. juni 2025. Klagen ble framsatt etter lovens klagefrist. Tilsvarende klager i 16 av de andre valgdistriktene ble også avvist av riksvalgstyret fordi de var framsatt etter utløpet av lovens klagefrist.

Klagers syn på saken

Alliansen – Alternativ for Norge og Hans Jørgen Lysglimt Johansen viser til at klagen er framsatt innen fristen på en uke etter valgdagen i valgloven § 13-2.

Valgloven § 13-2 gir klagerett til både velgere og listeforslagsstillere. Johansen klager både som velger og i egenskap av å være partileder og utøvende organ for partiet Alliansen – Alternativ for Norge, som er registrert i partiregisteret og leverte listeforslag i samtlige valgdistrikter, som ble forkastet, ved stortingsvalget i år.

Listeforslaget fra Alliansen – Alternativ for Norge ble forkastet selv om partiet hadde rett til å stille på bakgrunn av resultatet oppnådd ved stortingsvalget i 2021. Denne retten ble fratatt partiet ved vedtakelsen av den nye valgloven. Dette er i seg selv grunnlovsstridig.

Den nye valgloven bryter med Grunnloven §§ 49 og 50, samt §§ 2 og 100.

Bygdelistene var ikke representert da loven ble utarbeidet. Ingen har ivaretatt deres interesser opp mot Grunnloven. Resultatet er at de er avskåret fra å delta.

Partiet har fått medhold av Oslo tingrett i at den nye valgloven bryter med Grunnloven og Veneziakommisjonens prinsipper.

Det er første gang den nye loven får anvendelse. Klagen må derfor behandles med ekstra nøysomhet og aktsomhet. Demokratiet og tilliten til valgsystemet vil være best tjent med at spørsmålene belyses grundig nå.

Fylkesvalgstyrene mangler uavhengighet og følger Valgdirektoratets råd uten å gjøre en selvstendig vurdering. Dette illustrerer en grunnlovsstridig sentralisering.

Den nye valgloven fungerer i praksis som et hinder for små partier, bygdelister osv. Summen av tiltak viser en bevisst strategi for å hindre særlig høyreopposisjonelle partier som Alliansen – Alternativ for Norge og Liberalistene.

En valgmedarbeider i et valglokale på Nordstrand i Oslo ga feil informasjon om at det ikke er lov å lage en egen stemmeseddel. Johansen la likevel stemmeseddelen i valgurnen. Episoden viser hvordan den nye loven brukes til å villede velgere og svekke alternativene.

Klager mistenker valgfusk i opptellingen. For eksempel er kun åtte stemmer i Oslo underkjent, mens i Akershus er det over 600 stemmer som er underkjent.

Partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge all støtte, noe som fratar partiet muligheten til å granske valget og forsvare partiets interesser.

Stortingsvalget må erklæres ugyldig. Subsidiært krever klager en granskning der hvert valgstyre foretar en egen selvstendig vurdering. Granskningen må inkludere påstanden om grunnlovsstridig prosess der partier ble fratatt opparbeidende rettigheter, valgfusk ved opptellingen og en vurdering av hva som kan forventes fram mot valget i 2027, der bygdelister og småpartier risikerer å bli utradert.

Distriktsvalgstyrets behandling av saken

Av fylkeskommunenes saksframlegg framgår følgende under fylkeskommunedirektørens vurdering:

1.Innledning

Klagen gjelder klage over stortingsvalget 2025. Klager har prinsipalt krevd at valget erklæres ugyldig, og subsidiært at det ikverksettes en granskning av valget.

Fylkeskommunedirektøren mener klagen må avvises. Årsaken er at klage over stortingsvalgets gyldighet skal fremsettes overfor Høyesterett gjennom søksmål mot Stortinget. Distriktsvalgstyret har ikke kompetanse til å behandle klagen, som derfor skal avvises.

Det er videre uklart om klager har klagerett. Fylkeskommunedirektøren vil først knytte noen bemerkninger til dette spørsmålet.

2. Vedrørende klagerett

Hvem som har klagerett følger av valgloven § 16-2. Bestemmelsens første og tredje ledd lyder:

1) *Alle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført. De som ikke er manntallsført, kan klage hvis klagen gjelder stemmerett eller adgang til å stemme.*
(3) *Alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen.*

Klager i denne saken er, som det fremgår ovenfor, Hans Jørgen Lysglimt Johansen. Han har klaget både som privatperson, og på vegne av partiet «Alliansen – Alternativ for Norge». Det er oppgitt at han har adresse i Solveien 110 C, 1162 Oslo.

Hans Jørgen Lyseglimt Johansen er ikke manntallsført i Buskerud valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett som privatperson.

Når det gjelder klagen fra partiet følger det av tredje ledd at «*alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste*». Av annet punktum går det frem at det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Det er uklart om Johansen oppfyller vilkårene for å klage på vegne av Alliansen i Buskerud valgkrets. Etter fylkeskommunedirektørens syn er det imidlertid ikke nødvendig å ta stilling til dette spørsmålet, ettersom klagen uansett skal avvises, jf. nedenfor.

3. Har Buskerud distriktvalgstyre kompetanse til å behandle klagen

For å ta stilling til dette spørsmålet er det nødvendig å avgjøre hva klagen går ut på, og om den gjelder gjennomføringen av stortingsvalget, eller om den gjelder klage på valgets gyldighet.

Utgangspunktet må tas i valgloven § 16-1. Bestemmelsen gir en uttømmende oppregning over hva det kan klages på. Etter bokstav a kan det blant annet klages over «*brudd på bestemmelsene i Grunnloven, lov og forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres*». Etter bokstav d kan det klages over distriktvalgstyrets valgoppgjør, mens bokstav f angir at det kan klages på Stortingets vedtak om «hvorvidt stortingsvalget er gyldig».

Klagens tittel går ut på at det klages over «*gjennomføringen av stortingsvalget 2025*». Samtidig fremgår det at klager krever at «stortingsvalget 2025 erklæres ugyldig». Som grunnlag for at valget skal være ugyldig er dette i hovedsak begrunnet med at valgloven er i strid med grunnloven. Det er også anført at det distriktsvalgstyrene ikke er uavhengige, og fremsatt påstander om valgfusk. Sistnevnte baserer seg på en «sterk intusjon» fra klager om at «det er noe som ikke stemmer». Avslutningsvis er det også vist til at partilovnemnda har fratatt Alliansen – Alternativ for Norge partistøtten.

Fylkeskommunedirektøren anser at klagen i sin helhet gjelder gyldigheten av stortingsvalget. Klager har ikke gjort gjeldene at det foreligger feil ved *gjennomføringen av valget*, men derimot at den nye valgloven, og andre forhold, medfører at resultatet er ugyldig.

Det er er det nyvalgte Stortinget som avgjør om stortingsvalget er gyldig, jf. valgloven § 15-1. Det er altså ikke distriktvalgstyret som godkjenner stortingsvalget.

Det følger av valgloven § 16-7 sjette ledd at en klage på «*Stortingets vedtak om hvorvidt stortingsvalget er gyldig, skal settes frem for Høyesterett gjennom søksmål mot Stortinget, jf. tvisteloven § 9-2*»

Ettersom klagen i hovedsak gjelder gyldigheten av stortingsvalget har ikke distriktvalgsstyret kompetanse til å behandle klagen. Klagen skal derfor avvises.

Klager har subisidært krevd at det skal iverksettes en «granskning» av valgresultatet. Etter fylkeskommunedirektørens syn er dette forhold som ligger utenfor hva det kan klages over etter valgloven § 16-1 bokstav a til h. Valgloven åpner heller ikke for at distriktvalgsstyret kan iverksette en granskning, jf. valgloven § 16-8 første og annet ledd. Også denne subisidære påstanden må avvises.

4. Oppsummering

Fylkeskommunedirektøren mener at klagen skal avvises i sin helhet. Distriktvalgstyret har imidlertid ikke kompetanse til å selv avvise klagen, jf. valgloven 16-8 tredje ledd, som bestemmer at forvaltingsloven § 33 andre ledd tredje punktum ikke gjelder. Klagen skal i stedet sendes til riksvalgstyret med en begrunnelse om hvorfor klagen skal avvises.

På bakgrunn av dette foreslår fylkeskommunedirektøren at dette saksfremlegget oversendes riksvalgsstyret, med anbefaling om at klagen avvises.

Riksvalgstyrets vurdering

Partileder for Alliansen – Alternativ for Norge tar opp flere ulike forhold i klagen.

Når det gjelder klagen over at valgloven er i strid med Grunnloven, ble en klage over det samme spørsmålet avvist av riksvalgstyret i sak 1/2025 den 24. juni i år. Riksvalgstyret la som nevnt til grunn at klageretten kun omfatter etterlevelsen av reglene ved forberedelse og gjennomføring av et valg. Det vil i dette tilfellet si at det måtte være fattet et vedtak om å forkaste et listeforslag for at det skal være mulig å klage på anvendelsen av reglene.

Klagen over at listeforslaget ble forkastet, har også tidligere blitt avvist av riksvalgstyret. Distriktsvalgstyret i Buskerud vedtok å forkaste listeforslaget til Alliansen – Alternativ for Norge den 27. mai 2025 og kunngjorde overskriftene på de godkjente listene samme dag. Alliansen – Alternativ for Norge klaget på vedtaket etter at klagefristen på syv dager i valgloven § 16-6 tredje ledd var utløpt. Klagen på dette forholdet ble derfor avvist av riksvalgstyret i vedtak 30. juni 2025.

Riksvalgstyret skal avvise en klage hvis «samme klagegrunnlag allerede er behandlet», jf. § 16-10 første ledd. Klagen på disse forholdene må derfor avvises.

Når det gjelder de øvrige punktene i klagen, har riksvalgstyret kommet til at også disse delene av klagen må avvises fordi klager ikke har klagerett i Buskerud valgdistrikt etter bestemmelsen i valgloven § 16-2.

Valgloven § 16-2 regulerer hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg. Bestemmelsens første ledd slår fast at «[a]lle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a-d i det valgdistriktet der de er manntallsført». Johansen er ikke manntallsført i Buskerud valgdistrikt, og har derfor ikke klagerett i dette valgdistriktet.

Bestemmelsen i tredje ledd slår fast at «[a]lle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste». Det er tillitsutvalget som har myndighet til å klage. For listeforslag fra et registrert politisk parti er det styret for avdelingen med ansvaret for det valgdistriktet listen gjelder som er

tillitsutvalget, jf. valgloven § 5-6 første ledd andre punktum.

Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er tatt inn i ny valglov for å gi listestillerne en selvstendig klagerett, som etter valgloven 2002 ble ansett for å være ivaretatt ved at forslagsstillerne var manntallsført i valgdistriktet og dermed også hadde klagerett, jf. NOU 2020:6 s. 302 og Prop. 45 L (2022–2023) punkt 27.7.6.1. Politiske partier hadde etter tidligere rett en begrenset klagerett på listeforslag. Bestemmelsen i § 16-2 tredje ledd er altså en utvidelse av de politiske partienes selvstendige klagerett.

Alliansen – Alternativ for Norge leverte listeforslag i Buskerud valgdistrikt innen fristen, men fikk som nevnt listen forkastet.

Spørsmålet er om Alliansen – Alternativ for Norge i lovens forstand «har stilt liste» i Buskerud valgdistrikt og fortsatt har klagerett etter § 16-2 tredje ledd etter at partiets listeforslag er forkastet.

Et parti som har levert et listeforslag som ikke blir godkjent, kan klage over valgstyrets vedtak. Klageretten ligger hos partiets tillitsutvalg. I denne sammenheng må vilkåret «har stilt liste» i valgloven § 16-2 tredje ledd forstås slik at partier som har levert listeforslag, har klagerett. Listestillers klagerett over vedtak om å forkaste listeforslag følger også forutsetningsvis av valgloven § 16-6 tredje ledd. Riksvalgstyrets fortolkning av valgloven § 16-2 tredje ledd er på dette punktet i samsvar med den fortolkningen Borgarting lagmannsrett la til grunn i LB-2025-81742.

Når det er endelig avgjort at et partis listeforslag er forkastet, vil det etter riksvalgstyrets syn ikke være i samsvar med alminnelig språkbruk å si at partiet «har stilt liste» i valgdistriktet. Spørsmålet er ikke direkte behandlet i forarbeidene til valgloven, men riksvalgstyret kan ikke se at det er uttalelser i forarbeidene som peker i retning av at lovgiver har ment å gi klagerett på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d til alle som har levert inn et listeforslag som ikke ble godkjent, og derfor ikke har stilt liste ved det aktuelle valget. Riksvalgstyret kan heller ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at partier som ikke stiller liste ved valget, skal ha klagerett over forhold som nevnt i § 16-1 bokstav a til d.

Riksvalgstyrets konklusjon er at partier som ikke har fått godkjent sitt listeforslag, ikke lenger har klagerett etter valgloven § 16-2 tredje ledd.

Det tilføyes at Borgarting lagmannsrett i LB-2025-81742 fortolket det tilsvarende vilkåret – «har stilt liste» – i valgloven § 16-5 om klagerett over Stortingets vedtak om valgets gyldighet på samme måte.

Vedtak

Klagen avvises.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke kan bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 16-9 fjerde ledd andre punktum.

Kristel Heyerdahl (fung. leder) Lars Magnus Bergh Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedtaksdato:	**30. september 2025**
Saksnr.:	64/2025
Riksvalgstyrets medlemmer:	Ørnulf Røhnebæk (leder), Kristel Heyerdahl, Aksel-Bernhard Berggren, Jette F. Christensen og Jan Petersen
Saken gjelder:	Riksvalgstyrets vedtak etter valgloven § 16-11 andre ledd

Vedtak etter valgloven § 16-11 andre ledd

Riksvalgstyret skal etter at klagebehandlingen er avsluttet, foreta en samlet vurdering etter valgloven § 16-11 andre ledd. Bestemmelsen lyder:

Når riksvalgstyret har behandlet alle klagene, skal det avgjøre om det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i første ledd samlet sett har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene. Riksvalgstyret kan i denne vurderingen også ta hensyn til forhold som det ikke er klaget på.

Paragraf 16-11 første ledd bokstav a gjelder brudd på Grunnloven, lov og forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres. Første ledd bokstav b gjelder handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 151, 152, 153 eller 154. Første ledd bokstav c gir anvisning på en samlet vurdering av eventuelle feil etter bokstav a og b. Om bokstav c vises

det til Holmøyvik/Settem (Karnov, a jour 17. mars 2025):

> Bokstav c viser til at feil etter bokstav a og b skal vurderast samla i relasjon til godkjenning av valet og spørsmålet om feila har påverka mandatfordelinga mellom listene. Underforstått betyr dette også at verknaden av fleire forhold under bokstav a og b respektive skal vurderast samla i relasjon til konsekvensane for mandatfordelinga.

Etter annet punktum kan riksvalgstyret ved den samlede vurderingen også ta hensyn til forhold som det ikke er klaget på. Riksvalgstyret kan ta hensyn til opplysninger framkommet i klager som av formelle grunner er avvist, jf. også Holmøyvik, Lov & Rett 2023/3 side 158:

> I denne samla «sluttvurderinga» kan riksvalstyret også til omsyn til nye forhold som det ikkje er klaga på. Det betyr at riksvalstyret kan ta omsyn til klager som det tidlegare har avvist, til dømes fordi klagen var sett fram for seint.

Riksvalgstyrets vurdering

Per 30. september 2025 har riksvalgstyret behandlet 63 klager. Riksvalgstyret har ikke mottatt ytterligere klager til behandling.

Riksvalgstyret kan, etter å ha vurdert alle vedtakene som riksvalgstyret har truffet i forbindelse med stortingsvalget 2025, herunder også opplysninger i klager som er avvist, ikke se at det er sannsynlighetsovervekt for at det foreligger forhold som har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene.

Riksvalgstyret er heller ikke kjent med forhold utover det som har vært tatt opp i klager som med sannsynlighetsovervekt har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene.

Vedtak

Det er ikke sannsynlighetsovervekt for at det foreligger forhold nevnt i valgloven § 16-11 første ledd som har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene.

Vedtaket er enstemmig.

Ørnulf Røhnebæk (leder) Kristel Heyerdahl Aksel-Bernhard Berggren

Jette F. Christensen Jan Petersen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg 1.2

Oversikt over distriktsvalgstyrenes valgoppgjør

Akershus

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	27,3	113 527
Fremskrittspartiet	23,6	97 960
Høyre	19,4	80 782
Venstre	5,4	22 543
Miljøpartiet De Grønne	5,4	22 528
SV - Sosialistisk Venstreparti	5,2	21 536
Rødt	4,2	17 663
Senterpartiet	2,9	12 196
Kristelig Folkeparti	2,6	10 788
Pensjonistpartiet	0,9	3 770
Norgesdemokratene	0,7	3 043
Generasjonspartiet	0,6	2 651
Industri- og Nærings-partiet	0,4	1 737
Konservativt	0,3	1 317
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,3	1 313
Partiet Sentrum	0,3	1 147
Velferd og Innovasjonspartiet	0,2	679
Partiet DNI	0,1	438

Fordeling av 19 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	81 090,714
2. mandat	Fremskrittspartiet	69 971,428
3. mandat	Høyre	57 701,428
4. mandat	Arbeiderpartiet	37 842,333
5. mandat	Fremskrittspartiet	32 653,333
6. mandat	Høyre	26 927,333
7. mandat	Arbeiderpartiet	22 705,400
8. mandat	Fremskrittspartiet	19 592,000
9. mandat	Arbeiderpartiet	16 218,142
10. mandat	Høyre	16 156,400
11. mandat	Venstre	16 102,142
12. mandat	Miljøpartiet De Grønne	16 091,428
13. mandat	SV - Sosialistisk Venstreparti	15 382,857
14. mandat	Fremskrittspartiet	13 994,285
15. mandat	Rødt	12 616,428
16. mandat	Arbeiderpartiet	12 614,111
17. mandat	Høyre	11 540,285
18. mandat	Fremskrittspartiet	10 884,444
19. mandat	Arbeiderpartiet	10 320,636

Aust-Agder

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Fremskrittspartiet	27,8	20 001
Arbeiderpartiet	26,9	19 346
Høyre	13,0	9 375
Kristelig Folkeparti	8,1	5 824
Senterpartiet	5,1	3 655
Rødt	4,6	3 305
SV - Sosialistisk Venstreparti	3,9	2 811
Miljøpartiet De Grønne	3,4	2 432
Venstre	2,6	1 855
Konservativt	1,2	879
Pensjonistpartiet	0,8	540
Industri- og Nærings-partiet	0,7	516
Generasjonspartiet	0,7	482

Norgesdemokratene	0,6	467
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,2	151
Partiet DNI	0,2	138
Partiet Sentrum	0,1	93
Velferd og Innovasjonspartiet	0,1	88

Fordeling av 3 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Fremskrittspartiet	14 286,428
2. mandat	Arbeiderpartiet	13 818,571
3. mandat	Høyre	6 696,428

Buskerud

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	29,4	44 347
Fremskrittspartiet	27,6	41 658
Høyre	15,3	23 109
Senterpartiet	5,5	8 353
SV - Sosialistisk Venstreparti	4,4	6 572
Rødt	4,0	6 110
Miljøpartiet De Grønne	3,6	5 383
Venstre	3,1	4 644
Kristelig Folkeparti	2,8	4 280
Norgesdemokratene	0,9	1 362
Pensjonistpartiet	0,7	1 107
Generasjonspartiet	0,7	1 035
Industri- og Nærings-partiet	0,6	870
Konservativt	0,4	615
Partiet Sentrum	0,4	534
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,3	406
Partiet DNI	0,2	264
Velferd og Innovasjonspartiet	0,2	255

Fordeling av 7 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	31 676,428
2. mandat	Fremskrittspartiet	29 755,714
3. mandat	Høyre	16 506,428
4. mandat	Arbeiderpartiet	14 782,333
5. mandat	Fremskrittspartiet	13 886,000
6. mandat	Arbeiderpartiet	8 869,400
7. mandat	Fremskrittspartiet	8 331,600

Finnmark Finnmárku

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	28,1	11 241
Fremskrittspartiet	24,5	9 783
Pasientfokus	10,4	4 174
Rødt	9,8	3 930
Høyre	5,9	2 374
Senterpartiet	5,5	2 188
SV - Sosialistisk Venstreparti	5,2	2 080
Miljøpartiet De Grønne	2,2	861
Kristelig Folkeparti	2,1	831
Venstre	1,2	490
Konservativt	1,2	486
Industri- og Nærings-partiet	1,0	401
Generasjonspartiet	1,0	390

Norgesdemokratene	0,9	343
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,4	153
Partiet DNI	0,4	152
Velferd og Innovasjonspartiet	0,2	62
Partiet Sentrum	0,1	38

Fordeling av 3 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	8 029,285
2. mandat	Fremskrittspartiet	6 987,857
3. mandat	Arbeiderpartiet	3 747,000

Hedmark

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	35,0	41 814
Fremskrittspartiet	21,1	25 203
Senterpartiet	13,6	16 298
Høyre	9,0	10 756
Rødt	4,8	5 711
SV - Sosialistisk Venstreparti	4,5	5 357
Miljøpartiet De Grønne	2,8	3 407
Kristelig Folkeparti	2,2	2 607
Venstre	1,9	2 296
Pensjonistpartiet	1,9	2 292
Norgesdemokratene	1,1	1 281
Industri- og Nærings-partiet	0,6	739
Generasjonspartiet	0,6	727
Konservativt	0,3	329
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,2	265
Velferd og Innovasjonspartiet	0,2	188
Partiet DNI	0,1	170
Partiet Sentrum	0,1	137

Fordeling av 6 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	29 867,142
2. mandat	Fremskrittspartiet	18 002,142
3. mandat	Arbeiderpartiet	13 938,000
4. mandat	Senterpartiet	11 641,428
5. mandat	Fremskrittspartiet	8 401,000
6. mandat	Arbeiderpartiet	8 362,800

Hordaland

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	26,7	86 852
Fremskrittspartiet	23,8	77 372
Høyre	16,9	54 809
SV - Sosialistisk Venstreparti	5,8	18 875
Rødt	5,0	16 145
Kristelig Folkeparti	5,0	16 127
Miljøpartiet De Grønne	4,9	15 802
Senterpartiet	4,2	13 732
Venstre	3,4	11 126
Generasjonspartiet	1,1	3 589
Pensjonistpartiet	0,8	2 723
Norgesdemokratene	0,6	1 960
Konservativt	0,6	1 807

Industri- og Nærings-partiet	0,5	1 721
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,2	801
Velferd og Innovasjonspartiet	0,2	582
Partiet DNI	0,2	489
Partiet Sentrum	0,1	322

Fordeling av 15 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	62 037,142
2. mandat	Fremskrittspartiet	55 265,714
3. mandat	Høyre	39 149,285
4. mandat	Arbeiderpartiet	28 950,666
5. mandat	Fremskrittspartiet	25 790,666
6. mandat	Høyre	18 269,666
7. mandat	Arbeiderpartiet	17 370,400
8. mandat	Fremskrittspartiet	15 474,400
9. mandat	SV - Sosialistisk Venstreparti	13 482,142
10. mandat	Arbeiderpartiet	12 407,428
11. mandat	Rødt	11 532,142
12. mandat	Kristelig Folkeparti	11 519,285
13. mandat	Miljøpartiet De Grønne	11 287,142
14. mandat	Fremskrittspartiet	11 053,142
15. mandat	Høyre	10 961,800

Møre og Romsdal

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Fremskrittspartiet	32,3	50 722
Arbeiderpartiet	23,6	36 992
Høyre	12,6	19 821
Senterpartiet	7,3	11 488
Kristelig Folkeparti	6,8	10 599
SV - Sosialistisk Venstreparti	3,8	5 965
Rødt	3,5	5 418
Miljøpartiet De Grønne	3,1	4 831
Venstre	3,0	4 659
Industri- og Nærings-partiet	0,7	1 123
Norgesdemokratene	0,7	1 105
Generasjonspartiet	0,7	1 066
Pensjonistpartiet	0,6	1 000
Konservativt	0,6	958
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,2	373
Partiet DNI	0,2	320
Velferd og Innovasjonspartiet	0,1	229
Partiet Sentrum	0,1	140

Fordeling av 7 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Fremskrittspartiet	36 230,000
2. mandat	Arbeiderpartiet	26 422,857
3. mandat	Fremskrittspartiet	16 907,333
4. mandat	Høyre	14 157,857
5. mandat	Arbeiderpartiet	12 330,666
6. mandat	Fremskrittspartiet	10 144,400
7. mandat	Senterpartiet	8 205,714

Nord-Trøndelag

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	36,3	28 821
Fremskrittspartiet	19,5	15 457
Senterpartiet	14,8	11 776
Høyre	9,0	7 157
Rødt	5,2	4 115
SV - Sosialistisk Venstreparti	4,2	3 330
Kristelig Folkeparti	2,6	2 081

Miljøpartiet De Grønne	2,4	1 884
Venstre	1,8	1 447
Pensjonistpartiet	1,0	815
Industri- og Nærings-partiet	0,9	676
Norgesdemokratene	0,7	563
Generasjonspartiet	0,5	429
Konservativt	0,3	264
Partiet DNI	0,3	225
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,2	170
Velferd og Innovasjonspartiet	0,1	110
Partiet Sentrum	0,1	59

Fordeling av 4 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	20 586,428
2. mandat	Fremskrittspartiet	11 040,714
3. mandat	Arbeiderpartiet	9 607,000
4. mandat	Senterpartiet	8 411,428

Nordland

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	30,6	42 050
Fremskrittspartiet	25,6	35 170
Høyre	11,2	15 371
Senterpartiet	8,6	11 887
Rødt	6,6	9 099
SV - Sosialistisk Venstreparti	5,7	7 798
Miljøpartiet De Grønne	2,9	3 962
Kristelig Folkeparti	2,4	3 271
Venstre	2,0	2 707
Industri- og Nærings-partiet	1,0	1 399
Norgesdemokratene	0,8	1 094
Generasjonspartiet	0,8	1 057
Pensjonistpartiet	0,8	1 034
Konservativt	0,3	455
Partiet DNI	0,3	397
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,3	363
Velferd og Innovasjonspartiet	0,2	253
Partiet Sentrum	0,1	116

Fordeling av 8 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	30 035,714
2. mandat	Fremskrittspartiet	25 121,428
3. mandat	Arbeiderpartiet	14 016,666
4. mandat	Fremskrittspartiet	11 723,333
5. mandat	Høyre	10 979,285
6. mandat	Senterpartiet	8 490,714
7. mandat	Arbeiderpartiet	8 410,000
8. mandat	Fremskrittspartiet	7 034,000

Oppland

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	33,2	34 045
Fremskrittspartiet	21,4	21 908
Senterpartiet	15,8	16 172
Høyre	9,2	9 445
SV - Sosialistisk Venstreparti	4,5	4 640
Rødt	4,5	4 584
Miljøpartiet De Grønne	2,9	2 954
Kristelig Folkeparti	2,2	2 270
Venstre	2,2	2 215
Pensjonistpartiet	1,0	979
Norgesdemokratene	0,8	866

Generasjonspartiet	0,7	705
Industri- og Nærings-partiet	0,6	658
Konservativt	0,3	316
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,2	246
Partiet Sentrum	0,2	189
Partiet DNI	0,1	153
Velferd og Innovasjonspartiet	0,1	153

Fordeling av 5 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	24 317,857
2. mandat	Fremskrittspartiet	15 648,571
3. mandat	Senterpartiet	11 551,428
4. mandat	Arbeiderpartiet	11 348,333
5. mandat	Fremskrittspartiet	7 302,666

Oslo

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	25,7	108 268
Høyre	18,5	78 043
Fremskrittspartiet	14,3	60 432
SV - Sosialistisk Venstreparti	10,7	45 181
Miljøpartiet De Grønne	10,3	43 326
Venstre	7,3	30 643
Rødt	7,2	30 176
Kristelig Folkeparti	2,1	8 920
Senterpartiet	0,8	3 166
Redd Ullevål sykehus	0,6	2 361
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,5	2 063
Norgesdemokratene	0,4	1 828
Generasjonspartiet	0,4	1 721
Pensjonistpartiet	0,4	1 589
Partiet Sentrum	0,3	1 295
Industri- og Nærings-partiet	0,2	802
Ensomhetspartiet	0,2	712
Konservativt	0,2	704
Velferd og Innovasjonspartiet	0,1	486
Partiet DNI	0,0	202

Fordeling av 19 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	77 334,285
2. mandat	Høyre	55 745,000
3. mandat	Fremskrittspartiet	43 165,714
4. mandat	Arbeiderpartiet	36 089,333
5. mandat	SV - Sosialistisk Venstreparti	32 272,142
6. mandat	Miljøpartiet De Grønne	30 947,142
7. mandat	Høyre	26 014,333
8. mandat	Venstre	21 887,857
9. mandat	Arbeiderpartiet	21 653,600
10. mandat	Rødt	21 554,285
11. mandat	Fremskrittspartiet	20 144,000
12. mandat	Høyre	15 608,600
13. mandat	Arbeiderpartiet	15 466,857
14. mandat	SV - Sosialistisk Venstreparti	15 060,333
15. mandat	Miljøpartiet De Grønne	14 442,000
16. mandat	Fremskrittspartiet	12 086,400
17. mandat	Arbeiderpartiet	12 029,777
18. mandat	Høyre	11 149,000
19. mandat	Venstre	10 214,333

Rogaland

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Fremskrittspartiet	28,7	81 020
Arbeiderpartiet	23,7	66 739
Høyre	15,3	43 280
Kristelig Folkeparti	8,4	23 588
Rødt	5,5	15 515
Senterpartiet	5,0	14 083
SV - Sosialistisk Venstreparti	3,7	10 400
Miljøpartiet De Grønne	2,7	7 753
Venstre	2,6	7 453
Konservativt	0,9	2 468
Industri- og Nærings-partiet	0,7	2 093
Pensjonistpartiet	0,7	2 005
Norgesdemokratene	0,7	1 959
Generasjonspartiet	0,6	1 672
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,3	711
Partiet DNI	0,2	479
Velferd og Innovasjonspartiet	0,1	419
Partiet Sentrum	0,1	379

Fordeling av 13 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Fremskrittspartet	57 871,428
2. mandat	Arbeiderpartiet	47 670,714
3. mandat	Høyre	30 914,285
4. mandat	Fremskrittspartiet	27 006,666
5. mandat	Arbeiderpartiet	22 246,333
6. mandat	Kristelig Folkeparti	16 848,571
7. mandat	Fremskrittspartiet	16 204,000
8. mandat	Høyre	14 426,666
9. mandat	Arbeiderpartiet	13 347,800
10. mandat	Fremskrittspartiet	11 574,285
11. mandat	Rødt	11 082,142
12. mandat	Senterpartiet	10 059,285
13. mandat	Arbeiderpartiet	9 534,142

Sogn og Fjordane

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	30,9	19 779
Fremskrittspartiet	20,8	13 315
Senterpartiet	16,0	10 245
Høyre	10,2	6 507
Kristelig Folkeparti	4,3	2 735
SV - Sosialistisk Venstreparti	4,3	2 725
Rødt	4,0	2 542
Miljøpartiet De Grønne	3,3	2 099
Venstre	2,9	1 867
Generasjonspartiet	0,8	531
Norgesdemokratene	0,6	390
Konservativt	0,4	273
Pensjonistpartiet	0,4	263
Industri- og Nærings-partiet	0,4	259
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,2	129
Partiet DNI	0,2	110
Velferd og Innovasjonspartiet	0,2	97
Partiet Sentrum	0,1	69

Fordeling av 3 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	14 127,857
2. mandat	Fremskrittspartiet	9 510,714
3. mandat	Senterpartiet	7 317,857

Sør-Trøndelag

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	32,0	66 378
Fremskrittspartiet	19,8	41 123
Høyre	12,5	25 893
SV - Sosialistisk Venstreparti	6,9	14 265
Senterpartiet	6,8	14 026
Rødt	6,0	12 422
Miljøpartiet De Grønne	5,8	11 953
Venstre	3,7	7 602
Kristelig Folkeparti	2,5	5 184
Pensjonistpartiet	1,4	2 997
Norgesdemokratene	0,7	1 504
Industri- og Næringspartiet	0,6	1 252
Generasjonspartiet	0,5	1 114
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,2	474
Konservativt	0,2	456
Partiet DNI	0,2	367
Velferd og Innovasjonspartiet	0,2	347
Partiet Sentrum	0,1	224

Fordeling av 9 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	47 412,857
2. mandat	Fremskrittspartiet	29 373,571
3. mandat	Arbeiderpartiet	22 126,000
4. mandat	Høyre	18 495,000
5. mandat	Fremskrittspartiet	13 707,666
6. mandat	Arbeiderpartiet	13 275,600
7. mandat	SV - Sosialistisk Venstreparti	10 189,285
8. mandat	Senterpartiet	10 018,571
9. mandat	Arbeiderpartiet	9 482,571

Telemark

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	31,3	32 363
Fremskrittspartiet	26,1	26 919
Høyre	11,0	11 406
Senterpartiet	6,2	6 378
Rødt	5,9	6 044
Kristelig Folkeparti	5,0	5 180
SV - Sosialistisk Venstreparti	4,1	4 242
Miljøpartiet De Grønne	3,3	3 439
Venstre	2,1	2 134
Norgesdemokratene	1,1	1 112
Industri- og Næringspartiet	0,8	862
Generasjonspartiet	0,7	767
Konservativt	0,7	717
Pensjonistpartiet	0,6	630
Partiet DNI	0,4	447
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,3	290
Velferd og Innovasjonspartiet	0,2	200
Partiet Sentrum	0,1	142

Fordeling av 5 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	23 116,428
2. mandat	Fremskrittspartiet	19 227,857
3. mandat	Arbeiderpartiet	10 787,666
4. mandat	Fremskrittspartiet	8 973,000
5. mandat	Høyre	8 147,142

Troms Romsa

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	29,5	28 812
Fremskrittspartiet	25,8	25 124
Høyre	10,9	10 606
Rødt	7,4	7 260
SV - Sosialistisk Venstreparti	7,2	7 027
Senterpartiet	6,3	6 136
Miljøpartiet De Grønne	3,6	3 524
Kristelig Folkeparti	2,9	2 845
Venstre	2,0	1 951
Industri- og Nærings-partiet	1,0	999
Norgesdemokratene	0,8	741
Generasjonspartiet	0,7	730
Pensjonistpartiet	0,6	614
Konservativt	0,4	383
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,3	307
Partiet DNI	0,3	261
Velferd og Innovasjonspartiet	0,1	143
Partiet Sentrum	0,1	100

Fordeling av 5 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	20 580,000
2. mandat	Fremskrittspartiet	17 945,714
3. mandat	Arbeiderpartiet	9 604,000
4. mandat	Fremskrittspartiet	8 374,666
5. mandat	Høyre	7 575,714

Vest-Agder

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Fremskrittspartiet	27,7	31 950
Arbeiderpartiet	22,8	26 372
Høyre	13,5	15 609
Kristelig Folkeparti	13,0	15 003
Senterpartiet	4,0	4 663
Rødt	4,0	4 636
SV - Sosialistisk Venstreparti	3,9	4 482
Miljøpartiet De Grønne	3,5	4 040
Venstre	3,1	3 581
Konservativt	1,3	1 525
Pensjonistpartiet	0,8	877
Norgesdemokratene	0,6	687
Generasjonspartiet	0,6	654
Industri- og Nærings-partiet	0,5	591
Partiet Sentrum	0,2	270
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,2	250
Velferd og Innovasjonspartiet	0,1	146
Partiet DNI	0,1	145
Norges Kommunistiske Parti	0,0	50

Fordeling av 5 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Fremskrittspartiet	22 821,428
2. mandat	Arbeiderpartiet	18 837,142
3. mandat	Høyre	11 149,285
4. mandat	Kristelig Folkeparti	10 716,428
5. mandat	Fremskrittspartiet	10 650,000

Vestfold

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Fremskrittspartiet	27,6	41 731
Arbeiderpartiet	27,5	41 589
Høyre	16,5	24 968
Rødt	4,9	7 431
Miljøpartiet De Grønne	4,3	6 488
Kristelig Folkeparti	4,1	6 239
SV - Sosialistisk Venstreparti	4,1	6 189
Venstre	3,5	5 291
Senterpartiet	3,3	4 982
Norgesdemokratene	0,8	1 228
Pensjonistpartiet	0,8	1 181
Generasjonspartiet	0,7	1 071
Industri- og Nærings-partiet	0,6	969
Konservativt	0,5	754
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,3	440
Partiet DNI	0,2	287
Velferd og Innovasjonspartiet	0,2	259
Partiet Sentrum	0,1	209

Fordeling av 6 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Fremskrittspartiet	29 807,857
2. mandat	Arbeiderpartiet	29 706,428
3. mandat	Høyre	17 834,285
4. mandat	Fremskrittspartiet	13 910,333
5. mandat	Arbeiderpartiet	13 863,000
6. mandat	Fremskrittspartiet	8 346,200

Østfold

Liste	Oppslutning (%)	Antall stemmer
Arbeiderpartiet	29,8	52 961
Fremskrittspartiet	28,7	51 055
Høyre	12,5	22 291
Rødt	5,2	9 236
Senterpartiet	4,8	8 570
SV - Sosialistisk Venstreparti	4,3	7 717
Kristelig Folkeparti	3,9	6 858
Miljøpartiet De Grønne	3,4	6 116
Venstre	2,5	4 437
Pensjonistpartiet	1,4	2 423
Norgesdemokratene	1,0	1 727
Generasjonspartiet	0,7	1 198
Industri- og Nærings-partiet	0,6	1 104
Konservativt	0,5	801
Fred og Rettferdighet (FOR)	0,3	525
Partiet Sentrum	0,1	238
Partiet DNI	0,1	236
Velferd og Innovasjonspartiet	0,1	236

Fordeling av 8 distriktsmandater:

Mandat	Parti	Kvotient
1. mandat	Arbeiderpartiet	37 829,285
2. mandat	Fremskrittspartiet	36 467,857
3. mandat	Arbeiderpartiet	17 653,666
4. mandat	Fremskrittspartiet	17 018,333
5. mandat	Høyre	15 922,142
6. mandat	Arbeiderpartiet	10 592,200
7. mandat	Fremskrittspartiet	10 211,000
8. mandat	Arbeiderpartiet	7 565,857

Vedlegg 1.3

VALGDIREKTORATETS BEREGNING AV UTJEVNINGSMANDATENE

Det er Valgdirektoratet som i henhold til valgloven §§ 11-7 og 11-8 beregner hvor mange utjevningsmandater det enkelte parti skal ha og i hvilke valgdistrikter partiene får utjevningsmandater, jf. Grunnloven § 59. Stortinget mottok 16. september 2025 beregningen fra Valgdirektoratet, jf. valgloven § 11-9 (2).

I rapporten fra Valgdirektoratet med beregningen av utjevningsmandater, fremgår det hvordan fordelingen av utjevningsmandatene er beregnet. Rapporten er tilgjengelig på valg.no. Beregningen legger til grunn de stemmetallene som er innberettet av distriktsvalgstyrene.

1. Godkjente stemmer i hele landet og fordeling mandater

Parti	Stemmer	Andel stemmer (%)	Distrikts-mandater	Utjevnings-mandater	Mandater totalt
Arbeiderpartiet	902296	28,02	53	0	53
Fremskrittspartiet	767903	23,85	47	0	47
Høyre	471602	14,65	23	1	24
Sosialistisk Venstreparti	181192	5,63	5	4	9
Senterpartiet	179994	5,59	8	1	9
Rødt	171342	5,32	4	5	9
Miljøpartiet De Grønne	152782	4,74	4	4	8
Kristelig Folkeparti	135230	4,20	3	4	7
Venstre	118941	3,69	3	0	3
Pensjonistpartiet	26839	0,83	0	0	0
Norgesdemokratene	23260	0,72	0	0	0
Generasjonspartiet	21589	0,67	0	0	0
Industri- og Næringspartiet	18771	0,58	0	0	0
Konservativt	15507	0,48	0	0	0
Fred og Rettferdighet (FOR)	9430	0,29	0	0	0
Partiet Sentrum	5701	0,18	0	0	0
Partiet DNI	5280	0,16	0	0	0
Velferd og Innovasjonspartiet	4932	0,15	0	0	0
Pasientfokus	4174	0,13	0	0	0
Redd Ullevål sykehus	2361	0,07	0	0	0
Ensomhetspartiet	712	0,02	0	0	0
Norges Kommunistiske Parti	50	0,00	0	0	0
TOTALT	3219888		150	19	169

2. Sperregrense

Det er kun partier som har stilt liste i alle valgdistriktene og som kommer over den nasjonale sperregrensen på fire prosent av de godkjente og partifordelte stemmene i hele landet som kan motta utjevningsmandater, jf. Grunnloven § 59 tredje ledd og valgloven § 11-7 andre ledd.

Totalt antall godkjente stemmesedler til partifordeling er 3 219 888. Fire prosent av 3 219 888 er 128 795,52. Det kreves dermed minst 128 796 stemmer på landsbasis for å komme over sperregrensen. Det er ett parti som har fått distriktsmandater uten å komme over sperregrensen (Venstre, med tre distriktsmandater).

3. Mandatberegning

Metoden for fordeling av utjevningsmandatene mellom partiene fremgår av Grunnloven § 59 fjerde ledd og valgloven § 11-7 tredje til femte ledd. Det foretas en fordeling av mandatene på landsbasis som om landet var ett valgdistrikt.

Dette gjøres på grunnlag av samlet antall mandater og stemmer til de partiene som kan få utjevningsmandater. Hvis et parti har fått flere distriktsmandater enn det som følger av den nasjonale fordelingen, skal det gjennomføres en ny nasjonal fordeling der partiets stemmer og mandater holdes utenfor. Det er tilfelle for Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet.

Det er dermed Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti som utjevningsmandatene skal fordeles mellom. Fordelingen gjøres basert på disse partienes mandater og stemmer nasjonalt. Beregningen gjøres med Sainte-Laguës metode, med 1,4 som det første delingstallet.

Totalen som det tas utgangspunkt i består da av distriktsmandatene vunnet av partiene som skal tildeles utjevningsmandater (47 til sammen) pluss utjevningsmandatene (19). Det betyr at det ved beregningen er 66 mandater som skal fordeles som «landsmandater». Differansen mellom slike tenkte landsmandater og faktisk oppnådde distriktsmandater utgjør da antall utjevningsmandater for det enkelte parti.

Dette gir følgende fordeling av utjevningsmandatene mellom partiene som skal ha utjevningsmandater:

Parti	Stemmer	Distriktsmandater	«Landsmandater»	Utjevningsmandater
H	471 602	23	24	1
SV	181 192	5	9	4
SP	179 994	8	9	1
RØDT	171 342	4	9	5
MDG	152 782	4	8	4
KRF	135 230	3	7	4
TOTALT	1 292 142	47	66	19

4. Fordeling på valgdistrikt

Basert på fordelingen ovenfor skal disse utjevningsmandatene så fordeles på valgdistrikt, jf. Grunnloven § 59 femte ledd jf. valgloven § 11-8. Alle de 19 valgdistriktene skal ha ett utjevningsmandat hver. For hvert parti som skal få utjevningsmandat, beregnes det en vektet kvotient for hvert valgdistrikt.

Den vektede kvotienten beregnes ved at partiets stemmetall i valgdistriktet først deles med et tall som er 1 større enn det dobbelte av antallet direktevalgte mandater partiet har fått i valgdistriktet. Har partiet ikke vunnet noe distriktsmandat, legges stemmetallet i valgdistriktet til grunn. Disse kvotientene skal så vektes ved at de deles på det gjennomsnittlige antallet stemmer per direktevalgte mandat i valgdistriktet.

Det første utjevningsmandatet skal tildeles det partiet og det valgdistriktet som har den største vektede kvotienten. Det neste utjevningsmandatet skal tildeles det partiet og det valgdistriktet som har den nest største vektede kvotienten, osv. Hvis to kvotienter er like store, skal antallet stemmer i valgdistriktet være avgjørende. Hvis partiene også har fått like mange stemmer, skal rekkefølgen avgjøres ved loddtrekning.

Beregningen skal fortsette inntil alle partier har fått det antallet utjevningsmandater de skal ha, og hvert valgdistrikt har fått ett utjevningsmandat.

Fordelingen av utjevningsmandatene blir etter dette (i den rekkefølgen de er fordelt):

Mandat	Parti	Valgdistrikt
1	SP	Hordaland
2	H	Hedmark
3	RØDT	Sør-Trøndelag
4	RØDT	Nordland
5	KRF	Akershus
6	SV	Rogaland
7	KRF	Møre og Romsdal
8	RØDT	Oslo

9	RØDT	Østfold
10	RØDT	Troms Romsa
11	SV	Buskerud
12	MDG	Vestfold
13	KRF	Telemark
14	KRF	Aust-Agder
15	SV	Oppland
16	SV	Vest-Agder
17	MDG	Sogn og Fjordane
18	MDG	Nord-Trøndelag
19	MDG	Finnmark Finnmárku

Vedlegg 1.4

Valgte representanter og vararepresentanter pr. valgdistrikt i henhold til distriktsvalgstyrenes og Valgdirektoratets valgoppgjør 2025

Aust-Agder

4 representanter

1. Marius Arion Nilsen (FrP), Grimstad
2. Tellef Inge Mørland (A), Arendal
3. Haagen Poppe (H), Arendal
4. Jørgen H. Kristiansen (KrF), Kristiansand

Vararepresentanter

For representant nr. 1 (FrP):

1. Beathe Louise Beckstrøm Holte, Lillesand
2. Steinar Rørvik, Froland
3. Odd Gunnar Tveit, Birkenes
4. Andreas Arff, Arendal

For representant nr. 2 (A):

1. Ramani Nordli, Arendal
2. Dagfinn Homdal Svanøe, Åmli
3. Anne Breivik, Lillesand
4. Frederick Helleland Birkenes, Grimstad

For representant nr. 3 (H):

1. Amalie Kollstrand, Arendal
2. Kitty Ayshiah Theobald, Arendal
3. Johannes Myhre Vallesverd, Lillesand
4. Sverre-Tobias Dukene, Risør

For representant nr. 4 (KrF):

1. Georg Gulli, Lindesnes
2. Dagfinn Fløystad, Grimstad
3. Morten Kalland Haraldstad, Evje og Hornnes
4. Ingebjørg Berstad Torp, Arendal

Vest-Agder

6 representanter

1. Alf Erik Andersen (FrP), Lindesnes
2. Kai Steffen Østensen (A), Kristiansand
3. Amalie Gunnufsen (H), Kristiansand
4. Jorunn Gleditsch Lossius (KrF), Lillesand
5. Stian Storbukås (FrP), Kristiansand
6. Mirell Høyer-Berntsen (SV), Arendal

Vararepresentanter

For representant nr. 1 og 5 (FrP):

1. Jan Erik Hogstad, Flekkefjord
2. Hans Torbjørn Hellås, Lyngdal
3. Tom Jørgensen, Kristiansand
4. Kasper Lohne Johansen, Kristiansand
5. Olga Wilhelmsen, Lindesnes

For representant nr. 2 (A):

1. Ida Branthus Hirst, Kristiansand
2. Even Tronstad Sagebakken, Lindesnes
3. Adelheid Frost Mykland, Vennesla
4. Ahmed Lindov, Kvinesdal

For representant nr. 3 (H):

1. Hannah Benedicte Teigland, Lindesnes
2. Espen Jahnsen Saga, Kristiansand
3. Thor Håkon Føreland, Lyngdal
4. Nicolai Østeby, Kristiansand

For representant nr. 4 (KrF):

1. Kjerstin Lianes Kjøndal, Lyngdal
2. Janne Nystøl, Farsund
3. Eline Hæåk, Lyngdal
4. Glenn Arne Tønnessen, Flekkefjord

For representant nr. 6 (SV):

1. Alexander Liane, Vennesla
2. Sunniva Jacob Svenkerud, Kristiansand
3. Per Gunnar Salomonsen, Kristiansand
4. Anija Markovina Wormsen, Farsund

Akershus

20 representanter

1. Tonje Brenna (A), Ullensaker
2. Hans Andreas Limi (FrP), Bærum
3. Henrik Asheim (H), Bærum
4. Åsmund Aukrust (A), Bærum
5. Himanshu Gulati (FrP), Lillestrøm
6. Tone Wilhelmsen Trøen (H), Eidsvoll
7. Tuva Moflag (A), Nordre Follo
8. Liv Gustavsen (FrP), Nes
9. Sverre Myrli (A), Lillestrøm
10. Anne Kristine Linnestad (H), Nordre Follo
11. Abid Raja (V), Oslo
12. Une Bastholm (MDG), Oslo
13. Kirsti Bergstø (SV), Nittedal
14. Anette Carnarius Elseth (FrP), Lillestrøm
15. Marie Sneve Martinussen (R), Moss
16. Mani Hussaini (A), Nordre Follo
17. Kari Sofie Bjørnsen (H), Asker
18. Tom Staahle (FrP), Ullensaker
19. Ragnhild Bergheim (A), Lørenskog
20. Ida Lindtveit Røse (KrF), Nordre Follo

Vararepresentanter

For representant nr. 1, 4, 7, 9, 16 og 19 (A):
1. Tobias Hangaard Linge, Oslo
2. Marie Østensen, Asker
3. Mohammed Manzoor Malik, Lillestrøm
4. Hege Svendsen, Eidsvoll
5. Harald Tyrdal, Lunner
6. Cathrine Kjenner Forsland, Nesodden
7. Milla Skaug Ødegaard, Nittedal
8. Ståle Grøtte, Rælingen
9. Ina Alvilde Rangønes Libak, Ås

For representant nr. 2, 5, 8, 14 og 18 (FrP):
1. Tonje Lavik Pederssen, Asker
2. Knut Tønnes Steenersen, Nordre Follo
3. Markus Herseth Gotaas, Ullensaker
4. Ida Ohme Pedersen, Bærum
5. Torbjørn Stenberg Weisæth, Lørenskog
6. Lars Gustav Monsen, Gjerdrum
7. Nicklas Olsen Hoff, Nordre Follo
8. Gøril Andersen, Bærum

For representant nr. 3, 6, 10 og 17 (H):
1. Håkon Snortheim, Lillestrøm
2. Hårek Elvenes, Bærum
3. Tonje Anderson Olsen, Enebakk
4. Sebastian Lundahl Otterhals, Bærum
5. Per Erling Løkken, Lillestrøm
6. Anniken Poetzsch Elisenberg, Asker
7. Tage Slind Jensen, Nesodden

For representant nr. 11 (V):
1. Ane Breivik, Bærum
2. Thorbjørn Merkesdal, Ullensaker
3. Camilla Edi Hille, Nordre Follo
4. Tobias Waage Bremnes, Asker

For representant nr. 12 (MDG):
1. Kristoffer Robin Haug, Lørenskog
2. Sara Louise Skjælaaen Vatn, Asker
3. Hans Martin Enger, Nordre Follo
4. Øyvind Solum, Nesodden

For representant nr. 13 (SV):
1. Balder Alvær Olafsen, Bærum
2. Najma Saleban Ahmed, Oslo
3. Charlott Pedersen, Lørenskog
4. Terje Lund, Frogn

For representant nr. 15 (R):
1. Joachim Kirkengen Espe, Ås
2. Negar Enayati, Ullensaker
3. Tobias Langås Handeland, Asker
4. Gia Deyab, Bærum

Vararepresentanter

For representant nr. 20 (KrF):
1. Geir Tveit, Asker
2. Hedvig Antoinette Halgunset, Oslo
3. Lars Birger Salvesen, Eidsvoll
4. Leontine Umugiraneza, Nordre Follo

Buskerud

8 representanter
1. Masud Gharahkhani (A), Drammen
2. Jon Engen-Helgheim (FrP), Drammen
3. Trond Helleland (H), Drammen
4. Solveig Vestenfor (A), Ål
5. Morten Wold (FrP), Modum
6. Even A. Røed (A), Kongsberg
7. Morgan Langfeldt (FrP), Lier
8. Kathy Lie (SV), Lier

Vararepresentanter

For representant nr. 1, 4 og 6 (A):
1. Hilde Karin Vollmerhaus, Ringerike
2. Odd Terje Svendsen, Nore og Uvdal
3. Lina Gundersen Strandbråten, Drammen
4. Lasse Haugen, Øvre Eiker
5. Signe Ramson Høie, Lier
6. Ståle Versland, Modum

For representant nr. 2, 5 og 7 (FrP):
1. Kristin Løvaas Gjerde, Drammen
2. Knut Andre Svensbråten, Gol
3. Thomas Emil Klingen Andersen, Lier
4. Maia Søe Paulsen, Flesberg
5. Nikolay Edin Larsen, Modum
6. Lavrans Kierulf, Drammen

For representant nr. 3 (H):
1. Sandra Bruflot, Hole
2. Kristin Ørmen Johnsen, Drammen
3. Simen Murud, Kongsberg
4. Benedicte Heieren Hundhammer, Ringerike

For representant nr. 8 (SV):
1. Audun Hammer Hovda, Ringerike
2. Kaja E.M. Yngsdal Hilleren, Øvre Eiker
3. Mina Minaie, Ringerike
4. Sahar Madahian, Drammen

Finnmark

4 representanter
1. Marianne Sivertsen Næss (A), Hammerfest
2. Bengt Rune Strifeldt (FrP), Alta
3. Sigurd Kvammen Rafaelsen (A), Lebesby
4. Siren Julianne Jensen (MDG), Hammerfest

For representant nr. 1 og 3 (A):
1. Monica Nielsen, Alta
2. Lavrans Lyngstad, Alta
3. Kristin Rajala, Tana
4. Willy Pedersen, Vadsø
5. Agnete Masternes Hanssen, Porsanger

For representant nr. 2 (FrP):
1. Terje Hansen, Sør-Varanger
2. Tonje-Martine Nerdal, Alta
3. Stig-Ronny Nilsen, Porsanger
4. Emil Andre Taftø Thorstensen, Alta

For representant nr. 4 (MDG):
1. Roy-Håkon Skårvik Friskilæ, Vadsø
2. Trond Ånetsen, Vardø
3. Helmy Kristina Grundt, Hammerfest
4. Frode Elias Lindal, Alta

Hedmark

7 representanter
1. Nils Kristen Sandtrøen (A), Tynset
2. Tor André Johnsen (FrP), Ringsaker
3. Lise Selnes (A), Nord-Odal
4. Trygve Slagsvold Vedum (Sp), Stange
5. Morten Kolbjørnsen (FrP), Lillestrøm
6. Even Eriksen (A), Trysil
7. Anna Molberg (H), Oslo

Vararepresentanter

For representant nr. 1, 3 og 6 (A):
1. Farahnaz Bahrami, Hamar
2. Erik Hager, Stange
3. Bente Irene Aaland, Elverum
4. Karsten Østeberg, Våler
5. Kamilla Thue, Eidskog
6. Tom Svarva, Kongsvinger

For representant nr. 2 og 5 (FrP):
1. Truls Gihlemoen, Stange
2. Marit Ophus, Ringsaker
3. Jostein Kristiansen, Hamar
4. Alexander Ramse Olsen, Stor-Elvdal
5. Steffen Tingvoll Evensen, Stange

For representant nr. 4 (Sp):
1. Emilie Mehl, Elverum
2. Per Martin Sandtrøen, Tynset
3. Margrethe Haarr, Kongsvinger
4. Erlend Kvittum Nytrøen, Oslo

For representant nr. 7 (H):
1. Yngve Sætre, Elverum
2. Kristian Hovde, Ringsaker
3. Linn Tonje Jakobsen Lillemo, Åsnes
4. Tirill Beate M. Langleite, Alvdal

Hordaland

16 representanter
1. Lubna Boby Jaffery (A), Bergen
2. Helge André Njåstad (FrP), Austevoll
3. Erna Solberg (H), Bergen
4. Rune Bakervik (A), Bergen
5. Silje Hjemdal (FrP), Bergen
6. Ove Trellevik (H), Øygarden
7. Linda Monsen Merkesdal (A), Voss
8. Martin Virkesdal Jonsterhaug (FrP), Bergen
9. Marthe Hammer (SV), Bergen
10. Benjamin Jakobsen (A), Askøy
11. Sofie Marhaug (R), Stavanger
12. Joel Ystebø (KrF), Bergen
13. Frøya Skjold Sjursæther (MDG), Bergen
14. Stig Atle Abrahamsen (FrP), Askøy
15. Peter Frølich (H), Bergen
16. Kjersti Toppe (Sp), Bergen

Vararepresentanter

For representant nr. 1, 4, 7 og 10 (A):
1. June Trengereid Gruer, Bergen
2. Ulvar Akselsen, Stord
3. Kamilla Bjerkholt Karlsen, Fedje
4. Christoffer Heggholmen, Bergen
5. Trine Lindborg, Bjørnafjorden
6. Roald Aga Haug, Ullensvang
7. Rebekka Bjelkarøy Moldøen, Øygarden

For representant nr. 2, 5, 8 og 14 (FrP):
1. Laila Reiertsen, Bjørnafjorden
2. Reinert Svanberg, Stord
3. Mary-Ann Mostraum, Alver
4. Svein Otto Jacobsen, Øygarden
5. Daniel C.E. Hägglund, Bergen
6. Gry Merethe Kyrkjeeide, Kvam
7. Patrik Johnsen, Bergen

For representant nr. 3, 6 og 15 (H):
1. Liv Kari Eskeland, Stord
2. Lise-May Sæle, Bergen
3. Sondre Torvanger Hillestad, Bergen
4. Sigurd Hille, Bergen
5. Ida Steinsland Lutro, Ullensvang
6. Ingrid Joan Duesund Fjeldsbø, Alver

For representant nr. 9 (SV):
1. Alexander Papas, Bergen
2. Silje Nordtveit Olsen, Kvinnherad
3. Jonas Aleksander Foldnes, Øygarden
4. Mari Svartveit Hansen, Ullensvang

For representant nr. 11 (R):
1. Terje Kollbotn, Ullensvang
2. Jeanette Onarheim Syversen, Bergen
3. Sunniva Andresdottir Vik, Bergen
4. Nils Bjarte Sæle, Øygarden

For representant nr. 12 (KrF):
1. Harald Rydland, Fitjar
2. Malin Helene Andvik, Alver
3. Ingvill Kvalsnes Blom, Øygarden
4. Stian Lavik, Alver

For representant nr. 13 (MDG):
1. Andreas Breivik Ormevik, Øygarden
2. Suzanne Michelle Rødseth, Vaksdal
3. Katrine Nødtvedt, Bergen
4. Tor Østvik Petersen, Samnanger

For representant nr. 16 (Sp):
1. Lars Fjeldstad, Osterøy
2. Hege Eide Vik, Vaksdal
3. Leif Christian Andersen, Bømlo
4. Henrik Nordtun Gjertsen, Kvam

Møre og Romsdal

8 representanter
1. Sylvi Listhaug (FrP), Oslo
2. Per Vidar Kjølmoen (A), Rauma
3. Frank Edvard Sve (FrP), Stranda
4. Monica Molvær (H), Ålesund
5. Åse Kristin Ask Bakke (A), Ålesund
6. Joakim Myklebost Tangen (FrP), Gjemnes
7. Geir Inge Lien (Sp), Vestnes
8. Harry Valderhaug (KrF), Giske

Vararepresentanter

For representant nr. 1, 3 og 6 (FrP):
1. Anne Marie Fiksdal, Vestnes
2. Lovise Nikoline Voldsund, Herøy
3. Renate Soleim, Rauma
4. Olav Harald Ulstein, Sykkylven
5. Kristine Solvang Nesvik, Ålesund
6. Håkon Lykkebø Strand, Ålesund

For representant nr. 2 og 5 (A):
1. Berit Tønnesen, Kristiansund
2. Ståle Refstie, Sunndal
3. Hanne Notøy, Ulstein
4. Kristian Blindheim, Vestnes
5. Astrid Willa Eide Hoem, Kristiansund

For representant nr. 4 (H):
1. Carl-Henrik Myrseth Moltumyr, Herøy
2. Anita Oterhals Eide, Aukra
3. Henning Torset, Aure
4. Lene Vadseth Larsgård, Ålesund

For representant nr. 7 (Sp):
1. Lisa Alvestad, Haram
2. Dordi Boksasp Lerum, Tingvoll
3. Henrik Stensønes, Kristiansund
4. Paul Sindre Vedeld, Vanylven

For representant nr. 8 (KrF):
1. Dorte Klokk Indrebø, Ålesund
2. Helge Kjøll jr., Aukra
3. Victoria Smenes, Hustadvika
4. Randi Walderhaug Frisvoll, Haram

Nordland

9 representanter
1. Bjørnar Skjæran (A), Lurøy
2. Dagfinn Henrik Olsen (FrP), Lødingen
3. Mona Nilsen (A), Narvik
4. Bjørn Larsen (FrP), Vefsn
5. Bård Ludvig Thorheim (H), Oslo
6. Bent-Joacim Bentzen (Sp), Bærum
7. Øystein Mathisen (A), Bodø
8. Hilde Grande (FrP), Vestvågøy
9. Geir Jørgensen (R), Hadsel

Vararepresentanter

For representant nr. 1, 3 og 7 (A):
1. Kari Baadstrand Sandnes, Vestvågøy
2. Sander Delp Horn, Bodø
3. Anette Kristine Davidsen, Bodø
4. Rune Krutå, Vefsn
5. Karianne B. Bråthen, Øksnes
6. Kolbjørn Mathisen, Sørfold

For representant nr. 2, 4 og 8 (FrP):
1. Ingunn Skogmo-Nordvang, Bodø
2. Rune Østergren, Narvik
3. Maroun Abou Zeid, Sortland
4. Throng Gjelseth, Gildeskål
5. Vegard Henriksen, Bodø
6. Siril Amalie Vedal, Meløy

For representant nr. 5 (H):
1. Anita Sollie, Rana
2. Eivind Holst, Vågan
3. Maria Strand Munkhaug, Bodø
4. Lars Erik Lillefloth, Narvik

For representant nr. 6 (Sp):
1. Trine Fagervik, Leirfjord
2. Siv Mossleth, Brønnøy
3. Anette Amalie Åbodsvik Bang, Bodø
4. Svein Magnar Øien Eggesvik, Bodø

For representant nr. 9 (R):
1. Synne Høyforsslett Bjørbæk, Bodø
2. Ingeborg Haug Steinholt, Alstahaug
3. Per-Anton Nesjan, Vega
4. Lise Marie Presteng, Rana

Oppland

6 representanter
1. Rune Støstad (A), Nord-Fron
2. Lars Rem (FrP), Østre Toten
3. Bengt Fasteraune (Sp), Dovre
4. Anne Hagenborg (A), Søndre Land
5. Finn Krokeide (FrP), Oslo
6. Anne Lise Gjerstad Fredlund (SV), Lillehammer

Vararepresentanter

For representant nr. 1 og 4 (A):
1. Linnea Lie Holen, Åmot
2. Even Solhaug, Gjøvik
3. Marta Bjørnøy Lalim, Vang
4. Ane Tosterud Holte, Lillehammer
5. Tor Brekke Skjøtskift, Gran

For representant nr. 2 og 5 (FrP):
1. Jul Tore Kittelsrud, Gran
2. Mathias Engeli Johansen, Ringsaker
3. Jeanett Aspholt-Weisser, Nord-Aurdal
4. Tormod Dalsheim, Nord-Fron
5. Nina Therese Fosso Nettum, Vestre Toten

For representant nr. 3 (Sp):
1. Kjersti Bjørnstad, Gjøvik
2. Ola Tore Dokken, Nordre Land
3. Marit Andrisdotter Kvam, Vang
4. Aud Hove, Skjåk

For representant nr. 6 (SV):
1. Hans Olav Lahlum, Gjøvik
2. Vårin Dagsgard-Marstein, Lom
3. Niklas Aas Skovdahl, Øyer
4. One Granli Enerud, Øystre Slidre

Oslo

20 representanter
1. Jonas Gahr Støre (A), Oslo
2. Ine Eriksen Søreide (H), Oslo
3. Tor Mikkel Wara (FrP), Oslo
4. Kamzy Gunaratnam (A), Oslo
5. Marian Hussein (SV), Oslo
6. Arild Hermstad (MDG), Oslo
7. Nikolai Astrup (H), Oslo
8. Guri Melby (V), Oslo
9. Jan Christian Vestre (A), Oslo
10. Seher Aydar (R), Oslo
11. Simen Velle (FrP), Oslo
12. Mudassar Kapur (H), Oslo
13. Agnes Nærland Viljugrein (A), Oslo
14. Sunniva Holmås Eidsvoll (SV), Oslo
15. Ingrid Liland (MDG), Oslo
16. Aina Stenersen (FrP), Oslo
17. Frode Jacobsen (A), Oslo
18. Mathilde Tybring-Gjedde (H), Oslo
19. Grunde Almeland (V), Oslo
20. Bjørnar Moxnes (R), Oslo

Vararepresentanter

For representant nr. 1, 4, 9, 13 og 17 (A):
1. Trine Lise Sundnes, Oslo
2. Farukh Qureshi, Oslo
3. Malin Bye Sørensen, Oslo
4. Fawzi Abdirashid Warsame, Oslo
5. Ragnhild Sjoner Syrstad, Oslo
6. Usman Ahmad Mushtaq, Oslo
7. Katinka Greve Leiner, Oslo
8. Tor Andreas Bremnes, Oslo

For representant nr. 2, 7, 12 og 18 (H):
1. Ola Svenneby, Oslo
2. Heidi Nordby Lunde, Oslo
3. Stefan Heggelund, Oslo
4. Michael Tetzschner, Oslo
5. Ingeborg Tennes, Oslo
6. Henny Lie-Skarpholt, Oslo
7. Hilde Helland, Oslo

For representant nr. 3, 11 og 16 (FrP):
1. Angelika Natalie Bjørnerud, Oslo
2. Merete Martine Utheim, Oslo
3. Ombir Singh Upadhyay, Oslo
4. Marianne Nordli, Oslo
5. Vidar Solberg, Oslo
6. Henrik Sand Martinsen, Oslo

For representant nr. 5 og 14 (SV):
1. Andreas Sjalg Unneland, Oslo
2. Cato Brunvand Ellingsen, Oslo
3. Stina Hassel-Guribye, Oslo
4. Ella Beate Helland Lyngstad, Oslo
5. Rami Samandar, Oslo

For representant nr. 6 og 15 (MDG):
1. Margit Martinsen Bye, Oslo
2. Eivind Trædal, Oslo
3. Sigrid Zurbuchen Heiberg, Oslo
4. Jonas Boulifa, Oslo
5. Cindy Robles, Oslo

For representant nr. 8 og 19 (V):
1. Marit Kristine Vea, Oslo
2. Hans Jacob Huun Thomsen, Oslo
3. Anna Dåsnes, Oslo
4. Hans Kristian Voldstad, Oslo
5. Kamile Gursel Birkelund, Oslo

For representant nr. 10 og 20 (R):
1. Stine Westrum, Oslo
2. Thomas Nygreen, Oslo
3. Mari Røsjø, Oslo
4. Jaime Manuel Fuentes, Oslo
5. Jorunn Folkvord, Oslo

Rogaland

14 representanter
1. Kristoffer Sivertsen (FrP), Stavanger
2. Andreas Bjelland Eriksen (A), Oslo
3. Margret Hagerup (H), Time
4. Pål Morten Borgli (FrP), Sandnes
5. Ruth Mariann Hop (A), Karmøy
6. Jonas Andersen Sayed (KrF), Stavanger
7. May Helen Hetland Ervik (FrP), Eigersund
8. Aleksander Stokkebø (H), Stavanger
9. Julia Eikeland (A), Stavanger
10. Rune Midtun (FrP), Karmøy
11. Mímir Kristjánsson (R), Stavanger
12. Geir Pollestad (Sp), Time
13. Morten Sandanger (A), Sandnes
14. Ingrid Fiskaa (SV), Time

Vararepresentanter

For representant nr. 1, 4, 7 og 10 (FrP):
1. Kristin Lode, Stavanger
2. Svein Erik Indbjo, Haugesund
3. Kjetil Maudal, Klepp
4. Julie-Anne Osaland Rosså, Sandnes
5. Jonas Varhaug, Hå
6. Angela Stelander, Karmøy
7. Tom Ove Øksnevad, Klepp

For representant nr. 2, 5, 9 og 13 (A):
1. Solveig Vik, Haugesund
2. Christoffer Emberland Håland, Haugesund
3. Tone Vaule, Bjerkreim
4. Stian Ollila, Suldal
5. Siri Tansø, Sandnes
6. Geir Morten Øvestad, Sandnes
7. Ingvild Lundbakk Denut, Randaberg

For representant nr. 3 og 8 (H):
1. Lasse Anfinsen Fredheim, Haugesund
2. Sanna Rana, Sandnes
3. Margrethe Vika, Sola
4. Hard Olav Bastiansen, Stavanger
5. Anja Hovland, Eigersund

For representant nr. 6 (KrF):
1. Hadle Rasmus Bjuland, Hå
2. May Synnøve Rygh, Karmøy
3. Anne Kristin Bruns, Stavanger
4. Siri Bloch Lindtveit, Klepp

For representant nr. 11 (R):
1. Naomi Wessel, Haugesund
2. Ole Ronny Koldal, Sandnes
3. Sara Nustad Mauland, Stavanger
4. Per Jo Jenseg, Stavanger

For representant nr. 12 (Sp):
1. Lisa Marie Ness Klungland, Vindafjord
2. Jarle Bø, Randaberg
3. Inger Helen Aanestad, Sandnes
4. Asbjørn Birkeland, Sauda

For representant nr. 14 (SV):
1. Reidar Sand, Suldal
2. Ingrid Vikse, Stavanger
3. Hein Berdinesen, Karmøy
4. Iben Thorkildsen, Haugesund

Sogn og Fjordane

4 representanter
1. Torbjørn Vereide (A), Sunnfjord
2. Stig Even Lillestøl (FrP), Kristiansand
3. Erling Sande (Sp), Gloppen
4. Marius Langballe Dalin (MDG), Sunnfjord

Vararepresentanter

For representant nr. 1 (A):
1. Anette Stegegjerdet Norberg, Luster
2. Frida Hegranes Selvik, Kinn
3. Roy Egil Stadheim, Vik
4. Anne Kristin Førde, Bremanger

For representant nr. 2 (FrP):
1. Rita Navarsete, Sogndal
2. Bjarne Holme, Kinn
3. Britt Hilda Dalsbotten, Sunnfjord
4. Idar Kollsete, Sogndal

For representant nr. 3 (Sp):
1. Aleksander Øren Heen, Sogndal
2. Emma Berge Ness, Sunnfjord
3. Vibeke Kjerpeset Os, Bremanger
4. Stine Fjellkårstad, Stryn

For representant nr. 4 (MDG):
1. Marie Kristine Kroken, Stad
2. Kaya Stæger-Breisnes, Kinn
3. Sofie Stranger, Sogndal
4. Jørgen Dølvik Husbyn, Gloppen

Telemark

6 representanter
1. Terje Aasland (A), Skien
2. Bård Hoksrud (FrP), Bamble
3. Lene Vågslid (A), Tokke
4. Line Marlene Haugen (FrP), Notodden
5. Mahmoud Farahmand (H), Porsgrunn
6. Hans Edvard Askjer (KrF), Skien

Vararepresentanter

For representant nr. 1 og 3 (A):
1. Jone Blikra, Kragerø
2. Konstanse Marie Alvær, Porsgrunn
3. Bengt Halvard Odden, Hjartdal
4. Gry Fuglestveit, Notodden
5. Willy Dorholt, Nome

For representant nr. 2 og 4 (FrP):
1. Jørn Inge Næss, Skien
2. Stine Margrethe Knutsdatter Stamland, Porsgrunn
3. Celina Hristov, Skien
4. Filip Olaf Czyz, Kragerø
5. Nhan Kien Nguyen Huynh, Notodden

For representant nr. 5 (H):
1. Helene Røsholt, Skien
2. Tonje Harbek Brokke, Notodden
3. Bent Frode Bystrøm, Tinn
4. Daniel Larsen, Skien

For representant nr. 6 (KrF):
1. Anders Rambekk, Porsgrunn
2. Signe Marie Fosli Stenseth, Tokke
3. Lars Magnus Kvan Haugen, Midt-Telemark
4. Maren Lithell Skilbred, Porsgrunn

Troms

6 representanter
1. Cecilie Myrseth (A), Tromsø
2. Per-Willy Amundsen (FrP), Harstad
3. Nils-Ole Foshaug (A), Målselv
4. Kristian August Eilertsen (FrP), Harstad
5. Erlend Svardal Bøe (H), Tromsø
6. Hanne Beate Stenvaag (R), Tromsø

Vararepresentanter

For representant nr. 1 og 3 (A):
1. Tom Einar Karlsen, Harstad
2. Hilde Anita Nyvoll, Nordreisa
3. Nicklas Simonsen, Tromsø
4. Marit Stubberud Hanssen, Senja
5. Thomas Birkeland, Tromsø

For representant nr. 2 og 4 (FrP):
1. Eirik Johansen, Tromsø
2. Cathrine Jensen, Nordreisa
3. Vidar Langeland, Skjervøy
4. Ida Gårseth Hov, Tromsø
5. Tonni Nylund, Senja

For representant nr. 5 (H):
1. Nina Dons-Hansen, Harstad
2. Martin Nymo, Målselv
3. Cecilie Mathisen, Tromsø
4. Håkon Rønning Vahl, Harstad

For representant nr. 6 (R):
1. Camilla Renate Mikkelsen, Nordreisa
2. Stine Jensine Nordnes, Harstad
3. Jens Ingvald Olsen, Tromsø
4. Ole Andreas Myhrer Smith, Tromsø

Nord-Trøndelag

5 representanter
1. Bente Estil (A), Lierne
2. Mats Henriksen (FrP), Levanger
3. Vebjørn Gorseth (A), Steinkjer
4. Bjørn Arild Gram (Sp), Steinkjer
5. Oda Indgaard (MDG), Oslo

Vararepresentanter

For representant nr. 1 og 3 (A):
1. Stian Sagvold, Verdal
2. Ann-Inger Leirtrø, Stjørdal
3. Johannes Hembre-Ingul, Levanger
4. Silje Fagerhaug, Namsos
5. Amund Hellesø, Nærøysund

For representant nr. 2 (FrP):
1. Tommy Fossum Skatland, Steinkjer
2. Arild Gressetvold, Stjørdal
3. Bodil Ressem, Verdal
4. Janusz Jan Szpila, Overhalla

For representant nr. 4 (Sp):
1. Siv Sætran, Stjørdal
2. Kennet Tømmermo Reitan, Røyrvik
3. Kari Anita Furunes, Meråker
4. Tomas Iver Hallem, Verdal

For representant nr. 5 (MDG):
1. Frank Runar Gansmo, Malvik
2. Marita Nergård Gustad, Verdal
3. Thomas Sakshaug, Trondheim
4. Ola Vollan, Oppdal

Sør-Trøndelag

10 representanter
1. Trond Giske (A), Trondheim
2. Lill Harriet Sandaune (FrP), Selbu
3. Anniken Refseth (A), Malvik
4. Mari Holm Lønseth (H), Trondheim
5. Rikard Spets (FrP), Malvik
6. Isak Veierud Busch (A), Røros
7. Lars Haltbrekken (SV), Oslo
8. Maren Grøthe (Sp), Melhus
9. Kristine Løfshus Solli (A), Orkland
10. Hege Bae Nyholt (R), Trondheim

Vararepresentanter

For representant nr. 1, 3, 6 og 9 (A):
1. Kjell Arve Aspaas, Trondheim
2. Irja Helen Hammern Døsvik, Ørland
3. Leon Bafondoko, Trondheim
4. Marit Selfjord, Trondheim
5. Tor Snøve, Oppdal
6. Line Therese Flåtten, Rindal
7. Ole Laurits Haugen, Hitra

For representant nr. 2 og 5 (FrP):
1. Aleksander Søreng, Frøya
2. Bente Tømmerdal, Indre Fosen
3. Hege Annette Olstad, Melhus
4. Marius Bjørnebekk, Trondheim
5. Bjarne Sæther, Heim

For representant nr. 4 (H):
1. Henrik Gottfries Kierulf, Trondheim
2. Ingvill Dalseg, Oppdal
3. Kristin Furunes Strømskag, Frøya
4. Christian Ingebrigtsen, Melhus

For representant nr. 7 (SV):
1. Hilde Marie Gaebpie Danielsen, Røros
2. Bisma Aleem, Trondheim
3. Even Næss Bergseng, Trondheim
4. Rakel T. Skårslette Trondal, Malvik

For representant nr. 8 (Sp):
1. Ole Herman Sveian, Malvik
2. Guri Heggem, Røros
3. Vegard Tillerflaten, Trondheim
4. Kari Åker, Indre Fosen

For representant nr. 10 (R):
1. Kai-Helge Nilsen, Melhus
2. Inger Karoline Vanvik Hovstein, Trondheim
3. Stig-Arvid Leinum, Røros
4. Magni Fjørtoft Svarstad, Trondheim

Vestfold

7 representanter
1. Morten Stordalen (FrP), Sandefjord
2. Truls Vasvik (A), Larvik
3. Erlend Larsen (H), Sandefjord
4. Bjørn-Kristian Svendsrud (FrP), Horten
5. Maria Aasen-Svensrud (A), Horten
6. Anne Grethe Hauan (FrP), Horten
7. Julie Estdahl Stuestøl (MDG), Tønsberg

Vararepresentanter

For representant nr. 1, 4 og 6 (FrP):
1. Sebastian Saltrø Ytrevik, Larvik
2. Jørgen Aleksander B. Elstad, Holmestrand
3. Gina Merethe Johnsen, Larvik
4. Ola Buvik Skedsmo, Holmestrand
5. Ellen Eriksen, Tønsberg
6. Bent Moldvær, Tønsberg

For representant nr. 2 og 5 (A):
1. Eivind Yrjan Stamnes, Tønsberg
2. Rikke Oline Grava, Sandefjord
3. Ada Camilla Lassen-Urdahl, Færder
4. Arild Theimann, Sandefjord
5. Elin Agdestein Gran, Holmestrand

For representant nr. 3 (H):
1. Mathias Willassen Hanssen, Tønsberg
2. Rita Kilvær, Larvik
3. Hedda Wike, Holmestrand
4. Mats Flåtten, Sandefjord

For representant nr. 7 (MDG):
1. Lars Lønberg Henriksen, Horten
2. Julie Guttormsen, Holmestrand
3. Harald Kjær Moskvil, Horten
4. Cathrine Palm Spange, Færder

Østfold

9 representanter
1. Jon-Ivar Nygård (A), Fredrikstad
2. Erlend Wiborg (FrP), Moss
3. Elise Waagen (A), Sarpsborg
4. Bjørnar Laabak (FrP), Fredrikstad
5. Tage Pettersen (H), Moss
6. Hashim Abdi (A), Fredrikstad
7. Julia Brännström Nordtug (FrP), Sarpsborg

8. Solveig Vitanza (A), Halden
9. Remi Sølvberg (R), Moss

Vararepresentanter

For representant nr. 1, 3, 6 og 8 (A):

1. Ronny Aukrust, Indre Østfold
2. Mette-Gro Karlsen, Moss
3. Marcus Johansson, Sarpsborg
4. Andrea Holum, Rakkestad
5. Benjamin Birkemo Johansen, Indre Østfold
6. Therese Thorbjørnsen, Sarpsborg
7. Christian Engheim, Moss

For representant nr. 2, 4 og 7 (FrP):

1. Cathrine Linnes, Hvaler
2. Karianne Riiser, Indre Østfold
3. Simon Andreas Brännström, Sarpsborg
4. Ole Johan Hellås Lakselv, Fredrikstad
5. Martin Örmen, Råde
6. Mina Elisabeth Albertsen, Fredrikstad

For representant nr. 5 (H):

1. Elin Ileby Nakstad, Sarpsborg
2. Erik Mogens Unaas, Indre Østfold
3. Henriette Celine Støa Gaustad, Fredrikstad
4. Emil Mathieu Røgeberg, Fredrikstad

For representant nr. 9 (R):

1. Hannah Berg, Fredrikstad
2. Ravn Villtokt, Indre Østfold
3. Jan Petter Bruun Bastøe, Sarpsborg
4. Linn Elisabeth Rokke Andersen, Halden

Vedlegg 1.5

A.

Godkjente og forkastede stemmegivninger ved stortingsvalget 2025 basert på tall fra distriktsvalgstyrenes valgoppgjør

Stemmegivninger

Valgdistriktsnr.	Valgdistrikt	Godkjente stemmegivninger forhånd	Godkjente stemmegivninger valgting	Forkastede stemmegivninger forhånd	Forkastede stemmegivninger valgting	Forkastede stemmegivninger forhånd og valgting
				21	172	193
4	Hedmark	70551	50440	21	144	165
5	Oppland	59548	43973	28	42	70
9	Aust-Agder	42649	29811	57	120	177
10	Vest-Agder	72721	43619	252	281	533
11	Rogaland	181354	102871	300	353	653
12	Hordaland	218627	108788	27	105	132
14	Sogn og Fjordane	38977	25439	52	181	233
15	Møre og Romsdal	99168	58834	130	206	336
16	Sør-Trøndelag	141154	68145	35	105	140
17	Nord-Trøndelag	47952	32090	50	210	260
18	Nordland	83164	55871	109	202	311
31	Østfold	108171	71544	220	420	640
32	Akershus	270793	147959	66	196	262
33	Buskerud	95600	56716	45	140	185
39	Vestfold	89368	63128	65	90	155

40	Telemark	54651	49563	45	264	309
55	Troms Romsa	55852	42816	25	94	119
56	Finnmark Finnmárku	26012	14427	337	63	400
301	Oslo	287594	136392	1885	3388	5273
Totalt		**2043906**	**1202426**			
		Godkjente stemmegivninger totalt	**3246332**			

Stemmegivninger

Forhånd: Velgeren er ikke innført i manntallet i kommunen § 10-2 (1) a	Forhånd: Velgeren har ikke stemmerett § 10-2 (1) a	Forhånd: Det kan ikke fastslås hvem velgeren er § 10-2 (1) b	Forhånd: Stemmegivningen er ikke levert et sted der velgeren kan stemme § 10-2 (1) c	Forhånd: Det er sannsynlighetsovervekt for at omslagskonvolutten er åpnet § 10-2 (1) d
4	12	2	1	0
3	8	0	2	0
5	17	0	0	0
8	40	0	0	0
25	174	6	3	1
244	4	5	3	0
1	24	0	0	0
6	31	1	0	1
1	90	18	0	0
15	14	0	2	0
8	32	2	0	0

9	81	2	0	0
13	145	7	2	0
9	41	2	1	0
16	17	1	0	0
45	7	1	1	0
32	5	0	0	0
10	11	0	0	0
3	273	1	30	0
457	**1026**	**48**	**45**	**2**

Stemmegivninger

Forhånd: Velgeren har tidligere fått godkjent en stemmegivning § 10-2 (1) e	Forhånd: Stemmegivningen har kommet inn til valgstyret før forhåndsstemmegivningen har startet etter klokken 17 dagen etter valgdagen § 10-2 (1) f	Valgting: Velgeren er ikke innført i manntallet i kommunen § 10-2 (1) a	Valgting: Velgeren har ikke stemmerett § 10-2 (1) a	Valgting: Det kan ikke fastslås hvem velgeren er § 10-2 (1) b
2	0	137	30	1
8	0	121	14	1
6	0	30	12	0
9	0	96	19	1
33	10	150	105	8
44	0	313	26	3
2	0	89	15	0
13	0	146	28	0

21	0	161	34	0
4	0	85	14	1
8	0	161	44	1
17	0	157	40	1
53	0	301	86	4
13	0	157	37	0
11	0	91	46	1
11	0	72	16	0
8	0	250	4	5
4	0	81	5	0
30	0	1	55	0
297	**10**	**2599**	**630**	**27**

Stemmegivninger

Valgting: Stemmegivningen er ikke levert et sted der velgeren kan stemme § 10-2 (1) c	Valgting: Det er sannsynlighetsovervekt for at omslagskonvolutten er åpnet § 10-2 (1) d	Valgting: Velgeren har tidligere fått godkjent en stemmegivning § 10-2 (1) e	Valgting: Stemmegivningen har kommet inn til valgstyret før forhåndsstemmegivningen har startet etter klokken 17 dagen etter valgdagen § 10-2 (1) f
2	0	2	0
3	0	5	0
0	0	0	0
1	0	3	0
11	0	7	0

0	0	11	0
0	0	1	0
3	0	4	0
0	0	11	0
4	0	1	0
0	0	4	0
0	0	4	0
25	0	4	0
0	0	2	0
0	0	2	0
1	0	1	0
0	0	5	0
3	0	5	0
0	0	7	0
53	**0**	**79**	**0**

Totalt forkastede

Velgeren er ikke innført i manntallet i kommunen § 10-2 (1) a	Velgeren har ikke stemmerett § 10-2 (1) a	Det kan ikke fastslås hvem velgeren er § 10-2 (1) b	Det er sannsynlighets-overvekt for at omslagskonvolutten er åpnet § 10-2 (1) d	Velgeren har tidligere fått godkjent en stemmegivning § 10-2 (1) e	Stemmegivningen har kommet inn til valgstyret før forhåndsstemmegivningen har startet etter klokken 17 dagen etter valgdagen § 10-2 (1) f	Stemmegivningen er ikke levert et sted der velgeren kan stemme § 10-2 (1) c
3056	**1656**	**75**	**2**	**376**	**10**	**98**

Totalt forkastede		
Det er sannsynlighetsovervekt for at omslagskonvolutten er åpnet § 10-2 (1) d	Velgeren har tidligere fått godkjent en stemmegivning § 10-2 (1) e	Stemmegivningen har kommet inn til valgstyret før forhåndsstemmegivningen har startet etter klokken 17 dagen etter valgdagen § 10-2 (1) f
2	376	10

B.

Godkjente og forkastede stemmesedler ved stortingsvalget 2025 basert på tall fra distriktsvalgstyrenes valgoppgjør

Stemmesedler				
Valgdistriktsnr.	Valgdistrikt	Partifordelte stemmesedler forhånd	Blanke stemmesedler forhånd	Godkjente stemmesedler forhånd
4	Hedmark	69828	689	55814
5	Oppland	58976	547	59523
9	Aust-Agder	42386	264	42650
10	Vest-Agder	72327	438	72765
11	Rogaland	180110	1209	181319
12	Hordaland	217127	1376	218503
14	Sogn og Fjordane	38725	236	38961
15	Møre og Romsdal	98485	653	99138
16	Sør-Trøndelag	140097	1089	141186
17	Nord-Trøndelag	47601	340	47941
18	Nordland	82353	758	83111
31	Østfold	107125	1041	108166

32	Akershus	269090	1567	270657
33	Buskerud	94832	743	95575
39	Vestfold	88820	579	89399
40	Telemark	54215	411	54626
55	Troms Romsa	55305	509	55814
56	Finnmark Finnmárku	25764	274	26038
301	Oslo	286399	1205	287604
Totalt				**2028790**

Partifordelte stemmesedler valgting	**Blanke stemmesedler valgting**	**Godkjente stemmesedler valgting**	**Godkjente stemmesedler totalt (blanke + godkjente)**
49749	706	50455	106269
43522	545	44067	103590
29572	243	29815	72465
43204	421	43625	116390
101906	970	102876	284195
107707	1149	108856	327359
25210	232	25442	64403
58324	522	58846	157984
67484	681	68165	209351
31778	311	32089	80030
55130	729	55859	138970
70604	960	71564	179730
146528	1470	147998	418655

56072	657	56729	152304
62486	656	63142	152541
49057	531	49588	104214
42258	568	42826	98640
14213	238	14451	40489
135519	913	136432	424036
Totalt		**1202825**	**3231615**

Forkastede stemmesedler forhånd	Forkastede stemmesedler valgting	Forkastede stemmesedler totalt	Forhånd: Mangler offentlig stempel § 10-3 (1) a
110	57	167	82
117	52	169	98
77	63	140	59
89	117	206	60
402	201	603	352
696	144	840	597
88	52	140	80
206	68	274	172
153	53	206	126
125	38	163	112
236	83	319	170
267	79	346	207
499	140	639	303
191	100	291	127

102	64	166	81
163	93	256	138
51	19	70	37
54	25	79	27
353	83	436	321
3979	**1531**	**5510**	**3149**

Forhånd: Fremgår ikke hvilket valg § 10-3 (1) b	Forhånd: Fremgår ikke hvilken liste § 10-3 (1) c	Forhånd: Parti/Gruppe stiller ikke liste § 10-3 (1) d	Valgting: Mangler offentlig stempel § 10-3 (1) a
0	20	8	42
2	15	2	48
0	14	4	63
0	24	5	114
10	25	15	183
4	75	20	140
1	5	2	51
0	29	5	67
1	15	11	48
0	10	3	34
0	53	13	78
0	39	21	76
2	112	82	132
1	45	18	95
2	7	12	64

2	16	7	90
0	13	1	16
0	12	15	22
0	24	8	83
25	**553**	**252**	**1446**

Valgting: Fremgår ikke hvilket valg § 10-3 (1) b	Valgting: Fremgår ikke hvilken liste § 10-3 (1) c	Valgting: Parti/Gruppe stiller ikke liste § 10-3 (1) d
0	13	2
0	4	0
0	0	0
0	3	0
1	15	2
0	3	1
0	1	0
0	1	0
0	5	0
0	3	1
0	4	1
0	2	1
0	6	2
0	5	0
0	0	0

0	3	0
0	3	0
0	2	1
0	0	0
1	**73**	**11**